C:\Users\Plazma\Desktop\A\Aldiss_Brian_W -Nonstop.PDB

PDB Name: Brian W. Aldiss - Nonstop
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 17.4.2003
Modification Date: 17.4.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

BRIAN W. ALDISS
(nar. 1925 v Norfolku), podle volby čtenářů Britské asociace science fiction nejpopulárnější autor tohoto žánru na britských ostrovech (1968). Začínal po návratu z východoasijských bojišť druhé světové války jako knihkupec v Oxfordu. Ocenění v listu The Observer jej přivedlo na dráhu profesionálního spisovatele. Po světovém úspěchu Nonstopu zaujaly především jeho romány Ponuré světelné roky (The Dark Light Years, 1964) a Bosonoh v hlavě (Barefoot in the Head, 1969); povídky Skleník (Hothouse) a Slinistrom (The Salive Tree) mu vynesly literární ceny. Brian W. Aldiss je známý jako pořadatel antologií science fiction a autor teoretických a historických prací o tomto literárním druhu.

Česky z díla Briana W. Aldisse kromě povídek v antologiích Tunel do pozítří (1967), Experiment člověk (1983) a Hledání budoucího času (1985) vyšlo:

1979
Nonstop (Non-Stop, 1958)

1984
Druhý ostrov doktora Moreau (Dr. Moreau's New Island, 1980)

brian w. aldiss
NONSTOP

ODEON

Přeložili
Veronika a Jaroslav Veisovi

(c) Brian W. Aldiss, 1958
Translation (c) Veronika Veisová and Jaroslav Veis, 1979

ISBN 80-207-0372-1

KOMU JINÉMU NEŽ
TEDU CARNELLOVI,
redaktoru New Worlds a Science Fantasy,
který dal podnět
ke vzniku Nonstopu

PRO SPISOVATELE JE BEZPEČNĚJŠÍ
VYBRAT SI JAKO TÉMA NĚCO,
CO TUŠÍ, NEŽ NĚCO, CO ZNÁ.
L. P. Hartley

PUTOVAT S NADĚJÍ
JE LEPŠÍ NEŽ DORAZIT K CÍLI...
R. L. Stevenson

Společnost, jež si nechce nebo nedokáže uvědomit,
jak nepatrnou část vesmíru tvoří,
není skutečně civilizovaná.

Jinými slovy, vždy v sobě nese určitý neblahý faktor
a ten je příčinou její nevyváženosti.
Toto je příběh takové společnosti.

Původcem myšlenky je člověk,
a myšlenky proto jsou -
na rozdíl od nespočetného množství jednotlivostí,
z nichž se náš vesmír skládá -
zřídkakdy naprosto dokonalé.
Je do nich nevyhnutelně vpečetěna lidská křehkost -
mohou být ubohé i velkolepé.
Toto je příběh velkolepé myšlenky.

Pro lidi, o nichž příběh vypráví, to však byla víc
než jen myšlenka: byl to prostor jejich bytí.
Neboť tato myšlenka, jak už se to občas stává,
zbloudila a pokřivila běh jejich životů.

UBIKACE

I

Roy Complain měl pocit, že tlukot jeho srdce se šíří mýtinou jako radarové paprsky odražené vzdálenou překážkou zpět ke svému zdroji. Stál ve dveřích kajuty s rukou na zárubni a naslouchal divokému bušení v tepnách.
"Tak se pohni, když chceš vypadnout! Říkals přece, že chceš vypadnout!"
Gwennin hlas za zády zněl tak jízlivě, až ho postrčil ven na mýtinu. Bez ohlédnutí bouchl dveřmi, teprve pak se mu z hrdla vydralo temné zavrčení. Aby se ovládl, začal si bolestivě drásat ruce. Takový už byl život s Gwenny - hádky pro nic za nic a po nich nepříčetné záchvaty vzteku, který ho užíral jako zákeřná nemoc. Kdyby to byl alespoň poctivý vztek, ne tohle bláto! Ať ho na sebe naházeli kolik chtěli, Complain moc dobře věděl, že se brzy a s poníženými omluvami vrátí. Potřeboval svou ženu.
Doba bdění teprve začínala. Ještě se tu potloukalo pár mužů; později se všichni někam vytratí za svými záležitostmi. Hlouček, který dřepěl na palubě, hrál Vzhůru ke hvězdám. Complain s rukama v kapsách došel až k nim a rozladěně se zahleděl mezi střapaté hlavy. Hrací plocha, nakreslená přímo na palubě a pokrytá žetony a znaky, měla délku dvou rozpažení. Jeden z hráčů se zrovna nahnul a posunul dvojici svých figur.
"Pětka je obklíčená," řekl s vítězoslavnou krutostí. Zdvihl hlavu a spiklenecky na Complaina mrkl.
Complain se lhostejně otočil. Jako kluka ho tahle hra dlouho a neodolatelně přitahovala. Hrával ji, až mu dřevěněly z neustálého dřepění nohy a byl sotva s to rozeznat stříbřité kameny. Stejně vášnivě, jako v obluzení, hráli i ostatní, téměř všichni z kmene Greenů; hra jim dávala pocit prostoru a síly, kterých se jim tolik nedostávalo. Teď už její kouzlo na Complaina nepůsobilo a trochu mu i chybělo. Potřeboval by něco, co by ho úplně pohltilo.
Rozladěně se loudal mýtinou a sotva vnímal dveře vpravo i vlevo. Jeho oči, jako by hledaly nějaké znamení, slídily po kolemjdoucích. Zahlédl Wantage; klusal k zátarasu a instinktivně přitom skrýval znetvořenou levou tvář před zraky ostatních. Wantage u dlouhých polí nikdy nehrál: nesnášel lidi po obou stranách. Jak to, že když se narodil, ho Rada ušetřila? V kmeni Greenů přicházela na svět spousta znetvořených dětí, ale vždycky je čekal jen nůž. Jako kluci říkali Wantageovi ‚Zpotvořenec' a týrali ho, ale vyrostl z něho silný a rvavý chlapík, který věděl, jak je přimět k větší snášenlivosti, a posmívat se mu mohli jen za zády.
Aniž si to Complain uvědomil, dostalo jeho neurčité bloumání cíl: zamířil za Wantagem k zátarasu. Tady dole byly nejlepší kajuty a Rada si je přirozeně vyhradila pro své potřeby. Ze dveří, které se právě rozletěly, vyšel sám poručík Greene se dvěma důstojníky v patách. Přestože dnes Greene byl už stařec, zachoval si vznětlivost a v trhavých pohybech i zbytky rázného kroku z dob mládí. Oba důstojníci, Patcht i Zilliac, pochodovali s paprskomety, které jim trčely zpod opasků, s vědomím důležitosti vedle něho.
Ke Complainovu nesmírnému potěšení Wantage z jejich nenadálého příchodu zpanikařil tak, že veliteli zasalutoval. Byl to ostudný posunek, místo aby zdvihl ruku, sklonil hlavu, a Zilliac se na něj na oplátku zhnuseně zašklebil. I když to pýcha nedovolovala přiznat, podlézavost byla všudypřítomná. Také Complain patřičně pozdravil, když míjel trojici. Potom zamračeně odvrátil hlavu. Nikdo si nesmí myslet, že on, lovec, není roven komukoli jinému. V Učení přece stojí: "Podřízeným se stává teprve ten, kdo pocítí potřebu prokazovat úctu druhému."
Vrátila se mu nálada. Dohonil Wantage a poplácal ho po levém rameni. Ten sebou trhl na opačnou stranu a nastavil Complainovi před břicho silnou tyč. Měl úsporné pohyby člověka, který žije mezi nabroušenými noži. Ostří tyče mířilo Complainovi přímo na pupek.
"Copak, fešáku, takhle zdravíš kamarády?" zeptal se Complain a odstrčil hrot stranou.
"Myslel jsem... Prostor, lovče. Jak to, žes ještě nevyrazil za kořistí?" zeptal se Wantage a uhnul před Complainem očima.
"Protože chci jít s tebou k zátarasu. Jestli tě to zajímá, břicho mám plný, a co jsem měl, jsem odvedl. Maso nepotřebuju."
Mlčky šli dál. Complain se snažil dostat nalevo od stále uhýbajícího Wantage, musel však přitom dávat pozor, aby to nepřehnal a Wantage se na něj nevrhl. I když násilí a smrt byly v Ubikacích běžnou záležitostí a tvořily přirozenou

protiváhu vysoké porodnosti, jen pro zachování rovnováhy nikdo rád neumírá.
Chodba před zátarasem se začala plnit lidmi. Wantage zamumlal, že musí něco poklidit, a odbočil. Odcházel těsně podél zdi, toporně vzpřímený a s jakousi zatrpklou důstojností.
Chodbu zcela přehrazoval dřevěný zátaras s bránou, před kterou nepřetržité hlídkovali dva Strážci. Ubikace tady končily a začínal labyrint ponikových džunglí. Vzhledem k tomu, že poloha zátarasu se měnila, byl postaven tak, aby se dal kdykoliv rozbourat.
Greenové byli zpola kočovný kmen: protože nedokázali sklízet dostatečnou úrodu ani držet dost domácích zvířat, museli se často stěhovat na nová území. Vždycky přitom posunuli přední zátaras a do odpovídající vzdálenosti přemístili zadní na opačném konci Ubikací. Jedno z takových stěhování právě začalo. Houština poniků před zátarasem, na kterou útočili a kterou museli vymýtit, se znovu rozbují, až zůstane za nimi; kmen se zvolna prokousával nekonečnými chodbami jako červ přezrálým jablkem.
Muži před bariérou pracovali bez ustání. Podtínali vysoké stonky poniků a nad čepelemi jejich nožů tryskaly pramínky jedlé mizy. miltexu. Poražené kmeny rychle převraceli, aby v nich zachránili co nejvíc mízy. Šťáva se později z poniků odčerpá, prázdné stonky se nechají vyschnout a nařežou se na patřičnou délku, aby posloužily k nejrůznějším účelům. Jen co rostlina padla, sklízely se i ostatní části: listy pro léčivé vlastnosti, mladé výhonky pro lahodnou chuť a semena k rozmanitému použití - jako potrava, knoflíky či jako chřestící náplň tamburín vyráběných v Ubikacích, jako hrací žetony pro Vzhůru ke hvězdám i jako hračky pro nemluvňata (semena byla dost velká, takže je jejich zvědavé pusinky ještě nemohly spolknout).
Největší dřina při mýcení byla se spletenci kořenů, které se jako ocelové předivo rozprostíraly pod vrstvou písku a jejichž šlahouny se zahryzávaly hluboko do paluby. Když je vysekali, přišli další muži s rýči a odklidili do pytlů humus. Vrstva odumřelých zbytků rostlin byla v těchto místech zvlášť silná, pokrývala palubu přes půl metru vysoko. Dokazovalo to, že zdejší území bylo dosud panenské a že se tudy před nimi neprobíjel žádný kmen. Plné pytle putovaly na nosítkách do Ubikací, kde se vyprazdňovaly, aby v nových prostorách mohla vznikat nová pole.
Před zátarasem pracovala ještě jedna skupina mužů, kterou Complain sledoval zvlášť pozorně. Byli to Strážci, postavení výše než všichni tady kolem. Rekrutovali se výhradně z řad lovců a Complain měl pořád ještě šanci, že se jednou díky štěstí nebo něčí přízni povznese do téhle záviděníhodné třídy.
Prokousávali se neprostupnou změtí rostlin a odkrývali temné plochy nových dveří. Místnosti za nimi možná skrývají rozličná tajemství; tisíce prapodivných předmětů - užitečných, zbytečných i nepochopitelných, vlastnictví kdysi vymizelého plemene Obrů. Úkolem Strážců bylo vnikat do těchto starobylých hrobek a zmocňovat se všeho, co uvnitř nalezli, ve prospěch kmene - i když kmenem mysleli především sebe. Po určité době se kořist dělila nebo byla ničena, to záleželo na rozmarech Rady. Hodné z toho, co se takto dostalo do Ubikací, nechal štáb prohlásit za nebezpečné a spálit.
Vnikat do právě otevřených dveří nebylo bez rizika, ať už zdánlivého, nebo skutečného. V Ubikacích se proslýchalo, že někdy celé malé kmeny, které podobně jako Greenové zápasily o život v zarostlých chodbách, po otevření takových dveří neslyšně zmizely a nezanechaly po sobě jedinou stopu.
Complain teď už nebyl sám, koho strhl věčné zajímavý pohled na lidskou práci. U zátarasu postávalo několik žen, každá s příslušným počtem dětí, a všechny se pletly do cesty nosičům humusu a poniků. Dětské brebentění se mísilo se slabým bzukotem much, kterých se v Ubikacích nedokázali nikdy zbavit. Za doprovodu tohoto sboru Strážci prolomili další dveře. Na okamžik nastalo ticho, dokonce i dělníci přestali pracovat a trochu ustrašeně přihlíželi, co se bude dít.
Nová místnost přinesla zklamání; nenašli uvnitř ani kostru Obra, aby je vyděsila i ohromila zároveň. Byl to jen malý sklad a police podél stěn byly plné sáčků s pestrobarevnými prášky. Dva pytlíky, jeden se svítivě žlutým a druhý s rudým práškem, jim spadly a protrhly se. Rozprskly se na palubě do dvou vějířků a obláčky, které se z nich vznesly vzhůru, se ve vzduchu smísily. Radostný povyk dětí - neměly často příležitost zahlédnout něco barevného - zarazil vyštěknutý povel. Strážci rychle vytvořili řetěz a začali sáčky přenášet ke dvoukoláku za zátarasem.
Complain se s neurčitým pocitem, že už tu žádné vzrušení nezažije, odloudal pryč. Snad přece jen půjde na lov.
"A proč se v houštinách svítí, když tam světlo nikdo nepotřebuje?"
Otočil se za otázkou, která vylétla z nezřetelného šumu někde blízko něho. Ptal se někdo v hloučku kluků kolem vysokého chlapíka dřepícího na bobku uprostřed. Opodál postávalo několik matek; mdle se usmívaly a rukama líně odháněly mouchy.
"Světlo tam musí být, jinak by přece nerostly poniky. Ty taky nemůžeš žít ve tmě," odpověděl muž chlapci.
Podle hlasu Complain poznal, že je to Bob Fermour, pomalý chlapík, který se hodil tak nanejvýš k práci v pěstíme. Byl o něco přívětivější, než by se podle Učení slušelo, a v důsledku toho si ho oblíbily děti. Complain si uvědomil, že o Fermourovi se říká, jak je výborný vypravěč, a najednou dostal chuť nechat se bavit. Teď, když ho přešel vztek, měl pocit prázdnoty.
"A co bylo před ponikama?" zeptalo se děvčátko. Neobratně a po svém se děti pokoušely Fermoura přimět, aby se dal do vyprávění.
"Řekni, jak to bylo se světem," radila mu jedna z matek.
Fermour se tázavě podíval na Complaina.
"Mě si nevšímej," řekl Complain. "Teorie mě zajímaj míň než tady ty mouchy." Mocní kmene zrovna nechválili vymýšlení teorií nebo vůbec jakýkoli jiný nepraktický způsob uvažování; proto před ním Fermour váhal.
"Všechno si jen můžeme domýšlet, protože žádné záznamy o tom, co se na světě udalo, než vznikl Greenův kmen, nemáme," začal Fermour. "A když už nějaký zápis najdeme, stejně nedává moc smysl." Příkře se podíval na dospělé posluchače a rychle dodal: "Protože je spousta mnohem důležitějších věcí než si lámat hlavu se starými legendami."
"Jaká je ta pohádka o světě, Bobe? Je napínavá?" ptal se netrpělivě jeden z chlapců.
Fermour odhrnul chlapci vlasy z očí a přesvědčivě řekl: "Je to nejnapínavější pohádka, jaká může být, protože je o nás

všech i o tom, jak žijeme. Svět je báječné místo. Tvoří ho mnoho a mnoho vrstev stejných palub, jako je tahle, které nikde nekončí, protože jsou zavřené v kruhu. Můžeš jít pořád dá! a dál a na konec světa nikdy nedojdeš. Všechny ty vrstvy jsou plné záhadných míst, dobrých i zlých, a všechny chodby, které k nim vedou, jsou zarostlé ponikem."
"A co lidi z Přídě?" zeptal se chlapec. "Opravdu mají zelené obličeje?"
"Hned se k nim dostáném," přitlumil Fermour hlas a mláďata kolem se sesedla ještě blíž. „Už jsem vám vyprávěl, jak pochodíte, když se vydáte do postranních chodeb. Když však dokážete najít hlavní chodbu, přivede vás na cestu, která míří přímo do vzdálených oblastí světa. Tak se můžete dostat i na Příď."
"Opravdu tam mají všichni dvě hlavy?" chtěla vědět zvědavá dívenka.
"To víš, že ne," řekl Fermour. "Jsou mnohem civilizovanější než náš malý kmen," - znovu přejel pohledem dospělé - "ale víme o nich jen málo, protože mezi prostorami, kde žijí oni, a námi je příliš mnoho překážek. Až vyrostete, musíte všichni udělat, co bude ve vašich silách, abyste se o světě, ve kterém žijeme, dozvěděli co nejvíc. Nikdy nezapomínejte, jak mnoho ještě nevíme a že mimo náš svět mohou existovat ještě další světy, o nichž zatím nemáme ani tušení."
Zdálo se, že na děti to udělalo dojem, jedna z žen se však rozesmála a řekla: "To jim tedy udělá zatracené dobře, myslet na něco, o čem nikdo ani neví, jestli to existuje."
Complain s ní v duchu souhlasil a vykročil pryč. V poslední době všude běhaly spousty takových teorií, každá jiná a všechny znepokojující, a žádnou z nich vyšší moc nepodporovala. Chvíli uvažoval, zda by si tím, že Fermoura udá, neupevnil vlastní postavení. Jenomže naneštěstí Fermoura nikdo nebral vážně - na to byl příliš pomalý; zrovna minule byl potrestán veřejným bitím za loudavost v pěstíme.
Problém, jestli se ještě vydat na lov, byl dotěrnější. Aniž o to stál, vybavil si najednou, jak často se v poslední době takhle plouží k zátarasům a zase zpátky. Zaťal pěsti. Čas utíká a jeho příležitost se nedostavuje, vždycky ho mine, vždycky. Znovu - jako to dělal už od dětství - začal zběsile sám v sobě pátrat po něčem, co vždycky slibovalo, že se dostaví, ale nikdy slib nedodrželo. Matně cítil, že se připravuje - i když zcela nedobrovolně - na krizi. Byl to stejný pocit, jaký ohlašoval horečku, jenže tohle bude horší než horečka.
Dal se do běhu. Dlouhé, sytě černé vlasy mu spadly přes široce rozevřené oči. Na tváři se mu usadil znechucený výraz. Rysy jeho mladého, trochu kyprého obličeje byly obvykle pevné a příjemné; měl výrazné čelisti a klidné, neústupné rty. Avšak vždycky se na jeho tváři rýsoval jakýsi nadbytečný stín bezútěšnosti, typický téměř pro celý kmen. Kapitola Učení, která nařizovala, že žádný člověk se nemá dívat druhému do očí, byla moudrá.
Complain běžel skoro poslepu a po čele mu stékal pot. Ať byla doba spánku či bdění, v Ubikacích vždycky bylo horko a lidé se snadno potili. Nikdo, koho potkal, se na něj ani nepodíval. Lidé z kmene často beze smyslu pobíhali, řada z nich dokonce prchala před vlastními přeludy. Complain si byl jist jen jedním: musí zpátky za Gwenny. Ženy v sobě nesou zázračnou schopnost hojit zapomněním.
Když vtrhl do kajuty, stála nehnuté s hrnkem čaje v ruce. Předstírala, že si ho nevšímá, její postoj se však změnil a v úzkém obličeji se jí začínalo vršit napětí. Byla trochu podsaditá a statné tělo kontrastovalo s hubeným obličejíkem. Zdálo se, že v předtuše fyzického útoku ještě zesílila.
"Netvař se tak, Gwenny. Nejsem přece tvůj nepřítel na život a na smrt." Nebylo to zrovna, co měl v úmyslu říct, ani tón jeho hlasu nezněl příliš smířlivě, ale když ji zahlédl, znovu v něm vzkypělo něco z jeho hněvu.
"Ano, jseš můj nepřítel na život a na smrt!" řekla důrazně a dívala se přitom stranou. "Nenávidím tě tak jako nikoho na světě!"
"Tak mi dej loknout čaje a oba budem doufat, že se otrávím."
"Já tedy budu," řekla jedovatě a podala mu šálek.
Znal ji dost dobře, aby věděl, že její zuřivost se projevuje jinak než jeho. Zatímco on se musel uklidňovat dlouho, ona dokázala rázem zapomenout. Mohla se s ním milovat jen okamžik potom, co ho udeřila do obličeje - a dokonce se v takových chvílích milovala s největší chutí.
"Na zdraví," řekl. "Jestlipak víš, že jsme se zase jako obyčejně pohádali pro nic za nic?"
"Pro nic za nic! Takže Lýdie je pro nic za nic! Jen proto, že umřela, hned když se narodila... naše jediný dítě a ty jí říkáš pro nic za nic!"
"Lepší je říkat pro nic za nic, než z ní dělat klacek, kterým se budem mlátit, ne?" Když si od něho Gwenny zase vzala hrníček, vyjel jí rukou po nahé paži a prsty jí zkušeně vklouzl za výstřih blůzy.
"Nech toho!" zaječela a odstrčila ho. "Hnusíš se mi! Neumíš myslet na nic jiného, i když s tebou mluvím. Nech mě na pokoji, zvíře odporný!"
Nenechal ji. Místo toho ji druhou rukou objal kolem pasu a přitáhl blíž. Zkusila ho kopnout. Kolenem ji zezadu zlehka podtrhl nohu a oba se svezli na zem. Když se přiblížil k jejímu obličeji, pokusila se kousnout ho do nosu.
"Dej ty ruce pryč!" těžce oddychovala.
"Gwenny... Gwenny, honem, miláčku," přemlouval ji.
Cosi v jejím chování se náhle zlomilo, ostré číhavé rysy jejího obličeje zasněně změkly.
"A vezmeš mě potom s sebou na lov?"
"Vezmu," řekl. "Udělám všechno, co budeš chtít."
Ať už Gwenny odpověděla co chtěla, další události to změnit nemohlo. Dovnitř bez dechu vrazily Ansa s Daisou, dvě děvčata, s nimiž byli přes Gwenny vzdáleně spřízněni, a vyhrkly, že Gwennině otci Ozbertu Bergassovi se přitížilo a žádá, aby přišla. Před nedávném onemocněl prašivinou a Gwenny už za ním jednou v jeho vzdáleném obydlí byla. Neměl velkou naději, že zůstane dlouho mezi živými - lidé, kteří v Ubikacích onemocněli, ji měli jen zřídka.
"Musím za ním," řekla Gwenny. Povinnou nezávislost potomků na rodičích bylo možné v naléhavých případech přestat dodržovat, návštěvy nemocných zákony dovolovaly.
"Na něho může být kmen hrdý," řekl Complain slavnostně. Ozbert Bergass byl dlouho hlavním zvědem kmene a jeho

odchod bude znát. Přesto Complain Gwenny nenabídl, že půjde tchána navštívit s ní; soucit byl slabostí, již Greenův kmen chtěl stůj co stůj vymýtit. Namísto toho, když Gwenny odešla, šel na tržiště vyhledat Erna Rofferyho, muže, který určoval ceny, aby se vyptal, kolik se právě platí za maso.
Cestou na trh musel projít kolem ohrad. Byly plnější než kdykoli dříve; navíc byla domácí zvířata zdatnější a měla jem* nější maso než divočina, kterou přinášeli lovci. Přemýšlením si Roy Complain hlavu příliš nezatěžoval, takže si paradox, před nímž stál, vysvětlit nedovedl. Nikdy dřív na tom nebyl kmen tak dobře a nedokázal tolik vypěstovat jako teď, kdy i ten nejubožejší nádeník ochutnal maso alespoň jednou za čtyři směny. Avšak Complainovi samotnému se dařilo hůř než dřív. Na lov vycházel častěji, ale zvěře bylo málo a za úlovek dostával taky méně. Někteří z lovců po těchto zkušenostech nechali lovu a našli si jinou práci.
Complain si zhoršující situaci vysvětloval jednoduše záští ohodnocovatele Rofferyho vůči klanu lovců. Spojit si nižší ceny, které Roffery stanovoval za maso z divočiny, se zvýšenou nabídkou masa domácích zvířat neuměl.
Měl tedy další důvod, když se konečně prodral davem na tržišti, pozdravit ohodnocovatele dost nevrle.
"-stor pro tvý ego," řekl záštiplně.
"Na tvůj účet," odpověděl mile ohodnocovatel a vzhlédl od rozsáhlého seznamu, který právě těžkou rukou vyplňoval. "Zvěřina dneska klesá, lovce. Musel bys sehnat pořádně velkou zdechlinu, abys vydělal šest bochanů."
"Krucefis! A tos mi, když jsem se tě ptal minule, tvrdil, že klesá obilí, ničemo oslizlá!"
"Drž jazyk na uzdě, Complaine. Ani tvoje vlastní mršina pro mě nemá větší cenu než chlebová kůrka. Takže jsem ti řekl, že pšenice klesá. Klesá, ano - ale divočina klesá ještě víc."
Ohodnocovatel si přihladil mohutné kníry a rozchechtal se. Několik mužů, kteří se potloukali kolem, se rozesmálo taky. Jeden z nich, hřmotný, páchnoucí chlapík, říkalo se mu Lacináš, stál nad pyramidou kulatých plechovek; patrně doufal, že je na tržišti za něco vymění. Complain pyramidu zuřivě rozkopl a plechovky se rozletěly po trhu. Lacináš vztekle zařval a vrhl se za plechovkami, po kterých už ostatní začali chňapat. Roffery se rozesmál ještě hlasitěji, ale terčem jeho posměchu už nebyl Complain.
"V Přídi by ti bylo mnohem hůř," řekl smířlivě. "Tam dokážou lidi zázraky. Jediným dechem dovedou stvořit zvířata a pak se jima živí. Stačí jim chytat je ve vzduchu, fakt. A lovce vůbec nepotřebujou." Rázně plácnul po mouše, která se mu usadila na krku. "Těchhle prokletých bzikavek se už taky zbavili."
"Nesmysl!" řekl stařík stojící opodál.
"Neodporuj, Effe," řekl ohodnocovatel. "Pokud tedy si svý stařecký pošetilosti ceníš víc než trusu."
"Je to nesmysl," řekl Complain. "Jen cvok by si dovedl představit nějaký místo bez much."
"Já si dovedu představit místo bez Complainů," zavrčel Lacináš, který už znovu shromáždil své plechovky a rozzuřeně stál vedle Complaina. Dívali se jeden na druhého tak, že z toho mohly vzejít jen nepříjemnosti.
"Do něj! Dej mu přes hubu," křikl ohodnocovatel na Lacináše. "Ukaž mu, že nestojím o to, aby se lovci pletli do mých věcí!"
"Od kdy má konzervovaná hyena v Ubikacích větší váhu než lovec?" zeptal se stařík, kterému se říkalo Eff, všech kolem. "Varuju vás, tenhle kmen čekají špatný časy. Ještě štěstí, že už tu nebudu, abych to viděl."
Ze všech stran se na stařika snesl příval posměchu a znechucení za jeho sentimentalitu. Complain najednou pocítil, jak ho dav unavuje; otočil se a vykročil z tržiště. Všiml si, že se stařík vydal za ním. Lehce na něj kývl.
"Všecko je mi to jasný," řekl Eff, evidentně plný chuti pokračovat ve svých černých předpovědích. "Měknem. Brzy se nikdo nebude namáhat vylézt z Ubikací nebo kácet poniky. Proč taky, nezbydou žádný stateční chlapi, jen žrouti a hráči. Pak přijdou nemoci a smrt a začnou na nás útočit ostatní kmeny - vidím to tak jasně jako teď tebe. Tam, kde je teď Greenův kmen, brzy zbydou jen houštiny."
"Taky jsem slyšel, že lidi v Přídi uměj dobrý věci," přerušil Complain jeho proslov. "Že se říděj rozumem, a ne magií."
"Určitě jsi poslouchal trhlýho Fermoura," odpověděl Eff nevrle. "Nebo někoho podobnýho. Tyhle lidi nás chtějí jen zaslepit, abysme nepoznali, kdo jsou naši skutečný nepřáteli Co lidi - to nejsou lidi, ale Vetřelci. Jasně, jsou to Vetřelci, lovce, nadpřirozený jednotky. Kdyby bylo po mým, dal bych je pozabíjet. Udělal bych hon na čarodějnice. Ano, udělal bych to. Ale hony na čarodějnice už jsme tu dlouho neměli. Když jsem byl kluk, mívali jsme je vždycky. Jak říkám, celý kmen slábne, všichni. Kdyby bylo po mým..."
Dýchavičný hlas ztichl, snad vyprahl nad nějakou starou megalomanickou vzpomínkou na masakr. Stařík si sotva všiml, že Complain vykročil ke Gwenny, přibližující se přes mýtinu.
"Co otec?" zeptal se jí.
Rukou udělala nic neříkající gesto.
"Víš přece, co dovede prašivina," řekla hluše. "Vydá se na Dalekou pouť dřív, než skončí další směna."
"Život i smrt jedno jsou," řekl vážně. Bergass si zasluhoval úctu.
"Tvá pouť je daleká a tys už na ni vykročil," ukončila za něj citát z litanie. "Víc udělat nemůžeme. Zatím mám jeho srdce a tvůj slib lovu. Pojď hned, Royi. Vezmi mě s sebou do poniků, prosím tě."
"Divočina klesla na šest bochanů za kus," řekl. "Nestojí za to jít lovit, Gwenny."
"Za bochan se dá koupit spousta věcí. Například urna na lebku mého otce."
"To je povinností tvé nevlastní matky."
"Já ale chci jít na lov s tebou."
Tenhle tón v jejím hlase znal dobře. Zlostně se otočil na patě a bez dalšího slova se vydal k přednímu zátarasu. Gwenny ho opatrně následovala.
II
Lovit chodila Gwenny s velikou vášní. Lov ji vysvobozoval z Ubikací - žádná žena nesměla samotná opustit území kmene - a navíc ji i vzrušoval. Sama sice nezabíjela, ale jako Complainův stín se plížila za zvěří obývající houštiny.

I když cena zvěřiny v důsledku rostoucího množství domácích zvířat stále klesala, potřeby Ubikací rostly a masa pořád nebylo dost. Kmen zatím nikdy nedosáhl rovnováhy; Děd Greene ho založil teprve před dvěma generacemi a patrné ještě po nějakou dobu nebude zcela soběstačný. Vážné neštěstí nebo překážka v cestě ho mohly rozmetat, a donutit tak rody, z nichž se skládal, aby se pokusily najít cestu k jiným kmenům.
Nějakou dobu postupovali Complain s Gwenny po stezce před čelním zátarasem Ubikací, pak odbočili do houští. Narazili na pár lovců s nadháněči, kteří jim dali přednost a ustoupili do praskajícího křoví. Postupovali malou boční chodbou vzhůru a husté stonky poniků před sebou spíš odhrnovali, než odsekávali, tak aby po sobě zanechali co nejméně zřetelné stopy. Na vrcholu stoupání se Complain zarazil. Gwenny se opatrně rozhlédla přes jeho rameno. Poniky se dravě, s energií danou krátkostí jejich života šplhaly vzhůru ke světlu a tvořily jim nad hlavou chumáče. Dole panovalo chorobné šero, v němž bylo snazší věci si představit než je skutečně vidět. Navíc se mezi listím jako kouř vznášela oblaka much a drobných komárů, což viditelnost ještě víc snižovalo a vyvolávalo halucinace. Ale muž s perleťovýma očima a křídově bílým čelem, který je pozoroval, byl skutečný.
Stál tři kroky před nimi, nehybný a ostražitý. Neměl na sobě nic než krátké kalhoty. Zdálo se, že se dívá někam nalevo od nich, ale světlo tu bylo tak zrádné, že čím usilovněji se člověk díval, tím těžší bylo rozeznat podrobnosti, vyjma toho, že muž bez hnutí stojí dál. Pak náhle zmizel.
"Byl to duch?" zasyčela Gwenny.
S paprskometem v dlani se Complain posouval dopředu. Klidně by přesvědčil sám sebe, že ho jen ošálily vzory ze stínů; tak tiše a beze stop pozorovatel zmizel. Jen na místě, kde stál, zůstaly polámané semenáčky.
"Nechoď už dál," zašeptala nervózně Gwenny. "Co když to byl někdo z Přídě - nebo dokonce Vetřelec!"
"Nejanči," řekl. "Slyšelas přece o divoších, které posedl amok a osaměle žijou v houštinách. Nic nám neudělá. Kdyby nás chtěl odstřelit, už dávno by to udělal."
Ale i jemu se za krkem usadil nepříjemný pocit, kterého se nemohl zbavit. Strašidelný chlapík je mohl dál pozorovat a vymýšlet, jak by je připravil o život, stejně nenápadně jako nějaká nemoc.
"Měl tak bílý obličej," protestovala Gwenny.
Vzal ji pevně za ruku a vedl dopředu. Čím dřív se dostanou z tohoto místa, tím lépe.
Pohybovali se poměrně rychle. Přes stezku divokých prasat prošli do boční chodby. Tam se Complain u stěny přikrčil a přinutil Gwenny, aby udělala totéž.
"Tiše! Rozhlídni se, jestli nás někdo nesleduje," řekl.
Poniky šuměly a třely se kmeny o sebe. Nespočetná mračna malého hmyzu rozhlodávala ticho. Complain měl pocit, že šum kolem neustále roste a že se mu z něho rozskočí hlava. Avšak kdesi v tom hluku zněla nota, která tam neměla co dělat.
Taky Gwenny ji zaslechla. "Přibližujeme se k cizímu kmeni," zašeptala. "Dole v průchodu."
Zvuk, který k nim doléhal, byl vzdálený křik a pláč dětí. Ohlašoval každý kmen mnohem dřív než jeho zátarasy, a dokonce dřív než jeho pach. Před nedávném tohle území patřilo jen divokým prasatům, cizí kmen tedy přitáhl z jiného podlaží a pomalu se blížil greenovskému území.
"Jen co se vrátíme, musíme to ohlásit," řekl Complain a zamířil jiným směrem.
Snadno a zkušeně se prodíral dopředu a počítal kroky, aby neztratil směr. Když došli k nízkému klenutému otvoru v levé straně, protáhli se jím a rázem narazili na stopu divokých prasat. Téhle oblasti, kde se příkrý sráz svažoval dolů do nižších podlaží, se říkalo Záďové schodiště. Na úpatí srázu se ozval náraz a po něm zakvičení, jež si nikdo nemohl splést. Divočák!
Rukou Gwenny naznačil, aby zůstala na vrcholu kopce, obratně sňal z ramene luk, nasadil šíp a začal sestupovat. Rozproudila se v něm krev lovce. Zapomněl na všechno, čeho se bál, a sunul se vpřed jako stín. Gweniny oči za ním vysílaly němé a povzbuzující poselství.
Poniky, které tady měly dost prostoru, aby mohly dosáhnout výše, jíž by se dalo říkat plná, měly stonky připomínající tenké stromky a vysoko nad hlavami se ohýbaly. Complain se svezl na kraj srázu a slídil mezi nimi. Tam dole se pohybovala divoká svině a spokojeně si ryla v půdě. I když kvičení znělo jako pláč selátek, žádné zatím nebylo vidět. Jak se opatrně smýkal všudypřítomnou houštinou, na vteřinu ho zahryzlo svědomí, že zničí něčí život. Prasečí život! V dalším okamžiku hryzení potlačil - "měkkost" Učení odsuzovalo.
Vedle svině zahlédl tři selátka. Dvě byla černá a jedno hnědé; chundelatá, dlouhonohá stvoření podobná vlkům, s citlivými rypáky a kachními čelistmi. Prasnice úslužně nastavila široký bok šípu v napjatém luku. Zvedla přitom podezřívavě hlavu a prozkoumávala malýma očkama okolní kmeny.
"Royi! Royi! Pomóóc -"
Shora přilétl pronikavý výkřik; byl to Gwennin hlas a strach ho ještě zvýšil.
Prasečí rodinka se okamžitě poplašila a vyrazila mezi kmeny, selata jen krok za matkou. Hluk zápasu nahoře nad lovcovou hlavou byl však hlasitější.
Complain nezaváhal. Sotva Gwenny poprvé vykřikla, upustil šíp. Nechal ho ležet, hodil luk na rameno, vytasil paprskomet a vystartoval nahoru do svahu Záďového schodiště. Ale v křoví a navíc do kopce se špatně běhá. Když se dostal na vrchol, Gwenny byla pryč.
Zleva zaslechl praskot. Vyrazil za zvukem, shrbeně, aby tvořil co nejmenší možný terč. Odměnil ho pohled na dva vousaté muže unášející Gwenny mezi sebou. Nebránila se; určitě ji omráčili.
Třetího muže Complain neviděl a málem ho to stálo krk.
Chlapík zůstal pozadu za svými společníky, aby kryl jejich ústup, a ustoupil stranou mezi kmeny. Šíp, který teď zezadu vystřelil, prosvištěl chodbou Complainovi těsně kolem uší. Complain ve snaze vyhnout se druhému šípu padl na zem a rychle se plazil podél stezky zpátky. Kdyby se nechal zabít, nikomu by to nepomohlo.

Ticho rušil jen neuspořádaný praskot usilovně rostoucích poniků. Zůstat naživu však nepomůže taky nikomu. Postupně mu docházelo, co se stalo, a uvědomoval si skutečnost se všemi důsledky. Přišel o úlovek, o Gwenny, bude se muset postavit před Radu a vysvětlit, proč má kmen o ženu méně. Pak šok polevil a zbylo to nejpodstatnější: přišel o Gwenny. Nemiloval ji, často ji dokonce nenáviděl, ale patřila mu a potřeboval ji.
Hojivý hněv zaplavil Complainovu mysl a utopil všechny ostatní pocity. Konečně hněv! Balzám přinášený Učením. Drásal rukama prsť provrtanou kořeny a bombardoval jí okolí, šklebil se a budil v sobě zlobu stejně usilovně, jako by šlehal v míse smetanu. Mrštil sebou o zem. Bil kolem sebe, klel a svíjel se; avšak pořád co nejtišeji.
Záchvat přešel a zbyla prázdnota. Dlouho seděl bez hnutí, s hlavou v dlaních, mozek vypraný a čistý jak písek na pobřeží. Zbývalo už jen vstát a vrátit se do Ubikací. Podat hlášení. Hlavou se mu honily těžké myšlenky.
Zůstat tu navždy sedět. V lehkém vánku, který je pořád stejné teplý. Je tu světlo a jen zřídka se setmí. Paniky se derou vzhůru, padají a tlejí kolem. Až do smrti by se mi tu nemuselo nic stát...
Jenom tak, že zůstanu naživu, se jednou můžu dozvědět, co mi vlastně schází. Co jsem si slíbil najít už jako kluk. Možná že to nikdy nenajdu; možná že jsem to mohl najít v Gwenny - ne, v Gwenny ne, byla jen náhražkou téhle touhy, přiznávám. A možná že to vůbec neexistuje. Ale i když něco tak obrovského neexistuje, pořád to zůstává. Díra. Zeď. Říká to i kněz. něco se určitě stalo.
Skoro si to dokážu představit. Je to mohutné. Obrovské jako... copak může být něco většího, než je svět... jen svět sám. Svět, loď, země, planeta... jsou to teorie jiných, co mi je do nich. Teorie nejsou k ničemu. Zmatek a neštěstí, víc neštěstí a ještě větší zmatek. Nápovědi. Šepoty.
Vstávej, ubohý blázne.
Zvedl se. K návratu do Ubikací sice žádný důvod neměl, stejně tak ale neměl důvod sedět tady. Ze všeho nejvíc ho asi od návratu odrazovala představa všech následků a nepříjemností, které ho určité očekávají: významné pohledy stranou, úšklebky nad Gwenniným osudem, trest za její ztrátu. Pomalu se prodíral křovinami zpátky.
Než vyšel na mýtinu před zátarasem, zahvízdal, ujistil se, že ho poznali, a prošel do Ubikací. Zatímco byl pryč, došlo tu k úžasné změně - i přes svou otupělost si toho nedokázal nevšimnout.
Oblékání bylo pro Greenův kmen problémem a rozmanitost šatstva, ve kterém jeho členové chodili, to dokazovala. Ani dva z nich nebyli oblečeni stejně. Příčinou však byla víc nutnost než možnost vybírat si; individualita nebyla v kmeni nijak populárním rysem. Smyslem oblečení bylo jednak chránit počestnost a zkrášlovat, jednak označovat postavení a důležitost; teprve potom zahřívat tělo. Jen elita - strážci, lovci a lidé, jako byl ohodnocovatel, si mohli dopřát cosi podobného stejnokroji. Zbytek kmene se halil do nejrozmanitějších látek a kůží.
Ale teď šedohnědé odstíny starých hadrů vystřídaly jasné, jakoby nové barvy. I nejubožejší nádeníci se předváděli ve vlajících zelených cárech!
"Co se tu k čertu děje, Butchi?" zeptal se Complain muže, který šel kolem.
"Prostor pro tvé ego, příteli. Strážci objevili skladiště barviv. Jdi si něco urvat, dokud je co. Brzy asi začne velká sláva."
Kousek dál narazil na namačkaný, vzrušeně hledící dav. Podél stěny stála řada kamen a na nich, jako čarodějnické kotle, největší hrnce, které byly k nalezení. Žlutá, šarlatová, růžová, fialová, černá, námořnická modř, nebeská modř, zelená a měděná, barvy se vařily jedna vedle druhé, bublaly a stoupaly z nich sloupce páry. Lidé pobíhali kolem, nořili své látky tam i onam a husté kotouče výparů nasycoval jejich vřískot.
Barvy však sloužily i k jiným účelům. Když Rada vyhlásila, že pro ně nemá použití, Strážci vyhodili barvy ven, kde si je mohl kdokoli vzít. Hodně z pytlů se přitom potrhalo a jejich obsah se octl na stěnách a na podlaze. Teď byla celá vesnice vyzdobena okrouhlými skvrnami, stříkanci a vějíři jasných odstínů.
Začínali tančit. V šatech ještě vlhkých a pokrytých stékající duhou, která se na zemi slévala do hnědých loužiček, se ženy i muži vzali za ruce a vířili všude tam, kde bylo dost místa. Nějaký lovec vyskočil na jednu z beden a začal zpívat. K němu se přidala žena v žlutém hábitu a roztleskala se do rytmu. Další se připojila s tamburínou. K houfu se přidávalo víc a víc lidí, zpívali, podupávali kolem kotlů, kroutili se, sotva popadali dech, ale byli spokojení. Opili se barvami; většina z nich je dřív sotva znala.
Připojili se i řemeslníci a někteří ze Strážců, nejdřív zpovzdáli, avšak ani oni nebyli schopni vzdorovat vzrušení vznášejícímu se ve vlhkém vzduchu. Muži proudili z pěstíren, blížili se co nejrychleji od všech zátarasů, jen aby nepřišli o svůj podíl veselí.
Complain se chvíli mlčky a bez nálady díval, pak se otočil na podpatku a šel do Štábu.
Jeden z důstojníků beze slova vyslechl jeho příběh a ostře mu nařídil hlásit se samotnému poručíku Greenovi. Ztráta ženy mohla být vážnou záležitostí. Greenův kmen se skládal z nějakých devíti set duší, přičemž polovinu z toho počtu tvořily děti. Souboje o některou ze sto třiceti žen kmene patřily v Ubikacích k nejběžnějším malérům.
Dovedli ho před poručíka. Stařec seděl za starodávným stolem, obklopen z obou stran Strážci. Jeho šedivé oči, číhající ostražitě pod šedivým obočím, vyjadřovaly nespokojenost, aniž se musel pohnout.
"Prostor pro tvé ego, pane," nabídl pokorně Complain.
"Na tvůj účet," přišla otřepaná odpověď. A potom bručivé: "Jak se ti podařilo ztratit ženu, lovce Complaine?"
Zajíkavě vysvětlil, že byl na vrcholu Zádě přepaden. "Možná to byla práce těch z Přídě," navrhl.
"Ty strašáky na nás nezkoušej," štěkl na něj Zilliac, jeden z Greenových pobočníků. "Pohádek o superplemenech jsme slyšeli dost a neskočíme ti na ně. V těchhle končinách Pustin vládne Greenův kmen."
Čím podrobněji Complain vypovídal, tím víc rostla poručíkova zuřivost; jeho údy se roztřásly, oči se začaly plnit slzami, zkroutil rty, až se mu na bradě zaleskly sliny a v nosních dírkách bublaly hleny. Stůl se roztřásl pod divokými údery jeho pěstí. Poručík tloukl rukama, ryčel a jeho kůže získávala pod rozcuchanými bílými vlasy světle kaštanovou barvu. I přes strach, který se ho zmocnil, uvědomoval si Complain, jak vynikající je tohle děsuplné představení.
Vyvrcholení přišlo v okamžiku, kdy se poručík, vibrující hněvem jako rozbouřený vulkán, sesul náhle na zem a zůstal

bez hnutí ležet. Zilliac s Patchtem se vztyčili nad ležícím tělem, paprskomety v pohotovosti, obličeje zkroucené patřičnou dávkou hněvu.
Pomalu, velice pomalu a třaslavě se poručík vyšplhal zpátky na židli. Nezbytný rituál ho vyčerpal. Jednou z toho bude mít smrt, napadlo Complaina. To pomyšlení mu trochu vylepšilo náladu.
"Musím se rozhodnout, jak tě podle zákona potrestat," řekl stařec a bezradně se rozhlížel po místnosti.
"Gwennin otec byl skvělý člověk, ale ona samotná neměla pro kmen velkou cenu," řekl Complain a navlhčil si rty.
"Nemohla mít děti, pane. Narodilo se nám jedno, děvče, a zemřelo dřív, než ho odstavila. Další mít nemohla, pane - kněz Marapper to říkal."
"Marapper je blázen!" prskl Zilliac.
"Tvoje Gwenny byla dobře stavěná holka," řekl Patcht. "Měla pěknou figuru. Fajn holka do postele."
"Víš, co říkají zákony, mladý muži," řekl poručík. "Vytvořil je můj děd, když zakládal kmen. Jsou po Učení tím nejdůležitějším v našem... v našem životě. Co má ten řev venku znamenat? Jo, byl to velký muž, můj děd. Vzpomínám si na den, kdy umíral... poslal pro mě..."
Žlázy uváděné do činnosti strachem pracovaly Complainovi usilovně dál, ale přesto se dokázal povznést nad skutečnost a představit si sebe i své vyšetřovatele, jak pronásledují unikající nit vlastního bytí a vše ostatní je jen obrazem nebo projevem obav každého z nich. Byli všichni sami a každý proti všem.
"Tak jaký rozsudek?" zabručel Zilliac a přeťal poručíkovi vzpomínání.
"Aha, aha, hned se podívám. Tak jako tak jsi, Complaine, potrestán tím, žes přišel o ženu. Momentálně pro tebe jiná žena k maní není. Co je to venku za hluk?"
"Musí být potrestán, nebo si všichni budou myslet, že ztrácíš sílu vládnout," připomenul zkušeně Patcht.
"Aha, jistě, jistě. Zrovna jsem ho chtěl potrestat. Ta připomínka byla zbytečná, Patchte. Lovce... ehm... Complaine, příštích šest směn budeš dostávat výprask. Trest bude vykonávat vždy před setměním, počínaje dneškem, kapitán Stráží. Dobrá. Můžeš jít. Zilliaku, přisámvuch, jdi se kouknout, co je to za randál."
Complain se octl venku před stěnou hluku a barev. Zdálo se, že všichni jsou tady. A jako by ztratili rozum, třeštili v divoké rozkoši tance. Jindy by ho posedlo totéž co ostatní, stejně jako oni by ze sebe shazoval vyčerpávající každodennost života, ale v náladě, jakou měl, se jen propletl davem a přál si, aby ho nikdo nezahlédl.
Avšak do kajuty taky nepospíchal. Měl z ní teď být vyhoštěn, svobodní muži nemají na místnost jen pro sebe právo. Loudal se jako ovce po okraji veselí, žaludek ztěžklý očekávaným trestem, a vír barevného tance ho míjel. Několik hloučků, odlišujících se od největší skupiny tím, že se skládaly z párů, nadšeně křepčilo za zvuku strunných nástrojů. Hluk neopadával a z frenetických pohybů tanečníků, trhání jejich hlav a škubání prstů by kolemjdoucí mohl dostat strach. Bylo však několik takových, kteří se neúčastnili. Vysoký, morousovitý doktor Lindsey, Fermour, příliš pomalý pro rychlé víření, Wantage, odvracející zuboženou tvář od davu; a také Veřejný mrskač. Ten poslední měl povinnosti, které musel plnit. Ve stanovenou dobu se objevil v doprovodu Strážců i před Complainem. Bez milosti mu serval šaty ze zad a odpočítal první dávku ran z jeho trestu.
Podobné události obyčejně sledovaly spousty očí. Teď měly lepší podívanou a Complain trpěl téměř soukromě. Zítra může očekávat větší pozornost.
Přetáhl si košili přes rány na zádech a znechuceně se vlekl do kajuty. Když vešel, zjistil, že uvnitř na něj čeká kněz Marapper.
III
Henry Marapper byl tlusťoch. Trpělivě dřepěl na bobku a veliké břicho se mu houpalo. Tahle poloha u něho neobvyklá nebyla, spíše doba, v níž se objevil. Complain stál strnule nad skrčeným knězem a očekával pozdrav či vysvětlení; nedočkal se však ani jednoho a musel sám promluvit první. Sebeúcta mu nedovolila víc než zabručet.
Teprve potom Marapper zdvihl špinavou pracku.
"Prostor pro tvé ego, synu."
"Na tvůj účet, otče."
"A neklid mému id," završil kněz zbožně spolu s povinnou úklonou. Zdvihnout se nenamáhal.
"Dostal jsem výprask, otče," řekl Complain těžce a nabral si hrnek nažloutlé vody ze džbánu. Trochu se napil a zbytkem si uhladil vlasy.
"Už jsem slyšel, Royi, už jsem slyšel. Doufám, že ponížení ulevilo tvé mysli?"
"Jo. Jenže mý záda za to slušně platí."
Začal opatrně přetahovat košili přes ramena a trochu přitom couval. Bolest, s níž se vlákna tkaniny odtrhovala od ran, byla téměř příjemná. Příště to asi bude horší.
Odhodil zakrvavenou látku na zem a plivl na ni. Když viděl, s jakou netečností kněz sleduje jeho boj, popudilo ho to.
"Ty netancuješ, Marappere?" zeptal se kousavě.
"Sloužím mysli, ne smyslům," řekl zbožně kněz. "A kromě toho znám lepší cesty k zapomnění."
"Třeba nechat se odvléct daleko do houštin - nebo ne?"
"Mám radost, když tě slyším přijímat svůj úděl tak vztekle, příteli, jak se podle Učení patří. Bál jsem se, že tě najdu ve špatné náladě a zničeného, ale naštěstí mé útěchy není zapotřebí."
Complain shlédl dolů knězi do tváře, mírným očím se však vyhnul. Nebyl to hezký obličej. V tomto okamžiku dokonce tvář připomínal pramálo, spíše se podobal hrubě vymodelovanému totemu z vepřového sádla. Mohl by být pomníkem lidských vlastností nezbytných k přežití: mazanosti, hamižnosti, podnikavosti. Complain se nedokázal dál bránit a konečně roztál: byl tu člověk, kterého znal a s nímž mohl něco sdílet.
"Snad jsem tě svou neurózou neurazil, otče," řekl. "Víš přece, že jsem přišel o ženu a život se mi díky tomu úplně rozpadl. Všechno, co mi kdy patřilo - bylo toho dost málo - je nenávratně pryč; co ještě zbylo, mi brzo vezmou násilím.

Zítra přijdou Strážci, ti, kteří mě už zbičovali, zbičují mě znovu a vyženou odsud, abych žil se svobodnými muži a kluky. Přestanu dostávat odměnu za úlovky a nikdo mě nebude utěšovat, až na mě padne úzkost! Zákony kmene jsou příliš drsné, otče - i Učení je plné krutosti a pokrytectví - a celý tenhle svět je jen dusivé semeniště utrpení. Proč to tak musí být? Proč nesmíme být šťastní? Nejlepší by snad bylo zešílet, jako tenkrát můj bratr. Vrhnout se ven na ten dav a všem vyřezat do těla nějakou upomínku na to, jak mizerně mi je."
"Ušetři mě dalšího," přerušil ho kněz, "mám velkou farnost a ještě ji musím obejít. Tvou zpověď rád vyslechnu, ale hněv si musíš nechat pro sebe." Vstal, narovnal se a přehodil si přes ramena dlouhý plášť.
"Ale co jen máme z toho, že tady žijem?" zeptal se Complain a musel překonat chuť stisknout tučný krk před sebou. "Proč vůbec jsme? Jaký skutečný smysl má tenhle celý svět? Jsi přece kněz - tak mi to řekni na rovinu."
Marapper okázale vzdychl a rukama udělal odmítavé gesto. "Má dítka, vaše nevědomost mnou otřásá. Jak jen jste omezení! Říkáte ‚svět' a myslíte tenhle nepatrný a nešťastný kmen. Svět je víc než kmen. My i všechno kolem, poniky, Pustiny, lidé z Přídě - prostě všechno - jsme v nádobě, které se říká Loď a která se pohybuje z jedné části světa do druhé. Říkal jsem to už mockrát a mockrát, ale nikomu z vás to nedochází."
"Pořád stejná teorie!" řekl nakvašeně Complain. "To, jestli se světu říká Loď, nebo lodi Svět, nic nemění."
Z nějakého důvodu ho teorie s lodí, v Ubikacích sice rozšířená, ale většinou neuznávaná, vyváděla z míry a odstrašovala. Pevně sevřel rty a řekl: "Rád bych se teď vyspal, otče. Spánek totiž přináší útěchu, zatímco ty jen hádanky. Víš, že tě někdy vídám ve spánku? Vždycky říkáš něco, čemu bych měl rozumět, ale nějak nikdy neslyším ani slovo."
"Nejen ve snech," řekl kněz přívětivě a otočil se. "Chtěl jsem se tě na něco důležitého zeptat, ale musí to počkat. Zítra se vrátím a doufám, že té najdu méně zavlaženého adrenalinem," dodal a s tím odešel.
Ještě dlouho zíral Complain na zavřené dveře a nevnímal zvuky divokého veselí zvenčí. Pak se unaveně vyšplhal na prázdnou postel.
Spánek však nepřicházel. Hlavou se mu honily nekonečné hádky, kterými se s Gwenny v téhle místnosti vzájemně mučili - hledání co nejkrutějších a nejbodavějších urážek, marnost, smiřování. Žili tak dlouho a teď všemu byl konec, Gwenny už spala s někým jiným. Pociťoval směs lítosti i úlevy zároveň.
Znovu prožíval chvíle před Gwenniným únosem. Najednou si vybavil přízračnou postavu mizející mezi poniky, hned jak se přiblížili. Posadil se na posteli, znepokojen něčím závažnějším než tajemnou lehkostí, s níž postava zmizela. Venku za dveřmi už bylo ticho. Běh jeho myšlenek trval déle, než si představoval; tanec už skončil, tanečníky přemohl spánek. Jen jeho vědomí vyhlíželo zpod záhrobního závoje pokrývajícího chodby Ubikací. Kdyby otevřel dveře, zaslechl by pouze vzdálený a nikdy neutichající ševel rostoucích poniků.
Avšak už pouhé pomyšlení, že by otevřel dveře, ho znervózňovalo. V rychlosti si vybavil legendy o podivných bytostech, které se v Ubikacích často vyprávěly.
Především tu byli záhadní lidé z Přídě. Příď byla vzdálená oblast: její obyvatelé žili neznámým způsobem, používali neznámé zbraně a měli netušenou sílu. Pomalu se probíjeli houštinami a jednou by mohli vyhladit všechny malé kmeny, alespoň se to tvrdilo. Avšak ať už se o jejich schopnostech soudilo cokoliv, soudilo se alespoň, že jsou to lidé.
Mutanti už byli méně lidští. Osamoceně nebo v malých tlupách žili roztroušeně v houštinách, kam je jejich kmeny vyhnaly. Měli příliš mnoho zubů, příliš mnoho paží nebo příliš malý mozek. Někdy mohli jen pajdat, kulhat, nebo se belhat a jejich znetvoření je sdružovalo do tlup. Byli plaší a díky tomu se jim přisuzovala spousta čarodějných schopností.
A pak tu byli Vetřelci. Ti už nepatřili vůbec mezi lidi. Starce, jako byl Eff, strašili Vetřelci ve snech bez ustání. Přicházeli na svět nadpřirozenou cestou, tvořeni z horkého bahna v houštinách, kam nikdo nepronikl. Navenek vypadali jako lidé, dokonce mohli nepoznáni žít mezi smrtelníky a vysávat z nich sílu stejně jako upíři sají krev; poznali se však podle toho, že neměli srdce ani plíce. V každém kmeni bývaly čas od času hony na čarodějnice, ale kdykoli byli podezřelí při vyšetřování rozčtvrceni, vždycky se ukázalo, že srdce i plíce mají. Vetřelci dosud neodhalení unikali, ale všichni věděli, že tu jsou, a pořádání honů na čaroděje jejich existenci potvrzovalo.
Možná se právě srocovali přede dveřmi, stejně děsivě, jako zmizela tichá figura mezi poniky.
Jednoduchá mytologie Greenova kmenu se příliš neodlišovala od škály démonů vyznávaných všemi kmeny, které se pomalu prokousávaly oblastí známou jako Pustiny. Součástí této mytologie, i když zcela samostatnou, byli Obři. O lidech z Přídě, mutantech a Vetřelcích se vědělo, že existují. Občas někdo přivlekl z houštin ještě živého mutanta, aby zatančil před lidmi, než ho znuděně odešlou na Dalekou pouť, a mnoho bojovníků by přisahalo, že svedli osamělý souboj s lidmi z Přídě a Vetřelci. Všem třem druhům bytostí se však dalo uniknout, a když byl člověk vzhůru, mezi ostatními, bylo lehké nemyslet na ně.
Na Obry se však zapomenout nedalo. Byli skuteční. Kdysi jim patřilo všechno, svět byl jejich, někteří dokonce tvrdili, že z nich pocházejí i lidé. Všude je plno jejich pozůstatků, ze kterých každý poznal, jak velicí byli. Kdyby se kdykoliv vrátili, nebude jim možné odporovat.
V šeru, zastíněn fantaskními postavami, žil ještě někdo: spíše než postava jen symbol jménem Bůh. Bát se ho nikdo nemusel a bylo jen podivné, že i když o něm nikdy nikdo nemluvil, byla představa Boha stále předávána z generace na generaci. Měl jakési nedefinovatelné vztahy s rčením přísámvuch, které rázně znělo, i když nic konkrétního neznamenalo. Bůh skončil jako průměrná kletba.
Avšak Complain dnes narazil v houštinách na něco, co ho znepokojilo mnohem víc.
Z mlhovin úzkosti se prodral zvuk pláče, který s Gwenny zaslechli. Zapadalo to do sebe přesně: muž a blížící se kmen. Ten člověk nebyl Vetřelec ani jiný démon. Byl to jen lovec z masa a krve, z jiného kmene. Jak je to jasné a jednoduché...
Complain uklidněn znovu ulehl. Krátká úvaha snadno přitiskla hloupost čenichem k zemi. I když ho poněkud znechutilo, jak mu něco tak zcela jasného mohlo tak dlouho unikat, byl pyšný, že nakonec souvislost objevil. Musí víc

uvažovat. Všechno, co dělá, je příliš automatické, ovládané zdejšími zákony, obecným Učením, nebo náladami: od nynějška by se to mělo změnit. Od tohoto okamžiku by měl i on sám, stejně jako třeba Marapper, hodnotit skutečnosti, tak jako Roffery hodnotí věci.
Zkusil dát dohromady ještě další události, které by zapadly do rámečku. Když člověk posbírá dost faktů, dostane možná i teorie lodi nějaký smysl.
Měl poručíku Greenovi ohlásit, že směrem k nim postupuje cizí kmen. Udělal chybu. Jestli na sebe oba kmeny narazí, dojde k tuhému boji a Greenové se na něj musí připravit. Musí to určitě ohlásit.
Téměř neočekávaně upadl do spánku.
Když se probudil, nepřivítala ho, jak byl zvyklý, vůně jídla. Ztuha se posadil, vzdychl, podrbal se na hlavě a slezl z postele. Chvíli si myslel, že nic než zoufalství v něm nezůstalo; pak pocítil, jak se někde hluboko vespod zavrtěla schopnost vylízat se z ran. Pustí se do něčeho, tahle síla ho už k tomu donutí; jak to dopadne, se ukáže později. Cítil, že na něj znovu čeká něco velkého. Natáhl si kalhoty, odšoural se ke dveřím a otevřel. Venku vládlo podivné ticho. Vyšel ven na prostranství.
Bylo po všem. Kdo se účastnil veselí, nenamáhal se vrátit do svého příbytku, zůstal ležet tam, kde ho přepadl nepřemožitelný spánek, obklopen pestrobarevnými troskami slavnosti. Lidé leželi přímo na palubě, tvrdě spali, nebo když už byli vzhůru, nenamáhali se hnout. Jen děti povykovaly jako vždycky a probouzely rozespalé matky k životu. Ubikace připomínaly rozlehlé bojiště, a i když netekla krev obětí, jejich utrpení ještě nekončilo.
Complain tiše procházel mezi spáči. V kantýně pro svobodné muže by mohl dostat najíst. Vyhnul se páru milenců natažených přes hrací plochu Vzhůru ke hvězdám. Muže Complain poznal, byl to Lacináš. Objímal baculaté děvče, ruku pod její tunikou, obličej měl na Oběžné dráze a nohy spolu s jejími rozhozené do Mléčné dráhy. Malé mušky se šplhaly dívce po noze a pod sukni.
V postavě, která se blížila, rozeznal Complain s jistými potížemi svou vlastní matku. Jeden z nepříliš dodržovaných zákonů Ubikací nařizoval, že dítě se má přestat stýkat se sourozenci, když doroste do výše boku matky, a s ní pak, když doroste do jejího pasu. Jenže Myra byla upovídaná ženská, a co předepisoval její pás, jazyk nedodržoval. Rázně se pouštěla se svými mnoha dětmi do řeči, kdykoli měla příležitost.
"Zdravím tě, matko," zabrumlal Complain. "Prostor pro tvé ego."
"Na tvůj účet, Royi."
"A stejně přeju i tvému lůnu."
"Dobře víš, že na tuhle zdvořilost už jsem trochu stará," řekla podrážděně, dotčená, že se k ní chová tak formálně.
"Sháním něco k jídlu, matko."
"Tak Gwenny je opravdu fuč! Já to věděla! Bealie byl u toho, když jsi dostával výprask, a slyšel proč. Tohle jejího ubohého otce dorazí, uvidíš. Mrzí mě, že jsem se tam nedostala, k výprasku tedy myslím. Ty další už nezmeškám, jestli to dokážu - ale včera jsem urvala báječnou zelenou. Všecko jsem obarvila. Tyhle šaty, co mám na sobě, líbí se ti? Je to úplně fantastické."
"Podívej, matko, bolí mě záda. Nemám chuť vybavovat se."
"To se ví, že bolí. Nemůžeš si myslet, Royi, že tě bolet nebudou. A když pomyslím, jak budou vypadat, až tvůj trest skončí, jde na mě hrůza. Mám nějaký tuk, namažu tě a to ti uvolní póry. Taky by se na tebe měl podívat doktor Lindsey, snad ti pro něj zbyde volný kousek z úlovku - a to by měl, teď, když je Gwenny pryč. Nikdy jsem jí pořádně nepřišla na chuť -"
"Podívej, matko -"
"Jo jestli půjdeš do kantýny, doprovodím tě. Vlastně jsem nikam přesně nešla. Slyšela jsem, samozřejmě jen tak mezi námi - od staré Toomer Mundayové, ačkoliv vuchví kde ta to sebrala - že Strážci objevili ve skladu s barvami taky nějaký čaj a kávu. Všimnul sis přece, že tohle nikde neroznesli! Obři měli lepší kávu než my."
Bezmyšlenkovitě jedl a nechával se zaplavovat potopou slov. Potom ho matka zavedla k sobě a tukem tišila bolest v rozbitých zádech. Navíc vyslechl radu, kterou mu nabízela už dávno.
"Pamatuj, Royi, že život není jenom mizérie, prostě ses trefil do špatný záplaty. Nenech se tím zlomit."
"Život ale je jen mizérie, matko. Jaký má vůbec smysl?"
"Neměl bys takhle mluvit. Já vím, Učení říká, že co člověka trápí, nemá skrývat uvnitř, ale ty se na svět nedíváš stejné jako já. Vždycky jsem tvrdila, že život je tajemství. Už to, že jsme naživu -"
"Hele, tohle já už všecko znám. Co se mě týče, je život jen zboží, o které nikdo nestojí."
Myra se nejdřív zostra podívala na jeho vzteklý obličej; pak se jí vrásky opět poskládaly do měkkého výrazu.
"Vždycky, když potřebuju utěšit sebe sama," řekla, "myslím na obrovský černočerný prostor, který se donekonečna táhne všemi směry. Září v něm spousta malých světýlek. Jsou to naše životy. Statečně hoří a osvětlují trochu z toho, co nás obklopuje. Ale co nás skutečně obklopuje, kdo světýlka zapaluje a proč..." Vzdychla. "Až se vydáme na Dalekou pouť, až naše světýlka dohoří, možná budeme vědět víc."
"Ty tvrdíš, že tohle tě uklidňuje?" zeptal se Roy opovržlivě. Bylo to dávno, co naposledy od své matky slyšel podobenství se světýlky, a trochu ho to i dojalo slyšet je teď znovu, nemohlvšak připustit, aby si toho všimla.
"Ano. Ano, uklidňuje mě to. Podívej, naše světýlka svítí společné tady." Dotkla se malým prstem místa na stole před nimi. "Jsem vděčná, že to moje nehoří samotné, tady daleko v neznámu." Ukázala místo vzdálené na délku paže.
Complain zavrtěl hlavou a vstal.
"Nerozumím tomu," svěřil se. "Možná ale že to tam přece jen bude lepší."
"Ano, možná. Ale určité to bude jinačí. Toho se bojím. Všecko, docela všecičko bude jinačí."
"Nejspíš máš pravdu. Já si jen přeju, aby to bylo jinačí tady. Mimochodem, matko, bratr Gregg, který opustil kmen a odešel sám do houštin -"

"Ty na něj pořád myslíš?" zeptala se stařenka dychtivě. "Gregg byl hodný chlapec, mohl se stát Strážcem, kdyby tady zůstal."
"Myslíš, že žije?"
Zavrtěla rozhodně hlavou. "V houštinách? Buď si jistý, že ho Vetřelci dostali. Škoda, věčná škoda. Gregg by byl dobrým Strážcem. Vždycky jsem to říkala."
Complain už byl napůl pryč, když ostře dodala: "Starý Ozbert Bergass pořád ještě dýchá. Někdo mi říkal, že prý chce, aby k němu zašla jeho dcera Gwenny. Musíš tam jít ty."
Konečně pronesla něco, co se nedalo popřít. A když se to tak vezme, byla to příjemná povinnost: Bergass byl hrdinou kmene.
Jednoruký Olwell s uloveným svazkem mrtvých kachen pod zdravou rukou byl jediný, kdo Complaina nabručeně pozdravil, jinak nepotkal živou duši. Bergassova domácnost byla daleko na konci Ubikací. Kdysi byly tyto místnosti hned za čelní barikádou, a jak se kmen kousek po kousku propracovával dopředu, posouvaly se zpátky. Když byly uprostřed, byl Ozbert Bergass na vrcholu moci. Teď, na stará kolena, octly se stejně vzadu, jako by patřily komukoli jinému. Poslední zátaras, hranice mezi lidstvím a Pustinami, se tyčil hned za jeho dveřmi. Od nejbližších sousedů ho dělilo několik prázdných místností, ti, co v nich žili, se už před nějakým časem přesunuli blíž ke středu, ale on, starý paličák, zůstal, kde byl, prodloužil si spojovací cesty a žil si v okázalé bídě a s nadbytkem žen.
Až sem veselíce nezasáhla. Na rozdíl od dočasně rozjařeného vzhledu Ubikací vypadala Bergassova chodba zlověstně a studeně. Kdysi dávno, snad v dobách Obrů, tu muselo dojít k nějakému výbuchu. Část stěn byla zčernalá a v palubě nad hlavou zírala díra větší než člověk. Tady, přede dveřmi starého zvěda, žádná světla nesvítila.
Neustálý postup kmene dopředu zanedbanosti okolí ještě napomáhal. Přes zátaras se vysemenilo několik poniků a rostliny teď neuspořádaně pokrývaly špinavou palubu do výše stehen.
Complain zaklepal na Bergassovy dveře, zrovna nejpříjemněji mu nebylo. Valila se na něj směs páry a hluku a ověnčila mu hlavu jako mrak hmyzu.
"Tvé ego, matko," řekl Complain zdvořile staré čarodějnici, která vystrčila nos.
"Na tvůj účet bojovníku. Ale to je přece Roy Complain! Co chceš? Myslela bych, že jako všichni mladý blázni budeš namol. Pojď radši dovnitř a nedělej rámus."
Octl se ve velké místnosti obložené suchými kmeny poniků. Lemovaly stěny a místnost díky nim působila jako mrtvý les. Bergass trpěl utkvělou představou, že hmota, z níž byl stvořen svět, všechny stěny i paluby, může být zničena a kmeni pak nezbude než žít uprostřed ponikové houštiny v místnostech zbudovaných z takových kmenů. Sám to jednou uprostřed Pustin vyzkoušel a přežil, nikoho jiného však jeho myšlenka nenadchla.
Vzduch v místnosti byl nasycen vůní polévky vycházející z kouřícího kotle v rohu. Ozbert Bergass osobně kupodivu seděl na koberečku uprostřed a držel řeč, které nikdo nevěnoval pozornost, protože se všichni hlasitě bavili mezi sebou. Complain nechápal, jak vůbec mohli zaslechnout jeho klepání.
Poklekl vedle starce. Prašivina se už hodně rozrostla. Jako vždycky jí bylo nejvíc kolem žaludku a odtud se propracovávala přímou cestou k srdci. Měkké hnědé výhonky délky lidské dlaně vyrůstaly ze seschlého těla, které vypadalo jako mrtvola propíchaná dějícími klacky.
"... a loď se ztratila a člověk se ztratil a ztracení samo se ztratilo," říkal stařec zastřeným hlasem a upíral vyhaslé oči na Complaina. "A prolezl jsem celý vrak a vím a říkám, že čím dýl to trvá, tím menší máme naději, že se najdem. Vy hloupý ženský tomu nerozumíte, vám je to fuk, ale kolikrát jen jsem Gwenny říkal, jak ten chlap svýmu kmeni škodí. ‚Škodíš tím,' řekl jsem mu, ‚že ničíš všechno, na co přijdeš, jenom proto, že to zrovna sám nepotřebuješ. Pálíš knihy, svitky filmu,' povídal jsem mu, ‚protože si myslíš, že by je někdo mohl použít proti tobě. Jenže tajemství, který jsou v nich, bysme měli znát,' povídal jsem. ‚Jseš hlupák, měli bysme se snažit skládat věci, ne je ničit. Povídám ti, že jsem procestoval víc palub, než si ty umíš představit, že vůbec existuje,' řekl jsem... Co chceš, pane?"
Zdálo se, že přerušení monologu je určeno jemu. Odpověděl, že přišel, aby mu nabíd! své služby, jsou-li zapotřebí.
"Služby?" zeptal se Bergass. "Vždycky jsem se staral sám o sebe, jako můj otec přede mnou. Můj otec byl největším zvědem vůbec. Víš, co udělalo náš kmen tím, čím je? Byl jsem ještě kluk, když jsme spolu s otcem vyšli na výzvědy a otec objevil to, čemu Obři říkali zbrojnice. Ano, komoru plnou paprskometů! Kdyby na ni nepřišel, už dávno by Greenové vymřeli. Kdyby ses ty odvážil, vzal bych tě do zbrojnice dneska. Je to daleko na konci Pustin, tam, kde se ti nohy promění v ruce, podlaha pod tebou uhýbá a začneš plout ve vzduchu jak moucha..."
"Blábolí," pomyslel si Complain. Nemá smysl říkat mu o Gwenny, když vykládá, jak se mu z nohou stávají ruce. Ale starý zvěd se zarazil a řekl: "Jak ses sem dostal, Royi Complaine? Dej mi ještě trochu vývaru, mám žaludek vyschlý jako troud."
Complain ukázal jedné z žen na misku a řekl: "Přišel jsem se podívat, jak si žiješ. Jsi velký muž a je mi líto, že té nacházím v takovém stavu."
"Velký muž," zamumlal jeho společník tupě a pak vztekle vybuchl: "Kde mám svůj vývar? Do vuchova měchýře, co ty kurvy dělaj? Mejou si snad v něm...?"
Mladá žena spěšně přiběhla s miskou polévky a uličnicky přitom na Complaina zamrkala. Bergass byl příliš slabý, než aby se obsloužil sám, a Complain mu vléval lžíce tučného vývaru do úst. Všiml si, že starcovy oči hledaji jeho, jako by mu Bergass chtěl sdělit nějaké tajemství. Říká se, že umírající se vždycky snaží hledět do něčích očí, síla zvyku však způsobovala, že Complain se jasnému pohledu pokoušel spíše vyhnout. Raději se otočil a uvědomil si přitom špínu kolem. Bylo jí dost, aby v ní mohly poniky zapustit kořeny, dokonce mrtvé ponikové stonky byly slepené mastnou sraženinou.
"Proč tu není poručík? A kde je doktor Lindsey? Neměl by tu s tebou dlít kněz Marapper? " vybuchl zlobně. "Zasloužil by sis lepší zaopatření."

"Opatrně s tou lžící mladíku. Jen minutku, než se vyčurám... ach to moje mizerný břicho. Svírá to, moc to svírá... Ten doktor... řekl jsem ženským, aby ho poslaly pryč. Starý Greene nepřijde, bojí se prašiviny. Kromě toho je mu skoro tolik jako mně a ví, že Zilliac ho jednou, až bude spát, něčím klepne a začne vládnout sám... A ten-"
Když viděl, že Bergass se znovu ztrácí ve spleti myšlenek, řekl Complain zoufale: "Můžu přivést kněze?"
"Kněze? Koho, Henry Marappera? Pojď sem, něco ti povím, mezi čtyřma očima. Tajemství. Nikdy jsem to nikomu neřekl. To je jednoduchý... Henry Marapper je můj syn. Ano! Nevěřím tomu jeho pytli lží víc než -"
Dostal záchvat skřehotavého krákání, které Complain chvíli považoval za bolestné sténání, než si uvědomil, že je to smích prokládaný výkřiky "Můj syn!" Neměl už sebemenší důvod zůstávat tu dál. Zdvořile oslovil jednu z žen a vstal. Znechuceně nechal Bergasse třást se tak divoce, až mu výrůstky na břiše začaly plácat o sebe. Když odcházel, postávaly ženy lhostejně kolem, ruce založené v bok nebo zaměstnané odháněním much. K uším mu doletovaly útržky vět, kterým nemělo smysl věnovat pozornost.
"... a odkud bere všechny ty šaty, to bych taky ráda věděla. Vždyť je to obyčejný zemědělský pomocník. Říkám ti, je to práskač..."
"Příliš snadno přiděluješ polibky, Wendičko. Věř mi, až ti bude tolik co mě..."
"... nejlíp udělaný mozeček, který jsem kdy jedla..."
"... že paní Cullindramová má zrovna sedmerčata. Všechny zdravě narozený, jen jedno je chudinka uskřípnutý. Naposledy to byly paterčata, jestli si pamatujete. Řekla jsem jí jasně, opravdu: Jestli chceš se svým mužem vydržet..."
"... prohraje všechno, co vydělá..."
"... lže..."
"... nikdy jsem se tak nenasmála..."
Venku v tmavé chodbě se opřel na okamžik o zeď a s ulehčením si oddechl. Neudělal vůbec nic, ani nesdělil, že Gwenny je pryč, i když kvůli tomu vlastně za Bergassem šel, avšak přesto se stalo něco důležitého. Bylo to, jako by mu mozek právě zalila velká tíha, doprovázená bolestí, ale umožňující zároveň vidět jasněji. Instinktivně tušil, že vyvrcholení teprve přijde.
V Bergassově místnosti bylo nesnesitelné horko, ještě teď z něho kapal pot. Klevetění ženských hlasů se neslo až sem, do chodby. Najednou se mu do myšlenek vkradla skutečná podoba Ubikací. Velká jeskyně, zoufale přeplněná povykem mnoha hlasů. Nikde skutečný život, jen hlasy, umírající hlasy.
IV
Čas se pomalu vlekl, a jak se blížila doba spánku, dělalo se Complainovi v předtuše další dávky stresu pořád hůř od žaludku. Každou čtvrtou směnu se v Ubikacích i všude, kam kdy lidé pronikli, stmívalo. Na chodbách tmou probleskovala jako měsíce čtvercová orientační světélka, v obydlích však panovala naprostá tma. Tma byla přírodním zákonem, i když někteří starci tvrdili, že ještě jejich rodiče pamatovali doby, kdy netrvala tak dlouho. Každý však ví, že starým lidem už paměť tak neslouží a spřádají ze všeho, co se udalo za dob jejich ztraceného dětství, prapodivné báje. Ve tmě se poniky hroutily, jako by byly z hadrů, jejich štíhlé stonky praskaly a výhonky černaly. Přežívaly jen ty nejzdatnější, které s příchodem světla vyrážely spolu s novými pupenci a semeny vzhůru a vytvářely nad mrtvou vrstvou rostlin novou hradbu zelené. Až uplynou čtyři směny, přijde i jejich čas a znovu přežijí jen ze všech nejrvavější, nejschopnější.
Většina z několika set obyvatel Ubikací nepracovala, valná část ještě zůstávala bezmocně na zemi. Každý takový barbarský výbuch veselí korunovala všeobecná nečinnost, naprosté vyčerpání, neschopnost znovu se nechat zapřáhnout nemilosrdnou stejnotvárností života. Celý kmen, přemožený netečností, pokrývala jako těžká peřina malomyslnost. Venku před zátarasy poniky znovu dobývaly čerstvě vykácené mýtiny. Jen hlad mohl tyhle lidi znovu postavit na nohy.
"Kdybych chtěl, zbiju je všechny a nikdo se nebude bránit," řekl Wantage a na pravé tváři se mu mihlo cosi jako pokušení.
"Tak proč to nezkusíš?" řekl Complain uštěpačně. "Víš přece, co říká litanie: ‚Zlovolná touha, která je potlačena, jen sílí a požírá mysl, jež jí je posedlá!' Pusť se do díla, Křivá hubo!"
V příštím okamžiku vězelo jeho zápěstí v pevném stisku a těsně před jeho hrdlem se vodorovně mihla ostrá čepel. Před očima se mu vynořil děsivý obličej, způli zmuchlaný vztekem, způli pokřivený absurdním úsměvem, s obrovským šedivým okem, zírajícím osaměle někam, kam nikdo jiný neviděl.
"Zkus mi tak říct ještě jednou, mrchožroute," zavrčel Wantage a rychle obličej odvrátil Ruka s nožem klesla dolů. Pomalu se otočil ke Complainovi zády: znovu si uvědomil, jak je znetvořený, a jeho zloba se proměnila v pocit ponížení.
"Promiň." Complain zalitoval své jedovatosti už v okamžiku, kdy ji vyslovil, ale Wantage se zpátky neotočil.
Loudal se dál, nervy ještě drnčící napětím. Narazil na Wantage cestou z houštin, kam se vypravil porozhlédnout po cizím kmeni. Jestli cizinci narazí na Greenův kmen, což v žádném případě není jisté, dojde k tomu až za nějakou dobu. Začne to šarvátkami mezi soupeřícími lovci, které by mohly přinést pár mrtvých a určitě i změnu jednotvárnosti života. Zatím se nic nestane, když si svůj objev nechá pro sebe. Ať s takovou zprávou běží za poručíkem někdo jiný, kdo má důvod vrchnost milovat.
Cestou ke kasárnám Strážců, kde měl být potrestán, už nikoho nepotkal. Vládla tu stejná netečnost jako všude a Veřejný mrskač dokonce odmítl vyjít ven, aby předvedl, co umí.
"Copak tohle je poslední směna vůbec?" řekl. "Kam tolik pospícháš? Vypadni a nech mě spát, jo? Běž si raději najít novou ženskou..."
Complain se vypravil zpátky do své kajuty. Uzly svazující jeho žaludek se pomalu uvolňovaly. Odněkud z postranní chodby zaslechl drnkání. Rozeznal i pár slov, zpívaných vysokým hlasem:

„... kontinuita
... příliš dlouho
... Gloria"

Byla to stará píseň, sotva ji vůbec pamatoval. Zabouchl dveře a melodii přetrhl. Uvnitř na něj znovu čekal Marapper, umaštěný obličej skrytý v dlaních, tučné prsty pokryté blýskavými kroužky prstenů.
Complaina náhle přepadl pocit, že ví, co mu kněz bude říkat. Jako by tuhle scénu už někdy zažil. Připadal si jak v pavučině.
"Prostor, synu," řekl kněz a chabě naznačil symbol zlosti. "Vypadáš zatrpkle. Je ti tak?"
"Velice zatrpkle, otče. Jen vražda by to ze mě mohla shodit." Snažil se říct něco nečekaného, aby se pocitu opakování zbavil alespoň tím, co bude říkat sám. Nepomáhalo to však.
"Existuje přece i něco jiného než zabíjení. Skutečnosti, o jakých se ti nesní."
"Nechoď na mě s takovýma žvástama, otče. Za chvíli mi začneš tvrdit, že život je tajemství a že se prostírá kolem nás, stejně jako moje matka. Jenže já fakt potřebuju někoho zabít."
"Však ještě zabiješ," utěšoval ho kněz. "Je úplně v pořádku, že to potřebuješ. Nikdy se nesmíš vydat na cestu malomyslnosti, synu, je to cesta, která by každého zahubila. Všichni trpíme za chyby našich prapředků. Všichni jsme zmrzačeni! Všichni jsme slepí, všichni jsme hnáni po špatných cestách..."
Complain se unaveně svalil na palandu. Představa, že všechno už zažil, zmizela, dokonce na ni okamžitě zapoměl. Chtěl jen spát. Zítra ho přijdou z téhle kabiny vystěhovat a dostane výprask, už chtěl jen spát. Kněz zmlkl. Complain zdvihl víčka a uviděl ho, jak se naklání nad palandou. Než stačil Complain uhnout, jejich oči se na okamžik setkaly.
Jedno z nejpevnějších tabu v jejich společnosti zakazovalo, aby se jeden člověk díval druhému přímo do očí. Čestní lidé s dobrými úmysly si ostatní prohlíželi jen po straně. Complain sveřepě vysunul spodní ret.
"Provuch, co ode mě chceš, Marappere?" vybuchl. Dostal chuť říct mu, co se právě dozvěděl o jeho původu.
"Nedostal jsi svých šest ran, chlapče, že ne?"
"Proč tě to zajímá, otče?"
"Jsem kněz a nejde mi o uspokojení zvědavosti. Ptám se tě pro tvé dobro, i když kromě toho mám na tvé odpovědi i osobní zájem."
"Nic jsem nedostal. Víš přece, že se kdekdo válí - a Veřejný mrskač taky."
Kněz ho znovu pronásledoval očima. Complain se těžkopádně převalil tváří ke stěně. Další otázka ho však obrátila zpátky.
"Máš někdy pocit, že tě chytá amok, Royi?"
Občas Complaina přepadala zvláštní představa: utíká po Ubikacích, v ruce paprskomet, všichni kolem prchají, vyděšení a zchromlí strachem, nikdo si netroufá postavit se mu. Rozbušilo se mu srdce. Několik z nejlepších a nejodvážnějších mužů kmene amok popadl - mezi nimi i Gregga, jednoho z Complainových bratří. Prohnali se ležením a zmizeli daleko v neprobádaných oblastech Pustin nebo se přidali k jiným kmenům, nejspíš ze strachu před trestem, který by je čekal. Byl si jist, že je to mužný, dokonce čestný čin, ale nevěděl, proč by měl kněze dráždit. Doktor by možná mohl i něco takového doporučit, třeba když by člověk byl smrtelně nemocný, jenže úkolem kněze je kmen stmelovat, a ne rozbíjet tím, že by uvolňoval frustrace z hlubin lidské mysli na povrch, kde by se mohly volně projevit a nemohly se shlukovat v neurózách.
Poprvé si uvědomil, že i Marapper právě řeší svou životní krizi, a na okamžik zauvažoval, zda to nemá něco společného s Bergassovou nemocí.
"Podívej se na mě, Royi. A odpověz."
"Proč se mnou takhle mluvíš?" Posadil se teď, skoro jako by ho k tomu donutila naléhavost v Marapperově hlase.
"Musím se dozvědět, co s tebou je."
"Víš přece, co nařizuje litanie: jsme synové zbabělců a naše životy uběhnou ve strachu."
"Ty tomu věříš?" zeptal se kněz.
"Přirozeně. Je to Učení."
"Potřebuju, abys mi pomohl, Royi. Budeš mě následovat, kam tě povedu - třeba i z Ubikací, do Pustin?"
Mluvili tiše a rychle. A stejně tiše a rychle bušila nerozhodnost v Complainových žilách. Nepokusil se ani trochu vědomě o Marapperově návrhu uvažovat: rozhodnout musí nervy, mysl je zrádná - ví příliš mnoho.
"To by vyžadovalo odvahu," řekl po dlouhé odmlce.
Kněz srazil mohutná stehna k sobě. Nervózně zažíval, znělo to jako by potichu kvílel.
"Ne, Royi, lžeš. Lžeš přesně podle přání lhářů, kteří tě zplodili. Když odejdem, budeme utíkat, prchat, vyhýbat se odpovědnosti dospělého člověka vůči společnosti. Vypaříme se potichu jako pára. Bude to prastarý návrat k přírodě, neplodný pokus vrátit se do lůna předků. Opustit tohle místo přece je nejhlubší, nejpropastnější zbabělost. Takže - půjdeš se mnou?"
Zvláštní význam skrývající se za Marapperovými slovy způsoboval, že v Complainovi zrálo rozhodnutí. Půjde! Musí jednou konečně uniknout ze stínu mraku, který ohraničuje jeho poznání. Sklouzl z palandy, snažil se však přitom ukrýt před Marapperovýma divokýma očima své rozhodnutí do té doby, dokud se o podniku nedozví víc.
"A co bysme sami dva dělali v Pustinách, otče?"
Kněz pátravě zasunul veliký palec do jedné z nosních dírek. Když mluvil, díval se upjatě na svou pěst. "Nebudeme sami. Půjdou s námi ještě čtyři, sami vybraní muži. Chystám se už dost dlouho a teď je konečně všechno připraveno. Jsi nespokojený, přišels o ženu - co víc můžeš ztratit? Můžu ti poradit jedinou věc, pojď taky, především kvůli sobě - i když i mně se hodí mít s sebou někoho se slabou vůlí a zrakem lovce."

"Kdo jsou ti čtyři ostatní, Marappere?"
"Řeknu ti to, jen když se rozhodneš, že půjdeš taky! Kdyby nás někdo zradil strážím, podřízli by nám všem krk. Mně především - a nejmíň dvacetkrát."
"Co budeme dělat? A kam vlastně půjdem?"
Marapper se pomalu vztyčil a protáhl. Dlouhými prsty si hrábl do vlasů a současně se zašklebil, jak nejhrozněji uměl: jednu tvář vytáhl nahoru, druhou spustil, až se mu ústa zkroutila jako zauzlovaný provaz.
"Můžeš jít sám, Royi, jestli mému vedení nevěříš. Jseš jak ženská - samý bolení břicha a jen se vyptávat. Neřeknu ti víc, než že můj plán je nad tvé chápání. Zmocnit se lodi! To chci! Nic míň! Zmocnit se celé lodi - jestli vůbec víš, co to znamená!"
Krvežíznivý Marapperův pohled Roye trochu zastrašil. "Neměl jsem v úmyslu odmítnout," řekl. "Chceš říct, že jdeš?"
"Ano."
Kněz ho prudce a beze slova chytil za ruku. Tváře mu žhnuly.
"Teď mi ale řekni, kdo jsou ti čtyři ostatní," řekl Complain, na chvíli zděšený, k čemu se vlastně zavázal.
Marapper ho pustil.
"Víš, co se říká, Royi? Kdo nic neví, nic taky nepoví. Brzo se to dozvíš, ale zatím bude lepší, když si to nechám pro sebe. Chtěl bych vyrazit hned, jak začne příští období spánku. Teď ale půjdu, mám ještě co dělat. Nikomu ani slovo."
Ve dveřích se zarazil. Zalovil pod tunikou, pak něco vytáhl a vítězoslavně tím zamával. Complain poznal, že v ruce drží knihu, věc, v níž. si vyhynuli Obři dříve četli.
"Klíč k naší moci!" řekl Marapper dramaticky a zase knihu schoval. Pak za sebou zavřel dveře.
Jako zkamenělý zůstal Complain stát uprostřed místnosti, jen hlava mu pracovala. Kroužily mu v ní myšlenky, které nikam nevedly. Marapper však byl kněz, znal to, o čem většina ostatních neměla potuchy, Marapper je musí vést. Jako zpomalený došel ke dveřím, otevřel je a vykoukl ven.
Kněze už nezahlédl. Na chodbě postával vousatý malíř Meller a pokrýval stěnu před svou kabinou zářivou freskou. S úporným soustředěním nanášel barvy, které po včerejšku posbíral, a pod rukama mu na zdi vznikala veliká kočka. Complaina si nevšímal.
Připozdívalo se. Vypravil se najíst do téměř opuštěné kantýny. Jako automat naplnil žaludek jídlem a vydal se zpátky; Meller stejně automaticky maloval dál. Zavřel dveře a pomalu se chystal ulehnout. Na věšáku vedle postele pořád ještě visely Gwenniny šedivé šaty. Nechtěl je mít před očima. Skočil po nich a mrštil jimi za skříňku. Pak si lehl a nechal ticho, aby pomalu plynulo.
Náhle vletěl do kabiny jako koule Marapper a sotva popadal dech. Bouchl za sebou dveřmi, několikrát se pokusil nadechnout a škubl cípem hábitu zachyceným ve dveřích.
"Rychle, Royi, musíš mě schovat! Honem, dělej něco, hlupáku. Vyskoč a připrav si kudlu. Každou chvíli tu bude Zilliac se strážemi. Jdou po mně. Rozporcujou starýho ubohýho kněze, jak jen ho zahlídnou."
Skočil ke Complainově palandě, odtáhl ji od stěny a začal se cpát do mezery za ní.
"Cos vyvedl?" zeptal se Complain. "Proč po tobě jdou? A proč se chceš schovat zrovna tady? Proč do toho zatahuješ zrovna mě?"
"Myslíš, že jsem si vybíral? Byls prostě blízko a moje nohy nikdy nejlíp neběhaly. A jde mi přece o krk."
Těkal ještě očima po místnosti, jako by chtěl najít lepší místo k úkrytu. Pak se zřejmě rozhodl zůstat, kde je, a stáhl pokrývku z palandy tak, aby visela dolů přes stranu, kde se schovával. Od dveří ho vidět nebylo.
"Určitě zahlídli, jak sem jdu," řekl. "Nejde jen o mou kůži, Royi, ale taky o plány. Řekl jsem o nich jednomu ze Strážců a ten šel rovnou za Zilliakem a všecko mu vyklopil."
"Proč zrovna já -" začal Complain vztekle. Venku varovně zadusaly kroky, pak se zeširoka rozletěly dveře, bouchly do veřejí a odrazily se zpátky. Prolétly těsně kolem Complaina a napůl ho skryly.
V tísni se v něm probudila nápaditost. Přitiskl obě ruce k obličeji, předklonil se a srdceryvně zaskučel. Potácel se a snažil se vzbudit dojem, že ho hrana dveří zasáhla. Skrz prsty viděl Zilliaka, pravou ruku poručíka Greena, jak se řítí dovnitř a kopnutím za sebou dveře znovu přiráží.
Zahlédl Complaina a s opovržením křikl: "Jen si tu svou špinavou držku neschovávej, chlape! Kde je kněz? Viděl jsem ho sem jít!"
Otočil se, paprskomet v pohotovosti, aby místnost prohledal. Complain hmátl po Gwennině dřevěné stoličce a udeřil s ní Zilliaka těsně pod lebku, napříč napjatého vazu. Dřevo i kost příjemně zapraskaly a Zilliac se začal skládat na zem. Dřív než stačil dopadnout, vyletěl Marapper z úkrytu. Nadmul se a vycenil zuby, převrátil těžkou palandu na bok a pustil ji na ležící tělo.
"Dostal jsem ho!" vyletělo z kněze. "Přísámvuch, dostal jsem ho!" S mrštností, u tak tlustého člověka nečekanou, sebral Zilliakův paprskomet a otočil se ke dveřím.
"Otevři, Royi! Venku budou určité ještě další. Jestli se odsuď ted" nedostáném ven s krky, kterýma by se ještě dalo dejchat, pak už nikdy!"
Dveře se však znovu rozletěly dřív, než na ně Complain mohl sáhnout. Stál před nimi malíř Meller, ukrýval nůž a tvář měl bledou jak vařená slepice.
"Přinesl jsem ti oběť, otče," řekl. "Raději ho strčím dovnitř, než si ho někdo všimne."
Na chodbě ležel zhroucený Strážce. Meller ho popadl za kotníky a spolu s Complainem vtáhli bezvládné tělo do kabiny. Tam se malíř opřel o stěnu a otřel si zpocené čelo.
"Nevím, o co ti jde, otče," řekl, "ale když ten chlapík uslyšel kravál zevnitř, vypadal, že poběží pro kamarády. Zdálo se mi, že nejjistější bude zbavit se ho dřív, než přivede společnost."
"Nechť se v pokoji vydá na Dalekou pouť," řekl slabě Marapper. "To se ti povedlo, Mellere. Na amatéra to byl výkon."

"Mám vrhací nůž," vysvětlil Meller. "Naštěstí - nerad bojuju na tělo. Můžu se posadit?"
Complain se pohyboval jako ve snu. Události se daly do pohybu a člověka Complaina vystřídal automat Complain s úspornějšími pohyby a jistějšími instikty. Byl to on, kdo zaútočil, když došlo ke střetnutí. Teď poklekl mezi Zilliaka a strážce, který ležel vedle, aby se ujistil, že ani jednomu už netluče srdce.
V malých kmenech byli mrtví stejně běžní jako švábi. "Smrt je ta nejdelší část lidského života," říkalo se v jedné staré baladě. Podívané, nad níž teď stáli a se kterou se setkávali tak často, věnovalo hodně místa i Učení; museli se s ní přece nijak vypořádat. Mrtví budí strach a ten se v člověku uhnízdit nesmí. Automat Complain se tváří v tvář smrti vrhl pokorně k zemi, tak jak ho to naučili.
Marapper s Mellerem ho okamžité následovali. Kněz začal konejšivě a zvučně naříkat. Teprve když měli celý složitý obřad za sebou a pronesli poslední sbohem před Dalekou poutí, začali se vracet do normálního stavu.
Posadili se nad nehybnými těly a pozorovali jeden druhého, vystrašení, vzrušení svým vítězstvím. Venku bylo pořád ticho. Jen lhostejnost vládnoucí ještě po předchozím veselí způsobila, že před dveřmi nestál dav čumilů, a zachránila je před prozrazením. Complain si pomalu začal uvědomovat, že je schopen znovu myslet. "Co uděláme se Strážcem, co prozradil plán Zilliakovi?" zeptal se. "Mohl by nám zavařit, jestli tu budem ještě dlouho trčet."
"I kdybychom tu zůstali navěky, ten už nám žádný malér nezaván," řekl kněz. "Trápit bude leda naše nosy. Leží tady."
Ukázal na muže, kterého Meller s Complainem vtáhli do kabiny. "Takže rnůžem doufat, že o mých plánech nikdo další neví. Máme štěstí, než začnou Zilliaka hledat, uplyne nějaká doba. Stejně si myslím, že tohle je jeho soukromá akce, jinak by přišel s celým doprovodem. Tím lip pro nás. Jdeme, Royi, musíme sebou hnout. V Ubikacích nám brzo přestane svědčit podnebí."
Vztyčil se, ale roztřesené nohy ho nečekaně zradily. Rychle se znovu posadil. Podruhé vstal opatrněji, a aby zakryl slabost, řekl: "Na to, jaký jemný jsem člověk, jsem si s tou palandou poradil šikovně, ne?"
"Pořád jsem ještě neslyšel, proč po tobě šli, otče," řekl Meller.
"Tím víc ti děkuju za rychlou pomoc," odbyl ho zdvořile Marapper a hrnul se ke dveřím. Meller mu zahradil rukou cestu: "Chci vědět, o co jde. Mám totiž dojem, že jsem se s vámi do něčeho namočil."
Marapper se zastavil, ale pořád neodpovídal. Complain bez uvažování vyhrkl: "Tak ať jde s"námi, otče!"
"Aha..." řekl malíř zamyšleně. "Utíkáte z Ubikací. Přeju vám hodně štěstí, přátelé - doufám, že najdete, co hledáte. Já radši zůstanu tady v bezpečí a budu si malovat. Díky za pozvání."
"Když pominu malou nepřesnost, že tě totiž nikdo s námi nezval," řekl Marapper, "souhlasím se vším, cos teď řekl. Předvedls v pravou chvíli, co v tobě je, příteli, ale já potřebuju jen opravdové muže činu a chci jich jen pár, ne celou armádu."
Meller ustoupil ze dveří. Marapper, už s rukou na klice, trochu zjihl. "Naše životy trvají jen mikroskopicky krátkou chvilku, ale řekl bych, že za ně vděčíme právě tobě, malíři. Vrať se teď provázen našimi díky ke svým barvám - a nikomu ani slovo."
Vykročil na chodbu a Complain vyrazil za ním, aby mohli jít bok po boku. Na kmen se snesl spánek. Minuli pozdní hlídku, mířící k jednomu ze zadních zátarasů. Kromě dvou mladičkých dvojic v pestrobarevných hadrech, snažících se oživit ducha nedávného veselí, bylo všude pusto.
Prudce zahnuli do postranní chodby vedoucí k Marapperově příbytku. Přede dveřmi se kněz opatrně rozhlédl, vytáhl magnetický klíč, otevřel a postrčil Complaina dovnitř. Octli se v rozlehlé místnosti, zaplněné celoživotní sbírkou trofejí. Byly tu tisíce předmětů, přijatých jako úplatky i takových, které si kněz vyžebral, předmětů, jež poté, co Obři vyhynuli, ztratily svůj smysl a staly se jen oslnivými pomníky pokročilejší i mnohotvárnější civilizace. Complain stál a skoro bezmocně se rozhlížel kolem sebe. Aniž věděl, na co se dívá, měl před sebou kameru, elektrické ventilátory, hlavolamy, knihy, vypínače, kondenzátory, termofor, ptačí klec, vázy, hasicí přístroje, svazky klíčů, dvě olejomalby, roli označenou ‚Mapa Měsíce', dětský telefon, krabici plnou lahviček s hustou usazeninou a nápisem ‚šampón'. Hodnotu měl ten úlovek nepatrnou, snad jen pro sběratele.
"Počkej tady. Přivedu ostatní," řekl Marapper a chystal se zase odejít. "Hned potom se vydáme na cestu."
"A co když tě zradí jako ten Strážce?"
"Nezradí - počkej, až je uvidíš," řekl Marapper stručně. "Strážci jsem o tom řekl jen proto, že věděl o téhle knize."
Poklepal na knížku ukrytou v hábitu.
Když kněz odešel a cvakla západka magnetického zámku, uvědomil si Complain, že jestli se něco v Marapperových plánech zvrtne, je tu jak v pasti. Vysvětlovat, co tu dělá, by bylo moc ošklivé a nejspíš by ho za to, že zabil Zilliaka, usmrtili. Nezbývalo mu než nervózně a s napětím čekat. Ucítil, že ho něco píchá v dlani. Pozorně si dlaň prohlédl a objevil, že se mu do kůže zapíchla malá tříska. Nohy Gwenniny stoličky by si zasloužily ohoblovat.

PUSTINY

I

Pravidlo v Ubikacích často užívané radilo: "Dvakrát řež, jednou měř." Pasovalo ukvapenost na matku moudrosti a ti, kdo se považovali za chytráky, jednali vždycky bez rozvažování. Pokoušet se chovat jinak bylo obtížné už proto, že důvodů k rozhodování bylo pramálo a všem příslušníkům kmene naopak hrozilo, že se nikdy nevymaní z tupého stavu věčné nečinnosti. Marapper, mistr v šikovném překrucování jakékoli poučky tak, aby posloužila jemu, musel k vyburcování zbývajících tří účastníků výpravy použít právě tohoto účelného argumentu.
Protestovali, ale šli. Ve spěchu popadli rance, kabáty a paprskomety a mrzoutsky se táhli chodbami vesnice za ním. Sem tam je zahlédl někdo, komu bylo úplně jedno, kam jdou; kocovina po nedávné veselící ještě nepřestala účinkovat. Před dveřmi své kabiny se Marapper zastavil a sáhl po klíči.

"Proč se zastavujem? Čím dýl se tu budem flákat, tím spíš nás chytnou a rozmašírujou na malý kousky! Když už máme jít, tak rovnou do poniků!"
Marapper znechuceně otočil zjizvený obličej směrem, odkud padla otázka, a neobtěžoval se odpovědět. Místo toho strčil do dveří a zavolal: "Pojď ven, Royi! Seznam se se svými společníky."
Complain vykoukl ze dveří obezřetně jako zkušený lovec, který dává pozor, aby nepadl do pasti. V ruce držel paprskomet. Tiše si trojici kolem Marappera prohlédl. Znal je všechny: nezúčastněně se tvářícího Boba Fermoura s lokty klidně spočívajícími na dvou bachratých vacích přivázaných k opasku; Wantage s věčně roztočenou holí v ruce; ohodnocovatele Ema Rofferyho s pořád vyzývavým a nepříjemným obličejem. Nehýbali se a on si je dlouhé okamžiky prohlížel.
"S touhle sebrankou nikam nejdu, Marappere," prohlásil nakonec. "Jestli tohle jsou nejlepší lidi, cos sehnal, tak mě vynech. Myslel jsem, že chceš podniknout výpravu, a ne jít do cirkusu."
Kněz zakvokal jako trudnomyslná slepice a poskočil ke Complainovi, ale Roffery ho odstrčil a významně ukázal, že drží ruku na pažbě paprskometu. Třásl svými kníry Complainovi těsně před bradou.
"Tak co, ty můj specialisto na divoký maso?" řekl. "Tak tohle si o nás myslíš? Copak nevíš, jak mluvit s vrchností, když před tebou stojí? Jestli myslíš..."
"Jo. Myslím," řekl Complain. "A ty si přestaň s tou hračkou v pouzdře hrát, nebo ti upálím prsty. Kněz říkal, že chce podniknout výpravu, ne šmejdit po bordelech."
"Taky že to je výprava," zahřměl kněz. Vklínil se mezi ně, točil hlavou od jednoho k druhému a vzteky prskal. "Je to výprava a přisámvuch půjdete na ni se mnou, i kdybych měl do Pustin vynést jednu po druhý vaše mrtvoly. Hlupáci! Štěkáte na svý tupý obličeje jak psi. Ubohý omezenci, copak si myslíte, že vůbec jeden z vás stojí tomu druhýmu za pozornost - nebo dokonce mně? Seberte si svý saky paky a hněte kostrou, nebo na vás zavolám Strážce."
Roffery se nesmyslné hrozbě uštěpačně usmál.
"Přidal jsem se k tobě, otče, abych se zbavil právě takových žlučovitých typů, jako je teď tady Complain," řekl. "Ale co, padá to na tvou hlavu. Tak nás veď, když jseš tu pánem."
"Když to víš, tak proč ztrácíš čas nesmyslnými scénami?" štěkl Wantage.
"Protože jsem Marapperův zástupce a scény si můžu dělat, kdy chci a jaký chci," odpověděl Roffery.
"Vůbec nejsi můj zástupce, Erne," vysvětlil laskavě kněz. "Já vás vedu a vy všichni mě posloucháte. Jste si rovni."
Wantage se posměšně ušklíbnul a Fermour řekl: "Jestli jste se už přestali okusovat, mužem se snad pohnout dřív, než nás někdo objeví a zbaví nás navždycky všech starostí."
"Ne tak rychle," řekl Compain. "Pořád bych ještě rád věděl, co tu dělá Roffery. Proč se nevrátí ke svýmu oceňování? Má přece jemnou prácičku, tak proč ji opouští? Nerozumím tomu, já na jeho místě bych neodcházel."
"Protože nemáš ani tolik kuráže jako žába," zavrčel Roffery a vypjal se proti Marapperově napřažené ruce. "Každý z nás má nějaký důvod, proč se na tuhle bláznivou cestu vydává. Nikomu není nic po tom, jaký důvod mám já."
"Proč děláš tolik rámusu, Complaine?" křikl Wantage. "Proč vůbec ses sem připletl? Já třeba vím naprosto přesně, že o tvou společnost nestojím."
Náhle se mezi nimi octl knězův krátký mečík. Klouby prstů svírající rukojeť urputností stisku zbělely.
"Jako že jsem svatý muž," vrčel, "přísahám na každou kapku žluklé krve, která v Ubikacích je, že pošlu na Dalekou pouť prvního z vás, kdo promluví."
Stáli nevraživě a strnule proti sobě. Nikdo nepromluvil. "Ty sladká, mírotvorná čepeli," zašeptal Marapper. Shodil z ramene svůj vak a dodal normálním hlasem: "Připni si tenhle postroj na záda, Royi, a dej se trochu dohromady. Erne, nech paprskomet na pokoji, jseš jako holčička s novou panenkou. Vychladněte, bando, máme nejvyšší čas vyrazit. Držte se pohromadě. Když se chceme dostat do Pustin, musíme prorazit některý zátaras, a to nebude nic snadnýho."
Zamkl dveře do kabiny, zamyšleně se podíval na klíč a pak ho zasunul do kapsy. Aniž dal ostatním nějaké znamení, vykročil do chodby. Na okamžik zaváhali, pak se poslušně vydali za ním. Marapperův pevný pohled směřoval dopředu a přenášel je do jiného, jemu podřízeného vesmíru.
Na první křižovatce chodeb zahnuli doleva a pak ještě jednou. Poslední chodba je zavedla do krátké slepé uličky, na opačném konci přehrazené drátěnými vraty; před nimi stál Strážce. Stáli před jedním z bočních zátarasů.
Strážce odpočíval, ale nespal. Seděl na bedně, bradu uloženou v dlani, avšak okamžitě, jak se pětice mužů objevila v ústí chodby, vyskočil a napřáhl paprskomet. "Moc rád si vystřelím," křikl obvyklou výstrahu. Tvrdý výraz v jeho očích i napjaté svaly nohou dokazovaly, že to neříká, jen aby řeč nestála.
"Já zas moc rád umřu," odpověděl přátelsky Marapper. "Uhni s tou zbraní, Twemmersi, nejsme přece Vetřelci. Děláš dojem, jako bys byl trošku nervózní - nebo ne?"
"Stůj, nebo střelím!" volal Twemmers. "Co chceš? Stůjte všichni!"
Marapper ani na okamžik nezpomalil. Ostatní ho váhavě následovali. Situace Complaina nějak podmaňovala, i když by nedovedl vysvětlit čím.
"Začínáš být pro tuhle práci zřejmě trochu krátkozraký, příteli," říkal kněz. "Zajdu za Zilliakem, aby tě odvolal. To jsem přece já, Marapper, tvůj kněz, ochránce tvého chybujícího rozumu. Vedu s sebou pár dobrých přátel. Dnes večer se musíš obejít bez krve, hochu."
"Všechny vás odprásknu!" vyhrožoval divoce Twemmers a mával zbraní. Ustupoval však k síti plotu.
"Schovej si svou zbraň, až uvidíš lepší terč," řekl kněz. "I když větší nebudeš mít asi nikdy. Nesu ti něco důležitého."
Marapper mluvil a pokračoval stále nezměněným tempem kupředu. Došel už téměř ke Strážci. Ubožák zmateně zaváhal, ostatní Strážci byli v doslechu a stačilo jen zavolat o pomoc, ale zbytečný poplach by znamenal výprask a on si nepřál nic jiného, než aby se jeho živoření něčím nezhoršilo. Zaváhání mu však bylo osudné. Kněz došel k němu.
Bleskově vyprostil zpod pláště krátký meč, s heknutím ho zapíchl Strážci do žaludku a otočil jím. Zhroucené tělo

opatrně zachytil ramenem a počkal, dokud ho ochabující údy nepřestaly bušit do kříže. Pak s uspokojením hekl podruhé.
"Dobrá práce, otče," řekl s obdivem Wantage. "Takhle bych to nesvedl ani já!"
"Perfektní!" vykřikl Roffery a v hlase mu zněla úcta. Kněz, tak dovedně ovládající v praxi to, co káže, si úctu zaslouží.
"To nic," zavrčel Marapper, "teď jen ticho, nebo nás ty chrti dostanou. Fermoure, můžeš ho podržet, prosím?"
Hodil mrtvolu Fermourovi, o hlavu převyšujícímu ostatní, na rameno; mohl ji unést nejsnadněji. Důkladně si pak otřel meč do Complainovy bundy, vsunul ho zpátky do pochvy a obrátil se k drátěným vratům.
Z jedné ze svých hlubokých kapes vylovil štípací kleště a stiskl do nich petlici. Rukojeti se přiblížily o sílu palce, pak se zarazily. Nadechl se, zavrčel, ale kleště se dál nehnuly. "Pusť," odstrčil ho Complain.
Napřel se proti bráně váhou celého těla. S pronikavým zaskřípěním se rozletěla. Otevřela se před nimi temná, na pohled bezedná šachta. Zarazili se a trochu couvli.
"Tenhle rachot postaví na nohy všechny Strážce v Ubikacích," řekl Fermour, který zkoumal tabulku s nápisem přivolávač' po straně šachty. "Co dál, otče?"
"Pro začátek bys mohl hodit mrtvolu dolů," řekl Marapper. "Tak se pohni."
Tělo vletělo do tmy a za okamžik se s uspokojením dočkali těžkého nárazu.
"K zblití!" vyrazil otřesený Wantage.
"Jen klid," zašeptal Marapper. "Pohřebními obřady se zdržovat nebudeme - pokud tedy hodláme dál uplatňovat právo na život. Odhoďte strach, dítka moje, tuhle tmavou díru stvořil člověk a kdysi, o tom jsem přesvědčen, v ní jezdily nahoru a dolů nějaké vozíky. Budem teď následovat Twemmersova příkladu, i když přece jen o trochu pomaleji."
Uprostřed šachty visel svazek kabelů. Kněz se naklonil, uchopil jej, pevně sevřel pěsti a sjel dolů do temnoty otevřené šachty. O podlaží níž se zastavil a zhoupl se na úzkou postranní římsu. Jednou rukou se chytil drátěného pletiva zakrývajícího vrata, druhou znovu vylovil kleště. Stiskl je a zapáčil nohou proti sloupku. Vrata se trochu pootevřela; škvíra byla dost široká, aby se jí mohl protáhnout.
Ostatní ho jeden po druhém následovali, Complain skupinu uzavíral. Potichu a nijak srdečně se rozžehnal s Ubikacemi, sjel po kabelu dolů a protáhl se vraty do dolního podlaží. Stáli teď v tiše šumícím přítmí a rozhlíželi se kolem sebe. Octli se sice v naprosto neznámých končinách, ale houští poniků je všude stejné.
Marapper pečlivě zavřel bránu. Pak se podíval před sebe, škubl rameny a shodil plášť.
"Někdo tak starý jako já, toho má za sebou na jednu směnu až moc," řekl. "Pokud tedy někdo z vás nehodlá znovu začít s dohadováním, kdo vlastně koho vede."
"O tom se nikdo nedohadoval," řekl Complain a podíval se Rofferymu vyzývavě za ucho.
"Jen mě neprovokuj," varoval Roffery. "Udělám to, co chce kněz, ale z každýho, kdo bude dělat trable, nasekám kotlety."
"Tak jako tak nás potká dost trablů, aby to uspokojilo i to nejprasečtější gusto," zaprorokoval Wantage a rychle otočil poznamenanou polovinu tváře ke stěně. "Nejrozumnější by bylo, kdybyste na sebe přestali vrčet a schovali meče pro cizí břicha."
Neochotně přikývli.
Marapper se zamyšleně mračil a opatrně osahával krátký kabátec, který nosil pod pláštěm. Lem byl nasáklý krví.
"Nejdřív se musíme vyspat," řekl. "Vyrazíme dveře první vhodné místnosti a utábořím se v ní. Takhle to budeme dělat vždycky, spát v chodbách je moc riskantní. V kajutě můžeme postavit hlídku a spát v bezpečí."
"Neměli bysme s tím spaním počkat, až budem dál od Ubikací?" zeptal se Complain.
"Co budeme dělat, rozhoduju já," řekl Marapper. "Copak si myslíš, že některá z těch líných vší nahoře poleze do neznámýho křoví a bude riskovat, že ji může každou chvilku někdo přetáhnout přes svrabovitý krk? Protože si chci šetřit dech a neodpovídat do nekonečna na podobně nejapný návrhy, vemte všichni na vědomí, že budete dělat, co vám řeknu. Pamatujte si jedno: musíme všichni táhnout za jeden provaz. Když se tímhle budeme řídit, přežijeme. Když ne, je s námi konec. Je to jasný? Royi? Erne? Wantagi? Fermoure?"
Kněz si prohlížel strnulé obličeje před sebou, jako by se snažil poznat, kdo z nich spáchal jaký zločin. Uhýbali před jeho pohledem podobni hejnu unavených supů.
"Už jednou jsme se na tom přece dohodli," řekl Fermour netrpělivé. "Co pořád ještě chceš? Abysme ti líbali boty?"
"Boty mi smíš políbit, až si tu poctu zasloužíš," řekl Marapper. "Já ale od vás chci ještě něco. Chci nejen, abyste mě bezvýhradně a ve všem poslouchali, ale požaduju taky přísahu, že už se neobrátíte jeden proti druhému. Nenutím vás, abyste si vzájemně věřili nebo podobné nesmysly, zákony Učení byste ale porušovat neměli. Jestli se máme vydat na Dalekou pouť, vydáme se na ni s vírou. Ale nemůžeme se donekonečna hádat a rvát se mezi sebou. Zlaté časy z Ubikací jsou pryč.
O spoustě nebezpečí, která na nás číhají, víme - jsou to mutanti, Vetřelci, cizí kmeny a hlavně hrůzostrašný lidi z Přídě. Nepochybujte ale, že narazíme na obtíže, o jakých jsme nikdy neslyšeli. Když vás posedne nenávist vůči někomu z vašich společníků, schovejte si z ní alespoň jiskřičku proti nepřátelům, co budou číhat v neznámu. Budeme ji potřebovat."
Znovu si je pátravě prohlédl.
"Přísahejte," poručil.
"No jo... ale jistě," brumlal Wantage. "Samozřejmě že souhlasím - i když to jasně znamená... jasně obětovat vlastní povahu. Když to máme udělat, Marappere, je na tobě, aby ses pokusil o něco podobnýho a nechal už konečně svýho řečnění. Vždycky nařiď, co chceš, aby se udělalo, a my to uděláme i bez tvýho kázání."
"To zní přijatelně," řekl rychle Fermour tak, aby nemohla vypuknout další hádka. "Přisámvuch, ať už tu přísahu máme za sebou a trochu se vyspíme."

Odsouhlasili, že se vzdají privilegia hádek mezi sebou, a pomalu se prodírali podél poniků. Kněz s obrovským svazkem magnetických klíčů šel v čele. Před prvními dveřmi se zastavili a kněz začal jeden za druhým zkoušet klíče v mělké prohlubni zámku. Complain se zatím dral dál. Ozval se za pár okamžiků:
"Podívejte, tady jsou další dveře, a vylomený. Už tady asi někdo táhnul před náma. Ušetříme si starosti s otvíráním dveří a vlezem rovnou sem, ne?"
"Propletli se chřestícím proutím za ním. Dveře, otevřené na šířku prstu, v nich vzbuzovaly respekt. Každé nové dveře byly hozenou rukavicí, prahem neznáma; všichni slyšeli stejný bezpočet historek, v nichž za mlčenlivými vchody číhá smrt, a tenhle strach zapustil v každém z nich kořeny už v dětství.
Roffery si připravil paprskomet, napřáhl nohu a kopl. Dveře se rozletěly, něco zašustilo a nastalo ticho. Uvnitř byla tma. Byla to zřejmě rozlehlá místnost a osvětlení už dlouho nefungovalo - jinak by poniky samy nevybíravě vyvrátily dveře z pantů, jen aby co nejrychleji ukojily svou lačnost po světle; tmavé kouty však rostlinní dobyvatelé dokázali využít ještě hůř než lidé.
"Jsou tu jen krysy," řekl Complain, jako by nemohl popadnout dech. "Jdi dál, Roffery. Na co čekáš?"
Místo odpovědi vyndal Roffery z vaku baterku a posvítil do tmy. Pak vešel dovnitř a ostatní se nahrnuli za ním.
Octli se v místnosti větší, než na jaké byli zvyklí; zabírala pět krát osm kroků a byla zcela zpustošená. Světelná skvrna Rofferyho baterky nervózně přejížděla po nezbytné mřížce ve stropu, holých zdech a hromadách haraburdí na podlaze. Židle, stoly, zásuvky, všechno bylo rozštípáno sekerou a obsah se válel kolem. Dvířka plechových registračních skříní byla vylomená a skříňky samotné ležely převrácené na zemi. Podezíravě stáli na prahu a zmateně uvažovali, kdo asi místnost zpustošil; jako by něco z toho násilí ještě pořád zůstávalo ve vzduchu. Následky barbarství - na rozdíl od následků dobrých vlastností - dlouho přežívají své původce.
"Mužem tu přespat," rychle rozhodl Marapper. "Royi, ještě se koukni támhle."
Na opačné straně místnosti byly další pootevřené dveře. Complain se vyhnul rozbitému stolu a opatrně na ně zatlačil. Objevil se před ním malý záchod s rozbitou porcelánovou mísou a potrubím vyrvaným ze zdi. Po stěně se táhl pruh staré rzi, voda však už dávno netekla. Z trosek najednou vyrazila chundelatá bílá krysa a prosmýkla se ve zběsilé snaze utéct kolem jeho nohou. Fermour se ji pokusil kopnout, ale nezasáhl ji a krysa zmizela na chodbě mezi poniky.
"Přespíme tady," opakoval Marapper. "Najíme se a pak si vylosujeme pořadí hlídek."
Snědli trochu ze zásob v batozích a při jídle se přeli, zda je, či není nutné hlídky držet. Complain s Fermourem tvrdili, že je to nutné, zatímco Roffery a Wantage byli přesvědčeni o opaku.
Marapperovi dlouho nestálo za to při rozhodnout. Beze slova se najedl, způsobně si otřel ruce do hadru a pak, ještě s plnými ústy, řekl: "Roffery, ty budeš hlídkovat první, po tobě Wantage. Budete tak mít alespoň příležitost dokázat, že máte pravdu. Příště vás vystřídají Fermour s Complainem."
"Říkals, že budem losovat," řekl zlostné Wantage.
"Rozmyslel jsem si to."
Řekl to bez obalu, takže Rofferyho přešla chuť ozvat se taky a jen poznamenal: "Předpokládám, otče, že ty nebudeš hlídkovat nikdy."
Marapper rozpřáhl ruce a nasadil výraz dětské nevinnosti: "Drazí přátelé, váš kněz vás ochraňuje bez oddechu, ať spí, či bdí."
Rychle vytáhl z kabátce jakýsi kulatý předmět a změnil téma. "Tahle věc, o kterou jsem prozíravě připravil Zilliaka, nám pomůže vědecky přesně rozdělit dobu hlídky, takže nikdo nebude mít delší službu než druhý. Jak vidíte, má na této straně kruh číslic a tři kovová ukazovátka neboli ručičky. Věc se nazývá hodinky a používá se na dělení času hlídek. To, že ji Obři vymysleli, nejlíp dokazuje, že i oni se museli mít na pozoru před Vetřelci a uprchlými blázny."
Complain s Wantagem a Fermourem si hodinky se zájmem prohlíželi, zatímco Roffery projevoval povýšený nadhled; při svém řemesle se s touto věcí už setkal. Kněz jim hodinky po chvíli vzal a začal otáčet malým kolečkem naboku.
"Teprve když je natočím, začnou pracovat," vysvětlil důležitě. "Teď se podívejte na ručičky. Ta nejtenčí běhá velmi rychle a nemusíme si jí všímat. Dvě zbylé se pohybují každá jiným tempem, nás zajímá jen ta pomalejší a menší. Vidíte, teď ukazuje na číslici osm. Erne, ty budeš vzhůru do doby, než se dotkne devítky, pak vzbudíš Wantage. A až se ručička dotkne dalšího čísla, desítky, vzbudíš, Wantagi, nás všechny a vyrazíme dál. Je to jasný?"
"Kam dál?" zeptal se Wantage mrzoutsky.
"To si řekneme, až se vyspíme," odpověděl Marapper s konečnou platností. "Ráno moudřejší večera. Jestli zaslechnete, že se venku něco děje, vzbuďte mě - ale žádný zbytečný poplach. Když mě někdo ruší ze sna, bývám dost nepříjemný."
Převalil se do kouta, odstrčil stranou zbytky kancelářské židle a uložil se ke spánku. Bez dlouhého rozvažování udělali ostatní totéž, vyjma Rofferyho, který zůstal sedět a znechuceně je pozoroval.
Když se konečně rozmístili po podlaze, zavolal Wantage váhavě: "Otče! Otče Marappere!" V hlase mu zazněla prosba.
"Nepomodlíš se za bezpečnost našich kůží?"
"Jsem moc unavený, abych se ještě modlil za cizí kůže," odpověděl Marapper.
"Jen krátkou modlitbičku, otče."
"Co mám s várna dělat. Dítka, prostor našim egům, modleme se." Zkroucený na zemi, pronášel slova modlitby, zpočátku lhostejně, ale pak, když ho sled vlastních myšlenek zaujal, nabyl jeho hlas na síle.
"Ó Vědomí, jsme jen hrstkou Tebe nehodných nádob, neboť víme, jak nedokonalí jsme, a nesnažíme se své nedokonalosti zbavovat tak, jak bychom měli. Ó Vědomí, jsme jen ubohou, živořící sebrankou a to, že jsi v nás, je naší jedinou nadějí. Ó Vědomí, veď zvlášť nás pět ubohých skořápek, neboť naše naděje je větší než naděje těch, jež jsme opustili, a tudíž je v nás pro Tebe víc místa. Víme, že když nás svými schopnostmi nestřežíš, může nás ovládnout největší nepřítel, Podvědomí, a proto toužíme splynout jen a jen s Tebou. Učiň naše ruce rychlejšími, naše paže

silnějšími, naše oči bystřejšími a naše povahy divočejšími, abychom mohli přemoci a pozabíjet všechny, kdo se nám postaví do cesty! Ať pokryjeme celou loď jejich vnitřnostmi! Ať se nakonec dostaneme k moci, ať se staneme součástí Tebe a Ty součástí nás. Ať v nás navždy dýše alespoň malá jiskra Tebe, až do posledního děsuplného okamžiku, kdy si nás protivník povolá a i my se vydáme na Dalekou pouť."
S posledními slovy se kněz zdvihl na kolena a rozpřáhl ruce nad hlavou. Opakovali jeho pohyb a stejně jako on si nakonec položili natažený ukazovák pravé ruky napříč krku.
"A teď ticho, sebranko," řekl už klidným tónem kněz a znovu se uvelebil ve svém koutě.
Complain ležel zády ke zdi, s hlavou položenou na svém vaku. Obyčejně spal lehce jako zvíře, bez dlouhých okamžiků usínání a probouzení. Ale teď, v neznámém prostředí, ležel nějakou dobu s očima jen přivřenýma a pokoušel se přemýšlet. Hlavou mu probíhaly jednotlivé, už zobecňující obrazy: Gwennino prázdné lůžko; Marapper triumfálně rozkročený nad Zilliakem; Meller, pod jehož rukama na stěně vyrůstá skákající kočka; mastný vývar probublávající posledními dny Ozberta Bergasse; napjaté svaly na krku Wantage, připraveného cuknout hlavou pryč od zvědavých očí; Twemmers, unaveně se hroutící Marapperovi do náručí. Nejasně si uvědomoval skutečnost, že všechny ty obrazy se pojí jen s tím, co už se stalo, a že pro to, co má teprve nastat, žádný obraz najít neumí. Vykročil na cestu do nekonečných temnot, o nichž mluvila jeho matka a kterých se tolik bála.
Nic mu z úvah nevyplývalo, ani ho neposedl strach; naplnila ho jen neurčitá naděje. Vzpomněl si na staré přísloví: ďábel, kterého ještě neznáš, může přemoci toho, který tě děsí teď.
Očima pomalu přejížděl po zpustošené místnosti; pootevřenými dveřmi vnikalo z chodby dovnitř trochu světla. Na jasném pruhu, za nímž se rozprostírala nekonečná houština, se zastavil. Viděl poniky, věčně poháněné nepřetržitým vedrem vzhůru, občas zaslechl semeno kutálející se do místnosti. Až se probudí, budou mladší poniky o hodně vyšší a ty starší se budou ohýbat pod neprostupnou zábranou stropu, aby se už jen dusily; dusily do té doby, než je rychle zahubí tma. Podobenství tohoto věčného boje s lidským životem však vidět nedokázal.

II

"Chrápeš, otče," řekl Roffery přátelsky, když se všichni najednou dali na začátku nové směny do jídla.
Vztah k ostatním se u všech nenápadně změnil, jako kdyby na ně během spánku zapůsobila nějaká nadpřirozená síla. Pocit, že jsou pěti soupeři, kteří se náhodně chopili příležitosti uprchnout z Ubikací, se proměnil ve vědomí, že teď musí být především jednotní, aby mohli vzdorovat neznámým silám kolem. Hlídka nepochybně prospěla i Rofferymu, zdálo se, že v sobě objevil schopnost podřídit se ostatním. Stejný zůstal snad jen Wantage. Jeho povaha byla věčnou samotou a ponižováním nahlodaná jako dřevěný pilíř starého mostu a nic už se na ní změnit nedalo; bylo ho možné jen zcela zlomit nebo zabít.
"Tuhle směnu se nesmíme ani na chvíli zastavit," řekl Marapper. "Příště bude tma a ve tmě, to je vám snad jasné, jít nemůžeme. Baterky by nás mohly prozradit. Ale dřív než se vypravíme na cestu, se musím snížit k tomu, abych vám řekl něco o našem cíli, což se neobejde bez několika slov o lodi."
Rozhlédl se, jak na ně jeho slova působí; šklebili se a dál se cpali jídlem.
"Za prvé: jsme na lodi. Souhlasíte všichni?"
Ve snaze vynutit si odpověď, přejížděl očima z jednoho na druhého.
"Samozřejmě," řekl Fermour. Wantage netrpělivé zavrčel, jako by otázka byla bezpodstatná. Roffery jen mávl rukou, mohlo to znamenat cokoli. "Ne," vyrazil Complain.
Marapper se u něho zastavil.
"Bylo by dobré, kdyby ses to pokusil rychle pochopit, Royi," řekl. "Nejdřív důkazy, dávej pozor. Považuju tuhle otázku za velice podstatnou, a jestli se budeš projevovat jako tvrdohlavý tupec, může mě to rozzlobit tak, že ti bude sebe sama líto."
Procházel kolem rozštípaného nábytku a přitom mluvil velice důrazně a pevně, obličej zatížený vážností okamžiku.
"Podívej, Royi, nejdůležitější je uvědomit si, že být, nebo nebýt v lodi je podstatný rozdíl. Ty víš - vlastně my všichni víme - jen, jaké je to žít v lodi, takže si myslíme, že nic než loď existovat nemůže. Ale přitom existuje spousta jiných míst, velikánských... Vím to, protože jsem četl záznamy, které zbyly po Obrech. Naši loď postavili Obři. Co je k tomu vedlo, nevím- zatím nevím."
"Tyhle argumenty jsem slyšel už v Ubikacích," řekl nešťastně Complain, "a dejme tomu, že všemu, co říkáš, Marappere, uvěřím. Ale co má být? Copak to není jedno, loď nebo svět?"
"Pořád nechápeš! Koukni!" Kněz se vztekle natáhl dopředu a urval hrst ponikových lístků. Zamával jimi Complainovi před nosem.
"Tohle je příroda! Samy vyrostly!" řekl.
Vtrhl do zadní místnůstky a zvučně nakopl prasklou porcelánovou mísu.
"A tohle někdo vyrobil. Je to umělé!" řekl. "Rozumíš? Loď někdo vyrobil, je umělá, zatímco svět, to je příroda. A my jsme přírodní tvorové, náš pravý domov je někde jinde. Celou loď vyrobili Obři."
"Ale i kdyby to tak bylo - " začal Complain.
"Je to tak! Je to tak! Všude kolem sebe máš o tom důkazy, ani na okamžik ti nezmizí z očí, chodby, stěny, místnosti, to všechno je umělé, někdo to vyrobil. Ty sis na to natolik zvykl, že si to ani neuvědomuješ."
"Vadí, když to nepochopí?" zeptal se Fermour kněze. "Vždyť to snad přežije."
"Já to chápu," řekl Complain vztekle. "Jen to nemůžu přijmout."
"Takže si klidně seď, nevyrušuj a zkus to překousnout. My zatím budeme pokračovat," řekl Marapper. "Přečetl jsem dost knih a vím, že mám pravdu. Když Obři tuhle loď vyrobili, měli k tomu nějaký důvod. Časem ten důvod pominul a Obři sami vyhynuli. Loď zůstala."
Zastavil se, postavil se proti stěně a opřel se o ni čelem. Když znovu promluvil, zdálo se, že mluví sám k sobě.

"Loď. Jen loď a uvnitř, jako v pasti, všechny lidské kmeny. Někde muselo dojit ke katastrofě, musel se stát nějaký hrozivý omyl a my jsme zůstali napospas strašlivému osudu. Jsme odsouzeni, abychom pykali za strašlivý, nezjistitelný hřích našich prapředků."
"Schovej si ty žvásty pod poklop," řekl nakvašně Wantage. "Proč jednou, Marappere, nezkusíš zapomenout, že jsi kněz? Mluv jen o věcech, který máj něco společnýho s naší cestou."
"Má to něco společnýho se vším," řekl Marapper a zabořil rozmrzele ruce do kapes. Pak jednu vytáhl a začal se šťourat v zubech. "Jistě, z teologického hlediska je tahle otázka zajímavá skutečně jen pro mě. Ale jde tady o to, že loď, pokud vás to zajímá, se přece musí pohybovat odněkud někam. Odkud a kam je mnohem důležitější než loď samotná. Jsou to místa, kam patříme, kde bychom správně měli žít. Jsou to místa v přírodě.
Nic z toho, co říkám, není žádná záhada, leda pro hlupáky. Záhadné však je, proč je všechno navlečené tak, abychom nevěděli, kde jsme. Co vlastně se za našimi zády děje?"
"Někde se to zvrtlo," ochotně napověděl Wantage. "Pořád tvrdím, že někde se něco zvrtlo."
"Tak přede mnou už to laskavě netvrď," štěkl na něj kněz v obavě, že kdyby ostatním povolil projevovat souhlasné názory, jeho autorita by klesla. "Je to spiknutí a my jsme jeho oběti. Loď musí mít velitele nebo kormidelníka a putuje s námi směrem, který určuje on sám, aniž my známe cestu nebo její cíl. A zatímco my jsme trestáni za vinu otců, ten blázen se skrývá někde v lodi."
Complain měl pocit, že je to jen další hrůzyplný nesmysl, i když ne tak nehorázný jako myšlenka, že jsou v pohybujícím se plavidle. Předpokládal však, že smíří-li se s jedním, bude to znamenat i souhlas s druhým, a tak raději mlčel. Začínal se topit v nejistotě; nenápadně se rozhlédl, co na to ostatní. Nezdálo se, že by s knězem nadšeně souhlasili: Fermour se poněkud jízlivě usmíval, na Wantageově tváři se usadila obvyklá, nic neříkající nespokojenost, Roffery se netrpělivě potahoval za kníry.
"Mám určitý záměr," řekl kněz, "a naneštěstí se při jeho uskutečnění bez vás neobejdu. Potřebuju, abyste mi pomohli najít kapitána, dostat ho, ať se schoval kam chtěl. Má dobrou skrýš, ale před námi ho žádné dveře neuchrání. Musíme ho objevit - a zabít. Pak budeme loď ovládat my."
"Jestli se nám to všechno povede, co pak budem s lodí dělat?" zeptal se Fermour tónem pečlivě zvoleným tak, aby zarazil Marapperovo vzepjaté nadšení.
Kněze otázka zaskočila jen na okamžik.
"Zjistíme, kam loď míří," řekl. "Takové drobnosti ale nechtě na mně."
"A kde přesně máme toho chlápka kapitánskýho hledat?" chtěl vědět Roffery.
Místo odpovědi si kněz vyhrnul hábit, zašátral pod ním a okázale vylovil na světlo knihu, kterou Complain už viděl. Pečlivě každému ukázal titulní stranu. Bylo to však zbytečné - jediný Roffery dovedl plynně číst. Ostatní sice slabikovali, ale pochopit neznámá slova by bez značného úsilí nedokázali. Potom knihu přitiskl k tělu, tak aby na ni nedosáhli, a blahosklonně jim vysvětlil, že se jmenuje Rukověť elektrických obvodů hvězdoletu. Zmínil se i o tom - neboť mu to dalo příležitost pochlubit se -, jak knihu získal. Povalovala se v objeveném skladu s barvami a Zilliakovi Strážci ji spolu s celou haldou ostatních věcí zabavili, aby mohli všechno později ve štábu prohlédnout. Tam ji taky Marapper uviděl, a protože si rázem uvědomil její hodnotu, strčil ji hbitě do kapsy. Naneštěstí ho přitom jeden ze Strážců přistihl a Marapperovi nezbylo, než si mlčení tohoto loajálního chlapíka koupit slibem, že ho vezme s sebou a umožní mu získat moc.
"A pak ho před mojí kabinou odkrouhnul Meller, že jo?" zeptal se Complain.
"Přesně tak," řekl kněz a udělal mechanické gesto na znamení smutku. "Zřejmě si všechno nechal projít hlavou a usoudil, že pro něj bude výnosnější, když mě udá Zilliakovi."
"Kdo ví, jestli neměl pravdu," kousavě poznamenal Roffery.
Kněz na jedovatost nereagoval. Rozevřel knihu a prstem zaťukal na jakýsi nákres.
"A tady je klíč k naší cestě," řekl působivě. "Celkový plán lodi."
Poněkud ho znechutilo, že musel projev přerušit, aby ostatním vysvětlil dosud neznámý význam slova plán. Teď přišel Complainův okamžik, aby on ukázal Wantageovi, že je něco víc. Rychle pochopil, o co jde, zatímco Wantage nebyl s to si představit, že by bylo možné tak obrovský a trojrozměrný prostor stěsnat na plochu papíru. Srovnání s Mellerovými kresbami menšího než životního formátu nepomáhalo a nezbylo než nechat problém otevřený, jako pouhou domněnku, stejně jako se teď Complain musel "domnívat", že jsou v lodi, a žádný rozumový důkaz o tom nepřijal.
"Plán celé lodi ještě nikdo nikdy neviděl," vysvětloval Marapper. "Štěstí že padl zrovna do mých rukou. I když Ozbert Bergass ví o lodi víc než kdo jiný, ve skutečnosti zná jen oblast Záďe a část Pustin."
Loď měla podle plánu tvar vejce s válcovitým středem zužujícím se do zaoblených konců. Řez lodí ukazoval, že je rozdělena na osmdesát čtyři paluby, z nichž každá má tvar mince. Většina palub (vyjma několika na koncích lodi) se dál dělí na tři podlaží - horní, střední a dolní - s chodbami, výtahy a spojovacími průchody ke kabinám, rozmístěným všude kolem chodeb. Některá podlaží se skládají ze sítě malých místností, jiná zase tvoří jeden obrovský nerozdělený prostor. Všechny paluby spojuje dlouhá chodba, totožná s délkovou osou lodi - Hlavní koridor. Okružní chodby jednotlivých palub jsou navíc spojeny se sousedními palubami ještě vedlejšími spojkami.
Jeden z konců lodi byl zřetelně označen Záď, v opačném konci byla malá kapička s nápisem Řídicí stanoviště. Marapper do ní zapíchl prst.
"Kapitána najdem tady," řekl. "Ten, kdo sedí uvnitř, ovládá loď. Teď tam jdem my."
"S takovýmhle plánem se nám půjde jako za holkama," prohlásil Roffery a zamnul si ruce. "Stačí, když se budem držet Hlavního koridoru. Možná že přidat se k tobě přece jen nebylo tak marný."
"Každopádně to nebude tak snadný, jak si představuješ," řekl Complain. "Trávil jsi svý směny pohodlně v Ubikacích a nemáš ani potuchy, jak to vypadá venku. Kdybys byl lovec, věděl bys, že Hlavní koridor není obyčejná chodba,

protože se po ní nedá nikam dojít. Nikam nevede."
"Když zapomenu na prostomyslný způsob, jakým to říkáš, máš, Royi, pravdu," souhlasil kněz. "A já v téhle knize našel důvod, proč nikam nevede. Mezi všemi palubami jsou v Hlavním koridoru nouzové uzávěry, každá je postavena tak, aby byla jakžtakž samostatná. Kdyby se vedle něco stalo, dá se jednoduše uzavřít a její obyvatelé nebezpečí přežijou."
Rychle listoval ve stránkách pokrytých nákresy.
"Ani já nemůžu tvrdit, že všemu rozumím, ale loď muselo něco ohrozit, snad požár, nevím. Nouzové uzávěry hlavní chodby od té doby už nikdo neotevřel."
"Proto je tak těžký někam se dostat - a to se musíme ještě prodírat ponikama," přidal se Fermour. "Vlastně se nám může stát, že budem chodit kolem dokola, leda by se nám povedlo najít otevřený postranní spojky mezi palubama a projít tudy. Jenže to by znamenalo místo postupu dopředu pořád někam odbočovat."
"Díky za radu, ale co budeme dělat, rozhoduju já," řekl rychle kněz. "A když vám to všem tolik zapaluje, můžeme bez dalších okolků jít. Hoď si ten balík na záda, Fermoure. A pohyb!"
S hekáním, ale poslušně se zvedli. Přede dveřmi je čekaly Pustiny a to nebylo nic povzbudivého.
"Cestou k řídicímu stanovišti musíme projít Přídí," řekl Complain.
"Máš strach?" zašklebil se Wantage.
"Jo, Křivá hubo. Mám."
Wantage se znechuceně odvrátil. Měl teď sám jiné starosti, než aby se hádal; dokonce i když šlo o takovou věc, jako byla jeho přezdívka.
Beze slova se vnořili mezi křoví. Čekala je pomalá a vyčerpávající cesta. Osamocený lovec se mohl územím, které dobře znal, prodrat, aniž se poniky prosekával, stačilo mu držet se podél steny. V zástupu se šlo mnohem hůř, pružné poniky ty vzadu švihaly a zachycovaly. Mohli sice udržovat větší rozestupy a vyhnout se jim, ale pohromadě se cítili bezpečněji. Snažili se držet tak blízko sebe, jak jen to bylo vůbec možné. Navíc je neustále vyváděla z míry poniková semena, jichž bylo právě podél stěn nejvíc; rostliny je vystřelovaly všemi směry, většina z nich však narážela na stěny chodeb a popadala tu na zem. Pokaždé když na ně někdo z nich šlápl, ozvalo se ostré zaprasknutí. Complain ze zkušenosti usoudil, že tu patrně musí žít hodně málo divokých zvířat, neboť pro prasata i pro psy byla semena pochoutkou.
Nepozoroval však, že by tu bylo méně much. Nepřetržitě jim bzučely kolem uší, a jak se Roffery v čele rozmachoval sekyrou, často s ní nebezpečně švihal kolem hlavy v marných pokusech odehnat je.
První z postranních spojek mezi palubami poznali snadno. Byla to krátká boční chodbička, přerušená dvojími jednoduchými kovovými dveřmi, zhruba na délku paže od sebe. Oboje dveře byly zablokované v otevřené poloze všudypřítomnou zelení. Nad prvními byl nápis ‚Paluba 61', nad druhými ‚Paluba 60'. Marapper spokojeně zachrochtal; bylo však příliš horko, než aby spustil proslov. Complain už dřív při lovu na takové spojky narazil a všiml si nápisů, nic mu však neříkaly. Teď se snažil spojit to, co už věděl, s tvrzením, že jsou v pohybující se lodi; všechno však bylo příliš nové a nedokázal se s tím rázem smířit.
Na šedesáté palubě narazili na první lidi.
Fermour v čele zástupu se právě se stoickým klidem prosekával dopředu, když se po straně objevily otevřené dveře. Znamenaly jako vždycky určité nebezpečí. Protože však kolem nich pokračovat museli, počkal vždy v takovém případě ten, kdo šel v čele, na ostatní, aby mohli nebezpečí čelit pohromadě. Dosud se to obešlo bez vzrušujících příhod, tentokrát však uvnitř narazili na starou ženu.
Stařena ležela nahá na podlaze a vedle ní spala s provazem na krku ovce. Žena byla obrácená zády ke dveřím, takže viděli především její levé ucho. Patrně jakási choroba způsobila, že nabobtnalo jako napitá houba; trčelo jí z lebky vzhůru a zatlačovalo žlutošedé vlasy stranou. Novotvar pokrývala překvapivě růžová pokožka, nápadně se lišící od bledého krku.
Pomalu otočila hlavu a upřela na ně sůví oči; pak, aniž pohnula jediným svalem obličeje, začala pronikavě ječet.
Complain si stačil všimnout, že pravé ucho má normální.
Ovce se probudila, začala poděšené bečet a utekla, kam až provaz stačil.
Dřív než mohli znovu zmizet v chodbě, přivolal jekot ze zadní kabiny dva muže. Ustrašeně se zastavili za vřískající stařenou.
"Tihle nám neublíží," řekl s úlevou Fermour.
Oba muži byli taky staří, jeden už docela ohnutý v očekávání Daleké pouti, druhý, strašidelně vyhublý, měl místo jedné ruky pahýl; o ruku zřejmě přišel kdysi dávno v boji na nůž.
"Měli bychom je zabít," řekl Wantage a polovinou obličeje se rozzářil. "Zvlášť tu starou čarodějnici."
Jen to dořekl, přestala stařena ječet a rychle vyhrkla: "Prostor pro vaše ega a mor na vaše oči, jestli se nás dotknete. Naše prokletí se pak přenese na vás."
"Prostor pro tvoje ego, dámo," řekl Marapper mrzutě. "Jdem, hrdinové, tady se nemá cenu zdržovat. Pohněte se, než začne někoho silnějšího zajímat, kdo si tu tak haleká."
Obrátili se zpátky do změti poniků. Stará trojice v místnosti se nepokusila pohnout. Mohli to být poslední žijící členové některého kmene z Pustin nebo, což bylo pravděpodobnější, uprchlíci, s obtížemi živořící v divočině.
Začali narážet na stopy dalších mutantů a poustevníků. Poniky byly často podupané a šlo se snadněji, neustálá nutnost dávat pozor, zda odněkud nehrozí nebezpečí, však vyžadovala mnohem větší duševní vypětí.
Narazili na další průchod mezi palubami. Byl zavřený a ocelové dveře se v zárubni ani nepohnuly, i když se do nich opřeli všichni najednou.
"Nějaký způsob, jak je otevřít, přece existovat musí," řekl zlostně Roffery.
"Ať se kněz koukne do ty svý pitomy knihy," odpověděl Wantage. "Já si tu zatím sednu a něco sním."

Marapper protestoval a chtěl, aby to nejdřív zkusili ještě jednou, ale ostatní souhlasili s Wantagem. V tichosti se najedli.
"Co se stane, až dojdem k palubě, odkud se už nedostáném dál?" chtěl vědět Complain.
"To se nestane," odpověděl s jistotou Marapper. "Jak by se jinak vědělo o lidech z Přídě? Nějaká cesta - a nejspíš víc než jedna - která do těch končin vede, otevřená zůstat musela. Přesuneme se do jinýho podlaží a zkusíme to tam."
Nakonec průchod na padesátou devátou palubu našli a brzy nato i další na palubu padesát osm. Připozdívalo se už, zanedlouho měla přijít tma. Znovu na ně začala padat nervozita.
"Všimli jste si?" otočil se nečekaně Complain dozadu. Pochodoval už zase v čele a byl celý zlitý potem a miltexem. "Rostou tu jiný poniky."
Byla to pravda. Kmínky byly masivnější a ne tak ohebné. Zdálo se také, že mají méně listů, a bylo vidět víc voskově zelených květů. Měnila se i půda, po které šli. Hrubý, pevný písek, porostlý složitou spletí kořenů, vysávajících z něho každou kapku vláhy, vystřídala pod nohama měkčí, tmavá a vlhká prsť.
S každým dalším krokem byla změna zřetelnější, chvílemi se dokonce brodili blátem. Prošli kolem keře s rajčaty a stromku, na němž rostly neznámé plody, a nepoznali ani pár dalších nových druhů rostlin, deroucích se vzhůru mezi zjevně prořídlými poniky. Změna vegetace pro ně představovala cosi neznámého a vyvolávala v nich obavy. Marapper rozhodl, že mají nejvyšší čas začít hledat místo k odpočinku; dřív než je tu přepadne tma.
Zkusili postranní dveře, které už vylomil někdo před nimi. Místnost uvnitř byla zaplněna rolemi s těžkou látkou, pokrytou jakýmsi složitým vzorem. Když na látku dopadl paprsek Fermourovy baterky, ukázalo se, že je to obrovská kolonie můr. S mlaskáním křídel se můry vznesly. Vzor rázem zmizel a látka se začala bortit do hluboko vykousaných děr. Jako písečná bouře vířily můry po místnosti a vyletovaly kolem mužů ve dveřích do chodby.
Obrovská můra zamířila Complainovi přímo do obličeje. Complain se přikrčil a na okamžik ho ovládl zvláštní pocit, na který si vzpomněl až mnohem později znovu: přestože mu můra prolétla kolem ucha, měl dojem, že mu vletěla přímo do hlavy. Jako by i v mozku cítil, jak velká je. Pak pocit vyprchal.
"Tady se moc nevyspíme," řekl znechuceně a zamířil zpátky na chodbu.
Ideální místo, kde přečkat tmu, našli hned za dalšími dveřmi. Byla to zřejmě strojní dílna, veliká místnost zaplněná hoblicemi, soustruhy a dalšími naprosto nezajímavými nástroji. Z kohoutku ve zdi vytékal nestejnoměrný pramínek vody, a když ho jednou otevřeli, nedal se už zastavit. Voda potůčkem stékala do dřezu pod kohoutkem a odtud do regeneračního oběhu, fungujícího kdesi hluboko pod jejich nohama. Byli unavení. Umyli se, napili a snědli další část zásob. Vzápětí nastala tma, přirozená tma, jaká panovala každou čtvrtou směnu.
Nikdo nepožádal o modlitbu a kněz žádnou nenabídl. Byl unavený a myslel na totéž, co ostatní. Urazili pouze vzdálenost tří palub a mezi nimi a řídicím stanovištěm leží ještě obrovský kus cesty. Poprvé si Marapper uvědomil, že i když jim jeho průvodce poskytuje pomoc, bez níž by se neobešli, rozhodně z něho nejsou patrné skutečné rozměry lodi.
Drahocenné hodinky teď dostal Complain; až velká ručička oběhne celý kruh, vzbudí Fermoura. Lovec se závistivě rozhlížel po ostatních, kteří se pod hoblicemi ukládali ke spánku. Nějakou dobu umíněně zůstal stát, pak však ho únava donutila, aby si sedl. Hlavou se mu honily snad stovky otázek, potom se však unavila i hlava. Seděl, zády se opíral o hoblici a zíral na přivřené dveře; skrz kruhové okénko z matného skla, zasazené nahoře ve dveřích, bylo vidět skomírající orientační světélko venku na chodbě. Okénko se zvětšovalo, rostlo víc a víc, začalo se houpat. Pak Complain zavřel oči.
Probudil se rázem, plný zlých předtuch. Dveře byly doširoka otevřené. Venku na chodbě postupně umíraly poniky, zbavené většiny zdrojů světla. Jejich ohnuté koruny se skláněly jedna k druhé jako houf starců klečících s ohnutými zády pod dekou. Ern Roffery byl pryč.
Complain sáhl po paprskometu, vstal a chvilku naslouchal u dveří. To, že by někdo Rofferyho unesl, bylo hodně nepravděpodobné. Neobešlo by se to bez rvačky, která by vzbudila ostatní. Z toho plyne, že odešel pryč dobrovolně. Ale proč? Slyšel snad na chodbě něco zvláštního?
Z dálky rozhodně něco doléhalo, klokotavý zvuk připomínal tekoucí vodu. Čím déle Complain naslouchal, tím zřetelnější se mu zvuk zdál. Ohlédl se, jestli zbylí tři dál spí, a vyklouzl ven, aby se vydal za zvukem. Tahle výprava mu naháněla menší strach než fakt, že by musel vzbudit kněze a vysvětlovat mu, že zaspal.
Venku opatrně rozsvítil baterku a vydal se po Rofferyho stopách otištěných v blátě. Mířily ke konci paluby, kde zatím ještě nebyli. Teď, kdy se spleť poniků sesouvala ke středu chodby, se šlo snadněji. Complain však postupoval jen opatrně, aby světlo baterky bylo vidět co nejméně, a paprskomet měl stále v pohotovosti.
Na křižovatce chodeb se zastavil a pak, když určil, odkud zvuk vody přichází, vyrazil za ním. Poniky se vytratily a z podlahy zmizela i vrstva země, jak ji smýval vodní proud. Voda zaplavila Complainovi boty; musel dávat pozor, aby necákal. Nikdy nic takového nezažil.
Daleko vpředu zahlédl světlo. Když se k němu přiblížil, zjistil, že přichází z obrovské místnosti s dvoukřídlými skleněnými dveřmi. Došel k nim a zastavil se; vedle objevil nápis ‚Plavecký bazén'. Pomalu ho přeslabikoval, nechápal však, co ta slova znamenají. Skrz dveře viděl jen krátké schodiště vedoucí nahoru k několika sloupům. Vedle nich stála nezřetelná postava.
Bleskově uhnul stranou. Postava se nehýbala, usoudil tedy, že zatím nebyl zpozorován, a znovu vykoukl. Zdálo se, že ten druhý se dívá na opačnou stranu, a mohl to být Roffery. Complain opatrně pootevřel jedno křídlo dveří. Na nohy mu vyšplouchla voda, stékající jako vodopád dolů po schodech.
"Roffery!" zavolal a nepřestával přitom na postavu mířit paprskometem. Něco ty tři slabiky zachytilo a nafouklo do obrovského zadunění, které několikrát zaskučelo obrovskou prostorou, teprve potom odumřelo. Nezbylo po něm nic než prázdná, nehybná prostora, v níž i ticho znělo nahlas.

"Kdo je to?" ozvala se šeptem postava.
I když byl zaplaven strachem, dokázal Complain zašeptat své jméno. Muž na něj kývnul, ale on se nedokázal pohnout, teprve na další vyzvání začal pomalu stoupat po schodech nahoru. Až když stál nahoře vedle druhého muže, byl si úplně jist, že je to ohodnocovatel.
Roffery ho popadl za ruku.
"Ty jsi usnul, hlupáku!" zasyčel Complainovi do ucha. Complain jen němě přikývl; bál se vyvolat další vlnu ozvěny. Roffery nechal jeho prohřešek být a beze slova ukázal před sebe. Complain se díval za jeho rukou a na tváři se mu usadil zmatený výraz.
Ani jeden z nich nikdy ještě nebyl v tak obrovském prostoru. Jediná žárovka nedokázala rozlehlý prostor osvětlit, takže se zdálo, že se táhne nekonečně daleko do tmy. Podlahu místnosti tvořila vodní hladina, čeřená drobnými vlnkami. Zářila jako kovová. Na konci hladké prostory se zdvíhala trubková konstrukce, na níž visela v různé výši nad vodou prkna, a po obou stranách bylo možné rozeznat ve stínu obrysy řady kabin.
"Nádhera!" vydechl Roffery. "Není to nádhera?"
Complain se na něj překvapeně podíval. Slovo ‚nádhera' mělo jednoznačně erotický význam a používalo se, jen když se mluvilo o zvlášť žádoucí ženě. I on však chápal, že tenhle pohled vyžaduje mimořádně vybrané pojmenování. Zabloudil očima zpátky na vodu; bylo to něco zcela mimo rámec jejich zkušeností. Voda dosud znamenala jen slabý čůrek z kohoutku, pramínek vytékající z hadice, loužičku na dně hrnce. Matně uvažoval, k čemu taková spousta vody může být dobrá. Pohled na ni byl tajuplný, možná i zlověstný a Complain trochu chápal, co chtěl Roffery vyjádřit.
"Už vím, co to je," zamumlal Roffery. Nemohl se od vodní hladiny pořád odtrhnout. Rysy obličeje měl tak uvolněné, že to úplně změnilo jeho vzhled. "Četl jsem o tom ve starých knihách, které jsem dostal k ohodnocení. Myslel jsem, že je to hloupost, ale konečně to dostalo smysl." Zarazil se a pak zarecitoval: "- že mrtví z hrobů nikdy nevstanou, že i nejznavenější z řek jednou vplyne do moře - tohle je moře, Complaine, stojíme nad mořem. Hodně jsem o něm četl. Podle mě se Marapper mýlí, nejsme v lodi, ale v podzemním městě."
Complain v tom velký rozdíl neviděl, vlastní označování věcí ho nijak nezajímalo. Zato konečně pochopil, co mu dosud vrtalo hlavou: proč Roffery nechal plavat svou výnosnou živnost a vyměnil ji za hazardní výpravu s otcem Marapperem. Najednou si uvědomil, že Rofferyho důvody byly podobné jeho, i on toužil po něčem, co nikdy nepoznal a nedokázal pojmenovat. Objev v něm nevyvolal nic, co by mu Rofferyho jen trochu přiblížilo; zato se rozhodl, že si na něj musí dávat větší pozor než kdykoli dřív. Podobné cíle znamenají o to větší pravděpodobnost budoucího střetnutí.
"Co tě sem přivedlo?" Zeptal se ho a snažil se šeptat co nejtišeji, aby nevydráždil lehce dřímající ozvěnu.
"Chrápal jsi, a to mě probudilo. A přitom jsem venku na chodbě zaslechl hlasy. Skrz okýnko ve dveřích jsem zahlédl dva muže - jen byli trochu moc velcí. Byli to Obři!"
"Obři? Obři přece vyhynuli, Roffery."
"Jenže tohle byli Obři! Měli dobrých sedm stop. Viděl jsem okýnkem, kam až sahaly jejich hlavy." Z Rofferyho pohledu bylo zřejmé, že vzpomínka na Obry ho tížila i uchvacovala zároveň.
"Šel jsi za nimi?" zeptal se Complain.
"Šel. Až sem."
Complain se rychle a pátravě rozhlédl příšeřím kolem sebe.
"Chceš mě postrašit?" zeptal se.
"Nikdo tě sem nezval. A proč by ses měl Obrů bát? Paprskometem dostaneš každýho, ať je jak chce velký."
"Měli bysme se radši vrátit, Roffery. Nemá smysl stát tu dál a kromě toho, já mám hlídku."
"Na tos měl myslet dřív," řekl Roffery. "Až se Marapper probudí, musíme mu moře ukázat, moc mě zajímá, co mu bude říkat. Ale teď se ještě kouknem támhle. Tudy totiž Obři zmizeli."
Ukázal směrem ke kabinám, na betonový čtverhran trčící o dlaň nad hladinu vody. Osamělé světlo viselo právě nad ním; vypadalo, jako by si je tam Obři zavěsili jen dočasně, aby si posvítili právě na toto místo.
"Uprostřed čtverce jsou padací dveře," zašeptal Roffery. "Obři tam vlezli a zavřeli poklop. Pojď, podíváme se tam."
Complainovi se ten nápad zdál naprosto praštěný, avšak netroufal si ho kritizovat a jen si vymínil: "Dobrá, zkusíme to. Ale budem se pořád držet ve stínu, co kdyby sem přece jen někdo přišel."
"Moře je hluboký jen po kotníky," řekl Roffery. "Neboj se, jen si trochu zamáčíme nohy."
Vypadal zvláštním způsobem vzrušeně, jako bezelstné dítě neuvědomující si existenci nebezpečí. Řídil se však Complainovou radou a držel se ve stínu zdi. Se zbraněmi v pohotovosti se pomalu brodili mělkým mořem k poklopu, chráněnému ze všech stran před vodou betonovým obrubníkem.
Roffery se na Complaina vítězoslavně zašklebil, sklonil se a pomalu nadzvedl poklop. Z otvoru pod ním zazářilo matné světlo. Dolů do jámy se spletí trubek padal kovový žebřík. Na jejím dně zahlédli dva muže v kombinézách: tiše něco opravovali na jednom z uzávěrů. V okamžiku, kdy se poklop nadzvihl, dolehlo k nim hučení tekoucí vody nahoře; zdvihli hlavy a udiveně zírali na Rofferyho s Complainem nad vchodem do jámy. Nebylo pochyb, že to jsou Obři: byli strašidelně vysocí, silní a měli tmavě zbarvené obličeje.
Roffery rázem ztratil nervy. S bouchnutím pustil poklop, otočil se a začal utíkat. Complain se vrhl mělčinou za ním. V příštím okamžiku zmizel Roffery pod vodou. Complain se taktak zastavil na okraji hlubokého srázu ukrytého těsně pod hladinou moře. Vtom se Roffery znovu vynořil, skoro na dosah ruky od kraje srázu. Zuřivě kolem sebe tloukl do vody a zoufale ječel. Ve tmě měl jeho obličej barvu mrtvoly. Complain se sehnul a natáhnul k němu ruku, jak se nejvíc odvážil. Ve snaze dosáhnout na ni sebou Roffery zaškubal a znovu zmizel ve vějíři bublin pod hladinou. Halas, který v obrovité jeskyni dělal, Complaina ohlušoval.
Roffery se znovu vynořil; tentokrát nalezl pod nohama schod. Stál po prsa ve vodě, těžce popadal dech a nadával. Natáhl se, aby konečně zachytil Complainovu ruku, když se poklop v betonovém čtverci znovu zvedl a objevili se Obři.

Complain sebou škubl a otočil se. Všiml si ještě, že Roffery sáhl po paprskometu, a s uspokojením si uvědomil, že voda zbrani nevadí. Vysoko na stropě bláznivě poletoval světelný odraz vodní hladiny. Aniž příliš mířil, vystřelil Complain na hlavu nořící se z poklopu. Paprsek bleskl daleko stranou. Obr se vytáhl nahoru a rozběhl se k nim. Complain v panice upustil zbraň. Sehnul se, aby ji v mělké vodě vylovil, a Roffery rychle přes jeho ohnutá záda vypálil. Mířil lépe než on.
Obr se zapotácel a s hlasitým plácnutím padl do vody. A když později Complain vzpomínal, jak se všechno přihodilo, uvědomil si, že netvor byl neozbrojený.
Druhý Obr zbraň měl. Když viděl, jaký osud postihl jeho společníka, přikrčil se na žebříku za betonovým obrubníkem a dvakrát vystřelil. První střela zasáhla Rofferyho do obličeje. Nestačil vydat ani hlásku a sklouzl znovu pod vodu.
Complain padl na břicho a začal kopat, aby ho sprška vody ukryla, ale pro dobrého střelce byl snadným cílem. Druhá střela mu mířila přímo do spánku. Zůstal bezvládně ležet s obličejem ve vodě.
Obr vyšplhal z otvoru ven a zamračeně vykročil směrem k němu.
III
Základem lidského mechanismu je chuť žít. Je to jemný mechanismus a každá nepříjemná zkušenost na počátku života ho může někdy nakazit i protikladným instinktem, vůlí k smrti. Oba instinkty pak tiše spočívají jeden vedle druhého a člověk může prožít spoustu let, aniž si uvědomí, že vůbec existují. Pak se octne tváří v tvář prudké krizi, jež ho na krátko zbaví nánosu povrchních vlastností, a dvojdomost jeho podstaty se odhalí i jemu samotnému. Aby mohl začít bojovat s nebezpečím ohrožujícím ho zvenčí, musí se nejdřív vypořádat s rozporem uvnitř sebe sama.
Byl to i Complainův případ. Když se probral, posedla ho jediná touha: vrátit se zpátky do bezvědomí. Jenže bezvědomí ho odmítlo přijmout a brzo mu došlo, že se musí ze všech sil snažit dostat z nesnází, v nichž se teď octl. A znovu se dostavila otázka, proč vlastně by se měl snažit vzdorovat, a s ní i touha poddat se, rozplynout se v prázdnu. Pak se opět a se vším důrazem přihlásil život.
Na okamžik otevřel oči. Ležel na zádech a těsně nad sebou rozeznával v polotmě nasedly strop. Ubíhal dozadu nebo možná on se pohyboval vpřed, přesně to nebyl schopen rozeznat. Raději se přestal dívat. Do těla se mu začal vracet cit a uvědomil si, že má zápěstí i kotníky svázané.
Bolela ho hlava a nepříjemný zápach napadající plíce dělal z každého nadechnutí muka. Pochopil, že ho Obr zasáhl nábojem s plynovou náplní, účinkující sice okamžitě, avšak
bez následků.
Znovu otevřel oči. Pocit, že strop nad ním ubíhá dozadu zůstával, ale chvění přenášené do těla mu napovědělo, že zřejmě leží na nějakém vozíku. Právě se chtěl rozhlédnout, když se pohyb zastavil. Zahlédl obrysy postavy Obra, zřejmě toho, který ho zasáhl a zajal. Přimhouřenýma očima pozoroval mohutnou postavu klečící vedle něho. Obr strop ohmatal, kotníky prstů pak stiskl jakýsi vypínač a část stropu se zdvihla vzhůru.
Otvorem vniklo světlo a zvuk hlubokých hlasů. Teprve později si Complain uvědomil, že pomalá, těžká řeč a hluboké hlasy jsou pro Obry typické. Teď ale neměl čas vůbec na nic; velké ruce ho popadly a jako balík prostrčily otvorem do místnosti, kde ho jiný Obr hodil ke stěně.
"Přichází k sobě," poznamenal hlas se zvláštním přízvukem. Complain mu stěží rozuměl.
Poznámka ho poplašila: myslel si, že se mu daří předstírat, že je pořád v bezvědomí. Mohlo to znamenat, že ho budou chtít znovu omámit.
Otvorem vytáhli další tělo a za ním se vyšplhal Obr sám. Z tlumeného rozhorovu Complain pochopil, že je to tělo Obra, kterého zabil Roffery, a že druhý Obr vysvětluje, jak se to stalo. I když z místa, kde ležel, viděl Complain jen na stěnu, poznal, že v místnosti jsou celkem tři Obři.
Znovu ho ovládla beznaděj. Snažil se o jediné: co nejdřív vydýchat z plic špinavý pach.
Z vedlejší místnosti vešel další Obr. Úsečný hlas naznačoval, že tu rozkazuje. Complainův přemožitel začal znovu od začátku vysvětlovat, jak se všechno seběhlo, ale daleko se nedostal.
"Zastavili jste tu potopu?" přerušil ho nový příchozí.
"Ano, pane Curtis. Vyměnili jsme zrezivělý kohout a zavřeli vodu. Taky jsme pročistili odpad a dali tam pár nových trubek. Zrovna jsme končili, když se objevil tady Zavřiočka. Bazén by už měl být prázdný."
"Dobře, Randalle," řekl pánovitý hlas, oslovovaný jako pan Curtis. "Teď mi jen vysvětli, proč jste ty dva motáky honili?"
Nastalo ticho. Nakonec řekl druhý muž omluvně: "Nevěděli jsme přece, kolik jich je. Mysleli jsme, že nás chtějí v montážní šachtě přepadnout, a chtěli jsme jen vylézt a rozhlédnout se kolem. Vědět, že jsou jen dva, nechali jsme je běžet."
Oba mluvili tak loudavě, že Complain bez potíží většině toho, co říkali, rozuměl i přes nezvyklý přízvuk. Jen nebyl schopen pochopit, o co jde. Pomalu začínal o rozhovor ztrácet zájem, když tu se řeč přenesla na něj. Nastražil znovu uši.
"Uvědomuješ si, co sis zavařil, Randalle," řekl přísný hlas. "Znáš nařízení, za tohle je prokurátor. Podle mě budeš mít dost práce dokázat, že šlo o sebeobranu. Zvlášť když se ten druhý moták utopil."
"Neutopil se. Vytáhl jsem ho z vody a položil na poklop montážní šachty. Časem se sám probere." Zdálo se, že Randall dostal špatnou náladu.
"Dejme tomu - co ale provedem s exemplářem, který jsi dotáhl sem?" chtěl vědět Curtis.
"Utopil by se, kdybych ho tam nechal."
"Co kdybysme ho trhli mezi dveřma a nechali ležet, pane Curtis?" ozval se další z Obrů, poprvé od okamžiku, kdy Curtis vešel.
"Na něco takového se ani neodvažuju pomyslet. Za to by tě čekal dost mastný trest. A kromě toho, copak bys dokázal

jen tak chladnokrevně zabít člověka?"
"Vždyť je to jen moták, pane Curtis," bránil se Obr.
"Mužem ho poslat na rehabilitaci," navrhl Randall vítězoslavně. Zdálo se, že genialita té myšlenky ho oslnila.
"Na to je moc starý, člověče! Copak nevíš, že berou jen děti? Jak jen tě, do háje, mohl napadnout ten nesmysl přivést ho sem?"
"Já... vždyť už jsem to říkal... nechat jsem ho tam přece nemohl, a když jsem potom vylovil toho jeho kámoše, tak... člověku tam běhá mráz po zádech... prostě se mi zdálo, že něco slyším. Tak jsem ho vzal rychle do krytu s sebou."
"Zazmatkoval jsi, to je celé, Randalle," řekl Curtis. "Jestli tu o něco nestojíme, tak to je přebytečný moták. Budeš ho prostě muset odvézt zpátky." Hlas zněl sebejistě a úsečně. Complainovi dodal trochu naděje; nic by se mu nehodilo víc, než kdyby ho odnesli tam, kde ho objevili. Strach z Obrů ho zčásti přešel. Teď, když se octl mezi nimi, všiml si, že jsou příliš pomalí a změkčilí, než aby mohli být nebezpeční. Curtisovu postoji sice vůbec nerozuměl, ale rozhodně se mu hodil.
Obři se teď nemohli dohodnout, jak Complaina dopravit zpátky. Randallovi a dvěma zbývajícím podřízeným Obrům se na rozkaze něco nezdálo. Curtis se rozhněval.
"Jak chcete," vyštěkl, "půjdem tedy do kanceláře a zavoláme Malého psa. Ať rozhodnou sami."
"Jste nějak nervózní, pane Curtis," řekl jeden ze zbývajících Obrů, když přecházeli svým směšným, pomalým způsobem do vedlejší místnosti, zabouchli za sebou dveře a Complaina si ani nevšimli. Okamžitě si pomyslel, že jsou hlupáci: nechávají ho bez dozoru v místnosti, z níž může uprchnout stejnou dírou v podlaze, jakou se dostal dovnitř. Pokusil se převalit z boku na bok, a iluze se rozplynula. Pohyb nejmenšího svalu ho naplňoval bolestivou slabostí. Měl pocit, že zápach v plicích se zhmotňuje. Zasténal, padl znovu na zem a hlavu opřel o vydutou stěnu.
Zůstal v místnosti sám několik okamžiků. Pak se z místa, kde měl položená kolena, ozvalo pronikavé zaskřípění. Natáhl krk a zahlédl, jak se kus stěny, ploška o něco větší než rozevřená ruka, posouvá na stranu. Z otvoru vyběhli tvorové jak z děsivého snu.
Bylo jich pět. Nečekanou rychlostí vystřelili do místnosti, zakroužili kolem něho, několikrát ho přeskočili a pak rychlostí blesku znovu zmizeli v díře. Zřejmě se tam vrátili, jen aby oznámili, že venku je klid, protože vzápětí se vynořili ven, tentokrát provázeni dalšími třemi krysami.
Prvních pět zvědů melo kolem krku ostnaté obojky. Byly to malé a hubené krysy, mezi nimi jedna s prázdným očním důlkem, v němž se škubala jen zbylá chrupavka, přesně podle pohybů panenky zbývajícího oka. Nepochybně jim velela jedna ze tří krys, které vyběhly teď. Byla černá jako uhel, stála na zadních a mávala ve vzduchu světlefialovýma prackama. Nemela obojek, zato horní část jejího trupu pokrývaly kousky kovu: prsten, knoflík, náprstek, několik hřebíků; zřejmě jakési brnění. U pasu měla krysa malý štít a nástroj připomínající meč. Zuřivé zapištěla. Zvědové začali opisovat kolem Complaina nové kruhy, míhali se mu u nohou, těsně u očí cenili zuby, škrábali ho na krku a vklouzli i pod košili.
Vedle krysího vůdce čekali neklidně dva tělesní strážci, ohlíželi se kolem a švihali vousisky. Stáli na všech čtyřech a přes záda měli jako pláště ošuntělé hadříky.
Hned jak ho krysy objevily, začal sebou Complain proti své vůli škubat. Na krysy byl zvyklý, ale tyhle ho svou organizovaností znepokojovaly. Bylo mu jasné, že kdyby se rozhodly vyhlodat mu oči, sotva by se jim dokázal ubránit. Ale krysám šlo o něco jiného než o hon za pochoutkou. Objevili se další strážci. Za nimi se z otvoru s funěním vyvalili čtyři krysí samci: táhli nevelkou klec. Vůdce hvízdl několik povelů a klec se octla Complainovi těsně před nosem. Měl dobrou příležitost prohlédnout si a očichat, co je v ní.
Zvíře v kleci bylo větší než krysy. Ze srsti na vejčité hlavě mu trčely dlouhé uši, místo ocasu mělo jen chlupatou kuličku. Complain nikdy dřív tvora neviděl, ale poznal ho. Staří lovci v Ubikacích takhle popisovali králíky, vzácná zvířata, která vyhubily právě krysy. Prohlíželi si jeden druhého, on králíka se zájmem, králík jeho se strachem.
Mezitím se pět krysích zvědů rozestavilo u dveří do vedlejší místnosti. Dávali pozor, zda se nevracejí Obři. Vůdce se rozběhl ke kleci. Králík sebou cukl, ale byl za všecky čtyři nohy přivázán k mřížím. Krysí vůdce sklonil hlavu k mečíku za opaskem. Když se napřímil, držel kruté ostří mezi dvěma předními zuby jako malou kosu a chtivě s ní pohyboval ve směru králíkova krku. Pak ostří znovu zasunul za pás a začal zuřivě poletovat mezi klecí a Complainovým obličejem. Něco přitom ukazoval a králík zřejmě rozuměl, co se po něm chce.
Complain na něj s údivem zíral. Zdálo se, že králíkovi natékají panenky očí, a zároveň se Complainovi začal do mysli vtírat nezvykle nepříjemný pocit. Neopouštělo ho to, prosakovalo to hloub do mozku, jako louže vsakující se spárami do dláždění. Potřásl hlavou, ale tajemný pocit se držel dál, spíše sílil. Něco v něm hledal, bez rozmyslu, stejně jako člověk před smrtí bloudící po temných místnostech a toužící najít vypínač, aby si mohl rozsvítit. Complain se začal potit. Skřípal zuby a snažil se ze všech sil kontakt se zvířetem vypudit z mysli. Ale králík konečně našel svůj cíl.
V Complainově mysli se roztrhl granát se střepinami otázek.
PROČ -
KDO -
CO -
JAK -
MÁŠ -
MŮŽEŠ -
CHCEŠ -
Rozkřičel se úzkostí.
Vražedné burácení ztichlo, výslech, při němž nepadlo jediné slovo, skončil. Zvědové vyletěli ode dveří, čtyři nosiči obklopili klec s králíkem a zajeli s ní do otvoru ve stěně. Vůdce se svými strážci zmizel s divokými posunky za nimi.

Otvor překryl čtverec stěny. V příštím okamžiku se ve dveřích objevil Obr, přivolaný Complainovým výkřikem. Nohou si Complaina překulil. Jeho zoufalých pohledů ani neúspěšné snahy vyrazit ze sebe nějaké slovo si nevšímal. Spokojený, že se nic nestalo, odkráčel Obr těžce pryč. Tentokrát nechal dveře otevřené.
"Našeho motáka bolí hlava," oznámil.
Complain slyšel téměř všechno, co říkají. Znělo to, jako by se domlouvali s nějakým strojem. Nedokázal však myslet na nic jiného než na pokus, který s ním podnikly krysy. Na okamžik vnikl do jeho lebky blázen! Učení ho přece upozorňovalo, že jeho mysl může být sídlem zhouby. Svatá trojice Froyd, Yung, Bassit pronikla za strašlivé hranice spánku, tohoto bratra smrti, a objevila nikoli prázdnotu, jak si dřív lidé mysleli, ale jeskyně a podzemní bludiště osídlené démony a plné zlonosných pokladů, pijavic, chtíčů pálících jako kyselina. Člověk byl odhalen sám sobě: tvor nekonečné složitosti a děsu. Bylo cílem Učení vynést co nejvíc těch otravných látek na povrch! Jenomže - co když se ani Učení nedostalo nikdy dost hluboko?
Mluvilo v obrazech o vědomí a podvědomí. Co když opravdu podvědomí existuje, co když je to bytost schopná ovládat lidskou mysl? Prošla svatá trojice skutečně všemi slizkými chodbami? Byl blázen, který v něm křičel, samotným podvědomím?
Pak ho napadla odpověď, jednoduchá a neuvěřitelná. Tvor z klece spojil svou mysl s jeho. Complain si znovu vybavil burácivý dotazník a byl si jist; pocházel od králíka, ne od nějaké strašidelné příšery sídlící v jeho mozku. Pokus byl rázem snesitelnější. Králíka může člověk zastřelit.
Jako pravý filozof z Ubikací pustil Complain v mžiku celou záležitost z hlavy.
Tiše ležel, snažil se odpočinout si a vydýchat z plic lepivý zápach. Chvíli nato se do místnosti vrátili Obři. Complainův přemožitel Randall ho neurvale zdvihl z podlahy a otevřel poklop v podlaze. Hádku zcela jistě vyhrál Curtis. Randall se i se svým břemenem ponořil do nízkého tunelu, položil Complaina na dopravník a usadil se za něj. Ještě něco tiše řekl Obrům nahoře a nastartoval motor. Šedý strop nad hlavou, přerušovaný občas potrubím, dráty a křížícími se rourami, se dal znovu do pohybu.
Zastavili se. Obr si okamžik hrál se stropem, pak na něj prsty zatlačil a nad nimi se objevil čtvercový otvor. Vytáhl Complaina nahoru, poponesl za nějaké dveře a pustil na zem. Byli znovu v Pustinách, nos lovce si jejich pach s ničím splést nemohl.
Šerá temnota Complaina objala jako mateřská náruč. Byl doma, obklopen nebezpečím, jemuž uměl čelit. Usnul.
Kolem něho se rojily a tiskly ho k zemi přízračné armády krys. Pak přišel králík, vyšplhal se mu do hlavy a sjel dolů, do rozlehlých mezí s králičími doupaty vyhlodanými v jeho mozku.
Otevřel oči a rozvzlykal se. Zvířeckost snu ho ponížila. Pořád ještě byla tma. Plynový náboj však přestával působit: strnulost se vytrácela z údů, plíce se zdály čisté. Opatrně vstal.
Rukou zastínil baterku, tak aby paprsek světla byl co nejtenčí. Opatrně došel ke dveřím a vykoukl do tmy. Kam dohlédl, černala se před ním jen propast obrovského prostoru. Prošel dveřmi a poslepu, tápaje před sebou rukama, se posouval doprava. Nahmatal řadu dveří. Blikl si pod nohy a zahlédl holé, zavlhlé dlaždice. Rázem věděl, kde je, a prázdnota prostoru znějící v uších mu to potvrdila. Obr ho zanesl zpátky na místo, kterému Roffery říkal moře.
Spokojený, že ví, kde je, posvítil si Complain kolem sebe. Vlastní moře zmizelo. Došel k okraji srázu, z něhož se Roffery zřítil do hlubiny. Propast byla prázdná, voda nebyla ani na jejím dně. Roffery zmizel. Sráz pokrývaly krvavě zbarvené girlandy rzi a dno pod ním v horkém vzduchu rychle vysychalo.
Complain se otočil a vykročil ven ze sálu. Našlapoval přitom co nejtišeji, aby neprobudil dravou ozvěnu. Směřoval zpátky k Marapperově táboru. Tady si podlaha svou vlhkost zatím zachovávala a pod nohama čvachtalo bláto. Přede dveřmi do místnosti, v níž tábořili, si otřel boty o zbytky zhroucených poniků. Nedočkavě hvízdl signál. Kdo bude asi vzhůru, napadlo ho. Marapper? Fermour? Wantage? Myslel na ně skoro s láskou, dokonce si kvůli nim zašeptal i staré přísloví z Ubikací, i když trochu poopravené: "Lepší je ďábel, kterého dobře znáš, než ten, kterého neznáš vůbec."
Nikdo na hvízdnutí nezareagoval. Nastražil se a vrazil do místnosti. Byla prázdná, odešli bez něho. Complain zůstal v Pustinách sám.
Přestal se ovládat, tuhle poslední ránu už nevydržel. Obři, krysy, králík, to všechno snesl - ale tvrdou samotu Pustin snést nemohl. Pobíhal po místnosti, třískal rozštípaným dřevem, kopal kolem sebe, proklínal svět; pak vyběhl na chodbu, kňučel a znovu klel, rval zelenou zmeť kolem, kvílel a nadával.
Zezadu do něho náhle vrazilo něčí tělo. Complain padl do hroutící se ponikové houštiny. Mrskl sebou ve snaze otočit se a uchopit útočníka. Pak mu nějaká ruka přikryla ústa.
"Drž hubu, ty jikro z kurvy čarodějnický," zavrčel mu někdo do ucha.
Přestal se rvát. Do očí mu blesklo světlo a zahlédl, že se nad ním sklánějí tři postavy.
"Já - já myslel, že jsem se vám ztratil," řekl a dal se do pláče, jako by ho nečekaný zvrat proměnil v děcko. Ramena mu ztěžkla, po obou tvářích mu stékaly slzy.
Marapper mu pádným úderem do obličeje pomohl, aby se vzpamatoval.

IV

Šli. Zachmuřeně se prosekávali ponikovou džunglí, obezřetně se plížili temnými prostorami, kde nezasvítila jediná žárovka a nic nerostlo. Procházeli zcela vyrabovanými úseky s povyráženými dveřmi a chodbami plnými trosek. Všechno živé, na co narazili, se jim bázlivě vyhýbalo, ale několik tvorů přece zahlédli: rozpustilou kozu, potrhlého poustevníka, hlučnou bandu zakrslíků, kteří se rozprchli, když na ně Wantage zatleskal. Byli v Pustinách a prázdnoty nebo dlouhého ticha si nikdo nevšímal. Ubikace zůstaly daleko vzadu a rychle na ně zapomínali. Svým způsobem dokonce zapomněli i na svůj mlhavý cíl, alespoň teď, kdy ze sebe vydávali poslední zbytky sil a na nic jiného se nedokázali soustředit.
Najít vedlejší spoje mezi palubami nebylo vždycky jednoduché, dokonce ani s pomocí Marapperova plánu. Dveře byly

často zatarasené a v každém podlaží naráželi na spoustu slepých chodeb. Ale pořád postupovali dopředu: opustili padesátou palubu, prošli čtyřicátou a osm směn poté, co prchli z Ubikací, dorazili na palubu dvacet devět.
Tou dobou začal Roy Complain věřit, že jsou v lodi. Přerod to byl drsný, ale zato důsledný. Ze všeho nejvíc k němu přispěly krysy. Když vypravoval, jak ho zajali Obři, záměrně příhodu s krysami vynechal. Instinkt mu napovídal, že je příliš fantastická a při jeho schopnostech popisu i příliš nepostižitelná, než aby vyvolala něco víc než Marapperův a Wantageův výsměch. O to častěji však na tvory, kteří v něm dokázali vzbudit tolik hrůzy, myslel. Mezi životy lidí a životem krys objevil určitou podobnost, posilovanou navíc jejich skoro lidským chováním ke králíkovi. Krysy přežívaly, jak mohly, a neuvažovaly o tom, zda žijí v přírodě. Donedávna mohl Complain totéž říct i o sobě.
Historku s Obry vyslechl Marapper dychtivě a téměř ho nepřerušoval. Omezil se na jedinou otázku: "Vědí, kde je kapitán?"
Zvlášť naléhal, aby mu Complain do nejmenších podrobností odvyprávěl, co si Obři říkali mezi sebou. Jména ‚Curtis' a ‚Randair opakoval několikrát za sebou jako nějaké zaříkladlo.
"Co to bylo za malého psa, se kterým si šli promluvit?" ptal se.
"Myslím, že to je jméno," řekl Complain. "Ne opravdický malý pes."
"Čí jméno?"
"Nevím, říkám ti přece, že jsem byl napůl bez sebe." A skutečně, čím víc o tom uvažoval, tím méně mu bylo jasné, co doopravdy Obři říkali. Celá příhoda se poněkud vymykala všem jeho zkušenostem a i jemu samotnému připadala napůl neskutečná.
"Myslíš, že se tak jmenuje nějaký jiný Obr? Nebo je to věc?" naléhal kněz a potahoval se přitom za ušní lalůček, jako kdyby se odtamtud dala odpověď vytáhnout.
"Nevím, Marappere. Nepamatuju se. Prostě řekli, že si promluví s ‚malým psem', to je všecko."
Na Marapperovo naléhání se také skupinka vypravila prozkoumat velkou místnost s nápisem "Plavecký bazén". Moře už vyschlo a nikde nenašli jedinou stopu ani po Rofferym. Nechápali to, jeden z Obrů přece řekl, že Roffery se ze zásahu střelou s plynovou náplní vzpamatuje stejně jako Complain. Volali ho a zkoušeli i najít, kde by mohl být - Roffery však zmizel.
"Touhle dobou už asi jeho knír visí nějakému mutantovi přes palandu," řekl Wantage. "Snad abysme šli dál."
Žádný poklop, jímž by mohli sestoupit do území Obrů, nenašli. Ocelové víko, zakrývající montážní šachtu, kde Roffery s Complainem poprvé oba Obry zahlédli, sedělo tak pevně, jako kdyby se nikdy nedalo zdvihnout. Kněz na Complaina vrhl skeptický pohled a tím to skončilo. Uposlechli Wantageovy rady a vypravili se dál.
Celá záležitost způsobila značný pokles Complainových akcií a Wantage rychle využil příležitosti, aby poskočil na druhé místo žebříčku. Chodil teď za Marapperem a teprve po něm Fermour s Complainem. Konec usilování o pozici přispěl ke klidu a shodě ve výpravě.
Jestliže dlouhé chvíle soustředěného ticha, kdy se probíjeli nekonečným kruhem palub, přinutily Complaina víc přemyslet a stát se soběstačnějším, zapůsobily i na Marappera. Ta tam byla jeho hovornost a vyprchala i vitalita, z níž hovornost čerpal. Jako by si konečně uvědomil skutečnou velikost úkolu, kterého se ujal; veškerou vůli teď soustředil jen na to, aby vydržel.
"Něco se tu muselo stát - ale už je to hodně dlouho," řekl jednou, když se zastavil a opřel o stěnu. Díval se přitom před sebe na prostřední podlaží devětadvacáté paluby. Ostatní se shlukli kolem něho. Stál na konci houštiny poniků, dál byla jen tma. Proč se tam nesvítí, nebylo jasné: nějaké pradávné zbraně, které v Ubikacích vůbec neznali, prorazily ve stěnách i ve stropě chodby řadu děr. Stropem se dolů zřítila dokonce celá skříň a veškeré dveře kolem vyletěly ze stěn i s rámy. Kam dohlédli, byly stěny i strop posety neštovicovými dolíčky, způsobenými zřejmě silným výbuchem.
"Alespoň si na chvilku oddychnem od toho prokletýho křoví," poznamenal Wantage a vytáhl baterku. "Hni sebou, Marappere."
Kněz se opíral o stěnu a tahal se palcem a ukazovákem za nos.
"Musíme už být zatraceně blízko Přídě," řekl. "Bojím se, že by nás baterky mohly prozradit."
"Když chceš, můžeš jít potmě," odpověděl Wantage. Vykročil a Fermour ho následoval. Complain se beze slova protáhl kolem kněze, aby mu moc neutekli. Marapper s reptáním šel jako poslední. Nikdo by nedokázal snášet ztrátu důstojnosti důstojněji než on.
Vstoupili do tmy. Wantage blikl baterkou před sebe a zároveň si všichni uvědomili něco zvláštního. Ze všeho nejdřív Complain, jehož oči byly zvyklé všímat si změn, zpozoroval, že poloha poniků se příčí přírodním zákonům. Bylo jich sice málo jako všude tam, kam světlo už sotva dosahovalo, a byly i stejně nedovyvinuté. Tyto však byly navíc zvláštním způsobem křehké, s chabými stonky, které jako by nebyly s to unést vlastní váhu. Také jejich vrcholky se nehnaly jen za světlem, jak by bylo normální.
Pak najednou nohama nedosáhl na zem.
Ve vzduchu před ním už sebou škubal Wantage a Fermour podivně zvysoka našlapoval. Complain si připadal bezmocný. Složité pohybové ústrojí jeho těla přestávalo fungovat, jak by mělo - místo toho se dostavil pocit, že se znovu brodí vodou, avšak provázený nevysvětlitelnou lehkostí. Hlava mu odplouvala, krev hučela v uších. Zaslechl, jak Marapper křičí údivem, a vzápětí mu kněz narazil do zad. V příštím okamžiku se Complain vznesl po dlouhé dráze kolem Fermourova pravého ramene. Schoulil se a bokem se uhodil o stěnu. Podlaha se mu pomalu blížila vstříc. Rozpřáhl ruce, přistál na břiše a pokusil se odplazit. Udiveně se rozhlížel do tmy kolem. Wantage s baterkou pořád rozsvícenou právě přistával.
Z druhé strany letěl a plácal sebou jako hroch Marapper. Poulil oči, němě otvíral a zavíral ústa. Fermour ho zručně chytil za ruku, otočil a odeslal zpátky do míst, kde bylo ještě bezpečno. Pak přikrčil podsadité tělo a střemhlav se odrazil do tmy pro Wantage, který tiše klel dole u podlahy. Sklouzl po stěně, popadl ho, patou zabrzdil a vláčně vyplul

nazpátek. Ze všech sil se snažil Wantage, ztrácejícího opile rovnováhu, uklidnit.
Complain Fermoura rozechvěle pozoroval a rázem mu došlo, že tohle je ideální způsob, jak postupovat vpřed. Ať už se v téhle chodbě přihodilo cokoliv - Complain nejasně předpokládal, že se nějakým způsobem změnily vlastnosti vzduchu, i když zůstal dýchatelný -, mohou teď rychle pokračovat řadou dlouhých skoků. Opatrně se zvedl, popadl baterku a zkusil to.
Jeho výkřik plný překvapení znásobila v prázdné chodbě ještě ozvěna. Jen díky tomu, že napřáhl ruku, se neudeřil do hlavy. Náhlý pohyb ho roztočil a na zem dopadl zády. Motala se mu hlava a všechno kolem se octlo vzhůru nohama. Byl však o deset metrů dál. Zdálo se mu, že ostatní tři, stojící v kruhu světla před zeleným pozadím, jsou nekonečně daleko. Vybavil si blouznění Ozberta Bergasse. Byla snad to, co Complain považoval za delirium, docela obyčejná pravda? Mluvil přece o místech, kde se ruce mění v nohy a člověk může létat ve vzduchu jako hmyz. Pak se ale starý zvěd musel dostat až sem! Complain si s uznáním představil kilometry cesty tlejícími chodbami mezi nimi a Ubikacemi.
Vstal příliš ukvapeně a znovu se roztočil. Aniž to čekal, začal zvracet. Zvratky tvořily kuličky a pluly vzduchem kolem něho. Když sebou nešikovně zamával, aby se dostal zpátky, rozstříkly se.
"Loď se zbláznila!" slyšel Marappera.
"Proč to není na tvý mapě?" ptal se zlostně Wantage. "Ještě že jsem tomu papíru nikdy nevěřil."
"Asi protože tu stav beztíže vzniknul až potom, co vznikla mapa. Používej hlavy taky k myšlení," štěkl Fermour. Jeho nečekaný výbuch vysvětlila další věta. "Udělali jsme tu už dost kraválu, aby se po našich stopách vypravila celá Příď. Měli bychom se co nejrychleji vrátit."
"Vrátit se?" vykřikl Complain. "Vrátit se přece nemůžem! Cesta na další palubu vede tudy. Musíme projít některýma z vyražených dveří a pak se prokousat skrz místnosti rovnoběžné s touhle chodbou."
"A jak to do pytle chceš udělat?" zeptal se Wantage. "Máš snad něco, čím se daj provrtat stěny?"
"Mužem to jen zkusit a doufat, že se strefíme do spojovacích dveří," řekl Complain. "Bob Fermour má pravdu, je to šílenství zůstat tu dál. Jdem!"
"Ale podívej -" začal Marapper.
"Počkej si tu na Dalekou pouť sám," řekl zlostně Complain a vřítil se do nejbližších vyražených dveří. Fermour ho vzápětí následoval. Marapper i Wantage na nic nečekali a rozběhli se za nimi.
Měli štěstí, octli se ve velké místnosti. Světla tu ještě svítila a prostor zaplňovala vegetace. Complain se do ní divoce pustil nožem; snažil se přitom držet stěny sousedící s chodbou. Začali si znovu připadat lehčí, avšak zdálo se, že beztížný stav se tu tolik neprojevuje, a poniky kolem navíc umožňovaly udržovat rovnováhu.
Když došli k díře proražené ve stěně, vykoukl Wantage do chodby. V dálce mrkalo kulaté světélko.
"Někdo po nás jde," řekl. Podívali se nešťastně jeden na druhého a okamžitě se hnali dál.
Cestu jim zablokoval kovový pult, po němž se hustě plazily poniky. Nezbylo než zahnout podél něho ke středu místnosti. Za dob Obrů tu bývala jakási jídelna, po celé délce ještě zůstaly stoly a kolem nich pokácené kovové židle. Teď se na nábytek vrhly poniky, zaplétaly ho do svých sítí a vytahovaly nahoru; vznikla tak další překážka. Čím víc vnikali do jídelny, tím víc se zamotávali. Dostat se zpátky ke stěně už nebylo možné.
Bylo to jako zlý sen. Oslepeni komáry, zdvíhajícími se jako prach z listoví a lepícími se na tváře, prosekávali se kolem židlí a stolů. Poniky stále houstly, pod vlastní tíhou se v chumáčích bortily dolů, kde z hnijících hromad vystrkovaly stonky další rostliny, pokryté modrou snětí, která zůstávala na nožích a tupila je.
Complain se topil v potu a sotva dýchal. Zahlédl Wantage, jak se dere vedle něho. Zdravou polovinu obličeje měl tak oteklou, že nebylo téměř vidět oko. Z nosu mu teklo a něco si pro sebe mumlal. Když si všiml, že ho Complain pozoruje, začal ho monotónně proklínat.
Complain neřekl ani slovo. Bylo mu příliš horko a měl příliš velké starosti.
Proráželi si cestu zdí nemocných rostlin. Šlo to pomalu, ale přece se propracovali na druhý konec místnosti. Avšak který druhý konec? Ztratili veškerou představu o směru pohybu. Marapper se okamžitě posadil zády k hladké stěně. Uvelebil se ztěžka v hromadě ponikových semen a vyčerpané si mnul obočí.
"Já už dál nemůžu," zalapal po dechu.
"Tak tě tu musíme nechat," štěkl Complain.
"Nezapomeň, Royi, že tohle nebyl můj nápad."
Complain se zhluboka nadechl. Ve zkaženém vzduchu měl ošklivý pocit, že mu komáři pokrývají i plíce.
"Nezbývá nám nic jinýho než postupovat podle stěny, dokud nenarazíme na dveře. Jde se tu líp," řekl. Avšak přestože se rozhodl, klesl vedle kněze.
Wantage začal kýchat.
Každé kýchnutí ho ohnulo. Otekla mu už i znetvořená polovina obličeje a díky tomu se jeho deformace ztratila. Při sedmém kýchnutí zhaslo světlo.
Complain vyskočil a zasvítil mu baterkou do očí.
"Nech toho," zavrčel. "Musíme být potichu."
"Zhasni baterku," vyštěkl Fermour.
Cekali obklopeni nerozhodným tichem. Srdce jim bušila až v krku, horko je zalévalo jako rosol.
"Třeba to byla jen shoda okolností," řekl znepokojeně Marapper. "Pamatuju, že už jednou kus světel vypadl."
"Nebo to jsou lidi z Přídě a jdou po nás," zašeptal Complain.
"Můžeme teď udělat jen jedno: potichu se dostat podél zdi k nejbližším dveřím," téměř doslova opakoval Fermour, co před chvílí řekl Complain.
"Potichu?" vyprskl Complain, "okamžitě nás uslyší! Nejlepší bude, když zůstaneme, kde jsme. Připravte si paprskomety - nejspíš se budou snažit vplížit se nám do zad."

Tma kolem nich horce dýchala, jako by byli uvězněni ve velrybím žaludku. Čekali a zaléval je pot.
"Pomodli se s námi, otče," zaprosil roztřeseným hlasem Wantage.
"Teď ne, pro rány vočí," zasténal Fermour.
"Modli se, otče! Litanii!" opakoval Wantage.
Kněz hlasité žuchnul na kolena. Wantage ho následoval a do rozpařené tmy se neslo jeho hlasité sípáni.
"Kleknout, vy parchanti!" syčel.
Marapper začal monotónni modlitbu o Všeobecné víře. Complaina zalil stále sílící pocit nicotné bezmoci: každou chvíli tu může pojit, a kněz neví nic lepšího než se modlit. Jak jen jsem si kdy mohl myslet, že je to muž činu, napadlo ho. S paprskometem v náručí se snažil zachytit ze tmy každý nádech zvuku a k modlitbě se přidal jen zpola upřímně. Hlasy stoupaly a klesaly prostorem; když se blížili ke konci, cítili se všichni přece jen o něco lépe.
"... a tak tím, že se zbavíme morbidních podnětů, osvobodíme se od vnitřních konfliktů," zpíval kněz.
"A budeme žít v psychosomatické čistotě," odpovídali.
"Jen tak bude dopravena tato nepřirozená forma života až na samý konec Pouti."
"A moudrost předána," odpovídali.
"A loď dorazí domů.*' Poslední slovo patřilo knězi.
Výkon, který odvedl, mu dodal sebedůvěry. Ploužil se ulepenou tmou kolem nich, každému podal ruku a popřál mu prostor pro jeho ego. Complain ho drsně odstrčil.
"Tohle si schovej, až se odtud vylížem," řekl. "Měli bysme se pokusit dostat odtud co nejdál. Když se budem snažit jít potichu, zaslechnem každýho, kdo se k nám přiblíží."
"To není k ničemu, Royi," řekl Marapper. "Pryč se nedostáném a já už jsem unavený."
"A vzpomínáš si ještě na moc, na vládu nad lodí, o kterou jsi tolik stál!"
"Posadíme se tady," prosil kněz, "poniky jsou moc husté."
"Co myslíš, Fermoure?" zeptal se Complain.
"Poslouchej!"
Nastražil uši. Poniky skřípaly jeden o druhý, povolovaly a připravovaly se, že beze světla zemřou. Kolem hlav jim vířili komáři. Vzduch, naplněný jemnými zvuky, se chvěl. Nedalo se téměř dýchat, jako by je zeď odumřelých rostlin odřezávala od kyslíku, vytvářeného zdravými poniky kdesi vzadu.
Pak se s úděsnou překvapivostí Wantage zbláznil. Vrhl se na Fermoura a povalil ho. Oba se zoufale rvali a převalovali v blátě. Šlachovitá Wantageova figura se svíjela na podsaditém Fermourově těle. Fermour se rozkřičel a snažil se odtrhnout Wantageovy prsty, svírající mu krk. Complain nehlučně skočil mezi ně.
Ramenem odrazil Wantage na stranu. Ten se ohnal pěstí, ale nestrefil se a rychle hmátl po paprskometu. Zdvihl ho a Complain mu zkroutil zápěstí. Ze všech sil mu ruku ohýbal dolů a pomalu ho tlačil od sebe. Pak ho udeřil do čelisti. Ve tmě se úder minul cílem a zasáhl Wantage do hrudi. Wantage vyhekl a vyrval se mu. Rukama kolem sebe mlátil jako cepy.
Complain po něm znovu skočil. Tentokrát sedla rána pěstí přesně. Wantage podklesl, zapotácel se a těžce se zřítil do poniků.
"Dík," řekl Fermour, víc ze sebe nedostal.
Nikdo už nekřičel, opět seděli a naslouchali chřestění poniků, zvuku, který je provázel od narození po celý život a který neutichne ani potom, až se vydají na Dalekou pouť.
Complain zdvihl ruku a dotkl se Fermoura; ten se ještě horečnatě třásl.
"Měls toho blázna prásknout paprskometem," řekl.
"Vyrazil mi ho z ruky," odpověděl Fermour. "A nejspíš už ten zatracený krám v tom bahně nenajdu."
Sklonil se a začal prohrabávat směs tlejících poniků a miltexu.
Taky kněz se sehnul a rozsvítil si na to baterku. Complain mu ji okamžitě vyrazil z ruky. Ale kněz už slabounce sténajícího Wantage našel a klekl vedle něho na jedno koleno.
"Viděl jsem už spoustu takových," šeptal Marapper. "Ale čára oddělující nepříčetnost od příčetnosti byla u Wantage vždycky nezřetelná. My kněži takovým případům říkáme hyperklaustrofobie a řekl bych, že trochu jí trpíme všichni. V Greenově kmeni má na svědomí spousty mrtvých, i když málokdy se projeví tak násilné jako teď. Většina lidí jen praskne jako žárovka v baterce." Luskl prsty, aby předvedl jak.
"Diagnóza nás teď nezajímá, otče," řekl Fermour. "Co jen s ním ve jménu sladkého rozumu uděláme?"
"Necháme ho tu a zmizíme," navrhl Complain.
"Nemáte potuchy, jak zajímavý pro mě právě tenhle případ je," ohradil se kněz. "Znal jsem Wantage už jako kluka a teď tu ve tmě přede mnou umírá. Je to nádherně ponižující věc, vidět lidský život jako celek. Umělecké dílo je dokončené, kompozice je uzavřená. Člověk se vydává na Dalekou pouť a v myslích ostatních po sobě nechává svůj příběh.
Když se Wantage narodil, žila jeho matka v džungli Pustin. Vlastní kmen ji vyhnal, dopustila se dvojí nevěry. Jeden z mužů, kteří ji měli na svědomí, šel s ní a lovil pro ni. Byla to špatná žena. Pak byl muž na lovu zabit a ona sama nemohla v houštinách přežít, musela se pokusit najít přístřeší v Ubikacích.
Wantage byl tenkrát nemluvně, maličký tvor s obrovským znetvořením. Z jeho matky se stala děvka Strážců, jak už to s ženami, co nikomu nepatří, často dopadá. A pak, ještě než se Wantage dostal do puberty, ji opilci ve rvačce zabili."
"Čí nervy myslíš, že touhle recitací uklidníš?" zeptal se Fermour.
"Strach neposkytuje žádný prostor a naše žití je nám jen zapůjčeno," řekl Marapper. "Neboj se pohlédnout na život našeho ubohého druha. Jak se často stává, jeho konec je ozvěnou začátku; kolo se otočí jednou dokola a pak se zarazí. Jako dítě nezažil Wantage od ostatních chlapců nic než výsměch a trápení - za svou matku, za své zohavení. Časem se obojí spojilo vjedno. Začal chodit znetvořenou tváří vždycky ke zdi a tvrdě potlačoval každou vzpomínku na matku.

Ale teď, zpátky v Pustinách, se rozpomněl na první okamžiky svého života. Přemohl ho dětský strach ze tmy a pocitu nejistoty."
"Jestli už jsi, Marappere, skončil s přednáškou ve prospěch našeho sebezpytování," řekl Complain pomalu, "snad si laskavě vzpomeneš, že Wantage ještě není mrtvý. Žije a je pro nás nebezpečný."
"Zrovna jsem ho chtěl dorazit," řekl Marapper. "Posviť mi trošku, jen na moment. Nemůžem potřebovat, aby při tom kvičel jako vepř."
Complain se opatrně sehnul. Do hlavy se mu navalila krev. měl pocit, že se mu rozskočí. Náhle ho napadlo, že by měl nejspíš provést to co Wantage, odhodit obtížný rozum, rozječet se a bezhlavě se vrhnout do keřů. Až později začal uvažovat nad tím, proč v oněch nebezpečných chvílích tak slepě kněze poslouchal. Nepochybně jeho jednání ovlivnilo to, že Marapper dokázal najít z duševní krize únik do rutiny náboženství. Exhumoval Wantageovo dětství proto, aby zamaskoval hledání vlastních dětských let.
"Mám dojem, že na mě už zas jde kýchnutí," ozval se pod nimi Wantage naprosto klidným hlasem. Aniž si toho všimli, probral se z bezvědomí.
V proužku světla pronikajícím mezi Complainovými prsty byly jeho rysy těžko k rozeznání. Obvykle bledý a hubený obličej byl teď oteklý a zalitý krví; vzdáleně připomínal přesyceného upíra, jen jeho oči žhnuly, místo aby z nich dýchal mrtvolný chlad. Když do nich padlo světlo, Wantage znovu vyskočil.
Complain přímý útok nečekal a šel k zemi. Wantage se zdržel jen tím, že ho srazil, pak se s roztočenýma rukama i nohama vrhl do houští a začal se prodírat pryč.
Marapperova svítilna blikla, po zeleni přejel pruh světla a zůstal stát na vzdalujících se uprchlíkových zádech.
"Zhasni to, ty tupce kněžourská!" zařval Fermour.
"Odprásknu ho paprskometem," křikl Marapper.
Neměl už k tomu příležitost. Wantage se prodral mezi poniky jen nedaleko, pak se najednou zarazil a začal otáčet. Jako odjinud zaslechl Complain hvízdavý zvuk. Na okamžik všechno ztichlo. Pak Wantage zahvízdl podruhé a zapotácel se zpět do kužele světla Marapperovy baterky. Zakopl, sesunul se k zemi a pokusil se pokračovat po čtyřech.
Před Marapperem se převalil na záda, škubl sebou a zůstal bez hnutí ležet. Prázdnýma očima nevěřícně zíral na šíp, který mu trčel z hrudi.
Stáli a hloupě si prohlíželi tělo před sebou, dokud ze stínů kolem nevystoupili ozbrojenci z Přídě a nezajali je.

PŘÍĎ

1

Příď se nepodobala žádnému z míst, kam se kdy Complain dostal. Velikost Zádi, pohodlná ubohost Ubikací, nehostinná divokost Pustin ani pohled na moře vzbuzující smutek, kde byl zajat Obry - nic ho nepřipravilo na to, jak zcela mříže být Příď odlišná. Stejně jako Fermourovi a Marapperovi mu spoutali ruce pevně za zády, přesto si však dychtivě všímal všeho, co cestou do tábora zahlédl.
Brzy si uvědomil jeden z výrazných rozdílů mezi Přídí a vesnicemi ztracenými v hnisajícím světadílu Pustin: zatímco kmeny jako Greenův se pořád posunovaly dopředu, v Přídi vládl pevný řád, hranice byly stálé a neměnné. Vypadalo to spíše jako způsob organizace než náhoda. Complainovy představy o Přídi byly vždycky mlhavé, bylo to pro něj jen neurčité místo hrůz, tím děsivějších, čím byly méně zřetelné. Teď viděl, že Příď je mnohem větší než obyčejná vesnice. Byla to téměř svébytná oblast.
Už samotné zátarasy byly docela jiné než pohyblivé ploty Ubikací. Skupinka, která je zajala - skládala se ze čtyř mužů a dvou žen -, je hnala poniky nejdřív k těžkému závěsu ověšenému zvonky. Když s ním někdo pohnul, závěs začal zvonit. Zakrýval špinavou a odřenou chodbu zbavenou poniků a ukončenou zátarasem z pryčen a převrácených stolů. Za ním stáli v pohotovosti lučištníci.
Po výměně pozdravů a hesel směli projít. Octli se před dalším závěsem, tentokrát z jemné síťoviny. Do něho se zachytávali komáři, všudypřítomná metla Pustin. Teprve pak začínala vlastní Příď.
Ze všeho nejvíc Complaina udivilo, jak dokonale tu zmizely poniky. Taky uvnitř Ubikací byl jejich porost posekán a udupán, ale pouze hrubě, s vědomím, že je to jen dočasné. Na mnoha místech dokonce pokrývala palubu zbylá spleť kořenů. A vždycky se našlo něco, co poniky připomínalo, ať to byl sladkokyselý zápach miltexu ve vzduchu, nebo vyschlé kmínky a tvrdá semena, s kterými si hrály děti.
V Přídi byly poniky vyhlazeny, jako kdyby nikdy neexistovaly. Zmizeli dokonce jejich stáli průvodci, drobné kamínky se zbytky prsti, a vzor ze stop jejich kořenů vtlačený do tvrdé paluby byl pečlivě sedřen. Světlo, nestíněné klenbou lačného listoví, odvážně zářilo. Všechno pod ním nabývalo zvláštního vzhledu: tvrdosti, nahoty a pravidelnosti.
Complainovi chvíli trvalo, než si zvykl, že zdejší dveře, chodby i plochy palub nejsou zcela samostatným královstvím, ale jen pokračováním zašlejších prostor jinde. Na pohled tu bylo vše tak nové, že nebyl schopen postřehnout sebemenší podobu s prostředím Ubikací.
Trojice zajatců se octla v malé cele. Vzali jim všechno, co měli s sebou, rozvázali ruce a zabouchli za nimi dveře.
"Svaté vědomí!" zakvílel Marapper. "Kam až se dopracoval chudák nevinný kněz! Ať Froyd nechá jejich duše shnít na pakl těch nejšpinavějších miltexových cucáků."
"Alespoň ti dali příležitost odbýt posmrtnou modlitbu za Wantage," řekl Fermour a vytřepával si přitom z vlasů špínu.
Udiveně se na něj ohlédli.
"A co bys myslel?" zeptal se Marapper. "Ty zlosyni jsou přece taky lidi. Ale to neznamená, že nebudou dřív, než se dneska najedí, nosit naše střeva kolem krku."
"Kdyby mi nesebrali paprskomet..." řekl Complain. Vzali jim nejen paprskomety, ale taky batohy se vším, co měli.

Bezmocně obcházeli místnost kolem dokola. Jako ve většině kabin v Ubikacích ani tady dohromady nic nebylo. Vedle dveří zíraly ze zdi dva rozbité číselníky, v 'protější stěně byla upevněna palanda. Z mřížky ve stropě slabě proudil vzduch. Nebylo tu nic, co by se dalo použít jako zbraň.
Mohli udělat jen jedno: trpělivě se usadit a s obavami čekat, co jim strážci přinesou. Nějakou dobu rušilo ticho jen nešťastné kručení Marapperova břicha, pak se všichni začali - každý po svém - vrtět.
Marapper zrovna napůl soustředěně pracoval na odstraňování jakýchsi špinavých chuchvalečků ze svého hábitu, když se otevřely dveře a vešli dva muži. Kněz odstrčil Fermoura a vrhl se k nim.
"Doveďte mě ke svému poručíkovi, prostor pro vaše ega," zadrmolil. "Je moc důležité, abych se s ním co nejdřív sešel. Nejsem člověk, kterého byste si měli dovolit nechávat čekat."
"Půjdete všichni," řekl jeden z mužů příkře. "Je to rozkaz."
Marapper moudře pochopil, že nejlepší bude rychle poslechnout, příliv rozhorlených protestů si však cestou po chodbě neodpustil. Vedli je dál do Přídě. Potkali hlouček zvědavců; Complain si všiml jejich nenávistných pohledů. Nějaká žena na ně křikla: "Vy psi, zabili jste mýho Franka! Teď pojdete vy!"
Nádech nebezpečí Complainovi dokonale zbystřil smysly, takže vnímal každý detail cesty. Podobně jako v Pustinách byl i tady Hlavní koridor uzavřený. Šli oklikou, dlouhými křivolakými chodbami a prošli postranními dveřmi spojujícími jednotlivá podlaží. V podstatě se namísto postupu po přímé dráze střely pohybovali po napjaté spirále, jakou by sledovala kulka vystřelená po vnitřní straně sudu.
Prošli tak území dvou palub. Nápis ‚Paluba 11' na jednom z mezipalubních průchodů Complaina mírně překvapil; spoji! ho znovu s nekonečnou řadou palub, z nichž se skládala jejich cesta až sem. Napovídal také, že když Pustiny na opačném konci Přídě nepokračují, pak samotná Příď musí zabírat čtyřiadvacet palub!
To už bylo příliš, než aby tomu mohl uvěřit. Snažil se připomenout si, kolika věcem nechtěl uvěřit, a pak se ukázalo, že skutečně existují. Ale co potom leží za první palubou? Uměl si představit jen divočinu superponiků přecházející do něčeho, čemu jeho matka Myra říká velký pás vnější tmy, kde září ta zvláštní světélka. Ani Marapperova teorie lodi, podepřená tištěnými důkazy, nebyla dost silná, aby dokázala potlačit starou představu z dětství. Kdykoliv měl zatím v životě rozhodovat o něčem nehmotném, vzbuzovalo to v něm jen znepokojení, teď najednou mu dělalo dobře zvažovat oba názory. Uschlá slupka svazující myšlení Greenova kmene z něho rychle padala.
Jeho rozvažování přerušili strážci. Všechny tři je strčili do velké místnosti a vešli za nimi. Uvnitř už čekali další dva ozbrojenci.
Místnost se dvěma maličkostmi lišila od všech, v nichž kdy Complain byl. Především tu byla rostlina se zářivými květy, trčela ze džberu v koutě, jako by měla nějaký účel - jaký, to lovec nechápal. A pak dívka: stála v hezkém šedém stejnokroji za stolem, ruce klidně podél boků a pozorovala je. Rovné, učesané černé vlasy jí padaly na krk. Měla šedé oči a štíhlý bledý obličej, trochu živý, s čistými křivkami tváří a úst. Complaina se zmocnil pocit, že se v tom obličeji skrývá poselství, a toužil, aby mu porozuměl. Byl to mladý obličej s nádherným čelem, a působil víc něhou než krásou, avšak jen do té doby, dokud se člověk pozorně nezadíval na bradu. Nesla jemné, ale zřetelné varování, že poznat dobře, co se v dívce skrývá, by nemuselo být vždycky příjemné.
Postupně, jednoho za druhým, si vězně prohlížela.
Když se podívala Complainovi do očí, zamrazilo ho. Z napjatého Fermourova postoje poznal, že i jeho dívka přitahuje.
"Takže vy jste ti Greggovi lotři," řekla nakonec. Už si je prohlédla a zřejmě nestála o to, dívat se na ně dál; zvedla pěknou hlavu a pozorně zkoumala skvrnu na zdi. "Dobře že jsme konečně někoho z vás chytili, způsobili jste tu už dost zbytečného trápení. Teď vás dám mučit, musím z vás nějak dostat všecko, co víte. Ledaže byste se rozhodli vypovídat sami a dobrovolně?"
Mluvila studeným, nezúčastněným tónem, jakým se obracejí ti, kteří si sami sebe váží, k provinilcům. Mučení, rozumělo se samo sebou, je pro lidi, jako jsou oni, jen přirozená dezinfekce.
První promluvil Fermour.
"Jsi laskavá žena. Prosím, ušetři nás mučení!"
"Být laskavá ani nepatří k mé práci, ani to nemám v úmyslu," odpověděla. "A pokud jde o skutečnost, že jsem žena - to opravdu leží mimo oblast vašich starostí. Pro vás jsem jen vyšetřovatelka Vyannová. Zpovídám všechny zajatce přivedené do Přídě a ty, kdo se stydí mluvit, posílám do lisu. Lotři jako vy si ostatně nic jiného nezaslouží. Chci jen, abyste prozradili, jak se dostaneme k náčelníkovi vaší bandy."
Marapper doširoka rozpřáhl paže.
"Věř mi, že žádného náčelníka neznáme," řekl, "ani lotry, kteří mu slouží. My tři jsme přišli úplně sami a náš kmen sídlí o mnoho palub dál. Opravdu, nelhal bych - jsem přece pokorný kněz."
"Ty že jsi pokorný?" zeptala se a vysunula bradu. "Co jste dělali tak blízko Přídě? Copak nevíte, že naše území jsou pro vás nebezpečná?"
"Nevěděli jsme, že jsme se dostali tak blízko. Poniky kolem nás byly husté a my jsme za sebou měli dlouhou cestu."
"Odkud přesně pocházíte?"
Byla to první z dlouhé série otázek, které na ně vyšetřovatelka Vyannová začala chrlit. Marapper, nešťastný, že nemůže odvést řeč jinam, odpovídal pomalu a kluzce. Ať už se ptala, nebo poslouchala odpovědi, hleděla dívka v šedém trochu stranou. Jako lidé ji nezajímali, nebyli pro ni víc než cvičení psi. Marapper, stojící vpředu, přenášející váhu z jedné nohy na druhou, gestikulující a prosící, i obě mlčenlivé postavy za ním, všechno byly jen nedůležité součásti problému, který čekal na řešení.
Podle toho, jak se ptala, bylo zřejmé, že je zpočátku považovala za členy jakési záškodnické bandy, že však o tom začala časem pochybovat. Banda, jak pochopili, zřejmě ze své základny napadala Příď zrovna v době, kdy sem doléhaly jiné, blíže neurčené problémy.

Skutečnost, že trojice zajatců je méně vzrušující, než doufala, způsobila, že dívka ještě víc ochladla. Čím byl led silnější, tím víc stoupala Marapperova výmluvnost. Měl divokou fantazii a nebylo nic těžkého ji ještě povzbudit, takže si snadno vykreslil, jak ho nepřístupná mladá žena pouhým lusknutím prstů posílá na Dalekou pouť. Pokročila vpřed a zlehka položila ruku na stůl.
"Možná sis neuvědomila," říkal působivě, "že my nejsme jen tak obyčejní zajatci. Když nás vaše stráže objevily, byli jsme zrovna na cestě do Přídě. Máme důležitou zprávu."
"Ale jdi!" zvedla povýšeně obočí. "Ještě před chvílí jsi tvrdil, že jsi jen pokorný kněz ze zapadlé vesnice. To tvoje protiřečení mě už nudí."
"Vědění!" zvolal Marapper. "Proč se ptát, kde se vzalo? Chci tě jen upozornit, že mám svou cenu."
Vyšetřovatelka si dovolila ledový úsměv.
"Takže bychom vás měli všechny nechat naživu, protože víte něco, co je pro nás životně důležité."
"Řekl jsem, že já něco vím," zdůraznil Marapper mazaně. "A jestli se snížíš k tomu, že ušetříš i dech mých nebohých přátel, budu jen navěky potěšen."
"Takže?" Poprvé se posadila za stůl. Kolem úst se jí objevil náznak úsměvu a změkčil je. Ukázala na Complaina.
"Co ty?" řekla. "Když už nevíš nic, co bys nám mohl pošeptat do ouška, copak nám tady chceš nabídnout?"
"Jsem lovec," řekl Complain, "a tady přítel Fermour je zemědělec. Nic, co by vás zajímalo, sice nevíme, ale mužem vám posloužit svou silou."
Vyšetřovatelka složila ruce na stůl a neobtěžovala se ani, aby se t\a wy podívala. "Váš kněz si to vymyslel nejlíp. Podplatit nás můžete jen inteligencí, ne svaly. Svalů je" v Přídi až dost."
Obrátila se ještě k Fermourovi. "A ty, goliáši, nějak pořád mlčíš. Chceš nám taky něco nabídnout?"
Fermour se na ni chvíli upřeně díval, pak sklopil oči.
"Mlčení jen skrývá moje neklidné myšlenky," řekl zdvořile. "V našem malém kmeni nebyly ženy, které by se ti mohly nějakým způsobem rovnat."
"Ani tohle jako úplatek nepřijímáme," řekla dívka pevně. "Otče, doufám, že tvá informace je zajímavá. Řekneš mi teď, o co jde?"
Konečně přišla Marapperova chvíle. Zastrčil ruce pod potrhaný plášť a rozhodně zavrtěl hlavou.
"Počkám na někoho, kdo má právo rozhodovat," řekl. "Lituji, ale tobě tajemství svěřit nemůžu."
Zdálo se, že odmítnutí ji neurazilo. Ruce na desce stolu se ani nepohnuly, jako by to bylo měřítko její sebejistoty.
"Nechám tedy okamžitě zavolat nadřízeného," řekla a poslala jednoho ze strážců pryč. Za chvilku se vrátil s čilým mužem středních let.
Měl veliké bystré oči a pánovitá ústa. Obličej mu rozrývaly vrásky hluboké jak horské potůčky a dojem zbrázděnosti ještě posilovaly pruhy šedin v jinak slámových vlasech. Usmál se na dívku a útočnost jeho výrazu přitom polevila. Tiše se s ní potom radil v koutě místnosti a čas od času, když poslouchal, co mu vyšetřovatelka říká, se podíval na Marappera.
"Nezkusíme teď zdrhnout?" zašeptal Fermour přidušeně Complainovi.
"Nebuď blázen," odpověděl stejně šeptem Complain. "Z tyhle místnosti se nikdy nemůžem dostat. A pak tu máš ještě stráže u zátarasů."
Fermour zamumlal něco nesrozumitelného a už to vypadalo, že se pokusí o útěk na vlastní pěst. V tu chvíli ale muž udělal krok směrem k nim a promluvil.
"Máme určité druhy zkoušek, kterými všichni budete muset projít," řekl mírně. "Za chvíli tě zavoláme zpátky, otče. Stráže, odveďte zatím vězně do cely číslo tři."
Strážci okamžitě poslechli. Fermour sice začal protestovat, ale spolu s Complainem a Marapperem ho vystrkali na chodbu a dovlekli do jiné místnosti, kde je zamkli. Marappera tenhle vývoj zarazil. Uvědomoval si, že jeho čerstvý pokus získat si svobodu na účet ostatních dvou by ho teď mohl stát něco z jejich náklonnosti, a začal okamžitě povzbuzováním vydobývat ztracenou pozici zpátky.
"No tak, děti moje," začal a rozpřáhl ruce, "jak je psáno, naše Daleká pouť už dávno začala. Lidé z Přídě jsou civilizovanější než my a určitě nás čeká strašlivý osud. Nechtě mě, ať vám odříkám poslední modlitbu."
Complain se odvrátil a šel se posadit co nejdál do kouta. Fermour udělal totéž. Kněz došel až k nim, dřepl si na své obří kýty a položil ruce na kolena.
"Neotravuj, otče," řekl Complain. "Dej mi pokoj."
"Ztratil jsi odvahu a úctu?" zeptal se kněz. Hlas měl zastřený, jako kdyby mu krk ucpal škraloup. "Copak myslíš, že Učení ti dá v tvé poslední hodince pokoj? Blíží se konec, musíš v sobě vyburcovat Vědomí. Proč by ses měl v zoufalství hroutit? Stojí snad tvůj mizerný, žebrácký život za to, abys ho proklínal? Co se v tvé mysli urodilo tak cenného, že si to nezaslouží být bez lítosti umlčeno? Jsi nemocný, Royi Complaine, a potřebuješ, abych ti pomohl."
"Ber to tak, že už nejsem v tvý farnosti, jo?" řekl Complain otráveně. "Postarám se o sebe sám."
Kněz protáhl obličej a obrátil se k Fermourovi.
"A ty, můj příteli, co ty máš na srdci?"
"Přál bych si strávit hodinku o samotě s tou slaďounkou vyšetřovatelkou. Pak se klidně vydám na Dalekou pouť," řekl. "Můžeš mi to nějak zařídit, Marappere?"
Dřív než měl Marapper čas zvolit patřičnou moralitu, otevřely se dveře a dovnitř nakoukl ošklivý obličej. Pak se objevila ruka a ukázala na kněze. Marapper vstal a sebevědomě si uhladil hábit.
"Ztratím za vás slovo, dítka," řekl a vykročil za stráží důstojně na chodbu. Okamžik nato se znovu octl před vyšetřovatelkou a mužem, kterého už znal. Muž se opíral o roh stolu a začal okamžitě mluvit.
"Prostor tobě. Jsi kněz Henry Marapper, ne? Já se jmenuju Scoyt, vrchní vyšetřovatel Scoyt, a zodpovídám za

výslechy cizinců. Každý, koho přivedou do Příď, musí předstoupit přede mne a před vyšetřovatelku Vyannovou. Jestli jsi ten, za koho se vydáváš, nikdo ti neublíží - ale z Pustin pronikají i k nám podivné věci a my se před nimi musíme chránit. Dozvěděl jsem se, žes k nám přišel, abys nám sdělil něco důležitého."
"Urazil jsem dalekou cestu a prošel mnoho palub," řekl Marapper. "A teď, kdy jsem dorazil až sem, jsem nebyl přijat, jak si zasloužím."
Vrchní vyšetřovatel sklonil hlavu.
"Co neseš důležitého?"
"Řeknu to jen kapitánovi."
"Kapitánovi? Jakému kapitánovi? Snad kapitánovi stráží? Jiného tu nemáme."
Teď se Marapper dostal do ošemetné situace; výrazu ‚loď' chtěl použít, až k tomu dozraje čas.
"Kdo poroučí?" zeptal se.
"Vyšetřovatelka Vyannová a já se zodpovídáme pouze Radě pěti," řek! zlostně Scoyt. "A k nikomu z Rady se nedostaneš, dokud my nezvážíme, co důležitého přinášíš. Tak spusť, otče, mám ještě spoustu jiných starostí. Trpělivost je staromódní vlastnost a já ji nevlastním. Jaké zprávy ti stály za tak dalekou cestu?"
Marapper váhal. Měl pocit, že chvíle ještě neuzrála.
Scoyt se zdvihl, zdálo se, že chce odejít, a vyšetřovatelka se zatvářila zneklidněně. Déle už to protahovat nemůže, co se dá dělat.
"Tento svět," začal se snahou udělat na ně dojem, "Příď, Pustiny, všecko až k dalekým končinám Zádi je součástí jednoho tělesa, Lodi. Loď byla stvořena člověkem a pohybuje se teď v prostředí, jemuž se říká Vesmír. Mám na to důkazy." Odmlčel se, aby si mohl prohlédnout, jak se oba tváří. Scoyt vypadal pochybovačně. Marapper pokračoval a široce a výmluvně vysvětlil celou teorii lodi. "Jestli mi chcete důvěřovat, důvěřujte mi - a dejte mi moc," zakončil svůj projev vzletně. "Dopravím Loď - a Loď to opravdu je - k jejímu cíli. Navždy a úplně se tak osvobodíme z jejího útlaku."
Hlas mu vynechal. Oba ho pozorovali s kyselými úsměvy, potom na sebe krátce pohlédli a nevesele se zasmáli.
Marapper se zneklidněně podrbal na čelisti.
"Nevěříte mi, protože jsem přišel z malého kmene," zamumlal.
"Ale ne, otče," řekla dívka. Vstala a došla k němu. "Jenom - víš, tady v Přídi se o lodi a její cestě vesmírem ví už dost dlouho."
Marapperovi klesla brada.
"Potom tedy... kapitán lodi... našli jste ho snad?" dokázal ze sebe dostat.
"Žádný kapitán není. Musel se vypravit na Dalekou pouť už před mnoha generacemi."
"A řídicí stanoviště - to jste objevili?"
"Taky žádné není," řekla dívka. "Je to jen stará legenda, nic víc."
"Cože?" ožil Marapper. Ostražitě a vzrušeně pak řekl: "V našem kmeni po řídicím stanovišti nezbyla ani ta. Možná je to proto, že jsme od místa, kde by mělo být, vzdáleni mnohem víc než vy. Ale existovat přece musí. Hledali jste ho?"
Scoyt s Vyannovou na sebe znovu pohlédli. Scoyt přikývl, jako by odpovídal na nevyslovenou otázku.
"Zdá se, že jsi narazil jenom na část tajemství," řekla vyšetřovatelka, "a myslím, že ti můžu prozradit i jeho zbytek. Pamatuj však, že ani většina obyvatel Přídě ho nezná, my si ho necháváme pro sebe, abychom nevyvolávali strach a znepokojení ostatních. Znáš přece přísloví o pravdě, která nikoho ještě neosvobodila? Máš pravdu, Loď je jen loď. Nemá však kapitána. Řítí se vesmírem bez cíle, bez konce, nonstop. Můžeme pouze předpokládat, že zabloudila. Stejně můžeme předpokládat, že tak poletí navždycky, dokud se všichni, kdo v ní jsou, nevydají na Dalekou pouť. Nelze ji zastavit. Prohledali jsme už celou Příď, ale řídicí stanoviště tu není."
Mlčky a soucitně pozorovala Marappera, jak přijme nestravitelnou novinku. Někdy připadala i jí příliš hrozná, než aby ji vůbec bylo možné přijmout.
"...jakýsi strašlivý omyl našich předků," zamumlal kněz a udělal si pravým ukazovákem posvátnou čáru napříč krku. Pak se vzchopil. "Řídicí stanoviště existuje," řekl. "Podívejte, tady je důkaz."
Vylovil zpod špinavého pláště brožurku s nákresy elektrických obvodů a zamával s ní.
"U zátarasů tě přece prohledávali," řekl Scoyt, "jak jsi to dokázal propašovat?"
"Dejme tomu - že díky mohutnému vzrůstu chlupů v podpaží?" řekl tázavě kněz a zamrkal na vyšetřovatelku. Poznal, že na ně udělal dojem, a dostával se opět do formy. Položil knížku na stůl a dramaticky ji rozevřel na stránce s nákresem, kterým ohromil už Complaina. Na samé špici lodi byla jasně označena bublinka řídicího stanoviště. Zatímco oba vyšetřovatelé prohlíželi nákres, vysvětlil jim, jak knihu získal.
"Vyrobili ji Obři," řekl nakonec. "Nepochybně loď byla jejich."
"To víme taky," řekl Scoyt. "Ale tahle kniha je opravdu cenná. Víme teď, kde přesně hledat řídicí stanoviště. Půjdeme se tam hned podívat, Vyannová, ne?"
Dívka otevřela hlubokou zásuvku, vyndala opasek s paprskometem a připnula si ho kolem štíhlého pasu. Byl to první paprskomet, který Marapper v Přídi viděl; patrně jich tu měli nedostatek. Uvědomil si, že Greenův kmen je tak dobře vyzbrojen jen díky tomu, že otec Ozberta Bergasse objevil v Pustinách, mnoho palub od Přídě, celé skladiště paprskometů.
Byli už na obchodu, když se otevřely dveře a vešel vysoký muž v pěkných šatech a s dlouhými upravenými vlasy. Scoyt s Vyannovou se zarazili a uctivě očekávali, co řekne.
"Doslechl jsem se, Scoyte, že tu máte vězně," řekl muž pomalu. "Dostali jste konečně někoho z Greggových lidí?"
"Bojím se, že ne, rádce Deighte," řekl Scoyt. "Zdá se, že to jsou jen tři poutníci z Pustin. Tenhle k nim patří."
Rádce se na Marappera příkře zahleděl. Kněz odvrátil hlavu.
"A ti dva zbývající?" chtěl vědět rádce.

"Jsou ve třetí cele," řekl Scoyt. "Vyslechneme je později. Teď s Vyannovou zjišťujeme, co je tenhle zač."
Chvíli se zdálo, že rádce nad něčím váhá. Pak jen kývl a beze slova vyšel ven. Kněz za ním strnule zíral - a jen málokdy se stalo, že nad něčím strnul.
"To byl rádce Zac Deight," pomohl mu Scoyt, "člen Rady pěti. Jestli se s některým z jejích členů setkáš, dej si pozor, jak se chováš. Zvlášť před Žákem Deightem."
Vyšetřovatelka strčila Marapperovu brožurku s nákresy obvodů do kapsy. Vyšli na chodbu; starý rádce právě zmizel za rohem. Čekala je daleká cesta na samý okraj Přídě, kde podle nákresu mělo být řídicí stanoviště. Kdyby neměli plán a kdyby tu chodby byly zarostlé poniky a zaplněné stejnými překážkami jako jinde, trvala by jim cesta několik směn.
Marapper, i když měl plnou hlavu plánů do budoucnosti - byl přesvědčen, že objev řídicího stanoviště mu zajistí významné postavení -, se se zájmem rozhlížel po Přídi. Brzy mu bylo jasné, že má hodně daleko k zemi zaslíbené, jak se o ní bájilo v Pustinách a jak ostatně i on sám předpokládal. Míjely je spousty lidí, mnozí z nich byli děti. Byli oblečeni jinak než obyvatelé Ubikací, ale to málo, co měli na sobě, vypadalo čistě a upraveně. Čistí byli i lidé sami - byli však většinou hubení až na kost. Vládl tu zřejmě nedostatek jídla. Marapper bystře usoudil, že je to dáno i tím, že Příď je dost vzdálena od hustých poniků a díky tomu má i méně lovců než Ubikace, navíc zřejmě ne tak dobrých. Všiml si také, že ačkoliv celá oblast od zátarasu na dvacáté čtvrté palubě až ke špici lodi na první palubě je součástí Přídě, je obydleno pouze území mezi dvaadvacátou a jedenáctou palubou a to ještě jen zčásti.
Vysvětlení přišlo hned na konci jedenácté paluby: na dalších třech palubách vypadly světelné okruhy. Scoyt zapnul svítilnu připevněnou na opasku a pokračovali dál potmě. Jestli tma působila tísnivě v Pustinách, pak tady, kde se nic nehýbalo a jen dutě zněly kroky, byla ponurá dvojnásob. Na sedmé palubě začalo světlo znovu skromně blikat, ale nebylo tu o nic veseleji. Odevšad čišela pustota a jediným průvodcem tu byla ozvěna.
"Podívej na tohle!" zavolal Scoyt a ukázal stranou. Ve stěně cosi vyřízlo obrovský otvor. Vyříznutý plát byl ohnutý až k pažení lodi. "Tohle dokázaly zbraně, které dřív byly na lodi! Mít tak teď něco podobného, co by dokázalo řezat stěny... Hned by bylo po problémech s hledáním cesty do vesmíru."
"Kdyby alespoň někde byla okna," řekla dívka. "Pak by nikdo nezapomněl, co bylo původně smyslem lodi."
"Podle údajů plánu," řekl Marapper, "by na řídicím stanovišti měla být dostatečně rozměrná okna."
Nikdo už nepromluvil, prostředí bylo natolik ponuré, že jakoukoli konverzaci samo umlčelo. Dveře tu byly většinou otevřené. Místnosti za nimi byly plné ztichlých, polámaných strojů, dušených prachem. Musel se tu ukládat už celé generace.
"Na lodi se děje spousta podivných věcí a nám zůstávají utajeny," řekl najednou zasmušile Scoyt. "Spikly se proti nám nadpřirozené síly."
"Myslíš duchové?" zeptal se Marapper. "Ty na ně věříš, vrchní vyšetřovateli?"
"Roger tím myslí," řekla dívka, "že stojíme před řešením dvou problémů. Jednak je tu loď - musíme zjistit její cíl a musíme zjistit, jak ji zastavit. To je základní problém a existoval vždycky. Ale pak se objevilo ještě něco, co naše praotce netrápilo. Na lodi s námi je podivná rasa a ta tu dřív nebyla."
Kněz se po ní podíval. Opatrně nahlížela do každých dveří, které míjeli, a Scoyt se choval stejně obezřetně. Marapper cítil, jak se mu na krku nepříjemně ježí vlasy.
"Myslíš - Vetřelci?"
Přikývla. "Nadpřirozené bytosti maskované za lidi..." řekla. "Víš přece líp než my, že tři čtvrtiny lodi zabírá džungle. A tam někde v horkém bahně ponikových houštin jakýmsi způsobem tahle nová rasa, maskovaná za lidi, vznikla. Jenže to nejsou lidé, jsou to naši nepřátelé. Tajně se mezi nás vtírají, vyzvídají a vraždí."
"Musíme se před nimi mít na pozoru," řekl Scoyt.
Konstrukce této části lodi se změnila. Místo tří soustředných podlaží měla každá paluba jen dvě a křivky chodeb se zostřily. Druhou palubu tvořila jediná chodba ověnčená kabinami. Uprostřed byly obrovské, navždycky uzavřené padací dveře, začátek Hlavního koridoru.
Scoyt na ně zlehka zaklepal. "Kdyby byl Hlavní koridor - jediná přímá chodba v lodi - otevřený, dalo by se dojít na Záď během jediné směny."
Stáli před spirálou schodiště, jiná cesta vpřed už nebyla. Marapper k němu vykročil první. Rozbušilo se mu srdce. Jestliže nákresy nelžou, musí na vrcholu být řídicí stanoviště.
Vystoupili do nevelké, matně osvětlené kruhové místnosti. Byla zcela prázdná, holé byly i stěny a podlaha. Nic víc. Marapper začal běhat kolem dokola a hledal ukryté dveře. Nic. Z očí mu vytryskly slzy vzteku.
"Lhali nám!" křičel. "Lhali! Jsme oběti nestvůrného... nestvůrné..."
Nenapadlo ho žádné slovo, které by mohlo postihnout čeho.
II
Roy Complain se nudil. Zívl a už podvacáté změnil polohu na podlaze cely. Bob Fermour seděl zády ke zdi a donekonečna otáčel těžkým prstenem kolem prsteníku pravé ruky. Neměli si co říct, nebylo tu nic, o čem by mohli mluvit, nic, o čem by se dalo přemýšlet. Když strážce s buldočím obličejem strčil hlavu do dveří a kategoricky několika vhodně volenými urážkami vyzval Complaina, aby šel s ním, skoro se mu ulevilo.
"Na shledanou na Pouti," řekl Fermour povzbudivě, když se Complain zvedal ze země.
Complain jen mávl rukou a vykročil za strážcem. Srdce se mu rozbušilo. Nešli do místnosti, kde je vyslýchala Vyannová, ale zpátky po cestě, kudy je sem přivedli, do kanceláře hned u zátarasu. Ošklivý strážce zabouchl za Complainem dveře a sám zůstal venku.
Complain se octl před vrchním vyšetřovatelem Scoytem. Pod návalem starostí kupících se kolem něho vypadal Scoyt ještě vrásčitěji, než když ho Complain viděl poprvé. Podpíral si tváře dlouhými prsty, jako by ho bolely. Nebyly to prsty, které rády hladí, určitě dokázaly být vynalézavě kruté. A teď, když na nich spočíval Scoytův vyzáblý obličej, to

mohly být prsty člověka, který mučí sám sebe.
"Prostor tobě," řekl ztěžka.
"Prostor," odpověděl Complain. Věděl, že ho teď čeká nějaká zkouška, ale přesto ho ze všeho nejvíc zajímalo, proč v místnosti není také dívka.
"Položím ti několik otázek," řekl Scoyt. "Z mnoha důvodů se doporučuje, abys odpovídal co nejpřesněji. Za prvé, kde ses narodil?"
"V Ubikacích."
"Tak se jmenuje tvoje vesnice? Máš sourozence?"
"V Ubikacích jsme poslušní Učení," řekl vzdorně Complain. "Když dorostem matce k pasu, přestáváme rozeznávat, kdo je čí sourozenec."
"Aby se upeklo, to vaše Uč-" Scoyt se zarazil v půli slova a začal vraštit obočí, jako by mu dělalo potíže ovládnout se. Nepodíval se na Complaina a unaveně se zeptal: "A kolik sourozenců bys měl, kdybys je znal?"
"Jen tři sestry."
"Bratry ne?"
"Taky jednoho. Ale ten se už dávno zbláznil a utekl."
"Jak můžeš dokázat, že ses narodil v Ubikacích?"
"Jak to můžu dokázat?" opakoval Complain. "Když chceš důkaz, zajdi si za mou matkou, ještě žije. Moc ráda ti o tom poví všecko, co ví."
Scoyt vstal.
"Uvědom si," řekl, "že nemám čas nějak složitě z tebe tahat rozumné odpovědi. My všichni tady jsme v těžké situaci. Víš přece, že jsme na lodi, která se řítí kdovíkam, je stará a rozvrzaná, plná záhad, přeludů, bolestí a tajemství - a tím vším se musí nějaký chudák prokousat dřív, než bude pozdě. Jestli už vůbec není pozdě!" Odmlčel se, jako by tím dával najevo, že chudák, na jehož bedrech tohle všechno spočívá, je on sám. Pak už klidněji pokračoval: "Proto si vtluč do hlavy, že nikdo není nepostradatelný, a že když se nebudeš snažit být užitečný, čeká tě Daleká pouť."
"Promiň," řekl Complain, "ale mohl bych ti snáz pomoct, kdybych věděl, na čí straně jsem."
"Jseš na své vlastní straně. Copak ti Učení nedalo ani tohle? Kdo chce znát dobře lidi, musí začít u sebe. Nejlíp si posloužíš, když budeš odpovídat na moje otázky."
Před nějakou dobou by v takové situaci Complain všechno vzdal, teď si ale byl víc jist sám sebou. Troufl si položit Scoytovi další otázku: "Copak ti Marapper neřekl všecko, co ses potřeboval dozvědět?"
"Kněz se nás snažil oklamat," řekl Scoyt, "a teď už je na Daleké pouti. Tak obyčejně končí ti, kdo příliš dlouho pokoušejí mou trpělivost."
Když se Complain vzpamatoval z ohromení, začal uvažovat, zda Scoyt mluví pravdu. Vůbec nepochyboval, že by vrchní vyšetřovatel byl schopen takové krutosti - člověk, který zabíjí ve jménu myšlenky, zabíjí téměř bez uvažování -, ale nemohl se smířit se skutečností, že upovídaného kněze už nikdy neuvidí. Hlavou mu jedna přes druhou vířily myšlenky.
Scoyt se vyptával, co všechno cestou Pustinami zažili, a Complain mechanicky odpovídal. Když začal vysvětlovat, jak ho zajali Obři, přestal se vyšetřovatel tvářit nezúčastněně a vybuchl.
"Žádni Obři nejsou! Už dávno vymřeli! Loď jsme zdědili po nich!"
I přes zřejmou nedůvěru však Scoyt naléhal stejně jako před ním Marapper, aby vyprávěl co nejpodrobněji.
Jen pomalu začínal Complainův příběh brát vážně. Zamyšleně se přitom mračil a dlouhými prsty poklepával do stolu.
"Víme už, že Vetřelci jsou naši nepřátelé," řekl. "Ale Obry jsme vždycky považovali za odvěké spojence, jejichž panství jsme převzali s jejich souhlasem. Jestliže ale žijí, proč se jen skrývají v Pustinách? Nebo k tomu mají nějaký vážný důvod? Už tak se nám nahromadily spousty starostí."
Complain znovu zdůraznil, že ho Obři nezabili, i když to klidně mohli udělat, a že stejně naložili taky s Ernem Rofferym, který se pak záhadně ztratil. Celkem vzato, zdálo se, že role Obrů je poněkud dvojznačná.
"Mám chuť té historce uvěřit, Complaine," řekl nakonec Scoyt. "Občas se i tady stává, že někdo přijde a přísahá, že Obry zahlédl. Ale pořád to jsou jen řeči! Řeči, nic víc! Hmatatelný důkaz chybí. Každopádně se zdá, že Obři nemají v úmyslu Příď ohrožovat, a taky - to je ze všeho nejdůležitější -, že nejsou spojenci Vetřelců. Když budeme mít možnost řešit každý z obou problémů zvlášť, dost nám to pomůže."
Na chvíli se odmlčel. Pak se ještě zeptal: "Jak daleko je k tomu moři, kde tě Obři zajali?"
"Dost - asi čtyřicet palub."
Scoyt znechuceně mávl rukou.
"Tak daleko! Myslel jsem, že bychom se tam mohli podívat... ale naši lidi zrovna nemilujou poniky."
Rozlétly se dveře. Stál v nich strážce a sotva popadal dech. Bez zdržování zdvořilostí spustil:
"Vrchní vyšetřovateli, útok na zátarasy! Honem, volají tě!"
Scoyt se zachmuřil a okamžitě vyběhl ke dveřím. V půli cesty se zarazil a otočil ke Complainovi.
"Ty tu zůstaň," přikázal mu. "Jak budu moct, vrátím se."
Třískl dveřmi a Complain osaměl. Jako kdyby tomu stále nevěřil, začal se pomalu rozhlížet. Ve stěně naproti němu, za Scoytovou židlí, byly ještě jedny dveře. Opatrně se k nim vypravil a zkusil je otevřít. Šlo to. Byl to předpokoj s dalšími dveřmi na opačné straně. Uvnitř byla jen otřískaná polička s jakýmisi rozbitými přístroji a na podlaze se povalovaly čtyři vaky. Complain je rázem pozná!; patřily jemu, Marapperovi, Wantageovi a Fermourovi. Zdálo se, že v nich nic nechybí, i když je určitě už někdo prohledal. Complain na nejen letmo pohlédl, pak přešel kolem a otevřel další dveře. Vedly do postranní chodby. Z jedné strany bylo slyšet nějaké hlasy, na druhé, jen pár kroků od něho, začínaly poniky. Zdálo se, že chodbu nikdo nehlídá. Complainovi se rozbušilo srdce. Zavřel, pak se opřel o dveře a rychle uvažoval. Má

smysl utíkat?
Marapper je mrtvý a nikdo mu nezaručí, že se Scoyt stejně chladnokrevně nezbaví i jeho. Možná že nejmoudřejší by opravdu bylo uprchnout - jenže kam? Ubikace jsou příliš daleko, než aby tam člověk mohl dorazit sám. Ale i blíž mohou být kmeny, kde by lovce snad uvítali. Vždyť vyšetřovatelka je přece nejdřív považovala za členy kmene, který přepadává Příď. Když o tom mluvila, měl Complain ještě hlavu plnou dojmů ze zajetí a sotva vnímal, co dívka říká; možná že táž tlupa útočí na zátarasy teď. Je lovec a navíc se v Přídi už trochu vyzná, to by přece útočníci mohli jen uvítat.
Hodil batoh na rameno, otevřel dveře, rozhlédl se napravo i nalevo a vyrazil ke kŕoví.
Všechny dveře v chodbě byly zavřené, jen jedny byly dokořán. Když je Complain míjel, letmo se ohlédl - a strnul. Ohromeně se zastavil na prahu.
Člověk na lůžku uprostřed místnosti mohl jen spát, byl však mrtvý.
Tělo se zkříženýma nohama bylo nepořádně rozhozeno, pod hlavou ležel místo polštáře srolovaný špinavý plášť. Tvář si zachovala smutný vzhled přežraného buldoka.
"Henry Marapper!" vykřikl Complain. Nemohl od dobře známého obličeje odtrhnout oči. Vlasy na spánku byly slepené krví. Sklonil se a lehce se dotkl jeho ruky. Byla studená jako kámen.
Náhle jako by do mistnosti zaválo staré ovzduší Ubikací. Učení působilo stejně bezděčně jako reflexy. Complain přestal myslet, vrhl se s výrazem pokory na zem a zopakoval si celý obřad zahánění strachu. Nesmíš dovolit, aby strach pronikl do podvědomí, říká Učení, musíš ho vědomě zkrotit složitým obřadem výrazů hrůzy. Hluboké poklony, žalostné kvílení a důkazy úcty k mrtvému mu vzaly sebemenší chuť na útěk.
"Je mi moc líto, že musím tohle skvělé představení přerušit," ozval se nezúčastněný ženský hlas za Complainovými zády. Překvapeně vyskočil a rozhlédl se. Obklopena strážci s namířenými paprskomety stála za ním vyšetřovatelka Vyannová. Rty měla pořád krásné, ale její úsměv nebyl vůbec povzbudivý.
Complainova zkouška skončila.
Teď byla řada na Fermourovi. Stejně jako Complaina ho zavedli do místnosti na dvacáté čtvrté palubě, kde už čekal Scoyt. Začal opět otázkou, kde se Fermour narodil, i když teď byl nepokrytě útočnější.
"Někde v houštinách," řekl Fermour s obvyklou neuspěchaností. "Nikdy jsem se nedozvěděl, kde přesně."
"Proč ses nenarodil na území svého kmene?"
"Moji rodiče od svého kmene uprchlí. Byl to jeden z nevelkých kmenů ze Středu - menší než ten v Ubikacích."
"A kdy ses přidal ke Greenově kmeni?"
"Když rodiče zemřeli," řekl Fermour. "Dostali prašivinu. Byl jsem už dospělý."
Scoytova od přírody těžká ústa se zúžila a vytvořila štěrbinu. V ruce se mu objevil gumový obušek. Lehce si s ním pohrával, chodil přitom kolem Fermoura a pečlivě ho pozoroval.
"Můžeš to, co mi tady říkáš, nějak dokázat?" zeptal se. Pobledlý, zneklidněný Fermour bez přestání točil svým těžkým prstenem.
"Jak dokázat?" zeptal se vyschlými ústy.
"Jak chceš. Pověz mi třeba o svém původu něco, co by se dalo ověřit. Nejsme jen nějaká zablácená vesnice v Pustinách, Fermoure. Když k nám někdo připutuje z džungle, musíme taky vědět, co je zač... Tak spusť!"
"Může se za mě zaručit kněz Marapper."
"Marapper už je po smrti. Krom toho mě zajímá ne on, ale někdo, kdo tě znal jako dítě. Kdokoli." Otočil se, stáli teď tváří v tvář. "Stručně řečeno, Fermoure, chceme něco, co, jak se zdá, nemůžeš poskytnout - důkaz, že jsi člověk."
"Jsem víc člověk než ty - ty mrňavý -" Fermour vyskočil a máchl pěstí.
Scoyt svižně uskočil a vší silou Fermoura udeřil obuškem přes zápěstí. Ochromující bolest vystřelila Fermourovi až k rameni. S obličejem kyselým záští se schlíple odvrátil.
"Máš příliš pomalé reflexy," řekl se vší vážností Scoyt. "Kdybys mě dokázal překvapit, klidně jsi mě mohl dostat."
"V Ubikacích o mně všichni říkali, že jsem moc pomalý," zamumlal Fermour a držel se za rukáv.
"Jak dlouho jsi tedy žil v Greenově kmeni?" naléhal Scoyt. Už zase stál těsně před Fermourem a komíhal obuškem, jako kdyby měl chuť zkusit ještě jednu ránu.
"Ztratil jsem přehled o čase. Dvakrát sto tuctů směn."
"Tady v Přídi se čas nepočítá tak primitivním způsobem. Vždycky čtyři směny dohromady dělají jeden den. Takže jsi v kmeni žil... šest set dní. Pěkný kus života."
Stál a pozoroval Fermoura, jako by na něco čekal. Vtom se dveře rozlétly a na prahu se objevil strážce, prudce popadající dech.
"Vrchní vyšetřovateli," volal, "útok na zátarasy! Honem, volají tě!"
Scoyt se v běhu zarazil, otočil se a vztekle na Fermoura křikl: "Zůstaň tady! Hned se vrátím!"
V místnosti vedle se Complain pomalu otočil k mladé vyšetřovatelce. Zrovna si upravovala paprskomet v pouzdře u pasu.
"Takže celý útok na zátarasy je jen trik, aby Scoyt mohl nechat člověka v kabině samotného?" řekl Complain.
"Přesně tak," souhlasila klidně. "Jen se dívej, co teď Fermour udělá."
Místo toho se jí Complain podíval do očí. Stáli spolu v místnosti, které dívka říkala pozorovatelna; sousedila s tou, v níž měl před chvílí čekat Complain a teď Fermour. S obavami, že se mu dá až příliš jasně číst v obličeji, na co myslí, se lovec rychle odvrátil a přitiskl znovu oči ke kukátku.
Právě včas. Fermour si zrovna přitáhl od stěny stoličku. Vyskočil na ni a natáhl ruce k mřížce tvořící stejné jako ve všech ostatních místnostech střed stropu. Několikrát bezmocně škubl prsty, na mřížku však nedosáhl. Neúspěšně se pokusil vyskočit, potom se stavěl na špičky. Nakonec se zoufale rozhlédl po místnosti a rozhodl se pro dveře do

předpokoje, kde ležely vaky. Odkopl stoličku stranou, popadl kliku a zmizel.
"Utíká stejně jako já," řekl Complain a znovu se střetl se šedýma očima.
"Moji lidé ho seberou dřív, než se dostane k ponikům," řekla bezstarostně vyšetřovatelka. "Vůbec nepochybuju o tom, že tvůj přítel Fermour je Vetřelec. Za pár okamžiků to budem vědět najisto."
"Bob Fermour? To je nesmysl!"
"To si povíme později," řekla. "Zatím jsi, Complaine, volný - tak jako všichni v Přídi. Dost věcí znáš a umíš a doufám, že nám taky pomůžeš."
Byla o tolik krásnější než Gwenny a naháněla mnohem větší strach. "Pomůžu vám, jak jen budu umět," řekl Complain hlasem, který prozrazoval, jak je vzrušený.
"Vrchní vyšetřovatel Scoyt to ocení," odpověděla s náhlou příkrostí a otočila se stranou. Complain se rázem vrátil na zem. Stejně příkře se zeptal, čeho se Vetřelci dopustili, že se jich v Přídi tolik bojí. Strach, který vyvolávali v Greenově kmeni, pocházel jen ze skutečnosti, že jsou jiní, ne lidští.
"Copak to nestačí?" řekla dívka a začala vyprávět, co všechno Vetřelci dokážou. Scoyt jich díky svým prověřovacím metodám už dost pochytal - a všichni až na jednoho uprchli; a to i tehdy, když je uvrhl do zamčené cely se svázanýma rukama i nohama, nebo dokonce v bezvědomí. Strážci, kteří je v celách hlídali, byli nalézáni omráčení, avšak beze stop po zranění.
"A co se stalo s Vetřelcem, který vám neutekl?" ptal se Complain.
"Zemřel při mučení v lisu. Nedostali jsme z něj nic jiného, než že pochází z poniků."
Vyšla z kabiny. Hodil si batoh na záda a unaveně se jí ploužil po boku. Občas zdvihl oči k jejímu obličeji, ostrému a jasnému jako světelný paprsek. Nebudila v něm už přátelské pocity jako před chvílí, zdálo se mu, že je náladová. Zatvrdil se a zkoušel v sobě vyvolat stejný postoj k ženám, jaký panoval v Ubikacích - ale místo toho si jen uvědomoval, že Ubikace jsou zasuty nejméně tisíc směn do minulosti.
Na jedenadvacáté palubě se zastavili.
"Tady budeš bydlet," řekla dívka. "Můj pokoj je o tři vchody dál a hned naproti bydlí Roger Scoyt. Buď on nebo já se pro tebe za chvilku stavíme a půjdeme se najíst."
Complain stiskl kliku a nahlédl dovnitř.
"Tak pěknou místnost jsem ještě nikdy neviděl," řekl
ohromeně.
"Neužil sis moc pohodlí, co?" řekla ironicky a opustila ho. Complain se za ní chvíli díval, pak shodil zaprášené boty a vešel do kabiny.
Nebyla nijak luxusně zařízená. Ale bylo tu umyvadlo a z kohoutků nad ním skutečně tekl slabý pramének vody a postel byla pokrytá hrubou tkaninou, ne listím. Největší dojem na Complaina udělal obraz na zdi, zářivý vír barev, který nic nepředstavoval, ale přesto něco říkal. A bylo tu taky zrcadlo. V něm Complain objevil jiný obraz, drsného tvora pokrytého špínou, s vlasy slepenými suchým miltexem a v rozervaných šatech.
Ve snaze změnit svůj vzhled se pustil do práce. Mrzutě při tom přemítal, co si dívka může o tak barbarském zjevení myslet. Vydrbal se, vyndal z batohu čisté šaty a unaveně padl na postel. Byl vyčerpaný, ale spát nedokázal, místo toho se mu mozek rozběhl na nejvyšší obrátky.
Zmizela Gwenny, pak Roffery, teď Wantage, Marapper, Fermour. Zůstal jen on sám. Byla to nabídka začít znovu - a ta představa ho vzrušovala. Avšak obraz Marapperova obličeje, zářícího nadšením a srdečností, v něm vyvolával lítost.
Complainovy myšlenky se pořád ještě neuklidnily, když se ve dveřích objevil Scoyt.
"Pojď se najíst," řekl krátce.
Complain šel za ním; snažil se rozpoznat, jaký postoj k němu vyšetřovatel zaujímá. Zdálo se však, že Scoyt má větší starosti než zaujímat postoje. Když zdvihl hlavu a všiml si, že ho Complain pozoruje, řekl: "Tak se potvrdilo, že tvůj přítel Fermour je Vetřelec. Při útěku do poniků zahlédl Marapperovu mrtvolu, ale ani nezpomalil. Naše hlídky na něj už čekaly a chytily ho."
Když uviděl Complainův nic nechápající výraz, netrpělivě zavrtěl hlavou. "Člověk, který vyrostl v části lodi osídlené lidmi, by se přece musel zastavit a padnout vedle těla přítele na kolena. Každé dítě se ten obřad učí už od narození. Pustil ses do něj i ty a tím jsi nás přesvědčil, že jsi člověk."
Cestou do jídelny už nepromluvil, jen odpověděl na pozdrav několika mužům a ženám, na něž v chodbách narazili. Ve velkém sále už seděli a jedli lidé v uniformách. U jednoho ze stolů na ně čekala vyšetřovatelka Vyannová. Jak ji Scoyt zahlédl, rozzářil se.
"Lauro, miláčku," pohladil ji po rameni, "jsem moc rád, žes na nás počkala. Počkej, seženu něco k pití - musíme přece oslavit, že jsme objevili dalšího Vetřelce. Tenhle nám už neuteče!"
Usmála se a řekla: "Budeš s námi jíst, ne, Rogere?"
"Znáš přece můj bláznivý žaludek," řekl a kývl na službu. Začal podrobně vyprávět, jak se Fermour prozradil. Být s nimi Complaina nijak netěšilo. Nemohl se ubránit žárlivosti na Scoytovo přirozené jednání s dívkou, která byla o polovinu mladší než on. Donesli jim sklenice s pivem a jídlo - zvláštní bílé maso výtečné chuti. Jíst bez přítomnosti komárů, kteří v Pustinách byli nedílnou přílohou téměř každého sousta, bylo nezvykle příjemné. Ale přesto se Complain v jídle rýpal s nadšením jen o málo větším, než jaké projevoval Scoyt.
"Nevypadáš nadšeně," podívala se na něj dívka a přerušila Scoytovo vyprávění. "Sedět tu s námi je přece příjemnější než být zavřený v cele s Fermourem."
"Je to můj přítel," řekl Complain první, co ho napadlo, aby svou sklíčenost omluvil.
"Jenže je to taky Vetřelec," řekl Scoyt. "Má všechny jejich rysy. Je pomalý, spíš těžká váha, moc nemluví... Pomalu je už poznávám, jen se na ně podívám."

"Jsi skvělý, Rogere," zasmála se dívka a něžně mu položila dlaň na předloktí. "Co kdybys ochutnal rybu?"
Nejspíš tenhle její pohyb Complaina popudil. Mrštil vidličkou o stůl.
"Skvělý, až to smrdí!" zakřičel. "Co Marapper? Ten nebyl žádný cizák, a přece je mrtvý. Myslíte, že se na to dá zapomenout? Jak vůbec vás napadlo, že vám budu pomáhat po tom, co jste ho zabili?"
Ostražitě čekal, jaké nepříjemnosti jeho výbuch vyvolá. Všiml si, že lidé kolem nechávají jídla a pozorují ho. Scoyt otevřel ústa, aby něco řekl, ale pak je beze slova zavřel a díval se někam za Complaina, kterému najednou na rameno těžce dopadla něčí ruka.
"Truchlit nade mnou by bylo stejně hloupé jako předčasné," pronesl známý hlas. "Pořád sám proti všem, Royi?"
Complain se překvapeně otočil. Kněz stál za nim, vysílal úsměvy na všechny strany a spokojeně si mnul ruce.
Complain se ho nedůvěřivě dotkl.
"Ale ano, Royi, jsem to já, nikdo jiný. Nejvyšší podvědomí mě nepřijalo - jen jsem vychladl, a to tě oklamalo. Doufám, že plán vyšel, Scoyte."
"Naprosto, otče," řekl Scoyt. "Pusť se teď do toho nestravitelného blafu a vysvětli příteli, co se s tebou dělo. Snad se na nás přestane zlobit."
"Tys přece byl mrtvý!" vydechl Complain.
"Byla to jen krátká Pouť," řekl Marapper, sedl si a natáhl se po džbánu s pivem. "Tenhle čarodějnický doktor, vyšetřovatel Scoyt, si vymyslel pro mě poněkud nepohodlný způsob, jak tebe a Fermoura vyzkoušet. Hlavu mi natřel krysí krví a dal mi sníst nějakou mizernou drogu, takže jsem jen pro vaše potěšení předvedl mrtvolnou scénku."
"Malé předávkování chloralhydrátem," tajuplně se usmál Scoyt.
"Ale byl jsi studený, sáhl jsem si na tebe," namítl Complain.
"To jsem pořád," řekl Marapper, "Scoytova droga způsobuje i tohle. Ale co mi potom píchli za svinstvo, abych se vzpamatoval?"
"Myslím, že se ta látka jmenuje strychnin," řekl Scoyt.
"Nepříjemná věc. Začínám být statečný, Royi; dřív jsem byl jen světec, teď jsem i hrdina. Tady ti spiklenci se dokonce pro mě obětovali natolik, že mi nalili horký kafe, když jsem se probral. Řeknu ti, v životě jsem v Ubikacích nic tak dobrýho nepil... ale tohle pivo je ještě lepší."
Nad džbánem se střetl očima s Complainem; lovec ještě vypadal zmateně a nedůvěřivě. Marapper zamrkal a s líbeznou přesvědčivostí Complainovo váhání ukončil; "Já nejsem strašidlo, Royi. Strašidla přece nemůžou pít!"

Ještě než dojedli, ztratil Scoyt znovu náladu a začal se mračit. Pak zamumlal cosi jako omluvu a rychle odešel.
Dívka ho očima sledovala, dokud nezmizel ve dveřích. "Moc se namáhá," řekla, "máme teď hodně práce. Než si půjdeme lehnout, musíme vám vysvětlit, o co nám vlastně jde a v čem byste mohli být užiteční. Až se vzbudíme, už na to nebude čas."
"Á,-" vydechl Marapper, "právě tohle jsem chtěl slyšet. Chápej, zajímám se o věc čistě z teologického hlediska, ale přesto bych rád věděl, co mě čeká."
"Především musíme vypudit Vetřelce," usmála se. "Při vhodném způsobu výslechu Fermour jistě prozradí, kde se skrývají. Vypravíme se tam, pobijeme je a konečně budeme mít čas soustředit se jen na záhady samotné lodi."
Řekla to jedním dechem, jako kdyby se snažila, aby ji nemohli přerušovat otázkami. Pak rychle vstala a odvedla je z jídelny. Na chodbě začal Marapper, už ve své kůži, vyprávět Complainovi o neúspěšné výpravě k velitelskému stanovišti.
"Skoro nic není ve stejném stavu, jak to bývalo za Obrů," řekla rozmrzele dívka. Sestupovali zrovna po ocelových schodech spojujících sousední paluby. Letmo ukázala na zdvojené dveře před nimi. "Tyhle jsou zrovna otevřené, ale spousty dalších se otevřít nedají. A do Hlavního koridoru se vůbec nedostanete. Má to sice své výhody, takhle alespoň nemůže do Přídě přivandrovat kdejaký bandita kdovíodkud z lodi, ale dveře nemůžeme otevírat a zavírat, jak bychom potřebovali. Dokud loď patřila Obrům, určitě to možné bylo, jenže teď už několik generací jsou v tomhle hroznám stavu. A přitom určitě někde musí být páka, kterou se dají všechny dveře ovládat. Takhle jsme úplně bezmocní, nic nás neposlouchá."
Tvářila se zarputile a vysunula bradu ještě o kousek dopředu. Tak nečekaně, že ho to samotného překvapilo, bleskla Complainovi hlavou myšlenka: "Začíná zřejmě trpět stejnou nemocí z povolání jako Scoyt, asi svou práci ztotožňuje se vším kolem sebe." Pak si představil obrovskou loď řítící se s ním i se všemi ostatními neznámem a musel uznat, že skutečnost je doopravdy znepokojující. Ale stále ještě s úmyslem vyzkoušet, jak Vyannová zareaguje, se jí zeptal:
"Kdo se tímhle problémem tady zabývá? Jen ty a Scoyt?"
"Provůch, ne!" řekla. "Ještě spousta dalších lidí. Založili jsme teď dokonce zvláštní skupinu - Záchranné družstvo. Navíc se tomu věnují i všichni důstojníci z Přídě vyjma těch, co mají na starosti stráže. Na všecko pak dohlížejí dva ze členů Rady. Jednoho z nich už Marapper vidět - Zaka Deighta, toho vysokého muže s dlouhými vlasy - a k druhému vás zrovna vedu. Je to knihovník Tregonnin a vysvětlí vám, co vlastně je svět."
A tak dostali Complain s Marapperem první lekci astronomie v životě. Knihovník, legrační a živý mužík, se při ní nezastavil a pobíhal od jedné věci k druhé. V jeho úpravnosti bylo něco zženštilého, avšak místnost, v níž kraloval, byla zavalena knihami a kupami haraburdí. Zdálo se, že nepořádek tu dosahuje umělecké úrovně.
Ze všeho nejdřív jim Tregonnin vysvětlil, že donedávna se v Přídi - stejně jako v Ubikacích - knihy i všechny potištěné papíry ničily. Příčinou byla pověrčivost a zároveň i snaha vládců udržet si moc tím, že poddaným zabrání v přístupu k vědomostem.
"Takhle se taky bezpochyby stalo, že se zapomnělo, co je vlastně smyslem téhle lodi," říkal knihovník a pochodoval sem a tam. "To, co vidíte kolem, je všecko, co se v Přídi zachovalo, zbytek je ztracený. Z toho, co zbylo, můžeme odhalit

jen část pravdy."
Začal vyprávět a Complain si brzy přestal všímat směšných gest, jimiž své vyprávění doprovázel. Zapomněl na všechno ostatní a ponořil se do velkolepého příběhu, jehož úlomky se teď v nevelkém knihovníkově pokoji skládaly jeden do druhého. Vesmírem, jímž letí jejich svět, se pohybují i další světy. Jsou to dva typy světů - jedněm se říká slunce a druhé se nazývají planety. Planety jsou závislé na sluncích, protože ta jim dodávají teplo i světlo. Na jedné planetě, připoutané k slunci jménem Sol, žijí lidé. Tato planeta se nazývá Země a lidé žijí všude na jejím povrchu, protože uvnitř je planeta z pevné hmoty a panuje tam tma.
"Lidé z planety nespadnou, ani když jsou na její spodní polovině," vysvětloval Tregonnin. "Vynalezli totiž sílu zvanou přitažlivost. Právě ta jim umožňuje pohybovat se po celém kulovitém povrchu a nespadnout z něho."
Lidé ovšem odhalili ještě spoustu dalších tajemství. Přišli na způsob, jak opustit planetu a dostat se na jiné planety poutané stejným sluncem. Tohle bylo dost složité tajemství, protože trvalo hodně dlouho, než ho získali. Ostatní planety se od té jejich lišily, bylo na nich buď příliš málo tepla a světla, nebo naopak příliš mnoho. Proto také na nich lidé žít nemohli a to obyvatele Země dost mrzelo; začínalo jich totiž žít na planetě až moc.
Nakonec se rozhodli, že se vypraví na planety patřící jiným sluncím a zjistí, jak to tam vypadá. Tady přestaly být Tregonninovy zlomky starých kronik srozumitelné. Některé tvrdily, že vesmír je skoro prázdný, jiné zase, že v něm jsou tisíce sluncí nebo hvězd, jak se jim také říkalo.
Důvody, proč lidé nebyli schopni rozhodnout, ke kterému ze sluncí se mají vypravit, se už vytratily. Ale nakonec, s pomocí mnoha přístrojů, které uměli dobře vynalézat, si vybrali jasné slunce nazývané Procyon. Bylo podle jejich měr jedenáct světelných let daleko a kroužily kolem něho planety. Přijít na to, jak překonat takovou vzdálenost, bylo i pro vynalézavé lidi nesnadné. Ve vesmíru není ani teplo, ani vzduch a cesta měla trvat velice dlouho; tak dlouho, že než budou u cíle, narodí se a zemře několik generací.
Lidé proto postavili loď s osmdesáti čtyřmi palubami, naplnili je vším, co by mohli potřebovat, vzali s sebou vše, co uměli a znali. Loď postavili z nezničitelného kovu a poháněly ji částice zvané ionty.
Tregonnin rychle přicupital do kouta.
"Koukněte!" zvolal. "Tohle je model Země, planety, kterou kdysi dávno naši předkové opustili!"
Zvedl nad hlavu glóbus. Prošel už mnoha rukama, část ho dokonce chyběla, ale pořád se na jeho povrchu, ohmataném prsty času, zachovaly obrysy moří a pevnin.
Complaina pohled na glóbus dojal, i když si nedovedl vysvětlit proč. Otočil se k Marapperovi. Knězi tekly po tvářích proudem slzy.
"To je... to je ale nádherný příběh," vzlykal. "Jsi moudrý člověk, rádce, a já ti věřím každé slovo. Jak mocní museli ti lidé být! Jsem jen ubohý kněz ze zapadákova, nic neznám, ale tohle, krysy pane..."
"Přestaň s tím tyjátrem, chlape," řekl nečekaně přísně knihovník. "Nesoustřeďuj se na své ego, ale na to, co říkám. Důležitá jsou fakta, ne city!"
"Nepřivykl jsem ještě velkoleposti příběhu jako ty," fňukal Marapper bezostyšně dál. "Když si pomyslím na tu ohromnou moc..."
Tregonnin opatrně položil glóbus a nedůtklivě se obrátil k vyšetřovatelce. "Vyannová, jestli ten nestydatý chlap nepřestane popotahovat, budeš ho muset odvést. Popotahování nesnáším, to přece víš!"
"A kdy dorazíme k planetě u Procyonu?" zeptal se rychle Complain. Nesnesl pomyšlení, že by byl měl odejít dříve, než se všechno dozví.
"Rozumná otázka, mladíku," řekl Tregonnin a vůbec poprvé se na něj podíval. "Pokusím se ti tedy rozumně odpovědět. Zdá se, že let k Procyonu měl dva cíle. Loď musela být tak velká nejen proto, aby se v ní tak dlouhá cesta dala přežít, ale taky proto, že v ní bylo spoustu lidí, kterým se říkalo kolonisté. Ti měli na nové planetě zůstat, žít tam a rozmnožovat se. V lodi pro ně bylo spousta strojů, našli jsme seznamy některých věcí. Pamatuju si ještě pár názvů - traktory, míchačka betonu, pneumatická kladiva.
Druhým cílem výpravy bylo nasbírat na nové planetě informace o prostředí a přivézt je zpátky na Zemi jako vzorky."
Knihovník poskočil k jedné skříni a začal ji chvatně prohrabávat. Konečně vylovil kovový tácek asi s tuctem kulatých krabiček, které by se snadno vešly do dlaně. Otevřel jednu a ven se vysypaly drobné, jako nehty průsvitné vločky.
"Mikrofilmy!" řekl a nohou začal spadané vločky uklízet pod stůl. "Objevili jsme je na samém konci Přídě. Zničilo je už vlhko, ale i kdyby byly v pořádku, stejně by nám v ničem nepomohly. Dají se číst jenom ve zvláštním přístroji."
"Nechápu tedy proč -" začal rozpačitě Complain, ale knihovník ho zdviženou rukou zarazil.
"Přečtu ti alespoň nálepky na krabičkách, pak pochopíš. Naštěstí se zachovaly. Třeba tahle: FILM - Nová Země, mapování. Letecké, stratosférické, orbitální. Letní slunovrat - severní polokoule. Nebo tohle: FILM - Nová Země, flóra a fauna, světadíl A. A tak dál."
Položil krabičky, udělal dramatickou pauzu a dodal: "Tady máš, mladíku, odpověď na svou otázku. Plechovky jasně dokazují, že loď úspěšně dorazila na planetu u Procyonu. My už putujeme zpátky k Zemi."
V místnosti, plné nepořádku, se rozhostilo ticho. Každý z lidí uvnitř bojoval, jak uměl, s hranicemi své představivosti. Nakonec vyšetřovatelka kouzlo prolomila upozorněním, že by už měli odejít.
"Počkej ještě," zarazil ji Complain. "Řekl jsi nám toho strašně moc, ale zároveň taky strašně málo. Když putujeme zpátky k Zemi, kdy k ní dorazíme? Jak se to můžem dozvědět?"
"Příteli," začal Tregonnin. Pak si povzdechl a zarazil se, jako kdyby se rozhodl, že raději nebude nic říkat. "Příteli, copak nevidíš, jak málo nám zbylo? Neznáme jasnou odpověď na každou otázku - dokonce někdy neznáme samotné otázky. I ty se vytratily, jestli mi rozumíš. Dovol, abych ti řekl jen tohle: známe vzdálenost Nové Země, jak kolonisté planetu nazývali, k Zemi. Už jsem říkal, že je to jedenáct světelných let. Ale nepodařilo se nám zatím zjistit, jak rychle se loď pohybuje."

"Něco přece jen víme," vmísila se dívka. "Řekni Complainovi o Příďovém svitku."
"Zrovna jsem na to myslel," řekl Tregonnin s nádechem strohosti. "Dřív, dokud neexistovala Rada pěti, spravovali Příď vládcové, jimž se říkalo guvernéři. Za jejich panování se z ubohého kmene stal mocný stát. Guvernéři dbali na to, aby svým následovníkům vždy předali Svitek čili Testament - a tak ho poslední guvernér odevzdal před smrtí do opatrování i mně. Vlastně je to jen seznam jejich jmen, nic víc. Ale za jménem prvního guvernéra stojí -" zavřel oči a rozmáchl se, aby se mu lépe přednášelo, "- jsem čtvrtým kapitánem velícím této lodi na její cestě domů, avšak protože to slovo zní dnes už jen jako ironie, rozhodl jsem se pro titul guvernér. Snad není příliš nadnesený..."
Knihovník otevřel oči a pokračoval: "Takže i když se, jak vidíš, jména prvních tří vládců nedochovala, poznáme podle Svitku, kolik generací se v lodi cestou k Zemi narodilo. Je jich dvacet tři."
Marapper se konečně po dlouhé době zase ozval. "To je už dlouho. Kdy dorazíme k Zemi?"
"Právě to chtěl vědět tvůj přítel," řekl Tregonnin. "A já můžu jen odpovědět, kolik generací jsme na cestě. Nikdo dnes už neví,, kdy nebo jak se zastavíme. Za časů před prvním guvernérem došlo k nějaké katastrofě a od té doby loď bez přestávky letí vesmírem, bez řízení, bez kapitána. A vlastně se dá říct taky - bez naděje."
I když byl hodně unavený, nedokázal se Complain úklidnit a usnout. V hlavě mu vířily a srážely se jednotlivé obrazy, bouřily dohady a tušení. Znovu a znovu si opakoval Tregonninovo vyprávění a snažil se je strávit.
Všechno, co slyšel, ho zneklidňovalo. Ale přesto se mu z návštěvy v knihovně vybavoval s úporností bolavého zubu nejvíc jeden malý, nepodstatný detail. Když ho zahlédl, připadal mu tak nicotný, že o něm nic neřekl; teď však měl pocit, že jeho význam narůstá a zastiňuje dokonce i hvězdy.
Zatímco Tregonnin zaníceně vyprávěl, podíval se Complain v jednu chvíli na strop knihovny. Skrz mřížku ve středu stropu nakukovala - a zdálo se, že i naslouchá a rozumí - drobná krysí tlamička.
III
"Aby se tvý ego smrsklo, Royi!" vybuchl Marapper. "Ty zdejší nápady ti začínají lézt na mozek. Mně je to jasný, může za to ta holíca - ale dej na my slova, jen si s tebou hraje. Máš plnou hlavu laskominek, co asi schovává pod sukněma, a pro poniky nevidíš dřevo. Vzpamatuj se, přišli jsme sem přece s vlastním cílem a pořád to ještě náš cíl je."
Complain zavrtěl hlavou. Seděli u stolu v jídelně sami. Jídelna byla sice plná důstojníků, ale ani Scoyt, ani Vyannová tu nebyli. A Marapper ho už zase přesvědčoval, že se oba musí spolu snažit získat moc.
"Zaspals dobu, Marappere," řekl stručně. "A Vyannovou laskavě vynech. Lidem z Přídě jde o ohromnou věc, ne o nějaký umrněný pachtění za mocí jako tobě. Krom toho, k čemu by bylo, kdybys je všechny pozabíjel? Pomohlo by to nějak lodi?"
"Do paklu s celou lodí! Měl bys, Royi, víc důvěřovat svýmu starýmu knězi, ten tě nikdy nezradí. Tyhle lidi nás chtějí jen využít pro svý cíle a zdravý rozum nám radí udělat totéž. Nezapomeň na Učení, aby ses osvobodil od vnitřních konfliktů, máš vždycky jít za svým prospěchem."
"Na něco jsi zapomněl," řekl Complain. "Jak končí litanie? ‚A loď se vrátí do svého přístavu!' To je jedna z hlavních zásad Učení. Tys byl odjakživa mizerný kněz, Marappere."
Přerušila je mladá vyšetřovatelka. Byla už po snídani a vypadala svěže a přitažlivě. Podrážděněji, než by obyčejně dal najevo, se Marapper vymluvil, že musí pryč, a něco v dívčině obličeji Complainovi napovědělo, že jí to vůbec nevadí. Jemu se to taky hodilo.
"Už vyslechli Fermoura?" zeptal se.
"Ne. Byl u něho jen Zac Deight, nikdo jiný. Brzo si ho vezme do práce Roger, tedy Scoyt, ale teď má na starosti jinou naléhavou věc."
Neptal se, co se stalo. Byla příliš blízko něho, nebyl schopen myslet na nic jiného, než že její tmavé vlasy jsou zázračně krásné. S námahou ze sebe vypravil, co by tedy měl dělat on.
"Teď si odpočineš," řekla vesele. "A jestli chceš, ukážu ti, co kde v Přídi je."
Byla to působivá podívaná. Dost místností sice bylo stejně jako v Ubikacích zcela prázdných a dívka Complainovi vysvětlila, že jejich obsah zůstal na Nové Zemi, z jiných se však staly farmy, mnohem rozsáhlejší než pěstírny Greenova kmene. Taky dost ze zdejších zvířat Complain nikdy dřív neviděl. Poprvé spatřil plavat v nádržích ryby - a dozvěděl se, že právě jejich maso mu včera tak chutnalo. Udivovalo ho, kolik různých plodin tu pěstují, některé dokonce pod zvláštními lampami, byly tu šlechtěné poniky a zářivě kvetoucí keře. V protáhlé místnosti rostlo ovoce podél stěn na stromech, v záhonech uprostřed na keřích a nízkých rostlinách. Complain poprvé ochutnal grapefruit.
Příď byla v podstatě mírumilovnou společností a zemědělství bylo hlavním povoláním jejích obyvatel. Avšak stejně jako jinde i tady se vršily starosti: z nevysvětlitelných příčin docházelo k neúrodám, domácí zvířata nečekaně hynula. Nepřestával hrozit hlad.
Na dalších palubách se octli ve tmě. Míjeli stěny poseté jizvami po hrozivých a už zapomenutých zbraních, vypadaly jako suvenýry z časů pradávné katastrofy. V těchto prostorách byl motor lodi a směli sem vcházet jen důstojníci; nebydlel tu nikdo. Vládlo tu ticho, prach a skličující pocit samoty.
"Někdy uvažuju, jak to tady vypadalo dřív," zašeptala dívka. Přejela baterkou prostor kolem. "Muselo tu být určitě rušno... Odtud přece pocházela síla, která poháněla loď... Kolik tady asi pracovalo lidí..."
Stáli před obrovskými otevřenými dveřmi s těžkými koly. Nepodobaly se žádným jiným v lodi. Za jejich mohutným obloukem začínala prostorná hala, zabírající několik podlaží. Světelný kužel odhaloval po obou stranách gigantické pulty s prapodivnými tvary, mezi nimiž se tyčily těžké konstrukce na kolech, s háky, radlicemi a ocelovými rameny.
."Tohle všechno se hýbalo. Teď je to mrtvé," zašeptala dívka. Žádná ozvěna ji nedoprovodila, surová drsnost kovové masy pohltila každý zvuk. "A přitom bychom to znovu mohli uvést do pohybu, jen kdyby se nám podařilo najít velitelské stanoviště."
Vyšli ven a dívka zamířila do sálu vedle. Byl o něco menší a téměř celý ho zaplňoval podivný stroj. Zakrývaly ho pláty

plechu a připomínal tři obrovské disky sesazené středovými náboji k sobě. Z obou konců vycházelo potrubí o průměru několika metrů a stáčelo se nahoru k pažení. Dívka na něj položila ruku a ukázala Complainovi, aby udělal totéž. Potrubí se chvělo. Přešli k malým dvířkám na boku jednoho disku. Odsunuli pojistku a otevřeli je. Chvějivé dunění rázem zesílilo, jako by struny rozechvěly ozvučnou desku klavíru.
Dívka posvítila do otvoru dvířek.
Complain ohromeně otevřel oči. V blýskající se a marnivé temnotě se cosi otáčelo, odráželo světelné paprsky a temně hučelo. Uprostřed té tmy kap, kap, kapala bez přestání z tenké rourky nějaká tekutina na roztočenou hřídel.
"To je vesmír?" zeptal se bez dechu.
"Ne," řekla a zaklapla dvířka. "To je jeden ze tří obrovských větráků. A trubka uvnitř ho promazává. Tyhle větráky se nikdy nezastavují, vhánějí vzduch do celé lodi."
"Jak to můžeš vědět?"
"Roger mě sem jednou zavedl a vysvětlil mi to."
Complain rázem zapomněl na všechno podivuhodné, co ho obklopovalo. Dřív než si rozmyslel, co říká, vyhrkl: "Co máš s Rogerem Scoytem?"
"Mám ho moc ráda," řekla škrobeně. "Jsem sirotek - matka i otec se vydali na Pouť, když jsem byla ještě dítě. Dostali prašivinu. Roger Scoyt se svou ženou nemohli mít děti a adoptovali mě. Když pak jeho žena při jednom z útoků na Příď zahynula, vychovával a učil mě sám."
Complainovi spadl kámen ze srdce. Prudce vzal dívku za ruku. Okamžitě zhasla baterku, vyškubla se mu a výsměšně se zasmála ze tmy.
"Nezavedla jsem tě sem, abys na mě zkoušel, jak to umíš s děvčaty," řekla. "Než ti budu chtít tohle dovolit, musíš ukázat, co v tobě je."
Pokusil se na ni sáhnout, ale jen se udeřil do něčeho hlavou. Okamžitě znovu rozsvítila. Neúspěchem znechucený Complain se vztekle otočil stranou a mačkal si bouli na hlavě.
"Tak proč jsi mě sem vodila? Proč si mě všímáš?"
"Bereš Učení moc vážně," řekla rozmarně. "Co se taky dá od člověka ze zapadákova čekat!" Pak trochu ustoupila a řekla: "Pojď a nemrač se tak! Nesmíš si hned myslet, když se na tebe někdo přátelsky zatváří, že ti tím chce ublížit. Tak staromódní názory by slušely spíš tvému příteli Marapperovi."
Rozveselit Complaina však nebylo jednoduché, zvlášť když mu připomněla kněze a tím i jeho slova. Ponořil se do hlubokého ticha a dívka byla příliš hrdá, než aby se ho snažila přerušit sama. Zpátky se vrátili v poněkud pochmurném mlčení. Jednou či dvakrát se Complain sice na dívku prosebně zahleděl a doufal, že sama promluví, avšak když to konečně udělala, dívala se jen na zem.
"Chtěla jsem se tě ještě na něco zeptat," řekla přiškrceně. "Čeká nás teď hledání doupěte Vetřelců a zároveň výprava proti nájezdnému kmeni. Ale zdejší lidé jsou zemědělci, ne lovci, a ani naši strážci si netroufají příliš daleko do ponikových houštin. Takový kus cesty, jako jste ušli vy, by určitě nikdo z nás sám nepřekonal. Potřebujeme, Royi, abys nám pomohl naše nepřátele najít. Myslíme si, že jsme ti už ukázali dost, abys pochopil, že jsou to i tvoji nepřátelé."
Konečně zdvihla hlavu a laskavě, s prosbou v očích se na Complaina usmála.
"Když se na mě vydržíš takhle smát, dojdu třeba až na Zemi!" vykřikl.
"Tolik od tebe nikdo chtít nebude," usmívala se dál a její upjatost se vytratila. "Zajdeme teď za Rogerem podívat se, co je nového. Určitě si na sebe naložil práci za celou loď. O Vetřelcích jsem ti už řekla, on ti vysvětlí, jak je to s Greggovou bandou."
Dychtivost, s níž naléhala, způsobila, že přehlédla Complainův překvapený výraz.
Scoyt měl nejen hodně práce - měl v ní také úspěch. Poznali to na první pohled, nemračil se zdaleka tolik jako včera. Pozdravil Complaina, jako by se znali odedávna.
Fermoura pořád hlídali v nedaleké cele. Výslech byl odložen, v Pustinách se dělo něco mimořádného. Strážci od zátarasu zaslechli z džungle nějaký hluk a vypravili se směrem, odkud přicházel. Odvážili se až do devětadvacáté paluby (kde předtím zajali Complaina s Marapperem), těžce poničené oblasti vzdálené jen dvě paluby od Přídě. Dál od Přídě nikdy nechodili. Tentokrát se vrátili s prázdnýma rukama a jen ohlásili, že na třicáté palubě došlo k jakési potyčce, provázené křikem žen i mužů.
Tím však záležitost neskončila. Krátce po návratu hlídek se objevil před zátarasy jeden z Greggových banditů. Prohlásil, že přichází s mírumilovnými úmysly, a prosil, aby směl mluvit s někým z velitelů.
"Mám ho ve vedlejší cele," řekl Scoyt. "Podivný tvor, říká si Hawl. Zdá se, že mu to myslí normálně, pokud nepočítám to, že o svém náčelníkovi mluví jako o kapitánovi."
"Co chce?" zeptala se dívka. "Utíká?"
"Kdyby jen to, Lauro! Ten hluk v Pustinách, za kterým se naši lidé vypravili, způsobila potyčka mezi Greggovou bandou a jakousi další tlupou. Hawl nechce prozradit proč, ale rozhodně s nimi tahle událost šeredně zatřásla. A Gregg Hawla poslal, aby jeho prostřednictvím poprosil o příměří. Chce žít se svým kmenem v Přídi, pod naší ochranou."
"Nevěř tomu," vykřikla. "Je to trik, jak se sem dostat."
"Myslím, že ne. Hawl to určitě myslí vážně. Celá věc však má jeden háček. Gregg ví, jakou tu má pověst, a proto chce, abychom s Hawlem na důkaz dobré vůle poslali vyslance Přídě k jednání o podmínkách. Ten, koho vybereme, bude muset jít s Hawlem až ke Greggovi."
"Stejně se mi to nezdá," řekla vyšetřovatelka.
"Víš co? Zajdem se na Hawla podívat. Ale připrav se na něco otřesného. Není to zrovna fešák."
Dva muži, kteří Hawla měli hlídat, se místo toho zcela zjevně pokoušeli pomocí provazů s uzly na koncích vytlouct z

nešťastníka, co šlo. Scoyt je okamžitě vyhodil, nicméně trvalo dost dlouho, než sám mohl z Hawla vůbec nějaké slovo dostat. Tvor ležel tváří na zemi a sténal, teprve nabídka dalšího bití ho donutila posadit se. Vzbuzoval děs. Téměř se nelišil od mutanta; sněť ho připravila o vlasy, obočí i vousy. Neměl ani zuby. Hlava, deformovaná už při narození, jako by se skládala jen z horní poloviny: chyběla ji spodní čelist a horní dáseň visela do prázdna. Čelo měl tak vypouklé, že téměř zakrývalo oči. Nejpozoruhodnější ze všeho však bylo, že všechny tyto drobné vady krásy byly vyvedeny na lebce ne větší než dvě vedle sebe sevřené pěsti a usazené na průměrně vzrostlém těle.
Pokud se dalo soudit, byl zhruba středního věku. Když si všiml vyděšených očí Laury a Complaina, zamumlal pár slov Učení:
"... nechť má neuróza neurazí..."
"Tak co, šeredo," řekl Scoyt bodře, "jaké záruky dává tvůj pán, že se náš vyslanec - jestli se rozhodném poslat ho s tebou - vrátí bezpečně zpátky?"
"Když se vrátím bezpečně já ke kapitánovi, vrátí se stejně bezpečně on k vám. Zaručujem to."
"A jak daleko ten loupežník, kterému říkáš kapitán, sídlí?"
"To se váš vyslanec dozví, když se mnou půjde," odpověděl Hawl.
"Pravda. Pokud to z tebe nevyždímáme tady."
"Těžko." Něco v hlase podivného tvora vzbuzovalo respekt. Scoyt to vycítil, řekl Hawlovi, aby vstal, očistil si šaty a napil se vody. "Jak velká je Greggova banda?" zeptal se potom.
Hawl odložil nádobu s vodou na zem a zapřel si vzdorně ruce v bok.
"To se váš člověk dozví, když půjde se mnou dojednat podmínky," řekl. "Řekl jsem už všecko, co jsem chtěl, a teď záleží na vás, jak se rozhodnete. Jestliže nás přijmete, nebudem dělat nepříjemnosti. Bojovat budem na vaší straně, ne proti vám. Zaručujem to."
Scoyt s vyšetřovatelkou se na sebe podívali.
"Myslím, že by stálo za to, pokusit se najít nějakého odvážného dobrovolníka," řekl.
"To bude muset rozhodnout Rada."
Complain zatím mlčel a čekal na příležitost. Teď Hawla oslovil.
"Poslyš, má ten tvůj kapitán ještě jiné jméno než Gregg?"
"Můžeš se ho zeptat, až s ním budeš jednat o podmínkách," zopakoval Hawl.
"Podívej se na mě pořádně, chlape! Připomínám ti něčím kapitána? Odpověz!"
"Kapitán má vousy," řekl Hawl vyhýbavě.
"Měl ti je půjčit, aby sis měl čím přikrýt hlavu!" vyštěkl Complain. "Poslouchej radši: můj bratr se zbláznil a kdysi dávno utekl do Pustin. Jmenoval se Gregg - Gregg Complain. Je to tvůj kapitán, chlape?"
"Bohajeb ho!" vykřikl Hawl. "Koho by napadlo, že se tu fláká kapitánův brácha a má se jako prase v žitě."
Complain se vzrušeně otočil ke Scoytovi, jehož ustaranou tvář znovu zbrázdily vrásky, tentokrát z překvapení. "Jestli chcete, půjdu s tím člověkem ke Greggovi."
Complainova nabídka se Scoytovi hodila. Okamžitě začal zařizovat, aby Complain mohl vyrazit. Požádal, aby se hned sešla Rada pěti, vytáhli Tregonnina přes jeho protesty z knihovny, Zaka Deighta donutili přerušit teologickou při s Marapperem a další tři, Billyoa, Duponta a Ruskina, aby nechali všeho, co dělali. Scoyt uplatnil veškerou sílu své přesvědčivosti a Rada si nakonec nechala Complaina zavolat. Seznámila ho s podmínkami, které má předložit Greggovi, a propustila ho s přáním prostoru a doporučením, aby si pospíšil a byl zpátky dřív, než začne směna, v níž panuje tma. I když bylo zřejmé, kolik nevýhod přítomnost Greggovy bandy v Přídi přinese, Rada se rozhodla dát přednost tomu, že skončí neustálé potyčky na hranicích a navíc Příď získá zkušeného spojence pro tažení proti Vetřelcům.
Jeden ze Scoytových pomocníků Complainovi donesl paprskomet a svítilnu. Právě si je připínal k opasku, když do místnosti vběhla Vyannová a rychle za sebou přivřela dveře.
"Jdu s tebou," řekla rychle a na tváři se jí usadil vzdorný výraz.
Complain začal protestovat: neví, co jsou poniky, nezná nebezpečí, která v nich mohou číhat, Gregg je může podvést, je žena. Zarazila ho.
"Nemá smysl, aby ses hádal. Je to rozkaz Rady."
"Určitě jsi je podvedla a nějak jsi to navlíkla sama," řekl. Nesnažila se předstírat, že to není pravda, a Complaina najednou posedla bláznivá radost. Chytil ji za zápěstí: "Proč tam chceš jít?"
Odpověď ho nepotěšila tolik, jak by si přál: vždycky toužila vypravit se jednou v životě na lov do poniků a tohle bylo málem totéž. Complain si náhle vzpomněl na Gwenny a její loveckou vášeň. Nebyla to příjemná vzpomínka.
"Musíš mě ale poslouchat," řekl přísně. Trochu ho mrzelo, že nechce jít do džungle taky kvůli němu.
Přišel rovněž Marapper a chtěl si s ním o samotě promluvit. Našel právě nový smysl života: přivést znovu obyvatele Přídě k Učení. Od dob, kdy se ujala vlády nynější Rada, ztrácí tu Učení vliv. Zvlášť Zac Deight je zatvrzele proti němu, a Marapper se s ním proto pohádal.
"Ten chlapík se mi vůbec nelíbí," reptal kněz. "Ta jeho příšerná poctivost."
"Jen tě prosím, nesnaž se tu nadělat nepříjemnosti," žádal Complain, "zrovna, když se nás rozhodli přijmout mezi sebe. Marappere, provůch, odpočiň si! Copak se nikdy nezměníš?"
Marapper smutně zavrtěl hlavou a obě tváře se mu zatřásly.
"Tak i z tebe se stal bezvěrče, Royi! Jenže já tu musím udělat nějaký malér, probudit pudy, pomoct jim ven! V tom spočívá naše spása, a čím víc lidí mě bude následovat, tím líp. Hochu, hochu, takový kus cesty jsme urazili jen proto, aby ses nechal obalamutit jednou holkou."
"Jestli myslíš Vyannovou, otče, tak si dej tu péči a laskavě ji vynech. Už jsem ti jednou řekl, že ti do ní nic není." Dával jasně najevo, jak je podrážděný. Marapperův hlas však dál klouzal jak máslo.

"Nemysli, Royi, já proti ní vůbec nic nemám. Jako kněz ti sice rozhřešení dát nemůžu, ale jako muž ti závidím, to mi věř."
Complain s Vyannovou se vydali k zátarasu. Hawl už tam čekal. Marapper Complainovi najednou připadl opuštěný. Příď, kde nikoho neznal, jeho obvyklé hlučné veselí umlčovala. Kněz se bezpochyby cítil lépe jako velká ryba v malém rybníce než jako malá ryba ve velkém jezeře; tam, kde se Complain konečně našel, začínal se on vytrácet.
Hawl stál, maličkou hlavu vysoko vztyčenou, jako by se už nemohl dočkat návratu mezi poniky; ostatně přijetí, jehož se mu na Přídi dostalo, nebylo nijak srdečné. Jakmile se octli venku za zátarasem, postavil se zkušeně do čela. Za ním šla dívka a skupinku uzavíral Complain. Mezi poniky přestal Hawl být jen zrůdou a Complain musel obdivovat zručnost, s níž se ten zvláštní tvor pohyboval. Zdálo se, že se nehne ani lísteček. Complain si vůbec nedovedl představit, co ho mohlo vyděsit tak, že byl ochoten vzdát se přirozeného prostředí a žít ve spořádanosti Přídě.
Nezůstali v ponikovém houští dlouho. Prošli dvěma palubami a Hawl se zastavil. Vyannové to úplně stačilo: zjistila, že ponikové houští není vůbec romantické, jen jednotvárně stiašidelné, a navíc tu všude je plno malých černých komárů. Stála za Hawlem a rozhlížela se mez4 prořídlými kmínky.
"Tady to znám," vykřikl Complain. "Jsme blízko místa, kde jste mě a Marappera zajali!"
Stáli před ústím tmavé, nebezpečně vyhlížející chodby s dolíčky jizev po stěnách a stropem rozervaným dávným výbuchem, v místě, kde cestou z Ubikací narazili na tajuplný stav beztíže. Hawl posvítil do tmy a hvízdl. Téměř okamžitě vylétlo z otvoru ve stropě lano.
"Když k němu dojdete a chytíte se, vytáhnou vás nahoru," řekl Hawl. "Stačí pomalu, klidně jít a sevřít rukama lano. Je to úplně jednoduchý."
Tak úplně jednoduché to však nebylo. Dívka při prvním pocitu beztíže zalapala po dechu, ale Complain už věděl, co je může čekat, a rychle ji chytil v pase a uklidnil. Aniž se příliš zesměšnili, dostali se k lanu a okamžitě byli vytaženi. Protáhli je otvorem ve stropě do vyššího podlaží a pak dalším ještě výš. Hawl pomocným lanem opovrhl, střemhlav se odrazil a nonšalantně přistál před nimi.
Všechno tu bylo ještě zdemolovanější než dole. Pozdravili je čtyři otrhanci a znovu se sklonili nad rozehranou partií Vzhůru ke hvězdám. Ani v téhle místnosti téměř necítili, že něco váží. Kolem vstupního otvoru v podlaze stál bez ladu a skladu nábytek, zjevně připravený jako úkryt stráží pro případ přepadení. Complain předpokládal, že mu odeberou paprskomet, místo toho však Hawl jen prohodil pár slov s otrhanci a odvedl Complaina s dívkou chodbou, kde téměř okamžitě začala váha znovu působit.
Chodba byla plná zraněných mužů a žen, patrně obětí nedávného střetnutí. Leželi na kupách odumřelých poniků a většinou měli ovázané obličeje nebo nohy. Hawl je začal utěšovat, nezastavil se však a vedl oba vyslance dál do vedlejší místnosti. Byla obložená zásobami a dalšími raněnými v hadrech a obvazech. Tady konečně Complain uviděl Gregga.
Byl to určitě on. Ani vousy a zlověstná jizva na spánku nezměnily starý výraz nespokojenosti, soustředěný kolem očí a úzkých rtů. Když k němu došli, vstal.
"Kapitáne," oznámil Hawl. "Přivedl jsem tvýho bratra a tuhle krásku, aby s tebou vyjednávali o podmínkách příměří."
Gregg došel až těsně k nim a pečlivě si je prohlížel, jako kdyby na tom závisel jeho život. Starý zvyk z Ubikací nedívat se lidem do očí už ztratil a teď je pozoroval jak dva kusy dřeva. Stejně tak ale mohl být z kusu dřeva i on, obličej se mu ani na okamžik nepohnul. Pokrevní příbuzenství pro něj nemělo žádný význam.
"Poslali tě zastupovat Příď?" zeptal se nakonec mladšího bratra.
"Ano," odpověděl Complain.
"Pospíšil sis, aby ses jim vetřel do přízně, co?"
"Co ty o tom můžeš vědět!" odsekl Complain.
Jak to vypadalo, neurvalost jeho bratra během dlouhé doby, která uplynula od jeho útěku z Ubikací, ještě vzrostla.
"O tom, co se děje v Pustinách, vím až dost," řekl Gregg. "Kdyby už nikde, tak tady jsem kapitánem. Věděl jsem, že potáhnete do Přídě. Jak, to je teď vedlejší, budem mluvit rovnou k věci. Ale ještě mi pověz, proč sis přivedl tu ženskou? Bude ti utírat nos?"
"Dobře, budem mluvit rovnou k věci," řekl ostře Complain.
"Mám dojem, že tě přišla hlídat, abys nezlobil," zamumlal Gregg. "To by bylo Přídi podobný. Pojďte ale jinam, tady přes to naříkání není slyšet... Ty, Hawle, pojď s náma, Davies už je tu pohlídá, aby tolik neřvali, jestli to svede."
S Greggovými širokými zády před sebou došli do další kabiny, plné nepředstavitelného nepořádku. Ubohý nábytek byl pokryt zakrvácenými hadry, po podlaze se jako rozdrobené žemle s červenou marmeládou válely krvavé obvazy. Dívka se znechuceně odvrátila. V Greggovi přece jen přetrvaly zbytky dobrého chování a omluvil se.
"V tý včerejší bitce mi zabili ženu," řekl. "Byla na cucky, brr... křičela tak, že v životě jsem ještě takový řev neslyšel. Vůbec jsem se k ni nemohl dostat, prostě to nešlo. Jinak by tenhle nepořádek už dávno uklidila. Nebo mi to tu uklidíš ty?" obrátil se k dívce.
"Promluvíme si o tom, co nám chceš navrhnout, a potom co nejdřív odejdeme," řekla odměřeně.
"Co tě na bitce tolik vyděsilo, Greggu?" zeptal se Complain.
"Jsem pro tebe kapitán, jako pro každýho jinýho," řekl Gregg. "Nikdo si mi netroufne říkat do očí Greggu. A pamatuj si, že mě nic nevyděsilo, nikdy mě nic nevyděsilo. Jde mi jen o můj kmen. Když tu zůstanem, pozabíjej nás, to je víc než jistý. Musíme odtud pryč a Příď je pro nás stejně bezpečný místo jako každý jiný..." Unaveně klesl na postel a ukázal bratrovi, aby si taky sedl. "S lidma se bojovat dá, ale s krysama ne."
"S krysama?" opakovala dívka.
"Jo, s krysama, krasotinko," řekl Gregg a vycenil tesáky, aby zdůraznil, že to myslí vážně. "S velkýma špinavýma krysama, který dovedou myslet a sdružujou se jako lidi. Víš, co mám na mysli, Royi?"
Complain zbledl.

"Vím," řekl. "Už se po mně taky proběhly. Předávají si povely, oblíkají se do hadrů a chytají jiný zvířata."
"Takže ty je znáš? To se divím... víš toho asi víc, než si myslím. Tyhle krysí smečky jsou pro loď největší nebezpečí. Naučily se společně útočit a pomáhat si. Přesně tak se na nás vrhly, a proto jsem se rozhodl zmizet odtud. Kdyby jich příště bylo víc, neubránili bysme se."
"To je zvláštní!" zvolala dívka, "na Příď ještě nic takového nikdy nezaútočilo."
"Možná že ne. Příď není celý svět," odpověděl Gregg suše a řekl, že podle něho se krysy drží právě v Pustinách, protože tu mohou napadat a zabíjet osamělé lidi. Poslední přepadení je jednak důkazem, že síla a organizovanost krys roste, jednak i jejich omylem: neuvědomily si totiž, jak silná ve skutečnosti Greggova tlupa je. Pak se Gregg zarazil, jako by se rozhodl, že řekl víc než dost, a změnil téma.
Jeho představy příchodu do Přídě byly jednoduché. Chtěl si své lidi - bylo jich celkem asi padesát - ponechat jako samostatnou jednotku, která se bude držet stranou od ostatních obyvatel Přídě. Své směny budou trávit jako dosud v Pustinách a do Přídě se budou vracet jenom spát. Navíc by si vzali na starost ochranu Přídě před Vetřelci, Obry, krysami a dalšími útočníky.
"Co za to chceš?" zeptal se Complain.
"Právo ovládat a trestat své lidi," řekl Gregg. "A každý mě bude muset oslovovat kapitáne."
"Není to dětinskost?"
"Myslíš? Tys nikdy neměl potuchy, o co vlastně jde. Mám totiž jeden starý deník a v něm důkaz, že já - a ty tedy taky - jsme potomci kapitána tyhle lodi. Jmenoval se kapitán Complain, Gregory Complain. A patřila mu celá loď. Jen si to představ, jestli to svedeš..."
Na Greggově obličeji se na chvíli rozsvítil zvláštní úsměv, pak znovu spadla opona nepřátelství. Jako by za ní byl člověk, který se snaží najít svůj vztah k světu, ne jen otrhaný násilník, usazený na hromadě obvazů. Když se dívka zeptala, jak starý ten deník je, pokrčil rameny a přiznal, že nikdy nepřečetl víc než první stranu. I to mu však muselo trvat zatraceně dlouho, usoudil Roy.
"Je v šuplíku zrovna za tebou," řekl Gregg, "a jestli se dohodném, tak ti ho někdy později ukážu. Rozhodli jste se už nějak?"
"Nabízíš dost málo, bratře, aby to bylo pro nás výhodné," řekl Complain. "Třeba to krysí nebezpečí - zveličuješ ho, protože k tomu máš důvody."
Gregg vstal. "Víš co? Pojď se na něco mrknout. A ty, Hawle, zatím dohlídni na dámu, to, na co se jdem podívat, není pro její oči zrovna vhodný."
Vedl Complaina po chodbě plné ruin a litoval přitom, že musí tak skvělou skrýš opustit. Pradávný výbuch spolu se zamčenými přepážkami mezi palubami poskytly bandě pevnost přístupnou pouze otvorem, kterým vytáhli Complaina a Vyannovou nahoru. Bylo přece jen znát, že má ze setkání s bratrem trochu radost, i když se tvářil stejně nevrle jako na počátku. Pak otevřel dveře do malého přístěnku.
"Tady máš jednoho kámoše," řekl a máchl rukou, jako by Roye uváděl do společnosti.
Avšak ani tohle gesto nemohlo Complaina připravit o překvapení: na hrubé, špinavé posteli ležel Ern Roffery. Byl sotva k poznání, chyběly mu tři prsty a polovina obličeje včetně jednoho oka a z knírů zůstal jen ožvýkaný zbytek. Nikdo Complainovi nemusel vykládat, že je to práce krys - na obnažené lícní kosti byly ještě stopy jejich zubů.
"Vůbec bych se nedivil, kdyby už byl na Pouti," řekl Gregg a ani se nesnažil být ohleduplný. "Chudák, muselo ho to pořádně bolet. Uzrály mu i půlku hrudníku."
Zatřásl Rofferymu ramenem, pak mu zvedl hlavu a nechal ji bezvládně spadnout na polštář.
"Je ještě teplý, zřejmě je v bezvědomí," řekl. "Už vidíš, co dovedou? Sebrali jsme toho hrdinu minulou směnu o pár palub dál. Řekl, že ho takhle zřídily krysy - a taky mi řekl o tobě. Poznal mě totiž. Nebyl to špatný chlapík."
"Jeden z nejlepších, co jsem znal," řekl Complain. Hrdlo se mu sevřelo, že sotva mluvil, a i když nechtěl, začal si představovat, co asi všechno musel Roffery zakusit. Nebyl schopen odtrhnout oči od trosek jeho obličeje, jen ochromeně stál a poslouchal Gregga.
Krysy Rofferyho sebraly hned u bazénu, ještě omámeného plynem Obrů. Naložily ho na jakási nosítka a odvlekly s sebou do doupěte, kde ho vyslýchaly a mučily.
Žíly mezi zdemolovanými palubami, kam se žádný člověk sám nedostal. Doupě jich bylo plné a ještě víc v něm bylo nejrůznějších krámů, natahaných z celé lodi a sloužících jako jeskyně a úkryty. Roffery viděl i zvířata, která krysy zajaly a která živořila v nepředstavitelných podmínkách s nimi. Byly tam spousty zrůd, obdob lidských mutantů, a některé dokázaly vstupovat do myšlení jiných tvorů. Právě jim krysy poručily, aby Rofferyho vyslýchaly.
Complain se roztřásl a znovu se mu vybavil odpudivý pocit, který zakoušel, když mu králík vystřeloval své otázky přímo do mozku. Rofferyho utrpení muselo být nesrovnatelně horší a trvalo mnohem déle. Krysy se asi od něho dozvěděly dost - věděl toho o životě lidí hodně - avšak i on sám se dozvěděl něco o nich. Znaly loď tak, jak ji po katastrofě nikdo z lidí nepoznal. Poniky jim nepřekážely, pohybovaly se v prostorách mezi palubami a lidé je sotva kdy zahlédli. Cestu si nacházely i trubkami, stokami a odpadovými rourami, jimiž byla loď prorostlá jako cévami.
"Je ti už jasný, co mi vadí, ne?" řekl Gregg. "Nestojím o to, aby mi někdo užvýkal kus hlavy. Podle mě znamenají tyhle krysy konec všeho. Ale teď už pojď za tou tvou ženskou. Vybral sis dobře, bratře. Moje stará nebyla žádná kráska - všechny chrupavky v kolenou měla zkostnatělé, takže nemohla ohnout kolena - ale... v posteli to vůbec nevadilo."
Když se vrátili, tvářil se Hawl provinile a Laura měla v ruce hrnek. Udělalo se jí prý špatně ze zakrvácených obvazů a Hawl jí donesl něco k pití.
"Přinesl jsem kapku taky tobě, kapitáne," dodala malá hlava. "Hoď to do sebe."
Gregg začal lokat a Complain se pomalu chystal na cestu zpátky. Pořád se nemohl vzpamatovat z toho, co viděl.
"Přednesem tvou nabídku Radě," řekl. "Až uslyší o krysách, myslím, že ji přijmou. Pak se vrátím a řeknu ti, jak se

rozhodli. Teď už ale musíme jít, příští směnu bude tma a my musíme stihnout ještě spoustu věcí."
Gregg se upřeně na bratra zadíval. Tvářil se pořád nepřístupně, ale uvnitř jeho mozku vřel nepokoj. Určitě toužil po tom, aby se všemi svými lidmi byl už co nejdřív v Přídi. Asi právě teď ho poprvé v životě napadlo, že jeho mladší bratr je někdo, s kým je nutné počítat.
"Tady máš ode mě prezent," řekl, jako by se mu nechtělo, a hodil Complainovi cosi, co sebral z postele. "Je to nějaký paprskomet, sebrali jsme ho Obrovi, kterýho jsme před pár měsícema zapíchli. Zabíjí to horkem. Ale je to nešikovný do ruky, a když nedáš pozor, můžeš se spálit sám. Proti krysám je to dost užitečný."
Ten ‚paprskomet' byl malý a široký a bylo vidět, že se skutečně drží v ruce tak špatně, jak Gregg říká. Když stiskl spoušť, vytryskl zpředu vějíř téměř neviditelného žáru a doletěl až skoro ke Complainovi. Complain zbraň s díky přijal, a také proto se s bratrem loučil až nečekaně srdečně. Je to směšné, říkal si potom, mít radost z takového vztahu, jako je jejich.
Zpátky se vraceli sami. Complain se bál mnohem víc než při cestě sem a ani na okamžik nepřestával dávat pozor na krysy. Do Přídě dorazili v pořádku; tam však mezitím došlo k další nečekané události.
IV
V Přídi byl Obr. Nepronikl tam přes žádný zátaras, všechny byly pod nepřetržitým dohledem, ale přesto se zničehonic postavil do cesty dělnici, která se vracela domů na čtrnáctou palubu. Dřív než stačila vykřiknout, popadl ji, nacpal do úst roubík a spoutal. Víc nic, hned potom nechal svázanou dívku ležet a zmizel. Děvčeti se po chvíli podařilo roubík překousnout a přivolat pomoc.
Stráže okamžitě začaly po násilníkovi pátrat. Potvrzení existence Obrů - bylo-li vůbec ještě něčeho takového v Přídi třeba - všechny znepokojilo a znepokojení ještě zvyšovala zjevná nesmyslnost přepadení. Obrovi muselo jít o něco důležitějšího. Všeobecně zavládl názor, že se Obři probírají z dlouhého útlumu, aby se znovu zmocnili vlády nad lodí. Scoyt s většinou svých podřízených začal systematicky prohledávat podlaží kolem místa incidentu.
Complain s Vyannovou se všechno dozvěděli hned u zátarasu od rozčileného strážce. Cestou dál zaslechli vzdálené hvízdání a všimli si, že chodby jsou skoro prázdné - většina lidí se zřejmě připojila k honu. V Přídi stejně jako v Ubikacích bylo každé vytržení z všednosti jen vítáno.
Dívka ulehčené vydechla.
"Alespoň budeme mít trošku klidu pro sebe," řekla. "Nechtěla jsem chodit na Radu dřív, než si spolu promluvíme. Nevím, co si myslíš ty, ale já jsem si jistá jednou věcí: tlupa tvého bratra sem nesmí. Nikdo by je nezvládl."
Complain i bez uvažování tušil, co dívku zneklidňuje. Měl dokonce chuť s ní souhlasit, přesto ale řekl: "Ty bys je klidně dala sežrat krysám?"
"Gregg schopnosti krys schválně přehání. Myslí si, že je to páka, kterou na nás zapůsobí. Jestli se jich opravdu tolik bojí, může se přece odstěhovat jinam do Pustin. Ale sem rozhodně nesmí, my bychom to nemuseli přežít."
Kolem úst se jí znovu objevil neústupný výraz. Vypadala tak sebejistě, že Complain dostal hroznou chuť se jí vzepřít. Poznala to na něm, trochu se usmála a řekla: "Promluvíme si o tom u mě, ne, Royi?"
Bydlela v místnosti hodně podobné Complainově kabině. Strohost a téměř vojenskou přísnost rušil jen pestrý koberec na podlaze. Zavřela dveře a řekla: "Budu muset Rogerovi i Radě doporučit, aby sem Gregga za žádnou cenu nepouštěli. Snad sis všiml, že polovina jeho lidí je nějakým způsobem deformovaná. Asi musí vzít zavděk každou zrůdou z Pustin, ale to v Přídi dovolit nemůžeme."
Přezíravost, s níž to řekla, Complaina popudila.
"Gregg ví o oblasti kolem Přídě víc než my všichni tady. Při žádné výpravě do poniků se bez něj neobejdem."
Mávla rukou a pak ji položila na jeho.
"Nebudem se teď hádat, stejně o tom rozhodne Rada. Musím ti něco ukázat -"
"Počkej ještě," zarazil ji Complain. "Gregg tvrdil něco, co se mi nelíbí. Prý tě poslali, abys mě hlídala. Je to pravda?"
Pozorně se na něho zadívala. Pak se její přísnost rozpustila v úsměvu. "A co když já sama na tebe ráda dávám pozor?"
Dostal se až tam, odkud nelze couvnout. Věděl, co teď nevyhnutelně udělá, a zrychlil se mu tep. Hodil Greggovu nešikovnou zbraň na postel. I když ho Laura odmrští tím nejtvrdším způsobem, pořád to bude stát za nádherný pocit, že ji objímal, tiskl k sobě, líbal.
Když znovu otevřela oči, zářily stejně jako jeho. "Zůstaneš v Přídi, Royi?" zašeptala.
"Musíš se na to ještě ptát?" odpověděl a pohladil vlasy, které se mu od prvního okamžiku tolik líbily. Objímali se a dlouho hleděli jeden na druhého. Potom se dívka nadechla a řekla: "Tak se pojď podívat, co pro tebe mám! Když budeme mít štěstí, dozvíme se o lodi spoustu věcí, které ještě nevíme."
Vrátila se už zpátky na zem; Complainovi to trvalo o něco déle. Posadila se na postel a zpod šatů vylovila útlý černý sešit. Podala mu ho, byl zahřátý teplem jejího těla. Sedl si vedle ní, položil knížku na postel a objal ji.
"Lauro, miláčku," poprvé pronesl její křestní jméno nahlas, "musíme zrovna teď prohlížet nějakou mizernou knížku?"
Vzala sešit a znovu mu ho vložila do rukou.
"Musíme," řekla. "Napsal ji jeden z tvých předků. Sebrala jsem ji Greggovi ze zásuvky, když jsem poslala to strašidlo Hawla pro něco k pití. Je to deník Gregory Complaina, kapitána téhle lodi."
Instinkt, který ji donutil sešit sebrat, byl opodstatněný. Zápisů bylo v deníku poměrně málo, avšak rozestřel se před nimi ohromující obraz minulosti. Laura četla rychle a Complain se brzy vzdal pokusů stačit jí. Lehl si s hlavou v jejím klíně a začal poslouchat, jak čte nahlas. Oba byli u vytržení a ani si neuvědomovali, jaké náhodě musí vděčit, že se nevelký sešit přes celá ta léta zachoval.
Prvním zápisům moc nerozuměli, mluvily o věcech, o nichž ani jeden z nich neměl potuchy. Ale brzy začali tušit, že pisatele deníku i jeho současníky začalo něco hodně znepokojovat. Jako by stísňující dech obav dosahoval až k nim, i když se všechno odehrálo tak dávno - Gregory Complain byl prvním kapitánem lodi na cestě zpátky.

Několik stránek po začátku deníku konečně objevili zápis, který jim napověděl, co se na lodi vlastně přihodilo.
28. 11. 2521 - Další potíže v zemědělském úseku. Koncem ranní směny přišel agrotechnik Watkins, zodpovědný za rostlinné kultury, a hlásil, že stav druhů napadených chlorózou se ani přes léčbu železem nezlepšil. Spektrum výměšků se rozšířilo o dva stupně. Pór. Stover - posádka mu říká Noe - přišel hned po něm. Má na starosti inseminaci živočichů. Podobně jako Watkins není ani on se svými svěřenci spokojený. Zdá se, že myši se rozmnožují podstatně rychleji, ale rodí nedovyvinuté plody. U morčat se jeví podobné tendence. Ale tohle asi nebude naše hlavní starost, většina živočichů byla podle plánů ponechána na Nové Zemi (trošku nabubřelé jméno pro Procyon V) a těch pár, co zbylo, je jen ústupek Noemově sentimentalitě, l když snad na jeho názoru, že laboratorní pokusy s nimi mohou být užitečné, přece jen něco bude.
30. 11. 2521 - Včera byl obvyklý měsíční ples. Jako vždycky ho uspořádala moje milá žena Yvonna. Vypadala skvěle - ale co dělat, roky jsou na nás všech už vidět. Vždyť Frankovi je osmnáct! I když si dala s plesem spoustu práce, nevydařil se, byl první po opuštění oběžné dráhy a nepřítomnost kolonistů bylo cítit. Zdá se najednou, že nás na palubě lodi zbylo hrozně málo. Za sebou máme deset dní letu od Procyonu a čeká nás těžké břímě jednotvárných let cesty.
Ráno jsem se byl podívat ve středu trupu na rostlinné kultury. Watkins i odborník na hydroponii Montgomery se tvářili povzbudivě. Většina rostlin je v horším stavu než dřív, avšak pět základních druhů, důležitých pro vytváření kyslíku, se začíná vzpamatovávat. Určitě pomohly dávky železa. U Noema Stovera je optimismu už méně - mají spoustu nemocných zvířat.

2. 12. 2521 - Dosáhli jsme maxima zrychlení. Kdyby to někoho dokázalo nadchnout, mohl by si říct, že daleká pouť k domovu teprve teď opravdu začala... Ale morálka upadá. Yvonna i Frank jsou báječní, myslím, že se snaží zapomenout, že naše Joy - ještě nedávno naše malá Joy - je už od nás vzdálena několik astronomických jednotek. Oddělení vnitřních vztahů ohlásilo, že se v ubikacích posádky vytvořil nepovolený klub, říká si ‚Společnost proti plození'. Myslím, že základní lidské potřeby se s touhle společností vyrovnají brzo samy. Horší to bude s ubohým Bassitem... Byl ornitologem druhé třídy, ale teď, když všichni ptáci až na pár vrabců byli vypuštěni na Nové Zemi, se mu čas strašně vleče. Ze starých učebnic psychologie splácal vlastní, zatraceně bezútěšné náboženství a teď prosazuje, aby směl kázat v Hlavním koridoru. Ze všeho nejvíc zaráží, že - jak se zdá - lidi ho ochotně poslouchají. Řekl bych typický příznak doby.
Tohle ale nejsou nejdůležitější problémy. Zrovna jsem se chystal zabývat se tím nejvážnějším - situací zvířat -, když mě volají. Musím končit. Příště.

5. 12. 2521 - Na deník schází čas. Padlo na nás snad prokletí! V lodi není jediné zdravé zvíře. Hodně jich už pošlo a ta, která jsou dosud naživu, ztuhle leží a známky života projeví jen občas svalovou křečí. Distaff zodpovědný za živočišné kultury (chodili jsme spolu do školy), je nemocný, ale jeho podřízeni i Noe odvádějí dobrou práci. Zdá se, že léky u nemocných zvířat nezabírají. Kdyby jen některé z nich mohlo promluvit! Agrotechnici se spolu s laboratořemi snaží všemi prostředky zjistit příčinu epidemie. Boží prokletí?... Samozřejmě že je to voda na Bassitův mlýn!

10. 12. 2521 - V hromadě denních hlášení je každý den nový soupis nemocných. Osmého jich bylo devět, včera devatenáct, dnes čtyřicet jedna. Vrchní lékař Toynbee poslal žádost, abych ho přijal (jako bych ji potřeboval). Navštívil jsem ho v palubní nemocnici. Podle něho způsobila všechno otrava jídlem, zatím ještě blíže neurčená. Jako obyčejně mluvil Toynbee učené a vznešeně, ale nic přesného říct nedokázal. Tvrdí, že to, co nejdřív otrávilo zvířata, teď otrávilo i jeho pacienty. Jsou to většinou děti a vypadají hrozně. Leží stejně jako zvířata ztuhle, jen občas škubnou některým svalem. Mají vysoké teploty a paralyzované hlasivky. Zákaz návštěv v palubní nemocnici.

14. 12. 2521 - Všechny děti i starší chlapci a děvčata z lodi už leží s bolestmi v nemocnici. Jsou nakaženi i dospělí, celkem je 109 nemocných, skoro čtvrtina posádky. Naštěstí - samozřejmě jen z hlediska provozu lodi - se zdá, že starší lidé jsou odolnější. Včera zemřel Distaff, byl však nemocný už předtím. Žádné úmrtí způsobené novým ochrnutím nebylo hlášeno. Všude kolem tváře plné strachu. Sotva se jim dokážu podívat do očí.

17. 12. 2521 - Pane náš, neodvrátil ses od nás, když jsme startovali, neodvracej se od nás ani teď! Před devíti dny přišlo hlášení o prvních devíti nemocných. Osm z nich dnes zemřelo. Mysleli jsme, že se uzdravují, Toynbee to tvrdil taky. Po týdenní ztuhlosti cítili pacienti dva dny uvolnění, i když vysoké teploty nepolevovaly. Tři z nich rozumně promluvili, cítili se dobře, zbytek vypadal jako v komatu. Zemřeli tiše, bez boje. Laboratoř připravila histologické nálezy. Z první várky nemocných přežila pouze Sheila Simpsonová, třináctiletá dívenka. Má nižší teplotu, je naděje, že bude žít.
Zítra končí devítidenní cyklus deseti dalších nemocných. Mám hroznou předtuchu.
Onemocnělo už 188 lidí. Palubní nemocnice je plná, hodně pacientů leží ve vlastních kabinách. Musím povolávat do služby i lidi z oddělení motorů. Bassit má konjunkturu! Po obědě přišla delegace dvaceti lodních důstojníků, vedená Watkinsem, chtěli, abychom se vrátili na Novou Zemi, dokud to je ještě možné. Samozřejmě že jsem jim to musel rozmluvit. V delegaci byl i Cruikshank z lodních novin, mezi osmi mrtvými z dnešního rána je i jeho syn.

18. 12. 2521 - Nemohu spát. Dnes časně ráno onemocněl Frank. Leží strnule, jako by byl mrtvý, a jen zírá - ale kam? Ubohý chlapec, je dalším z jednadvaceti nových případů. Onemocněli i starší lidé. Musel jsem změnit denní řád lodi; ještě pár stejných dní a klidně ho můžeme zrušit úplně. Štěstí že většina zařízení funguje automaticky a nikdo se o ně nemusí starat.

Z deseti nemocných, kterým dnes skončil devítidenní cyklus, zemřelo sedm. Ostatní tři jsou zpola v bezvědomí. Všichni teď mluví jen o nemoci, začalo se jí říkat ‚devítidenní zimnice'. Musel jsem dát Bassita zavřít za šíření depresivních nálad.
Byl jsem na velice dlouhé prohlídce zemědělského úseku, unavilo mě to. Watkins se po včerejší neúspěšné návštěvě delegace důstojníků tvářil dost upjaté. Noe ohlásil, že zimnicí onemocnělo 95 % všech domácích zvířat v lodi. Skoro 45 % z nich se uzdravilo, doufám jen, že u lidí to bude vypadat alespoň stejně. Naneštěstí však čím větší zvířata byla, tím víc jich umíralo: nepřežili žádní koně, a co je horší, ani žádné krávy. Špatné je to s ovcemi, poměrně dobře vypadají prasata a psi. Myši i krysy se uzdravily všechny a jejich rozmnožovací schopnosti zůstaly nedotčené.
Rostliny rostoucí v zemi dopadly zhruba stejně. Oslabené oddělení rostlinných kultur udělalo obrovský kus práce, zpustošené záhony jsou už vyčištěné.
Montgomery mi pyšně předvedl hydroponiky. Krásně se z chlorózy vzpamatovaly (byla to vůbec chloróza?) a jsou snad silnější než dřív. Zdá se, že jim devítidenní zimnice pomohla. Pěstujeme teď pět typů rostlin produkujících kyslík: dva ‚suché', jeden ‚polosuchý' a dva ‚mokré'. Jeden ze ‚suchých' druhů, odrůda s jedlými plody vypěstovaná před staletími z černého bezu, se bujně rozrůstá a má snahu přesahovat ze štěrkových záhonů na palubu. V celém oddělení rostlinných kultur se udržuje vysoká teplota, Montgomery soudí, že to pomáhá.
Telefonoval jsem do laboratoří. Slibují, že zítra už snad vyvinou lék proti epidemii, naneštěstí však většina výzkumníků leží. Všechno se snaží řídit jakási Paynová.

21. 12. 2521 - Uzavřel jsem řídicí stanoviště, možná že navždycky. Bledé hvězdy za okny zakryly rolety. Na loď padla příšerná ponurost. Víc než polovina z nás už má devítidenní zimnici a z 66 lidí, kteří mají za sebou celý cyklus, je jich 46 mrtvých. Procento úmrtí každý den klesá, ale i ti, kteří přežijí, zůstávají napůl v bezvědomí, l Sheila Simpsonová se dosud sotva pohne.
Udržet pořádek je čím dál tím těžší. Spojení se vzdálenějšími částmi lodi je prakticky nemožné, zimnici dostala i většina pracovníků centrály. Lidé se shromažďují do houfů a jen čekají. Někdy vládne apatie, jindy si krátí čekání na konec orgiemi. Pořád si představuju, jak nakonec zemře i poslední z nás a tenhle děsivý hrob se bude celá tisíciletí řítit vesmírem, než ho nějaké slunce pohltí.
Jenže pesimismus je slabost. Ani Yvonna mi nesvede dodat náladu.
V laboratořích přišli na příčinu zimnice, ale teď už se to zdá trochu bezvýznamné. Poznání někdy přichází pozdě. Ať už je cena objevu výzkumníků jakákoli, všechno prý způsobila maličkost: než jsme opustili novou planetu, rozhodli jsme se nabrat vodu. Veškerá stará voda byla vypuštěna na oběžnou dráhu a tanky byly naplněny zásobami čerstvé vody. Automatický systém, kterým rekultivujeme páry z ovzduší, sice funguje bezvadně, ale je přirozené, že voda používaná stále znovu a znovu se stane - mírně řečeno - nechutnou.
Ta, kterou jsme přivezli z potoků Procyonu V, chutnala lip. Samozřejmě že jsme testovali, zda v ní nejsou mikroorganismy, a přefiltrovali ji. Ale možná že jsme to neudělali tak důkladně, jak by se mělo - v průběhu generací přece jen metody vědecké práce trochu upadly. Zjišťovat, kdo dnešní krajně nešťastnou situaci zavinil, nemá smysl. Jednoduše řečeno, ve vodě byly rozpuštěny molekulární roztoky bílkovin a ty našimi filtry pronikly.
June Paynová z výzkumného oddělení je chytrá a cílevědomá žena. Jen její neobyčejně vyvinutý strach z velkých prostor způsobil, že se svým mužem nezůstala na Procyonu V. Vysvětlila mi, jak na sebe řetěz událostí navazuje, a snažila se, abych tomu byl schopen porozumět. Bílkoviny jsou vlastně složité sloučeniny aminokyselin; aminokyseliny se spojují do uzavřených řetězců a tím bílkoviny vznikají. I když známe celkem jen dvacet pět aminokyselin, je kombinací bílkovin, jež jsou z nich utvořeny, bezpočet. A ve vodě z Procyonu se naneštěstí objevila ještě dvacátá šestá aminokyselina.
Ve vodních nádržích se bílkoviny brzy rozložily na své základní složky, stejně jako se to bezpochyby děje i na jejich domovské planetě. Lidé, zvířata i rostliny v lodi spotřebují každý den obrovské množství vody. Jejich organismy budují z aminokyselin vlastní bílkoviny a ty se pak přenášejí do buněk těl. Stávají se buď stavební hmotou organismu, nebo jeho pohonnou hmotou a pak se znovu rozkládají ve spalovacím procesu metabolismu na aminokyseliny. Alespoň to je normální průběh děje.
Ovšem další, šestadvacátá aminokyselina tento řád narušuje. Tvoří příliš složité bílkoviny, než aby s nimi dokázal organismus - rostlinný i živočišný - zacházet a rozkládat je. Důsledkem je mimo jiné ztuhlost končetin. Paynová říká, že složitější řetězce peptidů mohly vznikout například díky silnější gravitaci Nové Země - o tom, jaké následky silnější gravitace na volně vznikající bílkoviny má, zatím mnoho nevíme.
Teď asi na tom nebudou osadníci na Nové Zemi o moc lépe než my. Mají však přece jen jednu výhodu, umřou na čerstvém vzduchu.

22. 12. 2521 - Včera už nebyl čas zápis dokončit, i když dnes se zdá, jako kdybych měl všechen čas, co na světě je.
Ráno ohlásil utahaný Toynbee dalších čtrnáct mrtvých. V lodi už je devítidenní zimnice nejvyšším pánem, dnes napadla i mou drahou Yvonnu. Položil jsem ji do postele. Nemohu se na ni podívat, je to příliš hrozné. Přestal jsem se i modlit.
Abych dopověděl, co mi vysvětlovala mladá Paynová. Když mluvila o počtu lidí, kteří přežijí, vyjadřovala se opatrně, ale nadějně. Těla obětí zimnice jsou podle ní nehybná, avšak uvnitř jejich organismus bojuje s příliš složitými bílkovinami, a bude-li dostatečně odolný, podaří se mu je nakonec rozložit. "Další malá bílkovina nám nemůže ublížit," říká. Nové bílkoviny se stanou součástí buněk těla a po překonání období potíží je možné, že budou organismem tolerovány. Nová aminokyselina, jmenuje se paynin (jak mi to chytré mladé stvoření klidně oznámilo!), už byla také izolována. Ovlivňuje, podobně jako známý leucin nebo lysin, vzrůst. Jak, to se dá zjistit jen dlouhodobým výzkumem,

na který, obávám se, těžko budeme mít čas.
Známe a budeme znát jen krátkodobé výsledky. Rostliny se na paynin už z větší části adaptovaly, sžily se s ním a daří se jim výborně. U zvířat je to různé, každý druh se adaptoval jinak, ačkoli nejvíc paynin zřejmě prospívá prasatům. Všichni tvorové, kteří přežijí, jsou podle Paynové mutanty, sama mluví o "mutacích na nízké úrovni". Zdá se, že vysoké teploty panující v zemědělském úseku pomáhají. Nařídil jsem, aby teplota v celé lodi byla zvýšena o 6 °C. Bojím se, že je to skutečně jediné, co jsme schopni udělat.
Zřejmě čím je organismus složitější, tím hůře se přizpůsobuje novým bílkovinám. Lidé mají smůlu, a zvlášť my.

24. 12. 2521 - Toynbee dostal zimnici. A Montgomery. Oba dva onemocněli dnes ráno, celkem jen pět lidí. Vypadá to, že ty praštěné bílkoviny mají nejhorší práci už za sebou. Snažím se pořád něco vyčíst z hlášení, které mi nemocnice nepřestává hrdinsky posílat, a zjišťuju jen, že čím je člověk starší, tím lépe ze začátku odolává a tím menší šanci má, když zimnici dostane. Ptal jsem se na to Paynové, přišla mě sama navštívit (sama se taky jmenovala vedqucí výzkumu a já jí mohu za všechno, co dělá, jen děkovat). Myslí, že to nic neznamená, většině nemocí odolává mladší organismus lépe.
Malá Sheila Simpsonová se uzdravila! Dostala zimnici jako jedna z prvních, před šestnácti nekonečně dlouhými dny. Šel jsem se za ní podívat, zdá se zcela v pořádku, jen se nějak rychle a trhavě pohybuje. Taky teplota jí neklesá. Ale prese všechno je první, kdo se vzpamatoval.
Úplně nesmyslně mi to zvedlo náladu. Kdyby přežilo jen 100 mužů a žen, mohou se rozmnožit a jejich potomci by mohli dopravit loď až domů. Pod jakou hranici nesmí počet lidí v lodi klesnout, abychom nevymřeli? Někde v knihovně je určitě ukryta odpověď, možná v některém z opuštěných svazků napsaných a vytištěných těmi, kdo v lodi žili před námi...
Dnes také došlo ke vzpouře. Nesmyslná záležitost, vedli ji seržant Tugsten z lodní bezpečnosti a Murphy, skladník zbraní. Přeskočilo jim v hlavě a několika ručními atomovými zbraněmi, které jsme nevyložili na Procyonu V, zabili šest ze svých společníků. Uprostřed trupu způsobili dost škod. Je to zvláštní, ale po mně nešli! Dal jsem je odzbrojit a hodit do cely, Bassit bude alespoň mít ke komu kázat. Abych se vyhnul dalšímu ničení lodi, nechal jsem sebrat a zničit všechny zbraně kromě ‚paprskometů'. Tak se na lodi říká pistolím paralyzujícím nervové systémy, které nemají žádný vliv na neživou hmotu.

25. 12. 2521 - Další pokus o vzpouru. Propukl, když jsem zrovna byl dole v zemědělském úseku. Farma je jedním z nejcitlivějších provozů lodi, práce se tu nesmí zastavit za žádnou cenu. Rostliny produkující kyslík v úseku hydroponie péči nepotřebují. Avšak jedna z nich, ‚suchý' typ, o němž jsem už psal, se rozbujela po celé podlaze a vypadá, jako by žila jen sama ze sebe. Zrovna jsem si ji prohlížel, když se přiřítil v čele zástupu žen Noe Stover a zasáhl mě mírnou dávkou z paprskometu.
Hned jak jsem se probral, mě odvlekli do řídicího stanoviště a začali vyhrožovat, že jestliže loď neobrátím zpátky k Nové Zemi, zabijí mě. Trvalo dost dlouho, než se mi podařilo přesvědčit je, že otočit loď o 180° by při její současné cestovní rychlosti, 1328,5krát vyšší než rychlost pohybu Země, trvalo asi pět let. Pochopili to, až když jsem nakreslil na papír všechny dynamické faktory. Zdeptalo je to natolik, že se mě rozhodli tak jako tak zabít.
A kdo mě zachránil? Bohužel nikdo z lodních důstojníků, ale June Paynová, samotná, moje statečné děvče z výzkumného oddělení! Vychrlila na ně toho tolik, že se včetně Noema se svěšenými hlavami odplížili. Ještě teď je slyším, jak řádí na některé z dolních palub. Dostali se k zásobám alkoholu.

26. 12. 2521 - Můžeme už mluvit o šesti zcela vyléčených, včetně malé Sheily. Všichni sice mají zvýšenou teplotu a pohybují se trhavě a rychle, ale tvrdí, že jsou v pořádku. Naštěstí si nepamatují nic z bolestí, které museli protrpět. Zimnice zatím vybírá svou daň dál. Hlášení z nemocnice už nedocházejí, ale předpokládám, že zdravých zůstává asi tak zhruba 50 lidí. Padesát! Doba jejich - vlastně i mojí imunity ubíhá. Vzniku deformovaných bílkovin uniknout nelze, ale vznik takových spojení je náhodný a některým z nás trvá déle, než se v jejich tkáních nahromadí kritické množství nových bílkovin.
Tak to alespoň tvrdí June Paynová. Byla zas u mě, samozřejmě jsem jí za to, jak mi pomohla, neskonale vděčný. A nejspíš jsem i opuštěný. Uvědomil jsem si, co dělám, až když jsem ji začal vášnivě líbat. Je o dobrých patnáct let mladší než já a je velmi hezká. Začala mi vysvětlovat - ale copak něco tak starého musí člověk ještě opakovat? -, že se cítí sama, že má strach, jak málo nám zbývá času a proč bychom se nemohli pomilovat... Nařídil jsem jí, aby odešla, a pak jsem si uvědomil, že vztek, který mě popadl, je jen důkazem, jak po ní toužím. Mrzí mě, že jsem byl tak ostrý, ale způsobilo to pomyšlení na Yvonnu, mlčky trpící o několik metrů dál ve vedlejší místnosti.
Zítra si musím vzít zbraň a vypravit se na kontrolu lodi.

27. 12. 2521 - Sehnal jsem dva mladší lodní důstojníky, Johna Halla a Margaret Prestellanovou, aby mě při kontrole doprovodili. Posádka vypadá naprosto spořádaně. Noe zřídil ošetřovatelskou službu a stará se o pacienty, kteří prošli devítidenní zimnicí. Kam až asi dosáhnou následky této katastrofy?
Někdo propustil Bassita. Úplně zešílel - ale přesto jsem jeho učení málem začal sám věřit. V téhle márnici je asi snazší uvěřit v psychoanalýzu než v Boha.
Došli jsme do zemědělského úseku. Vypadá to tu jak po boji, zvířata pobíhají volně mezi rostlinami. A hydroponiky! ‚Suchý' typ produkující kyslík (už jsem o něm psal dřív) se pod vlivem payninu značně změnil. Rozšířil se i do chodeb a jeho kořenový systém před sebou hrne zásobu půdy, jako kdyby si rostlina vyvinula schopnost myslet. Přepadl mě poněkud absurdní nápad, že se ta věc může rozrůst do celé lodi a zadusit ji. Pro jistotu jsem zašel do řídicího stanoviště

a stiskl páku, která uzavírá ve všech palubách přístupové dveře do hlavního koridoru. Snad to životnímu stylu té rostliny zlomí vaz.
Frank se probral ze strnulosti. Nepoznává mě, musím se za ním zítra zajít podívat znovu.
Dnes onemocněla zimnicí June, ta skvělá, vždycky rozzářená June! Ukázala mi ji Prestellanová. Jak sama předvídala, jen nehybně leží a trpí. Pohled na ni mě zrádně zabolel víc než pohled na Yvonnu. Přál bych si, aby - ale co vlastně záleží na tom, co bych si přál? PŘÍŠTĚ JSEM NA ŘADĚ JÁ.

28. 12. 2521 - Prestellanová mi připomněla, že kolem prošly vánoce. Připadá mi to jako nepovedený žert; ani jsem si na ně nevzpomněl. Tak tohle oslavovali ti ubozí opilí vzbouřenci!
Frank mě dnes poznal. I když ještě není dost silný, aby mohl promluvit, prozradily to jeho oči. Jestli někdy bude kapitánem, tak to bude zatraceně odlišná loď.
Do dnešního dne dvacet uzdravených. Je to zlepšení a dodává to naději.
Naše neštěstí z nás udělalo myslitele. Teprve teď, když celá naše daleká pouť neznamená víc než návrat k temnotám, začínám uvažovat, zda vůbec mají mezihvězdné výpravy nějaký smysl. Kolik jen nešťastných mužů a žen na to myslelo přede mnou v tomhle věčném vězení už na cestě k Procyonu. Jejich životy uběhly zbytečně, jen aby se uskutečnila jedna velkolepá myšlenka. Stejně tak uběhnou naše životy i životy všech, kteří přijdou po nás, do té doby, než se naši vzdálení potomci znovu postaví na půdu Země. Země? Modlím se jen, aby se srdce lidí na Zemi změnila, aby už se tolik nepodobala tvrdým kovům, jimž tak dlouho sloužili a jež tak milovali. Teprve věk divů techniky 24. století mohl stvořit naši podivuhodnou loď. Ale k čemu je tak krutý a neplodný zázrak! Jen takové, technikou posedlé století mohlo odsoudit nenarozené generace k tomu, aby žily v lodi - jako kdyby člověk byl jen nějaká protoplazma, bez citů. bez touhy.

Tady deník končil.
Když četla, musela Laura několikrát přestat a znovu ovládnout hlas. Její rázné, trochu vojácké chování bylo to tam, zůstalo děvče sedící na posteli, jen se rozplakat. Dočetla a znovu začala listovat deníkem zpátky, k větě na první stránce, která unikla Complainově pozornosti. Špičatým písmem kapitána Gregory Complaina tam stála slova: "Míříme k Zemi a víme, že ti, kdo zahlédnou její oblohu, se narodí, až zemře šest generací." Roztřeseným hlasem větu znovu přečetla a rozplakala se.
"Copak to nechápeš?" vzlykala, "Royi, cesta zpátky přece měla trvat jen sedm generací. A my už jsme dvacátá třetí. Dvacátá třetí! Musíme být od Země hrozně daleko a nic nás už nemůže zachránit!"
Zoufale, němě se Complain snažil dívku utěšit, avšak ani láska neměla sílu zmírnit utrpení nelidské pasti, v níž se octli. Nakonec, když Laura přestala vzlykat, začal Complain mluvit. Hlas mu skřípal, jak se pokoušel předstírat studený klid a odpoutat její pozornost - vlastně svoji také - od podstaty problému.
"Ten deník nám vysvětlil spoustu důležitých věcí, Lauro," říkal. "A musíme být rádi, že jsme se je dozvěděli. Alespoň nám vysvětlil, k jaké katastrofě došlo. Není to už jen strašidelná legenda, ale něco, s čím se mužem vyrovnat. Možná že se nikdy nedozvíme, jestli kapitán Gregory přežil zimnici, ale jeho syn ji určitě musel přežít, když se jméno Complain zachovalo. Snad přežila i June Paynová... Každopádně muselo zůstat dost lidí, třeba v malých skupinách, pak se vytvořily kmeny... a hydroponiky zatím prorostly skoro celou lodí."
"Koho by mohlo napadnout," zašeptala, "že tu neměly růst poniky! Jsou... jsou přece něco tak přirozeného, jako by existovaly odjakživa. Jako by -"
"Lauro! Lauro!" přerušil ji výkřikem. Zdvihl se a vzal zvláštní zbraň, kterou dostal od bratra. "Zbraň! V deníku je napsáno, že všechny zbraně kromě paprskometů byly zničeny. Takže tohle musí být něco jiného."
"Třeba na nějakou zapomněli," řekla unaveně.
"Třeba. Ale třeba taky ne. Vytváří to žár, ta věc musí určitě mít nějaký účel. Musí se tím dát něco dělat, jen zatím nevíme co. Zkusím to -"
"Opatrně, Royi," polekala se. "Mohl bys něco zapálit."
"Zkusím to na něčem, co nehoří. Vsadím se, že máme v ruce zatraceně důležitou věc!"
Opatrně zbraň zvedl a namířil hlaveň na stěnu. Na hladkém povrchu pažby byl knoflík s indikátorem. Stiskl ho stejně, jako to viděl u Gregga. Úzký vějíř téměř neviditelného žáru se rozevřel a dotkl stěny. Na matném kovu se objevila jasná zářící čára. Pomalu se rozšiřovala jako třešňové rty rozevírající se v úsměvu. Complain spěšně znovu stiskl tlačítko. Žár vyhasl, rty ztratily barvu, zkaštanověly a potom ztvrdly jako otevřená černá ústa, jimiž bylo vidět ven na chodbu.
Podívali se na sebe, jako by je zasáhl blesk.
"To musíme ohlásit Radě," řekl vyděšeně Complain.
"Počkej!" zarazila ho, "Royi, miláčku, dřív než někomu o téhle věci řeknem, chtěla bych ji na něčem vyzkoušet. Půjdeš se mnou?"
Když vyšli na chodbu, zjistili s úžasem, že hon na Obra ještě neskončil. Doba, kdy spadne tma a zahalí celou příští směnu, se rychle blížila a všichni, kdo se neúčastnili honu, se už zavírali ve svých kabinách a připravovali k ulehnutí. Loď vypadala opuštěně, možná že stejně opuštěně, jako před dávnými lety, kdy devítidenní zimnice povraždila polovinu jejích obyvatel. Nikdo si jich ani nevšiml. Spěchali rychle po chodbách. Když zhasla světla, rozsvítila dívka baterku.
Complain musel obdivovat rozhodnost, s níž vzdorovala porážce. Nikdy sám sebe nezkoumal a nevěděl, že do značné míry i on má stejnou vlastnost. Se znepokojením si jen uvědomoval, že by mohli narazit na Obry, Vetřelce nebo krysy, případně všechny najednou, a o to pevněji svíral v jedné ruce paprskomet a v druhé novou pušku. Nic se však nedělo a bez obtíží dorazili k uzavřenému točitému schodišti na první palubě.

"Podle plánů tvého přítele Marappera by mělo řídicí stanoviště být na vrcholu schodů," řekla. "Je tam nakreslené jako rozsáhlá místnost. Jenže na vršku je jen malá komora s holými stěnami kolem dokola. Co když jsou tam ty stěny proto, aby se do řídicího stanoviště nikdo nedostal?"
"Myslíš, že je tam mohl postavit kapitán Gregory?"
"Nemusel to být zrovna on. Spíš někdo po něm," řekla. "Půjdeme vyzkoušet, co s nimi udělá taková puška, ne?"
Vystoupili po kruhových schodech nahoru doprostřed kovového prstence. Dolehl na ně pocit, že stojí tváří v tvář záhadě. Dívka tiskla Complainovi ruku, až ho to bolelo.
"Tady to zkus," ukázala nazdařbůh.
V okamžiku, kdy tiskl tlačítko na pušce, vypnula baterku.
Tma před hlavní zrůžověla, skvrna byla stále jasnější, pak vytvořila zářící čtverec. Complain puškou pomalu pohyboval. Čtverec se začínal bortit, kov se loupal jako spálená kůže. Ve stěně vznikl otvor, kterým se dalo projít dál. Do nosu jim vnikal štiplavý zápach. Netrpělivě čekali, až žár zeslábne. Otvorem viděli do veliké zšeřelé místnosti a na úzký výsek čehosi, co nedokázali pojmenovat, protože se to vymykalo jejich zkušenosti.
Konečně kov vychladl a vypáleným čtvercovým otvorem mohli vlézt dovnitř. Oba zamířili ke stejnému místu.
Veliké rolety úplně zakrývaly vypouklá okna pozorovatelny, poskytující jinak výhled v okruhu 270 stupňů. Zůstaly tak, jak je tu před dávnými lety zanechal kapitán Gregory Complain. Jen páka nepozorné pohozená na rámu pod okny jednu / rolet nepatrně nadzdvihovala. Úzká škvíra, která tam vznikla, Complaina i dívku přitahovala, jako světlo přitahuje poniky.
Štěrbinou, táhnoucí se téměř od podlahy až nad jejich hlavy, viděli úzkou stužku vesmíru. Kolik marných let uplynulo od doby, kdy se poslední z lidí na palubě lodi díval ven do velkolepého prázdna! S hlavami přitisknutými k sobě zírali oba nepropustným křišťálovým wolframem a snažili se pochopit, co vidí. Bylo toho samozřejmě hodně málo, jen nepatrný kousek vesmíru se stejně nepatrným počtem hvězd. Nebylo jich tolik, aby se jim zatočila hlava - jen dost, aby je to naplnilo odvahou i nadějí.
"Teď už přece nevadí, že loď Zemi minula," vydechla Laura. "Našli jsme řízení! Až se naučíme loď ovládat, můžeme zamířit k nejbližším planetám - Tregonnin přece říká, že většina sluncí má kolem sebe planety. Musí se nám to povést, vím to! A potom už bude všechno jednoduché!"
V slabounkém, sotva patrném světle zahlédla v Complainových očích vzdálený odlesk němé úvahy. Objala ho a pocítila touhu chránit ho, jako vždy chtěla chránit Scoyta. Nezávislost, tak vytrvale pěstovaná v Ubikacích, Complaina najednou opustila.
"Teď poprvé," řekl, "jsem pochopil - myslím úplně pochopil, někde hluboko uvnitř, že jsme v lodi." Připadalo mu, že má nohy z tvarohu.
Zdálo se, že děvče si jeho slova vyložilo jako výzvu.
"Tvůj předek velel lodi startující z Nové Země. Ty s ní přistaneš na Zemi ještě novější."
Rozsvítila baterku a dychtivě přejela paprskem po obrovském řídicím pultu, dosud ukrytém ve tmě. Jeden šik ukazatelů za druhým, řady pák, indikátorů, tlačítek, vypínačů, útvary obrazovek vyrovnané jako na vojenské přehlídce, to, co z místnosti tvořilo nervové centrum lodi a vyvolávalo dojem síly ovládající loď, se slilo do jediné lávovité směsi trosek. Celý řídicí pult kolem dokola nebyl k ničemu. Světlo klouzalo stále rychleji z místa na místo, ale všude nacházelo jen drť a střepy. Nezůstal jediný spínač. Řídicí stanoviště bylo naprosto zničené.

TOUHA

I

V nekonečné spirále chodby jen slabě doutnala ojedinělá orientační světélka. Na jednom konci lodi se začínaly hroutit poniky, tak jako vždycky, když padla tma. Na druhém hnal Scoyt své lidi vyzbrojené svítilnami dál do štvanice na Obra. Prohledávali nižší podlaží motorového prostoru a čtyři celé paluby už měli za sebou.
Henryho Marappera tma zastihla na cestě od rádce Tregonnina do jeho kabiny. Byl bez baterky. Kněz se ze všech sil snažil vetřít do knihovníkovy přízně: počítal s tím, že přijde doba, kdy bude Rada pěti rozšířena na Radu šesti - a tím šestýrn bude samozřejmě on, Henry Marapper. Teď opatrně našlapoval přítmím chodby a trnul strachy, že se před ním najednou odněkud vynoří Obr.
Skoro navlas tak se to také přihodilo.
Jedny ze dveří před Marapperem se náhle otevřely a do chodby padl paprsek světla. Marapper vyděšeně ucouvl. Světlo se tajuplně zatřepetalo a rozvlnilo stíny, jako by to byli polekaní netopýři. Ten, kdo si uvnitř místnosti svítil, spěchal. V příštím okamžiku se na chodbě objevily dvě mohutné postavy, podpírající mezi sebou třetí, menší a sotva se držící na nohou. Dvojice na krajích byli nepochybně Obři; měřili přes šest stop.
Jeden z Obrů měl na hlavě připevněnou neobyčejně jasnou svítilnu a její záře, pokaždé když se sehnul, aby menšímu muži uprostřed pomohl, rozhodila kolem dokola třišť neklidných záblesků. Ušli jen pár kroků, pak se uprostřed chodby zastavili a klekli si zády k Marapperovi. Světlo přeletělo po obličeji muže uprostřed. Byl to Fermour!
Něco Obrům řekl, sehnul se a zvláštním způsobem položil kotníky prstů na palubu. Světelný kužel se na pěsti sevřené dlaní vzhůru zastavil. Část podlahy, na niž ruka tlačila, se trochu nadzvihovala; Obři ji uchopili a zvedli úplně. Pomohli Fermourovi do otvoru pod poklopem, spustili se za ním a poklop nad svými hlavami zase usadili na své místo. Na opuštěné chodbě zbyl jen matně blikající čtverec orientačního světla.
Konečně se Marapperovi vrátila řeč.
"Pomoc!" zaječel, "pomoc! Jdou po mně!"
Začal bušit na dveře kolem, a když nikdo neotvíral, rozrážel je sám. Dělníci, kteří tyhle kabiny obývali, byli do jednoho

pryč, spolu se Scoytem a záchranným družstvem hledali Obra. Konečně v jedné místnosti objevil ženu kojící v matném šeru nemluvně. Matka i dítě začaly polekaně naříkat.
Jejich pokřik přivolal lidi s rozsvícenými baterkami. Teprve když přestal být sám, se Marapper uklidnil a byl schopen souvisle promluvit. Muži kolem něho, rozehřátí velkým honem na Obra, měli krev zpěněnou vzrušením. Když se dozvěděli, že tady, přímo uprostřed jejich území, byli Obři, přehlušil jejich divoký řev všechno, co Marapper říkal. Dav se rozrůstal a povyk byl stále silnější. Marapper, přimáčknutý ke zdi, donekonečna opakoval, co viděl; pak se k němu konečně protlačil zástupce kapitána záchranného družstva Pagwam a rychle prostor kolem kněze vyčistil.
"Ukaž mi díru, kterou podle tebe Obři zmizeli," nařídil. "Kde přesně byla?"
"Míň statečného člověka než mě by to vystrašilo," řekl Marapper. Stále se ještě třásl. Ukázal obdélník rámující místo, kudy Obři zmizeli. Byla to jako vlas tenká, sotva rozeznatelná spára. Uvnitř obdélníku byla poblíž jednoho okraje zvláštní, na prst široká jamka s osmi hranami. Ničím jiným se padací dveře nedaly od zbytku paluby odlišit.
Pagwam nařídil dvěma mužům, aby poklop vypáčili. Do spáry však stěží dostali nehty.
"To nepůjde, pane," řekl jeden z nich.
"Zaplať vůch, že to nejde!" vykřikl Marapper a představil si, jak otvorem proudí do chodby celý zástup Obrů.
Mezitím někdo dovedl Scoyta. Poslouchal, co Pagwam s Marapperem říkají, přejížděl si dlouhými prsty vrásky a tvářil se ještě kamenněji než obvykle. Vypadal unaveně, avšak když promluvil, ukázalo se, že mu to myslí ze všech lidí kolem nejbystřeji.
"Chápete snad, co to znamená," řekl. "Takovéhle padací dveře jsou po všech chodbách, každých sto kroků. Nikdy nás nenapadlo, že by to mohly být dveře, nedovedli jsme je ani otevřít, ale Obři je zřejmě otevírají velice jednoduše. Teď už vůbec nemusíme pochybovat, že Obři existují, i když jsme si dřív mysleli pravý opak. Z nějakého důvodu, který znají jen oni sami, se dlouho skrývali. Nyní se vracejí - a o co jim může jít jiného, než aby se znovu zmocnili vlády nad lodí?"
"Ale tyhle padací -" začal Marapper.
"Tyhle padací dveře jsou klíčem celé záhady," zarazil ho Scoyt. "Vzpomínáš, jak Obři zajali tvého přítele Complaina? Říkal přece, že ho prostrčili jakousi dírou a pak vezli úzkým prostorem, který vůbec nevypadal jako část lodi. Nejspíš to byl prostor mezi palubami a dovnitř se dostali právě takovými padacími dveřmi. Všechny jsou určitě propojeny, a když můžou otevřít jedny - můžou otevřít i ostatní!"
V davu to znepokojeně zahučelo. Oči lidí okolo se blýskaly a matně zářily jako baterky; zdálo se, že všichni se tisknou ještě víc k sobě a hledají oporu jeden v druhém.
Marapper si odkašlal a bezmocně se začal špičkou malíčku šťourat v uchu, jako kdyby to byl jediný způsob, jak se s celou záležitostí vypořádat.
"To znamená - ježkovy voči - to teda znamená, že náš svět je úplně obklíčený jiným úzkým světem, kam můžou Obři, ale my ne?"
Scoyt úsečně přikývl.
"Není to příjemné pomyšlení, co, otče?" ušklíbl se.
Pagwam mu položil ruku na loket a Scoyt se netrpělivě otočil. Vedle stáli tři z pěti členů Rady: Billyoe, Dupont a Ruskin. Přišli za ním a tvářili se znepokojeně i znechuceně.
"Víc neříkej, Scoyte," řekl Billyoe. "Slyšeli jsme už dost, abychom poznali, že taková věc by se neměla probírat veřejně. Raději toho, jaksi - toho kněze doveď do místnosti Rady. Tam si o všem promluvíme."
Scoyt nezaváhal ani na okamžik.
"Naopak, rádce," řekl, aby mu každý rozuměl, "tohle se týká i posledního z pomocných dělníků na lodi. Každý se o tom musí dozvědět tak rychle, jak jen to je možné. Obávám se, že se blíží nebezpečná krize."
I když si Scoyt troufl odporovat Radě, byl jeho obličej tak výrazně poznamenán bolestí a odhodláním, že se Billyoe moudře vyhnul tomu, aby ze Scoytova odporu udělal stěžejní problém. Místo toho se jen zeptal: "Proč mluvíš o krizi?"
Scoyt rozpřáhl ruce.
"Podívej se na to takhle," řekl, "nejdřív se na čtrnácté palubě objevil Obr. První děvče, na které narazil, spoutal a okamžitě uprchl. Proč? Aby vyvolal poplach. Potom se objeví pro změnu tady - a dovol, abych dodal, že to je pro něj jen nepatrné riziko. Kdykoli se mu zachce, může některými z padacích dveří zmizet. Teď dávej pozor: čas od času dostaneme hlášení, že někdo někde potkal Obra, avšak vždycky jde o náhodu. Tentokrát ale poprvé Obr sám chtěl, abychom ho zahlédli. Jinak se nedá vysvětlit, proč dívku svázal."
"Ale proč by měl chtít, abychom ho zahlédli a pronásledovali?" zeptal se plačtivě Ruskin.
"Proč?" vmísil se Marapper, "protože tenhle Obr chtěl vyvolat zmatek, aby další dva mohli unést Fermoura z cely."
"Přesně tak," řekl Scoyt a bylo zřejmé, že ho to znepokojilo. "Stalo se to zrovna, když jsme začali Fermoura vyslýchat a sotva jsme ho trochu nahlodali. Všechno byla jen léčka, abychom zmizeli z cesty a oni mohli pomoct Fermourovi uprchnout. Obrům tedy je jasné, že o nich víme, a proto budou muset něco podniknout - pokud tedy něco neuděláme my sami. Marappere, sehni se a ukaž, jak si myslíš, že Fermour otevíral dveře?"
Marapper s funěním poklekl a vyplnil příkaz. Všechny baterky kolem se soustředily na něj. Po kolenou dolezl k jednomu rohu padacích dveří. Pak se s pochybami podíval nahoru.
"Myslím, že Fermour klečel asi tady," řekl. "Potom se natáhl dopředu... položil pěst na palubu... asi takhle, kotníky se mu dotýkaly podlahy. A pak... provůch, já už vím, co udělal! Scoyte, teď se dívej!"
Marapper pohnul sevřenou pěstí, něco jemně klaplo a padací dveře se nadzvihly. Otevřela se před nimi cesta Obrů.

Laura Vyannová s Rovem Complainem se pomalu vraceli do obydlené části Přídě. Otřes z toho, že řídicí stanoviště našli zničené, byl příliš silný. Znovu a ještě naléhavěji než kdykoli předtím posedla Complaina chuť nežít; pocit, že jeho život nemá naprosto žádný smysl, ho zaplavoval jako jed. Letmý dojem uvolnění z prvních chvil života v Přídi i štěstí,

které mu dala Laura, neznamenaly proti vědomí zmaru a prázdnoty, provázejícímu ho už od dětství, vůbec nic.
Jen jediná věc ho zachraňovala, aby se zcela neponořil do ničivého smutku: Učení z Ubikací, o němž ještě před chvílí pyšně prohlašoval, že už na něj nemá vliv.
Znovu se mu vybavil Marapperův hlas: "... jsme synové zbabělců, naše životy uběhnou v strachu... tvá pouť je daleká a tys už na ni vykročil... jen ten, kdo si uchová schopnost mít vztek, zbaví se morbidních podnětů, a tak sám sebe osvobodí od vnitřních konfliktů..." Podvědomě se požehnal gestem zuřivosti. Z nejspodnějších záhybů jeho nitra začaly stoupat páry vzteku a zahřívat ubíjející temnotu. Laura mu položila hlavu na rameno a začala vzlykat. To, že trpí i ona, jeho zběsilost rozdmýchalo ještě víc.
Připomněl si všechny rány, které on i ostatní utržili, skládal jednu ke druhé a mísil je jak těsto v díži. Zmocňovalo se ho stále silnější vzrušení. Začínal vřít; špinavý, zakrvácený hněv hnal jeho srdce stále rychleji.
Konečně se začal cítit víc při smyslech a mohl se pokusit Lauru utěšit. Opatrně ji vedl zpátky tam, kde žili lidé.
Čím byli k obydlené části Přídě blíž, tím hlasitěji k nim doléhal zvláštní hluk. Byly to podivně znějící nepravidelné rány. Nevěštily nic dobrého. Complain s Laurou se po sobě udiveně podívali a přidali do kroku.
První člověk, na něhož narazili, byl zřejmě zemědělec. Rychle se k nim rozběhl.
"Vyšetřovatelko Vyannová," řekl, "shání tě Scoyt, pořád tě volá!"
"Říkáš to, jako by kvůli nám chtěl rozebrat loď na kusy," řekla uštěpačně. "Už jsme na cestě, díky."
Rychle se vydali dál. Na Scoyta narazili za dvacáté palubě, odkud unikl Fermour. Zástupce kapitána Pagwam se svými lidmi potupoval po chodbě, v pravidelných intervalech se shýbal a otvíral dveře v podlaze. Rány, které Complaina s Laurou znepokojily, způsobovaly těžké poklopy, odhazované vedle otevřených otvorů na podlahu. U každého z nich zůstal jeden z mužů a hlídal, ostatní běželi dál.
Celou operaci řídil Scoyt. Když vyšetřovatelku zahlédl, neobjevil se na jeho obličeji kupodivu ani náznak úsměvu.
"Honem," řekl jen a otevřel nejbližší dveře. Obydlí bylo náhodou prázdné. Jen vešli dovnitř, zavřel a zlostně vybuchl.
"Mám chuť vrazit vás oba do cely," řekl. "Jak je to dlouho, co jste se vrátili z Greggovy skrýše? A proč jste se hned neohlásili ani mně, ani Radě, jak jste měli nařízeno? Chci slyšet, kde jste oba doteď byli!"
"Ale Rogere..." zaprotestovala dívka. "Přišli jsme před chvílí. A krom toho, když jsme se vrátili, už jste všichni vyběhli na hon. Nevěděli jsme, že ta věc tolik spěchá, to by -"
"Moment, Lauro," přerušil ji Scoyt. "Nech už toho omlouvání, máme na krku něco horšího. Takže přestaň chodit okolo horké kaše a rovnou mi řekni, co po nás Gregg chce."
Zatvářila se tak zlostně a dotčeně, že se Complain raději rozhodl mluvit sám. Stručně vypověděl, o čem s Greggem mluvili, a Scoyt nakonec s ulehčením přikývl.
"Vypadá to lip, než jsem si troufl doufat," řekl. "Co nejdřív pošlém pátrače, aby Greggovu tlupu přivedli sem. Čím dřív tu bude, tím lip."
"To snad ne, Rogere," rychle se ozvala vyšetřovatelka. "Sem nesmějí, přestože Gregg je Royův bratr, je to pořád jen lupič a jeho podřízení jsou jen zmrzačená a zmutovaná banda. Když té smečce dovolíme, aby se tu usídlila, způsobí nám hrozné starosti. Neumějí nic jiného než se rvát."
"A proto je taky potřebujeme," řekl krutě Scoyt. "Nevíš totiž, Lauro, co se právě přihodilo." Rychle jim vylíčil, co zahlédl Marapper a co znamená otvírání poklopů venku.
"Fermour je zraněný?" zeptal se Complain.
"Ne - jen jsme ho předběžně zmrskali, aby změkl."
"Chudák, byl na to zvyklý už z Ubikací," řekl soucitně Complain a po zádech mu při vzpomínce na mrskání přejel mráz.
"Proč ale je najednou tak důležité, aby Greggova tlupa přišla co nejdřív do Přídě?" chtěla vědět dívka.
Scoyt těžce vzdychl a pak rázně odpověděl.
"Protože máme vůbec poprvé nesporný důkaz o tom, že Obři se spojili s Vetřelci - proti nám."
Pozorně se díval, jak tu novinu přijmou. "Moc pěkná situace, co?" řekl ironicky. "Takže jsem se rozhodl, že všechny padaci dveře v lodi otevřeme a ke každým postavíme na stráž jednoho muže. Nakonec se nám musí podařit nepřátele vyhnat. Přísahám, že je nenechám na pokoji, dokud se nám to nepovede."
Complain si hvízdl. "To se skutečně bez Greggových zabijáků neobejdeš. Ze všeho nejvíc budeš potřebovat lidi. Ale pověz mi, jak jen Marapper dokázal ty dveře otevřít?"
"Protože ten tlusfoch je tím, kým je," ušklíbl se Scoyt. "Když jste ještě žili v Ubikacích, musel být pěkná straka, ne?"
"Sebral všecko, na co přišel," kývl Complain a vybavil si skladiště v Marapperově kabině.
"Mezi jiným sebral taky prsten s osmihranným kamenem, zřejmě ho kdysi někdo stáhl z ruky nějaké mrtvole. Jenže na prstenu není kámen, ale maličké mechanické zařízení. Přesně zapadne do klíčové dírky v každém poklopu: zatlačíš prstenem do dírky a dveře se otevřou. Dřív, ještě před katastrofou, nosili asi tenhle prsten s klíčem všichni, kdo museli sestupovat dolů mezi paluby. Knihovník Tregonnin mimochodem tvrdí, že se těm prostorům říká montážní nebo kontrolní chodby, našel o tom dokonce cosi ve svých papírech. A to je taky přesně, co uděláme - kontrolu. Pročešeme každý kout. Moji lidé už Marapperovým klíčem otvírají každé dveře, na které narazí."
"Podobný prsten jako Marapper měl i Bob Fermour!" vykřikl Complain. "Pamatuju si, že jsem ho viděl na jeho prstě!"
"Myslím, že takový prsten nosí všichni Vetřelci," řekl Scoyt. "Jestli je to pravda, pak je taky docela jasné, proč nám vždycky tak snadno uniknou. Avšak ne úplně, dokázali se přece vypařit i z cely, před kterou stála hlídka. Vzhledem k tomu, že všichni, kdo stejný prsten nosí, by mohli být naši nepřátelé, měl bych teď poslat pár lidí ze záchranného družstva, aby zkontrolovali obyvatele Přídě a zavřeli každého, koho prsten prozradí. Všichni, které s ním chytneme, se vydají na Dalekou pouť! Musím už jít, prostor!"
Otevřel dveře ven na chodbu, plnou hluku. Okamžitě ho obklopili jeho podřízení, dožadovali se rozkazů a za chvilku jich mezi ním a Complainem s vyšetřovatelkou bylo tolik, že jen zaslechli, jak posílá jednoho z mladších důstojníků, aby

se vypravil ke Greggovi. Pak se otočil a jeho hlas se ztratil v šumu kolem.
"Dávat se dohromady s Greggem," otřásla se dívka. "Co teď budeme dělat? Vypadá to, že Roger mi žádnou další práci nedá."
"Půjdeš do postele," řekl Complain. "Vypadáš, jako bys byla úplně na dně."
"Myslíš, že v tomhle rámusu usnu?" zeptala se a unaveně se usmála.
"Snad bys to mohla zkusit."
Až ho to překvapilo, jak povolně se nechala vést pryč. Náhle však v půli kroku ztuhla: proti nim stál v jedné z postranních chodeb Marapper.
"Podívej, hrdina naší doby," řekla.
Marapperův obličej rázem zahalila těžká sklíčenost. Urazit ho bylo lehčí než potěšit.
"Vyšetřovatelko," řekl se snahou o rozhořčenou důstojnost, "takový posměch si nezasloužím. Polovičku svýho mizernýho života nosím na prstě tak drahý poklad a nevím o tom. A když se to pak dozvím, nepochopitelně na chvilku zpanikařím a dám ho svému příteli Scoytovi. A úplně zadarmo!"
II
"Přece se z té lodi nějak dostat musíme," vydechla Laura se zavřenýma očima. Tmavé vlasy měla rozprostřené po polštáři. Complain se opatrně vyplížil z místnosti; věděl, že dívka usne přes všechen rámus doléhající přes dvě paluby až sem, dřív než zavře dveře. Před kabinou zůstal chvíli stát, měl skoro strach odejít. Uvažoval, jestli má smysl, aby zrovna teď Radě nebo Scoytovi říkal, že řídicí stanoviště je zničené. Nerozhodně se dotkl tepelné pušky zastrčené za opaskem a myšlenky se mu pomalu začaly vracet k němu samotnému.
Nemohl se ubránit, aby mu pořád víc nevrtalo hlavou, jakou roli vlastně hraje ve světě, v němž žije. Scházela mu jistota, co vlastně od života chce; měl pocit, že se veze s proudem událostí. A přitom všichni kolem něho mají své pevné cíle! Marappera zajímá jen a jen moc, Scoyt se cítí dobře, když má zvládat nekonečná množství problémů, a Lauře jde o to, aby se vymanila ze všech omezení života uvnitř lodi. Jenže on? Touží po Lauře, avšak je tu přece ještě něco, co si sliboval už jako kluk a co nikdy nedokázal, něco, co není schopný vyjádřit, co je příliš velké, aby si to vůbec dovedl představit...
Z úvah ho vyrušily blížící se kroky. "Kdo je to?" zeptal se.
Pod čtverhranem orientačního světla se objevil vysoký, bíle oblečený muž. Vypadal impozantně a mluvil hlubokým, pomalým hlasem.
"Neboj se, jsem rádce Zac Deight. A ty jsi Roy Complain, lovec z Pustin, viď?"
Complain si prohlížel zádumčivý obličej rámovaný bílými vlasy.
Ten muž mu byl instinktivně sympatický - instinkt však není vždycky spojencem rozumu.
"Ano, pane," odpověděl.
"Tvůj kněz, Henry Marapper, o tobě mluví velice pěkně."
"Provůh, ten?" Marapper často potajmu prokazoval dobro, avšak zásadně jen sobě.
"Opravdu," řekl Zac Deight. Pak zvážněl. "Jsem přesvědčen, že bys mohl něco vědět o téhle díře ve zdi."
Namířil prstem na otvor, který Complain s Laurou propálili ve stěně mezi její kabinou a chodbou.
"Ano, vím. Udělal jsem ji touhle zbraní," řekl Complain. Ukázal ji starému rádci a jenom uvažoval, co přijde dál.
"Ví ještě někdo, že ji máš?" zeptal se Zac Deight a se zájmem obracel pušku v rukou.
"Ne. Jen Laura, vyšetřovatelka Vyannová. Zrovna spí..."
"Měl jsi ji odevzdat Radě, ta už by rozhodla, jak nejlíp s ní naložit," řekl Zac Deight mírně. "To tě mohlo napadnout, ne? Půjdeš teď se mnou a povíš mi všecko?"
"Ale - já nevím, co bych o tom mohl víc povídat..." začal Complain.
"Uvědomuješ si jistě, jak nebezpečná by tahle zbraň mohla být, kdyby se dostala do nepovolaných rukou..." V hlase starého rádce se ozvalo cosi pánovitého. Otočil se a vykročil dolů po chodbě. Complain se vydal za jeho ohnutými zády - radost z toho zrovna neměl, avšak neprotestoval.
Spustili se do spodního podlaží a propochodovali pět palub k rádcově obydlí. Bylo tu pusto, ticho a tma. Zac Deight vytáhl obyčejný magnetický klíč, odemkl a ustoupil stranou, aby Complain mohl vejít. Jakmile byl uvnitř, dveře se zabouchly. Octl se v pasti!
Začal zběsile běhat kolem dokola, jako zdivočelé zvíře se vrhal na dveře, ale marně. Na nářky bylo pozdě, pušku, která mu mohla propálit cestu ven, má teď Zac Deight. Zběsile rozsvítil baterku a rozhlédl se po místnosti. Byl v ložnici a podle prachu poznal, že už dlouho nepoužívané. Jako většina stejných místností v lodi byla i tahle strohá a anonymní. Popadl židli a roztřískal ji o zamčené dveře; měl pocit, že se mu potom lépe uvažuje. V mysli se mu vynořil obrázek, jak stojí těsně vedle Laury a kukátkem oba pozorují Fermoura ve vyšetřovací místnosti, kde ho nechal Scoyt samotného; Fermour vyskakuje na stoličku a snaží se dosáhnout na mřížku ve stropě. Zřejmě doufal, že se mu tudy podaří utéct. Co když...
Přitáhl doprostřed místnosti postel a na ni postavil skříňku. Rychle se vyšplhal nahoru a začal mříž prohlížet. Byla podobná všem ostatním v jiných místnostech: otvor byl dost velký, aby se jím protáhl. Pruty mříže byly poměrně blízko u sebe, prsty se jimi však prostrčit daly. Posvítil si a uviděl, že volná místa mezi nimi jsou - jako zanícené oči - ucpaná lepkavým prachem. Dovnitř místnosti se mohl prodrat opravdu jen jemný vánek.
Pokusil se mříž nadzvednout, ale nepohnula se.
Musí se přece pohnout. Fermour by nevyskakoval na stoličce a nenatahoval se nahoru, jen aby si zacvičil. Kdyby se podařilo mřížku otevřít, měl by Complain vysvětlení, proč Vetřelci polapení Scoytem mizeli i z hlídaných cel. Complain strčil prsty mezi pruty mříže a ohmatával její okraje. Naděje i strach mu mrazivě vibrovaly v žilách.
Ukazovákem se dotkl jazýčku jednoduché závlačky a zmáčkl ji. Stejné závlačky objevil i na dalších třech stranách

mřížky; jednu po druhé je uvolnil. Snadno mříž nadzdvihl, otočil napříč, vyndal a tiše položil na postel. Srdce se mu rozbušilo.
Chytil se okrajů otvoru a vytáhl se vzhůru.
Bylo tu sotva k hnutí. Čekal, že se octne v chodbách mezi palubami, ale místo toho byl ve větracím systému. Okamžitě ho napadlo, že větrací šachty protkávají celý ten složitý mezipalubní svět stejně jako kontrolní a montážní chodby.
Zhasnul baterku a usilovně se zahleděl do tmy; proud vzduchu, který mu neustále vál do obličeje, ani nevnímal.
Do šachty probleskovalo v jediném místě světlo: pocházelo hned ze sousedního zamřížovaného otvoru. Complain měl pocit, že sám ze všeho nejvíc připomíná zátku v hrdle láhve. Doplazil se k mříži a podíval se dolů.
Viděl pod sebou kabinu Zaka Deighta. Rádce byl uvnitř a něco říkal do jakéhosi přístroje. Uprostřed stála vysoká skříňka a bylo patrné, že obvykle zakrývá výklenek ve zdi, kde je přístroj schovaný. To, co pod sebou viděl, na chvíli Complaina tak zaujalo, že nebyl schopen vnímat, o čem Zac Deight vůbec mluví. Rychle se vzpamatoval.
"... ten chlapíček Complain mi dělá spoustu starostí," říkal rádce do telefonu. "Vzpomínáš, jak Andrews z tvého družstva ztratil před pár týdny svářecí aparát? Nějak se dostal Complainovi do rukou. Zjistil jsem to náhodou, když jsem si všiml díry vypálené do stěny jedné z kabin na dvaadvacáté palubě, kde bydlí vyšetřovatelka Vyannová... Haló, Curtisi, slyšíš mě? To spojení je čím dál tím horší..."
Zac Deight se na chvíli odmlčel a poslouchal, co říká ten na druhém konci. Curtis! Complain málem vykřikl překvapením: Tak se přece jmenoval jeden z Obrů, velitel skupiny, která ho zajala. Díval se dolů a najednou si povšiml prstenu s výrazným kamenem na Deightově prstu. Prozrazoval vše a Complain jen žasl, na jak složité předivo intrik narazil.
Deight začal znovu mluvit. "Hned jak se rozběhl ten cirkus, co jste připravili v motorovém prostoru, vklouznul jsem té Vyannové do kabiny. Našel jsem tam deník, o jehož existenci jsme doposud neměli potuchy a který motáci někde vyčenichali. Psal ho první kapitán na cestě od Procyonu V. Je tam mnohem víc, než by vůbec měli vědět, nebo se začnou moc vyptávat. Náhodou se mi povedlo deník i svářecí aparát sebrat... Díky. A ještě větší štěstí máme, že nikdo kromě Complaina a Vyannovic děvčete neví nebo si neuvědomuje, jak jsou deník i svářecí aparát důležité. Podívej, já znám všechny ty řeči Malého psa o nedotknutelnosti života motáků, ale nikdo odtamtud nežije tady a nemusí řešit zdejší problémy. Je to hodinu od hodiny složitější, a jestli si chcete svoje drahocenné tajemství uchovat, tak vím o jediném způsobu. Complaina už mám zavřeného vedle v místnosti. Samozřejmě že ne. Klid, žádné násilí. Vpochodoval mi do léčky jako andílek. A Vyannová spí u sebe. Curtisi, prosím tě jen o jedno: dej mi zelenou, abych mohl zlikvidovat Complaina s Vyannovou... Jasně, mně se to taky nelíbí, ale je to jediná možnost, jak se nám může podařit zachovat dosavadní stav. A já jsem rozhodnutý udělat to dřív, než bude už moc pozdě..."
Deight se znovu odmlčel. Na protáhlém obličeji se mu objevil netrpělivý výraz.
"Nemáme už čas volat Malého psa," skočil druhému zřejmě do řeči. "Budou to jen odkládat, ze dne na den. Zodpovědnost tu máš ty, Curtisi, a já potřebuju jen tvoje povolení... To už zní líp... Ano, považuju to za naprosto nutné. Copak si myslíš, že mě to bude těšit? Pustím jim do místnosti plyn větracím systémem, stejně jako jsme to v podobných případech dělali dřív. Když už nic, alespoň víme, že to nebolí."
Zavěsil a posunul skříňku na své místo. Chvíli stál a hryzal si klouby prstů, obličej zvrásněný nechutí. Pak skříňku otevřel a vyndal dlouhý válec. Zamyšleně zdvihl oči ke stropní mříži. Záblesk Complainova paprskometu ho zasáhl přímo do tváře.
Z čela se mu vytratila barva, hlava se sesula na prsa. Zhroutil se na podlahu.
Complain ještě nějakou chvíli ležel bez hnutí a snažil se všechno si srovnat v hlavě. Do přítomnosti ho znovu vrátil až zvláštní pocit odporu a hrůzy. Do proudu jeho myšlenek se vetřelo něco cizího, měl pocit, že mu nějaký jazyk porostlý hustými chlupy olizuje mozek. Rychle rozsvítil baterku. Těsně před obličejem mu třepetala křídly obrovitá můra, větší než dvě dlaně. Sítnice jejích očí odrážela světlo jako dvě třešňově rudé špendlíkové hlavičky.
Chtělo se mu zvracet. Pokusil se můru zasáhnout rukou, ale minul ji a můra se odtřepotala větrací šachtou pryč.
Complainovi se vybavila jiná můra, ještě v Pustinách, a stejně lehký otisk špinavého prstu, který mu po ní zůstal v mozku. "Tyhle můry musí mít stejné schopnosti jako králíci, jen v menší míře," pomyslel si. "A krysy jsou zase s to porozumět jim... třeba dělají smečkám krys létající hlídky..."
Tahle představa ho poděsila víc, než když slyšel, jak nad ním Zac Deight pronáší rozsudek smrti.
Zpocený strachy uvolnil všechny čtyři závlačky mříže nad Deightovou kabinou, odsunul ji a spustil se dolů. Přitáhl rychle stůl, zasadil mříž do úchytů a konečně se cítil trochu bezpečněji.
Zac Deight nebyl mrtvý, Complain měl paprskomet seřízený jen na poloviční výkon. Rádce však byl zasažen dost zblízka, aby ho šok zbavil na nějakou dobu vědomí. Schoulený na podlaze, s bílými vlasy spadlými přes popelavé čelo, vypadal bezmocně, dokonce i dobrotivě. Complain mu bez nejmenších výčitek svědomí sebral klíče, vzal si zpátky pušku a odemkl.
Ve dveřích se ještě zastavil a podíval zpátky. Namířil baterkou na mříž ve stropě. Byly v ní zaklesnuty drápky růžových tlapiček a nad nimi ho pozoroval tucet ostrých čenichů. Za krkem mu naskočila husí kůže. Přejel mříž paprskometem. Z malých oček se vytratily ohýnky, sevření tlapiček polevilo.
Pronikavé kvílení se za ním neslo až na chodbu. Zásah zřejmě přivolal další skryté posily.
Pospíchal pryč a hlavou mu letěl jeden nápad za druhým. O jednom už se skálopevně rozhodl: s rolí rádce Deighta v celé záležitosti i se vším, co říkal do svého podivného přístroje Curtisovi (kdo vlastně je Curtis?), se nikomu nesvěří dřív, než se poradí s Laurou. Přestalo už být jisté, kdo je na jejich straně a kdo proti nim.
"Co když třeba Laura..." začal se nahlas ptát, ale rychle šílený nápad odehnal: byl už na hranici mezi nedůvěrou a šílenstvím.
A ještě něco mu leželo v hlavě, nedokázal si však přesně uvědomit co. Rozhodně to mělo hodně společného s akcí na

Fermourovu záchranu... Ne, teď si nevzpomene. Bude to muset chvíli počkat, až konečně začne znovu uvažovat chladnokrevněji. Zatím odevzdá pušku vydávající žár - svářecí aparát, jak říkal Zac Deight - tomu, komu poslouží nejlíp: Scoytovi.
Vřava vyvolaná vrchním vyšetřovatelem byla stále divočejší, Complain měl pocit, jako by se tu octl v samém středu dění.
Zátarasy mezi Přídí a Pustinami už padly. Upocení muži strhávali poslední z nich a ryčeli radostí vyvolanou příležitostí ničit.
"Všechno pryč!" nařídil jim Scoyt. "Mysleli jsme, že chrání naše hranice, jenže teď, když je hranice všude kolem jsou k ničemu!"
Strženými zátarasy právě procházela Greggova tlupa. Otrhaní, špinaví muži, ženy, hermafroditi, zdraví, ranění, na nohou i ve spěšně stlučených nosítkách se vzrušeně drali mezi dav lidí z Přídě. Táhli s sebou rance a do uzlů svázané hadry na spaní, krabice, koše, vlekli celou cestu skrz poniky hrubě otesané saně, nějaká žena vezla svůj majetek na hřbetě vyzáblé ovce. Provázela je mračna černých komárů. Vzrušení, které se zmocnilo Přídě, bylo tak omamující, že tohle živočišné a štěbetající ztělesnění bídy všichni vítali úsměvy, občas i jásotem. Zástup otrhanců odpovídal máváním. Roffery mezi nimi chyběl, byl už tak blízko smrti, že zatěžovat se s ním považovali za zbytečné.
Jedno však bylo naprosto jasné: všichni ti vyvrženci, přestože mnozí z nich utrpěli ve střetnutí s Krysami zranění, byli odhodlaní bojovat. Každý muž byl od hlavy až k patě ověšen paprskomety, noži a narychlo vyrobenými bodáky.
Gregg spolu se svým podivným nohsledem Hawlem, Scoytem, Pagwamem a rádcem Ruskinem se radili za zavřenými dveřmi jedné z kabin. Complain se nerozpakoval a vrazil rovnou dovnitř. Vyzařovala z něho nebývalá sebedůvěra a ani výkřiky nevole nad tím, že je vyrušil, ji nepodryly.
"Jdu vám pomoct," oslovil Scoyta jako nejpřirozenějšího vůdce. "Přinesl jsem vám dvě věci. Za prvé je to důležitá informace. Zjistili jsme, že ve všech palubách jsou v podlaze dveře umožňující Obrům i Vetřelcům unikat. Mají však pohotovou únikovou cestu taky v každé kabině."
Vyskočil na stůl a ukázal, jak je možné mřížku odstranit. Pak beze slova slezl dolů a jen se těšil z překvapení vepsaného v obličejích kolem.
"Tohle bys měl taky dát hlídat, Scoyte," řekl. A zničehonic se mu vybavilo to, co mu pořád nesedělo na Fermourově útěku. Do mozaiky zapadl další kamínek.
"Obři mají někde v lodi štáb. Dovezli mě tam, když mě zajali, jenomže já netuším, kde to je: omámili mě plynem. Ale určitě je to kus podlaží nebo paluby, uzavřený, abychom se tam nemohli dostat - ať náhodou nebo úmyslně. V lodi je takových míst spousta - a naši lidi by je měli všechna prohlédnout."
"O tom už jsme rozhodli," řekl netrpělivě Gregg. "Jenže většina palub je zatarasená a plná trosek, takže nepoznáme, kde kus chybí a kde ne. Za kdejakým pažením se může schovávat celá armáda."
"Řekl bych, že jedno takové místo máme po ruce," prohlásil Complain. "Jedenadvacátá paluba, nad kabinou, kde byl zavřený Fermour."
"Proč zrovna tam, Complaine?" zeptal se Scoyt.
"Dedukce. Všimli jste si přece, kolik Obři podstoupili nepříjemností, jen aby vylákali všecky lidi z chodby a mohli Fermoura odnést padacími dveřmi. Kdyby ho jednoduše vytáhli mříží ve stropě, netrvalo by jim to ani minutu, nikdo by je neviděl a tyhle trable si mohli ušetřit. Proč to tedy neudělali? Protože nahoře něco spadlo a zablokovalo mříž! Jinými slovy, můžou tam být nepřístupné prostory. A měli bysme se podívat, co v nich je."
"Povídám, že takových jsou stovky - " začal Gregg.
"Rozhodně stojí za úvahu, abychom se tam podívali - " řekl rádce Ruskin.
"Dejme tomu, že se nemýlíš, Complaine, " přerušil je Scoyt. "Ale když je mříž zablokovaná, jak se skrz ni dostaneme?"
"Takhle!" Complain namířil pušku na nejbližší stěnu a vodorovně ji přejel vějířem žáru. Stěna se začala roztékat. Když vznikl rozježený oblouk, Complain aparát vypnul a vyzývavě se rozhlédl kolem. Chvíli bylo ticho.
"Bohajeb ho!" zavrčel Gregg. "To přece máš ode mě!"
"Jo. A takhle se to má používat. Není to žádná zbraň, jak sis myslel, ale plamenomet."
Scoyt, zrudlý vzrušením, vstal.
"Jdem dolů do jedenadvacáté paluby," řekl. "Pagwame, tvoji lidi ať dál otvírají poklopy, jak jen si budou stačit podávat prsten. Tohle se ti povedlo, Complaine, hned to vyzkoušíme." Vděčně Complainovi sevřel ruku.
Vyhrnuli se za Scoytem ze dveří. "Mít dost času, rozeberem touhle hračkou celou mizernou loď na kousky," křikl venku vyšetřovatel. Až mnohem později Complain pochopil, co to může znamenat.
V prostředním podlaží jedenadvacáté paluby, kde byla Fermourova cela, vládl zmatek. Všechny padací dveře už tu byly otevřené, nad každými stála hlídka a povalovaly se tu ledabyle naházené hromady poklopů. Několik málo zdejších obyvatel - převážně to byli strážci zátarasů a jejich rodiny - ve snaze vystěhovat se dřív, než se znovu něco semele, se prodíralo mezi hlídkami a pletlo se všem do cesty. Scoyt si bezohledně rozrážel lokty cestu a odstrkoval ječící děcka napravo i nalevo.
Když otvírali dveře cely, ucítil Complain na ruce lehký dotek. Otočil se, byla to Laura: svěží, s rozzářenýma očima.
"Myslel jsem, že spíš," zvolal potěšený, že ji vidí, a usmál se.
"Zřejmě ti uteklo, že za chvilku začíná doba bdění," řekla. "Kromě toho jsem zaslechla, že se něco děje. Musela jsem se přece přijít podívat, jestli se ti něco nestalo."
Complain ji pohladil po ruce.
"Zatímcos spala, se mi stalo ledacos," řekl vesele.
Gregg už stál uprostřed cely na otřískané bedně, která tu byla místo židle, a prohlížel si mřížku nad hlavou.
"Roy má pravdu," ohlásil, "na druhý straně tohodle něco překáží. Vidím jen zohýbaný plech. Hoďte mi sem tu pušku,

zkusím, co to udělá."
"Stoupni si stranou," varoval ho Complain, "nebo až se ten plech roztaví, dostaneš horkou sprchu."
Gregg přikývl. Když mu Scoyt podal zbraň nahoru, namířil a stiskl knoflik. Do stropu se zakousl vzdušný oblouk žáru a nakreslil na něm rudou podlitinu. Pomalu bobtnala, strop se bortil a kov se loupal jako spálená kůže. Vybledlým otvorem uviděli další vrstvu plechu. Začínala dostávat stejnou olovnatou barvu. Místnost byla plná hluku, shora klesal v kotoučích dým a ostře štípal v očích. Třeskl výbuch a na okamžik zazářilo nečekaně jasné světlo, vystřídané vzápětí naprostou tmou.
"A je to!" zvolal spokojeně Gregg. Seskočil dolů a prohlédl si rozšklebené zbytky stropu. Ve vousech mu cukalo rozčilením.
"Bojím se, že dřív než se pustíme do něčeho tak drastického, by se měla sejít Rada, Scoyte," řekl naříkavě Ruskin a prohlížel zpustošenou celu.
"Spoustu let nedělá Rada nic jiného, než že se schází," odsekl Scoyt. "Teď budem jednat!"
S pocitem, že má víc zkušeností než ostatní, odešel Complain do nedaleké ubikace stráží pro kbelík s vodou a vyšplouchl ho na ztýraný kov, aby rychleji chladl. Ovanul je oblak páry. Scoyt zastrčil do otvoru žebřík a s paprskometem v pohotovosti začal šplhat nahoru. Ostatní, jeden po druhém, lezli co nerychleji za ním, Laura hned za Complainem. Za chvíli hlouček stál v podivné místnosti nad celou.
Bylo tu horko, sotva se dalo dýchat. Světla baterek brzy odhalila, co mříž zatarasilo a proč se zbortila montážní chodba pod jejich nohama: podlaha místnosti se díky pradávné explozi celá propadla. Zřejmě tu v době devítidenní zimnice nechali běžet nějaký stroj, který vybuchl a zničil všechno, co bylo uvnitř, včetně stěn místnosti. Podlahu pokrývala tříšť dřeva a skla, po Obrech tu však nebylo ani stopy.
"Jdem!" zavelel Scoyt a po kotníky v troskách se brodil k jedněm z dvojice dveří. "Nesmíme ztrácet čas."
Výbuch dveře pevně zaklínil do stěny. Propálili je a postupovali dál. Světlo baterek ohmatávalo jen výhružnou tmu a ticho zpívalo jak letící nůž.
"Není tu ani noha..." řekl Scoyt a do hlasu se mu vloudil stín neklidu.
Stáli ve vedlejší chodbě, oddělení od zbytku lodi, jako by byli v hrobce, a nervózně kolem sebe blikali baterkami. Horko až bolelo a jen s úsilím vnímali prostor za hranicemi vlastních lícních kostí.
Na jednom konci chodbu uzavíraly dvoukřídlé dveře s nějakým nápisem. Přitisknuti jeden k druhému se k nim opatrně přiblížili a nápis přečetli.

NEPOVOLANÝM VSTUP ZAKÁZÁN
NÁKLADOVÁ RAMPA - PŘECHODOVÁ KOMORA
POZOR NEBEZPEČÍ

Na obou křídlech dveří bylo kolo zámku s upozorněním NEOTVÍRAT, DOKUD NEZAZNÍ SIGNÁL! Zastavili se a hloupě nápisy pozorovali.
"Co děláte? Čekáte, až zazní signál?" dráždil je Hawl. "Propal ty vrata, kapitáne!"
"Moment!" zarazil ho Scoyt. "Tohle si musíme rozmyslet. Rád bych věděl, co je to přechodová komora. Viděl jsem už spoustu místností, kabin a komor, ale přechodovou komoru...?"
"To je fuk! Propal to!" opakoval Hawl a třepal legrační hlavičkou. "Tahle mizerná loď je přece tvoje, kapitáne! Tak se podle toho chovej!"
Gregg stiskl knoflík. Kov zrudl, dostal matně růžovou barvu, ale netavil se. Nepohnula s ním ani sprška kleteb. Gregg pušku zmateně odhodil.
"Bude to nějaký zvláštní kov," řekl.
Jeden z ozbrojenců se protlačil dopředu a zkusil otočit kolem na dveřích. Křídlo hladce zajelo do spáry ve stěně. Napětí povolilo; někdo se rychle zasmál, Gregg vypadal, že je v rozpacích. Vstup do nákladní přechodové komory byl volný. Avšak místo aby vstoupili dovnitř, stáli dál bez hnutí, omráčeni proudy světla bezohledně dopadajícího přímo na ně.
Přechodová komora byla jen průměrně veliká místnost. V protější stěně však bylo zasazeno něco, co nikdo z nich ještě neviděl a co v očích, naplněných posvátnou hrůzou, prodlužovalo prostor komory donekonečna. Bylo to okno. Okno do vesmíru.
Nedívali se jen úzkou škvírou do kosmu jako Complain s Laurou v řídicím stanovišti. Tohle byl veliký čtverec. Ale přesto ty dva předchozí zkušenost trochu připravila a nádherný pohled si je přitáhl hlubokou závějí prachu blíž; ostatní stáli dál jako zkamenělí.
Za oknem, posetým hvězdami jak královský háv drahokamy, burácel velkolepý, nekonečný, bezhlasý chorál vešmi ru. Přesahovalo to veškeré chápání, byl to nejnepochopitelnější z paradoxů; vesmír vyvolával dojem neproniknutelné temnoty a přitom každičký jeho bod jako by zářil mnohabarevnými výrony světla.
Nikdo se neodvážil promluvit. Všichni do jednoho, pohlceni tím, co viděli, oněměli.
Přestože jim jasná zář vesmíru vháněla do očí slzy, nikdo je nezavíral a všichni zírali na jediné: na sladký srpek planety, čisté jako pohled právě narozeného kotěte. Modrý třpytící se odštěpek byl jen o něco větší než srp v natažené ruce a za ním bíle zářilo a jiskřilo vycházející slunce, ověnčené korunou budící hrůzu a zastiňující svou vznešeností všechno ostatní.
Pořád ještě nepadlo jediné slovo. Srpek pomalu sílil, nádherné slunce za ním se dralo ven. Byl to zázrak. Oněměli, ohluchli, zatočila se jim hlava.
První procitla Laura.
"Royi, miláčku," zašeptala, "konečně! Pořád nám zbývá ještě naděje, pořád můžeme doufat!"

Complain otočil hlavu, aby se na ni podíval. Snažil se uvolnit stažené hrdlo, chtěl jí něco říct. Ale nedokázal to. Náhle pochopil, co je to, po čem celý život tolik toužil.
Nebylo to vlastně nic obrovského, spíš maličkost. Uviděl Lauřin obličej v slunečním světle.

III
Během krátké doby se překroucená zvěst o nebývalé události donesla až k poslednímu muži, ženě i dítěti v Přídi. Každý o ní chtěl mluvit s každým a jedinou výjimkou byl Scoyt, pro kterého to byla pouze nevýznamná hloupost, drobné zdržení v jeho hlavním poslání polapit Obry a jejich spojence Vetřelce. Žádného Obra zatím nechytil; měl však plnou hlavu nového plánu, a když si trochu odpočinul a najedl se, bez otálení ho začal uskutečňovat.
Byl jednoduchý a to, že jeho součástí bylo i dost důkladné poničení lodi, Scoytovi ani trochu nevadilo. Hodlal úplně rozebrat dvacátou pátou palubu, první palubu Pustin hned za hranicemi Přídě. Až ji odstraní, vznikne dokonalé území nikoho, které nikdo nebude moci nepozorovaně překročit. Jakmile bude tenhle obrovský prostor vybouraný a bude u něho stát silná stráž, může začít v montážních a kontrolních chodbách hon, jemuž žádný z Obrů neunikne.
Pracovat se začalo okamžitě. Scoytovi se hrnuli na pomoc dobrovolníci, každý byl ochotem přiložit ruku k dílu. Postavili řetězy a s horečnatou rychlostí si podávali všechno, co bylo možné z paluby určené k záhubě odnést. Na jejích koncích se pokoušeli kupící se předměty rozbíjet, nebo když to nebylo možné, házet do prázdných kabin. Před řetězy upocení bojovníci, většinou Greggovi muži, kteří něco takového nedělali poprvé, strhávali poniky, káceli je, rvali kořeny. Za nimi postupovali další muži, aby vykácený prostor čistili, vyklízeli a dělili na menší úseky.
Teprve potom přicházel Scoyt s tepelnou puškou, tavil a řezal stěny, dokud se nezhroutily; když pak vychladly a bylo je možné vzít do rukou, odnášeli je jeho pomocníci pryč. Kov dělící jednu palubu od druhé puška roztavit nedokázala. Patrně šlo o stejně výjimečný materiál jako v případě dveří přechodové komory. Nic jiného však nevydrželo.
Vzápětí poté, co se vrhli do práce, objevili ve velké místnosti označené jako ‚Prádelna' úkryt krys. Když propálili ohřívač vody, narazili dva z Greggových mužů na zmatenou houštinu krysích staveb, celé sídliště hlodavců. Vršilo se v několika patrech nad sebou, spojených podivně propletenými schodišti z kostí, štěrku, plechovek i špíny. Byly tam malé klece plné vyhladovělých myší, křečků a králíků, dokonce s jedním ptákem; do vzduchu se rozprskl oblak můr.
Především však uvnitř žily krysy, v doupatech, kasárnách i zbrojnicích, a měly tam dokonce malá jatka. Scoyt okamžitě přejel město vějířem žáru; zapraskalo v plamenech a hlodavci se divoce vyřítili na útočníky.
Scoyt s puškou se rychle vrhl zpátky a podařilo se mu zachránit se. Oba Greggovi muži však byli mrtví dřív, než přiběhly posily s dalšími paprskomety, krysy jim prokously hrdla. Těla byla poslána po lidském řetězu pryč a pustošení pokračovalo dál.
Mezitím byly všechny padací dveře na chodbách od čtyřiadvacáté až po třináctou palubu otevřeny a u každého otvoru stála hlídka.
"Takhle bude za chvíli celá loď neobyvatelná," protestoval knihovník Tregonnin. "Ničíte ji pro nic za nic!"
Předsedal schůzce, na niž byl pozván každý, kdo něco znamenal. Byli tu rádcové Billyoe, Dupont i Ruskin, Pagwan s důstojníky záchranného družstva, Gregg s Hawlem a Complain s Laurou a vetřel se sem dokonce i Marapper. Chyběli jen Scoyt a Zac Deight.
Scoyt po poslech vzkázal, že má příliš mnoho práce, a Marapper, když ho Tregonnin vyslal k Zaku Deightovi, se vrátil zpátky s tvrzením, že rádce není k nalezení. Complain už Lauře o Deightově zlověstné úloze řekl; teď se po sobě jen mlčky podívali. Ulevilo by se jim, kdyby mohli přede všemi říct, že Deight je zrádce - jenže co když jsou tady mezi nimi ještě další? Varovat je nemělo smysl.
"Musíme rozebrat loď, dřív než Obři rozeberou nás," volal Hawl. "To je přece jasný! Tak co z toho děláš problém?"
"Nevíš, o čem mluvíš. Když loď rozebereme, tak všichni zahyneme," protestoval rádce Dupont.
"Alespoň se zbavíme krys," kejhavě se rozesmál Hawl.
Od samého počátku se Hawl s Greggem, i když se o tom nemluvilo, nemohli shodnout se členy Rady; ani jedné straně se nelíbily způsoby těch druhých. Navíc nikomu na schůzce nebylo jasné, o čem vlastně se má mluvit - zda o tom, co podniká Scoyt, nebo o objevu neznámé planety.
Tregonnin se nakonec pokusil oba úhly pohledu spojit. "V podstatě jde o jedno," řekl. "S tím, co Scoyt dělá, můžeme souhlasit, jen když bude mít úspěch. A aby měl úspěch, musí nejen Obry pochytat, ale taky je donutit, aby nám prozradili, jak na té planetě přistát."
Místnost naplnilo souhlasné šumění. "Obři určitě musí vědět, jak přistát," řekl Billyoe, "když tuhle loď postavili."
"Tak snad abysme šli Scoytovi pomoct, ne?" vstal Gregg. "Než odejdete, chci vám říct ještě něco," zadržel ho Tregonnin. "Mluvili jsme jen a jen o věcných záležitostech. Myslím však, že pro to, co děláme, máme i morální ospravedlnění. Tahle loď je pro nás svatá a můžeme ji zničit jen za jediné podmínky - že totiž Daleká pouť je u konce. Naštěstí tahle podmínka je splněna. Jsem si jistý, že planeta, kterou jste viděli tak blízko lodi, je Země."
Zbožný podtext knihovníkova proslovu vyvolal u Gregga a několika lidí ze záchranného družstva smích, jiní však začali nadšeně tleskat. Marapper vzadu vykřikoval, že Tregonnin se měl stát knězem.
Complainův hlas všechny přehlušil. "Jenže tahle planeta není Země!" volal. "Strašně mě mrzí, že vás zklamu, ale vím něco, co vy nevíte. Jsme od Země hodně daleko... Na lodi už žilo třiadvacet pokolení a přitom měla k Zemi doletět sedmá generace!"
Obklíčily ho zklamané, zlostné, žádostivé hlasy.
Řekl si, že všichni by měli vědět, na čem jsou, a jednat podle toho a že jim musí všechno vypovědět - o zničeném řídicím stanovišti, o deníku kapitána Gregory Complaina, o Žáku Deightovi. Otázky, které se před nimi nakupily, byly už příliš naléhavé, než aby se s nimi dokázal vypořádat člověk sám. Musí jim to říct! Ale dřív než se nadechl k prvnímu slovu, rozletěly se dveře a na prahu se objevili dva muži s obličeji pokřivenými strachem.

"Obři útočí!"
Palubami Přídě se valil páchnoucí, štiplavý a neprůhledný kouř. Hořely hromady odpadků vyklizených z pětadvacáté paluby do dvou dalších. Ale nikomu to nevadilo, všechny náhle posedlo žhářství. Obyčejně požáry likvidovaly už v zárodcích automatické přístroje rozmístěné ve všech prostorách lodi; místnost, v níž oheň vznikl, se vždy hermeticky uzavřela a vyčerpal se z ní všechen vzduch. Tentokrát naneštěstí oheň vznikl v kabině, kde automat nefungoval, a tak se stalo, že se rozšířil chodbami dál.
Scoyt se svými muži bez protestů v kouři pokračovali v ničivém díle. I nezasvěcený pozorovatel by poznal, že je zachvátila vnitřní zuřivost. Celoživotní nenávist k lodi, jejímiž byli vězni, se konečně projevila a nikdo ji nemohl zastavit ani ovládnout.
Obři zaútočili chytře.
Scoyt právě odřízl jednu ze stěn malé umývárny, a zatímco ji tři z jeho lidí odstraňovali, chvíli odpočíval. V okamžiku, kdy se stěna hnula a zakryla ho, posunula se mříž ve stropě a Obr zasáhl Scoyta plynovým nábojem přímo do obličeje. Scoyt se bez hlesu zhroutil na zem.
Z otvoru ve stropě vyletěl provazový žebřík. Obr po něm sjel dolů a vytrhl Scoytovi z ochabujících rukou pušku. V tu chvíli se konečně odříznutá stěna úplně uvolnila; Scoytovi pomocníci ji však neudrželi, stěna padla na Obra a omráčila ho. Nešikovná trojice užasle zírala na Obra před sebou. Mezi zkamenělé figury dole se spustili další tři Obři, vystřelili po nich, sebrali svého kamaráda i pušku a začali šplhat vzhůru do bezpečí.
Přes clonu kouře však přepad zahlédli další lidé. Chlapík jménem Black, jeden z nejschopnějších Greggových mužů, se vrhl dopředu. Poslední z Obrů, dosahující už rukou na mříž, se s nožem v zádech zřítil na zem. Puška mu vypadla z ruky. Black vytrhl nůž z jeho těla a s křikem skočil na žebřík. Vzápětí letěl dolů, obličej plný plynu. Avšak další se tlačili za ním, přeskakovali ho a sápali se k otvoru ve stropě.
V úzkém prostoru nad stropem se rozpoutal hrůzyplný zápas. Obři prolomili stěnu mezi montážní chodbou a větrací šachtou; teď však jejich ústup dovnitř zpomaloval raněný společník. Jeden z nízkých vozíků, na jakém před časem Obři vezli Complaina, přijížděl s posilou. Kolem trubek a vzpěr přibývalo pořád víc lidí z Přídě.
Nezvyklý prostor vyžadoval i zvláštní způsob boje. Montážní chodby, táhnoucí se kolem všech podlaží a každé paluby, byly neosvětlené a světlo baterek vytvářelo kolem nosníků zvláštní předivo stínů. Pro osamělého odstřelovače by to mohlo být skvělé působiště, pro dvacet odstřelovačů však to bylo peklo. Rozeznat spolubojovníka od nepřítele bylo nemožné.
Za tohoto stavu se vrátil z Rady Gregg a převzal velení. Brzy ve zběsilé rvačce, v níž každý dával i inkasoval rány, získal přehled. Teď když byl Scoyt vyřazen, ho začali poslouchat i lidé z Přídě.
"Doneste mi někdo tu pušku," zařval. "A všichni, kdo můžou, se mnou na dvacátou palubu. Když včas slezem poklopama dolů, dostáném Obry zezadu."
Nápad to byl výtečný, měl jen jednu chybu. Montážní chodby se táhly po obvodu lodi těsně pod jejím pláštěm a obepínaly všechny místnosti horních podlaží. Dokud si tohle někdo neuvědomil, nebylo možné Obrům nikdy odříznout ústupovou cestu a ti se přesto, že všechny poklopy dolů do chodby byly otevřené, mohli pohybovat nikým neviděni z paluby na palubu. Loď však byla složitější, než si Gregg dovedl představit. Jeho muži se divoce vrhali dolů do padacích dveří, ale žádného nepřítele nenalézali.
Gregg jednal tak, jak mu velela jeho nezkrotná povaha. Propaloval si cestu vpřed, tavil každou překážku, která se před ním objevila.
Ještě nikdy předtím se obyvatelé lodi nedostali do montážních chodeb. Ještě nikdy předtím si divoce poletující svářecí aparát nehrál s jemnými vlásečnicemi plavidla. Během tří minut po stisknutí spouště upálil Gregg kohout odpadového potrubí a prorazil hlavní přívod vody. Tryskající proud srazil jednoho z mužů na zem, divoce se přes něj přehnal, zatopil všechno kolem, bublal a vřel mezi kovovými pláty paluby.
"Vypni to, blázne!" křikl na Gregga někdo, kdo vytušil nebezpečí.
Místo odpovědi otočil Gregg pušku proti němu.
Potom přepálil přívod elektřiny. Kabel zasyčel, vymrštil se jako kobra vzhůru a obnažený padl na koleje, po nichž jezdily montážni vozíky. Dva další muži zemřeli dřív, než stačili heknout.
Pak přestala působit gravitace. Celá paluba se náhle octla v beztížném stavu. Nic nevyvolává takovou paniku jako náhlý pocit ztráty pevné země pod nohama. Bezhlavý úprk, který vzápětí následoval, všechno jen zhoršil. I samotný Gregg, přestože se stavem beztíže už zkušenosti měl, ztratil hlavu a upustil pušku. Zvolna se obrátila proti němu. Vous mu vzplanul, Gregg vykřikl a pěstí odrazil hlaveň, plivající žár...
Zatímco panika vrcholila, čekali Complain spolu s Laurou u nosítek, na nichž právě přinesli Scoyta do jeho kabiny. Complain, který účinky plynu poznal na vlastní kůži, mohl bezvědomého muže jen litovat.
Pak ucítil nejen plyn, zachycený ve Scoytových vlasech, ale také, že se někde cosi pálí. Zdvihl hlavu a spatřil, že mříží vniká do místnosti proužek kouře.
"To je přece oheň, který ti hlupáci zapálili o dvě paluby dál," křikl. "Větrací šachty ho roznesou po celé lodi. Tohle musí skončit!"
"Proč jen nemůžeme zavřít všechny dveře mezi palubami," řekla Laura. "Neodneseme raději Rogera jinam?"
Než to dořekla, Scoyt zanaříkal a pohnul se. Rychle mu stříkli do tváře vodu a zkoušeli třít ruce s takovým úsilím, že nevnímali křik z chodby; v řevu, který všude vládl, bylo těžké všimnout si, že křičí ještě někdo další. Pak se rozletěly dveře. Stál v nich Tregonnin.
"Vzpoura!" vydechl. "Vzpoura! Přesně to, čeho jsem se bál. Provůh, co jen se s námi stane! Od začátku jsem tvrdil, že tu sběř z Pustin sem nemáme pouštět. Copak nemůžete vzbudit Scoyta? Bude už vědět, co dělat. Ode mě nikdo nemůže chtít, abych předváděl, jak jsem statečný... ?"

Complain se na něj nevrle ohlédl. Maličký knihovník skoro tancoval na špičkách, na tváři měl tupý a vzrušený výraz.
"Co se děje?" zeptal se Complain.
Jeho opovržlivý pohled způsobil, že knihovník se s viditelnou námahou vzpamatoval.
"Chtějí zničit loď," řekl Tregonnin pevněji. "Ten cvok - ten s maličkou hlavou - teď má pušku. Tvůj bratr je raněný. Většina jeho lidí - a s nimi i spousta našich - začala jednoduše všecko demolovat. Nařídil jsem jim, aby mi pušku okamžitě vydali, ale jen se mi vysmáli."
"Scoyta poslechnou," řekl rozzlobeně Complain a důrazně zatřásl ležícím mužem.
"Mám strach, Royi. Bojím se, že se stane něco hrozného," zašeptala dívka.
Na první pohled poznal, jak je vyděšená. Pohladil ji po rameni.
"Postarej se o Scoyta, Tregonnine," řekl. "Brzy se probere natolik, aby všechny tvoje problémy urovnal. My se za chvíli vrátíme."
Postrčil překvapené děvče na chodbu. Po palubě se vinul tenký potůček a ztrácel se v otevřených poklopech.
"Co chceš dělat?" zeptala se.
"Jsem hlupák, že mě to nenapadlo dřív," řekl. "Riskovat, že si rozeberem střechu nad hlavou, abysme se dostali k Obrům, přece má smysl, až když neexistuje jiná možnost. Jenže ona existuje! Zac Deight má u sebe v pokoji stroj, kterým mluvil s vůdcem Obrů, Curtisem."
"Copak si, Royi, nepamatuješ?" řekla. "Marapper přece tvrdil, že Zac Deight někam zmizel."
"Možná že přijdem na to, jak stroj spustit i bez něj. Nebo najdem něco jiného, co nám pomůže. Tady každopádně nejsme k ničemu."
Říkal to se značnou dávkou ironie, zrovna když je míjelo šest mužů z Přídě. Zdálo se, že všichni utíkají, letěli chodbami, jako by je štiplavý pach kouře ještě poháněl. Complain vzal Lauru za ruku a rychle ji odváděl po sedmnácté palubě dolů do nižšího podlaží. Stráže už svá místa u otevřených otvorů opustily, jinde bylo víc vzrušení. Po chodbách se jak opuštěné náhrobní kameny povalovaly odhozené poklopy.
Complain se zastavil přede dveřmi místnosti, kde nechal omráčeného rádce. Pak s baterkou v ruce prudce vrazil dovnitř. Zac Deight seděl na kovové stoličce. Proti němu se v křesle tyčila objemná postava. Byl to Marapper, svírající v ruce paprskomet.
"Prostor pro vaše ega, děti moje," řekl. "Jen dál, Royi. A ty taky, milá vyšetřovatelko Vyannová."
IV
"Co se tu, do paklu, Marappere, motáš?" zeptal se překvapeně Complain. "Umaštěnče jeden bídná!"
Kněz nepříjemně znějící oslovení, jaké by si Complain za starých časů nedovolil použít, přeslechl. Jako vždycky byl až příliš ochotný vysvětlovat. Má tu, řekl, naléhavý úkol: vymámit mučením ze Zaka Deighta poslední tajemství lodi. Ale zatím se k tomu sotva dostal - ačkoliv tu už nějakou chvilku je, trvalo mu dlouho, než rádce přivedl k vědomí.
"Když tě poslali, abys ho přivedl, tak jsi Radě tvrdil, že tu není," řekla vyšetřovatelka.
"Nechtěl jsem, aby ho jako Vetřelce rozcupovali na kusy dřív, než se mu dostanu na zoubek já," řekl Marapper.
"Jak dlouho víš, že Deight je Vetřelec?" podezíravě se zeptal Complain.
"Od ty doby, co jsem sem přišel a objevil ho tu na podlaze - a s osmihranným prstenem na prstě," řekl Marapper s jistou samolibostí. "Zatím jsem z něj pomocí nože pod nehty vypáčil jedinou věc: Vetřelci i Obři pocházejí z planety, kterou jste viděli venku. Nemůžou se na ni vrátit, dokud pro ně nepřiletí jiná loď, tahle tam přistát nemůže."
"Samozřejmě že ne. Nedá se už řídit," odsekla dívka. "Ztrácíš čas, Marappere. A krom toho nedovolím, abys rádce mučil. Znala jsem ho, už když jsem byla děcko."
"Nezapomeň, že nás oba chtěl zabít," připomněl jí Complain. Neodpověděla, jen se na něj ženský umíněně podívala s vědomím, že tenhle argument bývá nadřazen rozumu.
"Neměl jsem jinou možnost, než se vás pokusit odstranit," řekl Zac Deight zastřeně. "Ale jestli mě zachráníte před touhle obludou, udělám pro vás cokoli - cokoli rozumného."
Existuje málo nepříjemnějších situací než být zatažen do sporu mezi knězem a ženou. Complainovi se tohle postavení vůbec nelíbilo. Klidně by Marappera nechal, ať z Deighta informace vyždímá, jak umí, ale pokud u toho měla být Laura, nemohl to připustit. Stejně tak nehodlal knězi vysvětlovat, proč je najednou tolik citlivý. Začali se hádat. Přerušil je hluk přicházející odněkud zblízka. Byl zvláštní, připomínal škrábání rzi a ve své neurčitosti zněl děsivě. Sílil, až se octl přímo nad jejich hlavami.
Krysy! Dusaly větrací šachtou nad místností; v mříži, jíž před nedávném Complain prolézal, se objevovaly a zase mizely cupitavé růžové nožičky, jak krysí záplava duněla pryč. Z otvorů se začal sypat prach, po něm se objevil i kouř.
"Tohle se děje všude v lodi," řekl Complain Deightovi vážně, když se zběsilé stádo přehnalo. "Oheň vyhání krysy z děr. Ti chlapi, když na to budou mít dost času, rožku chají všecko. Nakonec váš úkryt stejně najdou, i kdyby nás to mělo všecky stát krk. Deighte, vezmi ten stroj a řekni Curtisovi, aby se vzdal a vylezl."
"I kdybych to zkusil, nikdy mě neposlechne," řekl Zac Deight. V klíně mu zašustily ruce, průsvitné, jako by byly z papíru.
"To je už moje starost," řekl Complain. "Kde je Malý pes? Venku na té planetě?"
Zac Deight nešťastně přikývl. Nepřetržitý nervózní kašel prozrazoval, jak ho zmáhá napětí.
"Vstaň a nařiď Curtisovi, ať zatraceně rychle zavolá Malého psa a nechá pro nás poslat loď," řekl Complain. Vytáhl paprskomet a namířil ho na Deighta.
"Tady budu střílet já!" zakřičel Marapper. "Deight je můj zajatec!" Vstal a se zdviženou zbraní přiskočil ke Complainovi; ten mu ji okamžitě vyrazil z ruky.
"V tomhle sporu si tři strany dovolit nemůžem, otče," řekl. "Jestli tu chceš zůstat, tak mlč, jinak vypadni. A co ty, Deighte, už ses rozhodl?"

Zac Deight se bezmocně zdvihl a nerozhodně svraštil obličej.
"Nevím, co mám dělat. Ty vůbec netušíš, o co jde," řekl. "Kdyby to šlo, opravdu bych ti rád pomohl, vypadáš v jádře rozumně, Complaine. Kdybychom my dva -"
"Nevypadám rozumně!" vyštěkl Complain. "Vůbec nejsem rozumný! Zavolej Curtise, dělej, starej lišáku... Ať už je loď tady!"
"Vyšetřovatelko, nemůžeš -," zkusil Zac Deight.
"Jistě, Royi, prosím tě -," začala Laura.
"Ne!" zařval Complain. Bylo to příšerné, každý se pokoušel prosadit svou vůli, dokonce i ženy. "Tyhle mizerové mají na svědomí všecko naše utrpení. Tak nás teď musí vytáhnout z kaše!"
Popadl skříňku s knihami za jednu z hran a vztekle ji odstrčil od stěny. Ve výklenku, neutrální, mlčenlivý, vždy připravený předat jakoukoli zprávu od kohokoli, čekal telefon.
"Přehodil jsem si paprskomet na ‚smrťáka', Deighte," řeki Complain. "Počítám do tří. Jedna... dvě..."
Deightovi se v očích objevily slzy. Když zdvihl sluchátko, bylo vidět, jak se mu chvějí ruce.
"Crana Curtise, prosím!" řekl, když se mu na druhém konci ozval jakýsi hlas. Ačkoliv se Complain snažil ovládnout, projelo jím vzrušení. Přístroj je právě spojoval s tajnou pevností Obrů!
Když se ozval Curtis, slyšeli ho zřetelně všichni v místnosti. Hlas mu přeskakoval úzkostí; mluvil tak rychle, že to vůbec neznělo jako řeč Obra. Deight nestačil říct jediné slovo.
"To je Deight? Něco jsi zvoral, co?" řekl. "Vždycky jsem tvrdil, že už jsi moc starej! Proklatý motáci mají zase svářečku! A pokud si pamatuju, tvrdil jsi, že ji máš ty! Oni se zbláznili - jsou úplně pominutý! Pár chlapců se ji pokusilo získat zpátky, ale nepovedlo se to a teď už hoří loď skoro až k nám. Za to můžeš ty! Jsi za všecko zodpovědný..."
Zatímco se z telefonu hrnula záplava slov, vrátila se Deightovi část bývalé důstojnosti. Sluchátko se mu uklidnilo v ruce.
"Curtisi!" řekl a rozkazující tón v jeho hlasu způsobil, že telefon náhle oněměl. "Curtisi, vzchop se! Teď není čas vyčítat si, kdo za co může, jde o větší věci. Spoj se s Malým psem a řekni jim -"
"S Malým psem!" vyprskl Curtis a znovu nabral dech. "Copak já se můžu spojit s Malým psem? Poslouchej, sakra, co ti povídám! Nějaký praštěný moták si hrál se svářecím aparátem a přepálil elektrický kabel v prostředním podlaží dvacáté paluby, zrovna pod náma. Všechno je tu pod proudem, čtyři chlapi se ještě nevzpamatovali z bezvědomí. Rádio i světlo vybouchlo. Jsme v pasti, nemůžu zavolat Malého psa, dokonce nemůžu ani ven!"
Zac Deight zasténal. Zoufale se otočil a zamával na Complaina.
"Je konec," řekl. "Slyšel jsi."
Complain ho paprskometem šťouchl mezi hubená žebra. "Buď zticha," zašeptal, "Curtis ještě nedomluvil."
Telefon stále vrčel.
"Jsi tam, Deighte? Proč nic neříkáš?"
"Jsem tu," unaveně řekl Deight.
"Tak odpovídej. Nebo si myslíš, že se vybavuju jen tak, ze srandy?" štěkal Curtis. "Je tu ještě jedna šance. Na desáté palubě je ve vchodu pro posádku nouzová vysílačka. Jasný? My jsme tu jak sardinky v zaletované krabičce, ale ty jsi venku. Musíš se k vysílačce dostat a zavolat Malého psa sám. Uděláš to?"
Paprskomet se Deightovi dychtivě zaryl do žeber.
"Pokusím se," řekl.
"To bych prosil! Je to jediná naděje. A, Deighte..."
"Ano?"
"Řekni jim proboha, ať si vezmou zbraně - a at přijdou
co nejrychlejc!"
"Dobře."
"Vlez do montážní chodby a vem si vozík."
"Dobře, Curtisi."
"A pospěš si, člověče. Proboha, pospěš si."
Deight zavěsil; nastalo dlouhé a výmluvné ticho.
"Pustíš mě k tomu rádiu?" zeptal se Deight.
Complain přikývl.
"Půjdu tam s tebou. Musíme zavolat loď." Otočil se k Lauře. Podávala Deightovi sklenici vody, kterou starý muž vděčně přijal.
"Lauro," řekl Complain, "prosím tě, dojdi za Rogerem Scoytem - snad se už probral - a vyřiď mu, že Obři se schovávají někde v horním podlaží dvacátý paluby. Řekni mu, ať je co nejrychleji zlikviduje. Ale ať je opatrný, bude tam spousta nebezpečí. A řekni mu taky, že je tam jeden Obr jménem Curtis, toho by měl na Dalekou pouť poslat moc pomaloučku. Dej na sebe pozor, Lauro, přijdu, jak jen to půjde."
"Nemohl by místo mě jít tady Marapper?" zeptala se.
"Potřebuju, aby ta zpráva ke Scoytovi určitě došla," řekl bez obalu Complain.
"Dej na sebe taky pozor," poprosila ho alespoň.
"Nic se mu nestane," řekl Marapper chlapácky. "Třebaže mě pořád uráží, půjdu s ním. Můj měchýř mi napovídá, že se peče něco hodně nechutného."
Na chodbě je uvítaly čtverce orientačních světel. Jejich pravidelně vzdálené namodralé skvrny dělaly tmu přece jen o něco méně hrůzyplnou. Complain se ještě s trochou obav ohlédl za Laurou, pak se neochotně rozběhl za Deightem a Marapperem. Starý muž se začínal spouštět do otvoru v podlaze a kněz se nešťastně skláněl nad ním.

"Počkej!" říkal právě. "Co ty krysy dole?"
"Máte přece s Complainem paprskomety," odpověděl klidně Zac Deight.
Tím Marappera všech obav nezbavil.
"Jejejej, bojím se, že tenhle otvor je moc úzký, než abych se jím mohl protáhnout," bědoval. "Jsem moc velký, Royi!"
"Lhář jsi mnohem větší," řekl Complain. "Lez, pohni se. A koukej po krysách. Když budem mít štěstí, nebudou mít zrovna čas, aby si s náma lámaly hlavu."
Nasoukali se do montážní chodby a po čtyřech přelezli koleje, po nichž jezdily nízké vozíky z jednoho konce lodi na druhý. Žádný však nezahlédli. Po kolejích se plazili dál skrz nevelké otvory v kovových stěnách, dělících i tady jednu palubu od druhé; na třetí z nich konečně uviděli vozík a podle Deightových rad se vyšplhali nahoru.
Rádce se letmo dotkl řízení. Bleskově nabírali rychlost. Stropy palub se jim míhaly jen pár prstů nad hlavami. Marapper se vzdycháním zatahoval břicho. Pak vůz zpomalil: byli na desáté palubě. Zac Deight zabrzdil a slezli dolů.
V téhle opuštěné oblasti lodi byla přítomnost krys mnohem nápadnější. Podlahu pokrývaly výkaly a chomáče rozcupovaných látek. Marapper vystrašeně máchal baterkou kolem sebe.
Stáli přímo uprostřed paluby, kde se mohli narovnat. Montážní chodba se v tomto místě rozšiřovala; byla protkána změtí nosníků, vzpěr, potrubí a svazků mohutných hadic. Někde nad jejich hlavami se ve tmě ztrácel ocelový žebřík.
"Přechodová kabina pro lidi je v horním podlaží," řekl Zac Deight, chytil se žebříku a začal šplhat vzhůru.
Complain lezl za ním. Po obou stranách viděl stopy dávných škod, jako by v prostorách, mezi nimiž stoupali, kdysi došlo k mohutnému výbuchu. Zrovna si představoval jeho sílu, když montážní chodbou prolétla zvuková vlna jiné detonace, odrazila se a zanaříkala mezi spletí rour. Temná dutina se rozezněla jako orchestr.
"Vaši lidé demolují loď," řekl chladně Zac Deight.
"Doufám, že přitom pozabíjejí pár oddílů Obrů," řekl Marapper.
"Oddílů!" ušklíbl se Zac Deight. "Kolik myslíš, že těch vašich Obrů na lodi je?"
Kněz mlčel a Zac Deight si odpověděl sám. "Je jich tu, chudáků, dvanáct. S Curtisem třináct."
Na okamžik se Complainovi skoro podařilo vžít se do situace člověka, kterého nikdy neviděl. Představil si ustaraného úředníka, zavřeného někde mezi zhroucenými stěnami, ve tmě, zatímco všichni ostatní v lodi zuřivě pátrají po jeho úkrytu. Nebyla to nejlákavější představa.
Na další úvahy nezbýval čas. Vystoupili do horního podlaží a plazili se k nejbližším padacím dveřím. Zac Deight vložil do zámku osmihranný prsten; nad hlavami se jim zdvihl poklop. Když z něho vylézali ven, vyrojil se kolem jejich ramenou oblak drobných můr a odletěl dolů do chodby. Complain vytasil paprskomet a rychle po nich vypálil. Světlo Marapperovy baterky mu poskytlo zadostiučinění, valná většina můr popadala na podlahu.
"Doufám, že žádná z nich neodletěla," řekl. "Vsadil bych se, že vyzvídají pro krysy."
I tady bylo všechno zničené, podobně, jako si Complain s Marapperem všimli už jinde. Ať se podívali kam chtěli, stěží zahlédli jedinou plochu nepoškozenou. Všude se povalovaly vrstvy suti a trosek, jen uprostřed byla umetená úzká cestička. Opatrně, stále ve střehu, po ní postupovali.
"Co tady bylo?" ptal se zvědavě Complain. "Myslím tedy, když tu ještě něco bylo."
Zac Deight neodpovídal. Tvářil se zachmuřeně a ponořený sám do sebe se ubíral dopředu.
"Co tady bylo, Deighte?" opakoval Complain.
"Tady... Většinou tu bylo oddělení lékařského výzkumu," odpověděl nepřítomně Deight. "Mám dojem, že tady někde na konci bouchl zapomenutý počítač. Sem se normálními chodbami ani výtahy z lodi nedostaneš. Úplně uzavřená část, hrob v hrobě."
Complaina se zmocnilo zvláštní vzrušení. Oddělení lékařského výzkumu! Tady před třiadvaceti generacemi pracovala June Paynová, tady objevila paynin. Pokoušel se představit si ji, jak se sklání nad stolem, ale vybavovala se mu jen Laura.
Došli k přechodové komoře pro posádku. Vypadala jako zmenšenina přechodové komory nákladového prostoru, na dveřích byla táž kola s výstražnými nápisy. Zac Deight, pořád se stejně nepřítomným výrazem, k jednomu z nich přistoupil.
"Stůj!" naléhavě zvolal Marapper. "Royi, zrada je mým věrným průvodcem a já bych přísahal, že tenhle bídák má ve svém smradlavém rukávu přichystaný nějaký podvod. Vede nás do záhuby!"
"Varuju tě, Deighte," řekl Complain. "Jestli uvnitř někdo číhá, tak se ty i on okamžitě vydáte na Dalekou pouť."
Deight se otočil čelem k nim. Nesnesitelné napětí vepsané v jeho obličeji by v klidnější době a v jiné společnosti vyvolalo soucit.
"Nikdo tam není," řekl a odkašlal si. "Nemusíte se bát."
"To... to rádio tam ale je?" zeptal se Complain.
"Ano."
Marapper popadl Complaina za ruku a posvítil Deightovi přímo do očí.
"Doopravdy ho necháš, aby se domlouval s tím Malým psem? A aby jim řekl, že si mají vzít zbraně?"
"Nesmíš si pořád myslet, že jsem hlupák, jen proto, že jsem se narodil v tvý farnosti, otče. Deight jim řekne to, co my budem chtít. Tak otvírej, rádce!"
Dveře se rozjely. V přechodové komoře, velké sotva pět krát pět kroků, stálo podél stěn jak rytířské brnění šest skafandrů. Jinak tu byla už jen jediná věc: přenosná vysílačka s popruhy na záda a výsuvnou anténou.
Podobně jako v nákladové komoře i tady bylo okno. Na celé lodi byla kromě zakryté pozorovatelny řídicího stanoviště okna jen ve čtyřech vstupech pro posádku a dvou nákladových komorách; s odlišným koeficientem rozpínavosti představovala okna přirozenou slabinu a byla skutečně jen tam, kde to bylo nezbytné. Marapper je viděl poprvé. Jako na každého, padl i na něj nábožný úžas. Bez dechu zíral do omamující prázdnoty a konečně jednou ztratil řeč.

Srpek planety byl širší, než když ho Complain viděl naposledy. S oslepující modří se mísily bílá i zelená a zářily v atmosféře tak, jako nikdy žádné barvy na lodi. Slunce vedle srpku se zdálo malé, plálo však jasněji než samotný život.
Marapper na něj ohromeně ukázal.
"Co je to? Slunce?" zeptal se.
Complain přikývl.
"Máti v očích!" vykřikl kněz a zavrávoral. "Je kulatý! A já vždycky myslel, že musí být čtvercový jako orientační světla!"
Zac Deight přistoupil k vysílačce. Když ji bral do třesoucích se rukou, otočil se k nim.
"Teď už se to můžete klidně dozvědět," řekl. "Ať se stane co chce, můžu vám to říct. Ta planeta je Země."
"Cože?" vyhrkl Complain. V hlavě se mu zrovna roztočil šílený kolotoč. "Lžeš, Deighte! Určitě lžeš! Tohle není Země, vím, že to nemůže být Země."
Stařec se rozplakal. Po tvářích mu stékal dlouhý proud slz, nesnažil se ho však setřít.
"Musíte se to jednou dozvědět," říkal. "Tolik jste trpěli... příliš mnoho. Je to Země - ale vy na ni nemůžete. Daleká pouť... Daleká pouť musí trvat věčně... Je to jen jedna z krutých skutečností."
Complain sevřel jeho vyzáblý krk.
"Poslouchej, Deighte," vrčel, "jestli tohle je Země, tak proč na ní nejsme? A kdo jsi ty? A Vetřelci? Obři? Co jste zač?"
"Jsme - jsme ze Země," chroptěl Zac Deight a ochable škubal rukama. Complain, obličej znetvořený vztekem, s ním třásl jako s ponikovým kmenem vyrvaným z kořenů. Marapper se pokoušel něco říct a tahal Complaina za ruku.
Complainovo sevření sílilo a Deight byl stále víc a víc rudý. Narazili do skafandrů. Dva se s rachotem zřítily na zem; vzápětí přes ně spadli sami. Na podlaze se Marapperovi konečně podařilo uvolnit Complainovy prsty ze starcova krku.
"Zbláznil ses, Royi?" lapal po dechu, "copak ses úplně zbláznil? Vždyť's ho málem uškrtil!"
"Slyšels, co tvrdí?" zařval na něj Complain. "Jsme obětí hrozného spiknutí -"
"Ať nejdřív zavolá Malého psa - to nejdřív. Jen on umí to rádio spustit. Teprv pak ho můžeš zkusit zabít a vyptávat se sám."
Marapperova slova pomalu pronikala do Complainova chápání. Jako rudý příboj mu oslepující hněv a pocit ošizení zaplavoval mozek. Vždycky když šlo o vlastní bezpečnost, dokázal Marapper uvažovat rozumně. Complain se s námahou ovládl, vstal a neurvale postavil Deighta na nohy.
"Co znamená Malý pes?"
"To je... krycí název ústavu dole na Zemi. Zabývá se zkoumáním obyvatel na lodi," řekl Zac Deight a třel si krk.
"Zkoumáním! Tak ho hezky rychle zavolej a řekni - třeba, že spousta vašich lidí je nemocných. A že hned musejí poslat loď, aby je dopravila dolů na Zemi. Běda, jestli řekneš něco jinýho! Roztrhám tě na kusy a budu s tebou krmit krysy. Dělej!"
"Báječně!" mnul si Marapper s uspokojením ruce a zatahal se vzadu za hábit. "Teď promluvil pravý věřící. Royi, vždycky jsi byl můj oblíbený hříšník. Až ta loď přistane, přemůžem posádku a vrátíme se na Zemi. Všichni! Všichni muži, ženy, mutanti, odtud až po Záď!"
Zac Deight vzal přístroj do náručí a zapnul ho. Potom, i když věděl, že se jim to nebude líbit, se k nim obrátil.
"Ještě něco vám musím říct," promluvil důstojné. "Ať to dopadne jak chce - a já se následků téhle hrozné věci velmi obávám - byl bych rád, kdybyste si zapamatovali, co vám teď řeknu. Cítíte se právem podvedeni. Vaše životy jsou mezi úzkými stěnami téhle lodi jen utrpením. Ale i kdybyste žili jinde, na místě, kde byste chtěli, v libovolné době, život pořád zůstává v celém vesmíru dalekou a těžkou poutí. A vy -"
"Stačí, Deighte," řekl Complain. "Nikdo nechce ráj, jen možnost vybrat si, kde bude trpět. Tak už si začni povídat s Malým psem."
Pobledlý Zac Deight, s paprskometem před obličejem, začal odevzdaně volat Malého psa. Za pár okamžiků se z krabice vysílačky ozval jasný hlas: "Zde Malý pes. Velký pse, slyším, můžeš mluvit. Přepínám."
"Volám Malého psa," řekl Zac Deight a zarazil se; pak nerozhodně zakašlal. Po čele mu stékal pot. Complain mu výhružně přistrčil zbraň až před nos. Deight začal znovu mluvit a úzkostlivě se přitom díval přímo do slunce. "Malý pse, pošli sem okamžitě loď - motáci se vzbouřili! Pomoc! Pomoc! Motáci se vzbouřili! Vezměte si zbraně! Motáci - aááá!"
Complainův zásah schytal přímo mezi zuby, Marapperův někam do kříže. Když padal, začala vysílačka cosi odpovídat. Ani sebou neškubl, byl mrtvý dřív, než dopadl na podlahu. Marapper přistroj zdvihl.
"Tak dobře!" zařval do něho. "Jen přijeďte, vy smradlaví strupožrouti! Zkuste nás dostat!"
Máchl rukou a roztříštil vysílačku o stěnu. Vzápětí, s typicky náhlou proměnou chování, se v prvním gestu pokory vrhl před mrtvým tělem na kolena.
Complain zaťal pěsti a lhostejně zíral ven z okna. Nedokázal se ke knězi připojit, nutkání rituálu gest nad mrtvým tělem pro něj už neplatilo; jako by přerostl někam jinam. Mnohem víc ho zasáhla jiná skutečnost, kterou si Marapper zřejmě vůbec neuvědomil, něco, co naprosto mařilo veškerou jejich naději.
Tisíckrát zabloudili, než poznali, jak blízko Země je. Země, jejich pravý domov. Země, ovládaná - Zac Deight to tvrdil - Obry a Vetřelci. Právě tento fakt způsoboval, že se Complainův hněv tak děsivě vytratil někam do prázdna.

Laura Vyannová jen mlčky a bezmocně stála a pozorovala zuřivé vření na dvacáté palubě. Stát mohla jen díky tomu, že se vklínila do vyražených dveří; Scoytovy útočné oddíly tu přerušily gravitační pásy. Směry se zbláznily, nahoře i dole teď bylo tam, kde nikdy předtím, a Laura si poprvé uvědomila, jak důmyslní byli konstruktéři, kteří loď navrhli. Bez gravitačních pásů by celá polovina místností paluby nebyla obyvatelná, vždyť by stály podlahou vzhůru.

Jen o kousek dál postával stejně mlčenlivý hlouček žen. Tiskly k sobě děti a pozorovaly, jak jsou ničeny jejich domovy.
Scoyt už se úplně vzpamatoval z omámení. Jen v šortkách, černý jako saze, se pustil do rozebírání všeho kolem, stejně jako předtím na pětadvacáté palubě. Když mu Laura doručila Complainovu zprávu, vrhl se do práce se zuřivostí, na niž bylo hrozné se i dívat.
Ze všeho nejdřív dal bez dlouhých řečí popravit dvě ženy a čtyři muže, u nichž Pagwam s muži záchranného družstva našel osmihranný prsten Vetřelců. Jak Complain předpovídal, tenhle necitelný příkaz trochu zkrotil Hawla a jeho lupiče - či spíše svedl jejich ničivý pud méně nebezpečným směrem. Teď, když mu Gregg s obvázaným obličejem a pahýlem ruky nestál v cestě, se Hawl pohotově ujal jeho místa. Když dostal do ruky tepelnou pušku, rozzářil se jeho svraštělý obličej radostí. Zbytek Greggovy tlupy s chutí ničil s ním, ne snad proto, že by Hawla chtěli poslouchat, nýbrž proto, že je strhoval svou démonickou vůlí. Nepřítomnost přitažlivosti nikomu nevadila.
Prostory, jejichž chodby a pohostinná přístřeší dřív svou úpravností připomínaly včelí plástev, vypadaly teď, osvětlené množstvím svítilen i ohněm, jako do bronzu ulitá scéna z nějakých fantastických bažin.
Do vyklizeného prostoru - většina kovu všude kolem byla nabita elektrickým proudem a pět mužů při vyklízení zahynulo - trčely všemi směry nezničitelné nosníky lodní kostry, pokryté ztuhlými krápníky roztaveného měkčího kovu. Všechno pak pokrývala voda, unikající z prasklého potrubí.
Snad nejprapodivnější z divoké scény byl pohled na vodu. Tlak ji tryskem hnal do beztížného prostoru, kde ztrácela směr i rychlost pohybu a vytvářela kuličky. Obrovský požár, který se sem rozšířil z dvacáté třetí a dvacáté čtvrté paluby, se proměnil v peklo. Po jeho stranách se tvořily vzdušné víry, kuličky vody se v nich točily a míhaly jako zdivočelé skleněné rybky.
"Chlapci, teď máme Obry pěkně na lopatě!" křičel Hawl. "Krve budou plný talíře!" Zručně odřízl další dělící příčku. Všichni kolem vzrušené pokyvovali a bez ustání se dravě vrhali do spleti lodní kostry.
Laura nedokázala dál stát a dívat se na Scoyta. Vrásky v jeho obličeji, ve světle baterek a ohňů skoro strašidelné, stavem beztíže nezměkly. Dokonce se zdálo, že jsou hlubší než předtím, vždyť tohle pitvání organismu, v němž žil, pro něj bylo skutečným traumatem. Neúnavné pronásledování nepřátel našlo nakonec skutečné ztělesnění v šíleném Hawlovi.
Zaplavil ji smutek a odvrátila se. Ještě se pokusila zahlédnout Tregonnina, avšak nenašla ho. Malý mužík, který znal pravdu, ale nebyl schopen ji předat dál, se nejspíš osaměle třásl ve svém obydlí. Cítila, že ji to táhne zpátky za Royem Complainem, že jen jeho tvář pro ni má lidskou podobu. V lomozu ničení si uvědomila, proč ho miluje - protože se dokázal změnit. Byla svědkem té změny i jednou z jejích příčin.
Taky další paluby byly plné lidí; zachmuřeně čekali, jak všechno skončí. Čím dál šla, tím byly chodby opuštěnější. I když tma už měla dávno skončit, světla lodi, dosud spolehlivá jak východ slunce, se nerozsvěcela. Rozsvítila alespoň baterku připnutou na opasku a v ruce držela připravený paprskomet.
Na patnácté palubě se zastavila.
Z otevřeného poklopu pronikalo do chodby slabě narůžovělé světlo, šířící mírnou a měkkou zář. Zadívala se do otvoru. Pomalu, jako v bolestech se z něho nořila krysa. Kdysi dávno si zřejmě přerazila páteř a ochrnuté zadní nohy teď měla položené na malých sanicích, upevněných kolem kostrče. Přitahovala se předními nohama a klouzáním si ulehčovala pohyb.
"Jak dlouho jim bude trvat, než vynaleznou kolo ?" napadlo ji znenadání.
Vzápětí po tom, co krysa unikla z otvoru, proměnila se zář v oslnivé světlo. Zdola vylétl sloup ohně, zmizel a znovu se vztyčil, tentokrát už stabilnější. Poděšeně proběhla kolem. Pospíchala, snažila se stačit kryse; ta se na ni sotva jednou podívala a bez zájmu se hnala dál. Zřejmost společného ohrožení jako by zmírnila přirozený odpor, který dívka ke krysám pociťovala.
S ohněm si obyvatelé lodi nikdy příliš starostí nedělali. Teď poprvé si uvědomila, že je může zcela zničit - šířil se z paluby na palubu jak prst zachvácený rakovinou, a až si lidé uvědomí, jak nebezpečný je, bude pozdě. Cítila, že paluba pod jejíma nohama se rozpaluje. Skousla si dolní ret a přidala do kroku.
Chromá krysa zachrčela a zůstala bez hnutí ležet.
"Vyannová!" ozval se za ní hlas.
Byl to Gregg a zastrkoval paprskomet do pouzdra. Tiše ji sledoval a teď nedokázal odolat pokušení krysu zabít. S hlavou zakrytou obvazy byl sotva k poznání; obvázaný pahýl levé ruky měl připoutaný ke košili. V narudlé tmě nevypadal jako nejpříjemnější společník.
Nedokázala potlačit záchvěv strachu vyvolaný jeho nenadálým zjevením. I kdyby se rozhodla křičet o pomoc, tady ji neměl kdo zaslechnout.
Došel k ní a dotkl se její ruky. Mezi vrstvami obvazů zahlédla pohybující se rty.
"Půjdu s tebou, vyšetřovatelko," řekl. "Sledoval jsem tě už dole v davu - nemělo smysl, abych tam v tomhle stavu zůstával."
"Proč jsi mě sledoval?" zeptala se a odtáhla ruku.
Snad se pod průzorem v cupanině usmál.
"Něco se zvrtlo," řekl potichu. Když viděl, že nechápe, co má na mysli, dodal: "V lodi, myslím. Všichni to teď odnesem. Tohle je konečný zatmění, cítím, jak to bolí v kostech... Nech mě jít s tebou, Lauro, jseš tak... Honem, je to pořád víc horký."
Beze slova znovu vykročila. Oči měla z nějakého důvodu plné slz. Koneckonců, všichni jsou na jedné lodi.

Zatímco Marapper v pokoře klečel nad spáleným tělem Zaka Deighta, těkal Complain očima po přechodové komoře a zvažoval, jaké ještě mají možnosti. Jestliže Obři přiletí ze Země a násilím se budou chtít dostat do lodi, musí proti nim

tohle místo bránit. Postarat se o jeho obranu je ze všeho nejdůležitější. V jedné ze stěn objevil přesně zapadající dveře. Odsunul je stranou. Octl se v kabince, z níž byl dokonalý přehled o tom, co se děje vedle v přechodové komoře. Na hrubé palandě ležel nějaký člověk.
Byl to Bob Fermour.
Někdejší společník ve Fermourovi očividně vyvolal hrůzu; otevřeným větrákem slyšel všechno, co se právě odehrálo na druhé straně dveří. Ohleduplný výslech, s nímž Scoyt a jeho pomocníci začali, než je vyrušili Obři, připravil Fermoura o většinu kůže na zádech a zároveň i o většinu odvahy. Od té doby, co se jeho zachránci vrátili zpátky za Curtisem, se jen ustrašeně krčil a čekal na záchrannou loď, aby ho odvezla domů. Teď si byl skoro jistý, že se vydá na Dalekou pouť.
"Neubližuj mi, Royi," prosil. "Povím ti všecko, co budeš chtít, všecko, o čem nemáš ani potuchy. Pak už mě nebudeš chtít zabíjet!"
"Nemám čas tě poslouchat," řekl Complain studeně. "Ale dovedu tě rovnou před Radu a tam to povíš. Připadá mi dost nebezpečný být pořád jediný člověk, kterému se všichni zpovídají."
"Nechci zpátky do lodi, Royi, prosím tě. Už nemůžu, mám toho dost!"
"Vztyk!" Complain Fermoura popadl za zápěstí, zvedl na nohy a vstrčil do přechodové komory. Jemně nakopl Marappera do objemné episkopální zadnice.
"Taky bys z těch pitomostí už mohl dávno vyrůst, kněžoure," řekl. "Nemáme už moc času. Musíme sem přivést Scoyta, Gregga, všecky, kdo budou moct tuhle palubu bránit, až přiletí Obři. Jak se mi to jeví, máme jedinou naději: musíme se zmocnit jejich lodi."
Rudolící kněz vstal, oprášil si kolena a oklepal lupy z ramen. Postavil se tak, aby Complain byl mezi ním a Fermourem. Bál se na něho pohlédnout, jako kdyby byl duch.
"Nejspíš máš pravdu," řekl. "I když mi je jako mírumilovnému člověku takového krveprolévání líto. Musíme se teď modlit k Vědomí, ať ta prolitá krev je jejich, a ne naše."
Nechali starcovu mrtvolu na podlaze a popostrčili Fermoura ven z přechodové komory do chodby pokryté troskami a dál k otvoru v podlaze. Znovu k nim dolehl podivný zvuk. Opatrně se zastavili nad otevřeným poklopem a rázem jim bylo jasné, odkud se bere. Montážní chodbou se valila záplava krys. Některé z nich zdvihly růžové oči k Marapperově baterce, ale žádná nepolevila v úprku směrem k lodní přídi. Hnědé krysy, malé krysy, šedivé krysy, žlutohnědé krysy, některé s majetkem na hřbetech - všechny pádily a pištěly strachem.
"Tudy se nedostaneme!" řekl Complain; už ze samotné představy se mu zvedl žaludek.
Proud krys se zlověstně a rozhodně pohyboval, jako by ho nic nemohlo odradit. Vypadalo to, že jim bude proudit pod nohama do nekonečna.
"Někdo musel loď skoro zničit," zvolal Fermour. Strašlivá řeka krysích kožichů v něm utopila strach z těch, kdo byli dřív jeho přáteli, a znovu ho s nimi spojila. "V kabině vedle přechodové komory je brašna s nářadím. Skočím pro ni, měla by tam být i pila. Pak by se cesta do lodi dala prořiznout."
Rozběhl se zpátky. Když se vrátil, houpala se mu v ruce brašna. Otevřel ji a vyndal příruční atomovou pilu s kruhovým řezacím polem. Molekulární struktura stěny se jim začala hroutit před očima. Nástroj ostře skřípal a vykusoval do kovu roztřesený nepravidelný kruh. Prolezli jím a jen citem se začali propracovávat směrem, kde tušili palubu. Zatímco byli v přechodové komoře, loď jako by obživla. Slabé bušení kladiv všude kolem připomínalo nepravidelný srdeční tep: Scoytovi lidé pilně ničili, co se dalo. Vzduch byl směrem ke středu lodi stále méně dýchatelný a díky oparu kouře tma ještě víc zhoustla. Náhle Complain zaslechl známý hlas.
Rozběhl se do zahýbající chodby; hned za rohem narazil na Lauru a Gregga. Dívka se mu vrhla do náručí.
Rychle jí vypověděl, co se stalo. Začala mu vyprávět o zničených palubách. V půli ji přerušilo prudké vzplanutí všech světel. Trvalo jen chvilku, pak všechno znovu zhaslo, dokonce i orientační lampy. V příštím okamžiku přestala působit přitažlivost. Všichni začali plavat ve vzduchu.
Jako z vnitřností velryby projelo lodí mohutné zasténání a celou ji rozechvělo. Ucítili, že se loď pohnula.
"To je konec!" vykřikl Fermour. "Teď už se Obrů bát nemusíte. Až sem doletí, bude to jen záchranná výprava a bude tahat z trosek naše vysušené mrtvoly."
"Když se Roger Scoyt do něčeho dá, nikdo ho nezarazí," řekla smutně Laura.
"Máti v očích!" zvolal Complain. "Konečně beznadějná situace!"
"Kromě lidského osudu není nic beznadějného," řekl Marapper. "Jak se na to dívám, nejbezpečnější by bylo schovat se do řídicího stanoviště. Jen kdybych dokázal nařídit svým nohám, aby mě tam dovedly."
"To je nápad otče," řekl Gregg. "Já už mám ohně dost. A tady Vyannová tam taky bude v bezpečí."
"Řídicí stanoviště!" vykřikl Fermour. "Samozřejmě..."
Myšlenku, že Fermoura dovede před Radu, pustil Complain beze slova z hlavy; bylo na to už pozdě. Stejně tak se nezdálo, že by za nynějších okolností dokázali odrazit útok Obrů.
Nemotorně, k zešílení pomalu se prodírali devíti palubami dělícími je od vypouklé kabiny se zdemolovaným řízenim lodi. Nakonec se zcela vyčerpaní dostali po točitém schodišti až k otvoru, který propálili Complain s Laurou.
"Není to k smíchu?" zeptal se Marapper. "Když jsme vyráželi z Ubikací, tak nás bylo pět. A tři jsme se dostali až sem!"
"Snad nám to k něčemu bude," řekl Complain. "Doteď nevím, proč jsem vlastně s tebou odešel, otče."
"Přirození vůdci nemusí nikoho přesvědčovat," odpověděl skromně kněz.
"Sem jsme se měli dostat," opsal Fermour vzrušeně baterkou kruh po rozlehlé místnosti. Světelný kužel rychle jel po zničeném zařízení. "Pod touhle otřískanou fasádou pořád ještě funguje ovládání lodi. Někde tu taky je uzávěr všech průchodů mezi jednotlivými palubami. Jsou ze stejně těžko tavitelného materiálu jako lodní trup a trvalo by dlouho, než by prohořely. Jen co najdu páku..."

Zamával atomovou pilou v druhé ruce.
"Musíme přece zachránit loď," řekl. "A naději, že se nám to povede, máme jen, když se nám podaří oddělit jednotlivé paluby od sebe."
"Kašlem ti na loď!" vykřikl Marapper. "Chceme jen, aby držela pohromadě do tý doby, dokud se z ní nedostaneme ven!"
"Nikam se z ní nedostanete," řekl Fermour, "to už si konečně uvědom. Nikdo z vás na Zem nesmí. Patříte do lodi a zůstanete v ní. Tenhle let je bez konce, nonstop, Daleká pouť už nemá cíl."
Complain se otočil.
"Proč to povídáš?" Jeho hlas byl nabitý vzrušením.
"Já za to přece nemůžu," rychle řekl Fermour, který vycítil nebezpečí. "Ale tahle situace je pro vás příliš vážná. Loď je na oběžné dráze kolem Země a musí na ní zůstat. Rozhodla o tom Světová vláda, když založila úřad Malého psa, aby se o loď staral."
Complain se rozzuřil, Laura žádala vysvětlení.
"Ale proč?" ptala se. "Proč musí loď zůstat na oběžné dráze? Něco tak krutého... Pocházíme ze Země. Cesta k Procyonu a zpátky je už za námi a teď se zdá, že jsme ji přežili. Neměli by - vlastně vůbec nevíme, co se na Zemi děje - ale neměli by tam lidé být šťastní, že jsme se vrátili? Neměli by z nás mít radost?"
"Když se tenhle hvězdolet - pojmenovaný trochu legračně Velký pes, to proto, že Procyon je v souhvězdí Malého psa - vracel a když jsme ho poprvé zachytili svými teleskopy, jak se konečně vrací ze své daleké pouti, byla celá Země šťastná, vzrušená, plná obdivu - zrovna tak, jak to říkáš." Fermour se odmlčel. Všechno se stalo dřív, než přišel na svět, ale často ten příběh slyšel vyprávět. "Lidé vyslali k lodi signály," pokračoval, "ale odpověď nikdy nepřišla. Přesto loď směřovala plnou rychlostí dál k Zemi. Bylo to nepochopitelné. I když civilizace na Zemi už překonala fázi rozkvětu technologie, rychle byly postaveny nové továrny a naproti Velkému psu vystartovala celá flotila menších kosmických plavidel. Měly za úkol vypátrat, co se stalo.
Když flotila srovnala rychlost s obrovitým hvězdoletem, vnikli lidé na palubu a našli... prostě zjistili, co bylo možné. V důsledku prastaré katastrofy vládla teď na lodi doba temna."
"Devítidenní zimnice!" zašeptala Vyannová.
Fermour, překvapený, že o ní dívka ví, přikývl.
"Nemohli nechat loď letět dál," řekl. "Pokračovala by v nekonečném letu galaktickou nocí pryč. Řídicí stanoviště našli ve stejném stavu, jako je teď vidíte, celé zničené; zřejmě dílo nějakého šílence před spoustou generací. Vypnuli tedy motory a zatáhli loď na oběžnou dráhu svými plavidly jako remorkéry, jen místo lan ji připoutali přitažlivými silami."
"Ale proč nás nechali tady?" zeptal se Complain. "Proč nás nevzali dolů na Zemi, když už loď měli na oběžné dráze? Laura má pravdu, byla to nelidská krutost."
Fermour nesouhlasně zavrtěl hlavou.
"Spíš ti, co žili na lodi, přestali být lidmi. Ti z posádky, kdo přežili zimnici, o které jste myslím už něco zaslechli, se trochu fyziologicky změnili. Nové bílkoviny vnikly do všech buněk a zrychlily metabolismus všeho živého v lodi. Zpočátku to zrychlení nebylo nijak znát, ale s každou novou generací rostlo, takže teď žijete čtyřikrát rychleji, než byste měli."
Chvěl se soucitem, dívali se na něj však pořád stejně nedůvěřivě.
"Lžeš, protože chceš, abysme dostali strach," řekl Gregg. Ze škvíry v obvazech mu žhnuly oči.
"Nelžu. Průměrný lidský věk dosahuje osmdesáti let, váš jen dvaceti. Neprojevuje se tc úplně rovnoměrně: jako děti rostete rychleji, když dospějete, rychlost života se srovná a pak náhle zestárnete."
"Kdyby tahle svinská lež byla pravda, museli bysme si toho všimnout," zaječel Marapper.
"Čeho?" řekl Fermour. "Ničeho byste si nemuseli všimnout. Je to všude znát, ale všimnout si toho nemůžete, protože nemáte s čím srovnávat. Smířili jste se i s tím, že každou čtvrtou směnu je tma. Protože žijete čtyřikrát rychleji než normální lidi, připadají taky čtyři vaše dny, nebo jak říkáte ‚směny', na jeden obyčejný den. Když ještě tahle loď fungovala normálně - na začátku cesty z Procyonu -, zhasínala všechna světla vždycky od půlnoci do šesti hodin ráno. Jednak proto, aby se vytvořila představa noci, ale taky kvůli údržbářům, aby mohli v klidu a bez velkého rozruchu udělat všechny nutné opravy. Tahle krátká šestihodinová směna je pro vás celý den."
Zdálo se, že začínají být ochotní chápat. Kupodivu měl dojem, že jim svítá jakoby zevnitř a teprve potom to nesměle proniká i navenek' - jako kdyby pravda nějakým způsobem uvízla v jejich vědomí. Říkal jim to nejhorší, co mohl, a cítil přitom zlomyslné potěšení za to, že ho tolik mučili. Dostal chuť ukázat jim, jaké prokletí na nich lpí.
"Proto vám skuteční Pozemšťané říkají ‚motáď': žijete tak rychle, že se nám z toho motá hlava. A dál! Jen si představte tu svou obrovitou loď, pořád funguje, i když ji nikdo neovládá. Je tu všeho dost, jen pár věcí nemůže poskytnout: čerstvé vitamíny, zdravý vzduch, jasné slunce. Každá další generace, která se tu narodí, je menší, než ta předchozí. Příroda se stará, aby přežila - a dělá to tak, že šetří stavební materiál. Co příbuzenské sňatky a děti z nich? To všechno vás natolik změnilo, že se z vás vlastně stal jiný živočišný druh. Přizpůsobili jste se svému prostředí tak dokonale, že vůbec není jisté, zda byste na Zemi mohli přežít!"
Zavalil je pravdou, vychrlil ji na ně se vším všudy. Raději se rychle od těch ztroskotaných obličejů odvrátil. Trochu se za svou vítězoslávu zastyděl. Znovu začal pátrat po ovládací páce. Nikdo kolem nebyl schopen slova. Konečně páku našel a začal pilou odstraňovat ohořelý kryt kolem.
"Takže my vůbec nejsme lidé..." pronesl Complain tak, jako by mluvil sám k sobě. "Tohle jsi nám chtěl říct. A všecko, pro co jsme trpěli, v co jsme doufali, co jsme dělali a milovali... ve skutečnosti nebylo. Jsme jen legrační pohybliví panáci, co se zuřivě třesou, kroutí a oživujou je jen chemikálie..." Hlas mu selhal.
Pak všichni zaslechli ten zvuk. Slyšeli ho předtím u přechodové komory: byly to milióny krys ženoucí se nezadržitelně

mraveništěm lodních chodeb.
"Míří sem!" vykřikl Fermour. "Prchají tímhle směrem a jinam než sem se nedostanou. Udusí nás a roztrhají na kusy!"
Rukama serval zbytek krytu a odhodil ho za sebe. Ve dvou řadách se před ním objevilo čtyřiaosmdesát párů drátů, připravených k sepnutí. Hranou pily do nich vší silou udeřil. Vyprskl ohňostroj jisker a dráty se spojily. Děsivý zvuk krysí armády náhle utichl. Všech čtyřiaosmdesát palub teď bylo odděleno od sebe, všechny dveře mezi palubami se uzavřely, spojky mezi jednotlivými podlažími byly přerušeny. Spojení mezi jednotlivými částmi lodi neexistovalo.
Fermour zalapal po dechu. Na poslední chvíli se chytil řídicího pultu a opřel se o něj. Představa, jak hrozné smrti právě unikli, ho přemohla; začal zvracet.
"Koukni, Royi," ukázal na něj opovržlivě zdravou rukou Gregg. "Nesmíš o nás mít zas tak špatný mínění. Jsme stejně dobrý jako on, možná lepší. Jen koukej, jak je strachy zelenej..."
Přistoupil k Fermourovi, jedinou zbývající pěst sevřenou. Marapper v patách za ním vytahoval nůž.
"Tohle hrůzostrašné utrpení vyžaduje nějakou oběť," procedil mezi zuby kněz, "a to právě tebe, Fermoure. Vydáš se na Dalekou pouť, abys odpykal muka třiadvaceti generací. Budeš tou nejnádhernější tečkou!"
Fermour bezmocně upustil pilu na zem a nehybně stál se spuštěnýma rukama. Mlčel, skoro jako kdyby kněze pochopil a souhlasil s ním. Marapper s Greggem přistoupili o krok blíž, Complain a Laura za nimi se ani nepohnuli.
Marapper zdvihl nůž. V kopuli nad nimi něco zařinčelo. Rolety, stažené ještě za života kapitána Gregoryho Complaina, bez zjevné příčiny vylétly nahoru a odhalily vysoká okna. Tři čtvrtiny z polokoule, v níž stáli, se náhle otevřely do vesmíru. Přes křišťálově průsvitný wolfram na ně dýchal vesmír; z jedné strany na ně útočilo Slunce, z druhé viděli koule Země a Měsíce.
"Co se stalo?" zeptala se dívka, když řinčení doznělo.
Znepokojeně se rozhlíželi kolem sebe. Nic jiného se nehýbalo. Marapper v rozpacích zastrčil nůž. To, na co se dívali, bylo příliš velkolepé, než aby to mohl potřísnit krví. Vzápětí se od Fermoura odvrátil i Gregg. Slunce, omývající všechny svými paprsky, nedovolovalo nikomu promluvit. První dokázal překonat mlčení Fermour.
"Všechno bude brzy zas v pořádku," řekl. "Nemusíte se bát. Malý pes už určitě poslal loď, ta uhasí požár a vybije krysy, všechno srovná, jak má být. Dveře mezi palubami se zase otevřou. Budete žít jako dřív."
"Nikdy!" vykřikla dívka. "Kolik z nás zahynulo, abychom mohli z téhle hrobky uniknout. Raději umřeni, než abychom tu zůstali."
"Báli jsme se toho," řekl tiše Fermour, snad sám sobě. "Vždycky jsme se báli, že se to jednou stane. Trochu jsme to i čekali, už před vámi občas někdo do těchhle důležitých tajemství nakouknul, ale vždycky se nám ho podařilo umlčet včas. Jenže teď... Možná že byste na Zemi mohli žít, vzali jsme tam už několik vašich dětí a přežily, ale vždycky jsme -"
"Kdo je to my?" zvolala. "Pořád říkáš jen ‚my'! Přitom jsi Vetřelec, spojenec Obrů. Co máš společného se skutečnými Pozemšťany?"
"Skuteční Pozemšťané jsou jak Obři, tak Vetřelci," řekl. "Když Velkého psa dotáhli na oběžnou dráhu kolem Země, uvědomili si lidé, že za vás všecky mají velikou zodpovědnost. Ze všeho nejvíc jste potřebovali lékaře a učitele - a taky kazatele, aby dokázali čelit scestnému Učení -, třebaže vám přes svou scestnost pomáhalo přežít. Tohle všechno ovšem mělo jeden velký háček: lékaři a všichni ostatní nemohli přece jen tak vstoupit do přechodových komor a vynořit se mezi vámi, i když to systém montážních chodeb a ponikových džunglí, kde by se mohli schovat, dovoloval. Nejdřív museli projít zvláštním ústavem Malého psa a naučit se pohybovat a mluvit co nejrychleji, vystačit místo spánku jen s krátkým zdřímnutím, prostě museli se naučit chovat jako motáci. A navíc to mohli být jen obzvlášť malí lidé, vždyť nikdo z vás není větší než sto padesát centimetrů.
Řadu z nich obyvatelé lodi znají a mají rádi. Třeba v Ubikacích působí dva Pozemšťané - doktor Lindsey a malíř Meller; jsou to Vetřelci, a přitom vaši přátelé."
"... a ty," doplnil Complain a ohnal se po múře, kroužící mu před obličejem. Uhnula.
"Já jsem antropolog," řekl Fermour, "i když jsem vám taky měl pomáhat s poznáváním pravdy. Na palubě je antropologů několik. Tohle je jedinečná příležitost k výzkumu vlivu uzavřeného prostředí na lidskou osobnost. Člověk se dozví o jednotlivci a o společnosti víc než za celá století na Zemi. Až se vrátím domů, budu psát práci o tom, jaké je to být Vetřelcem.
Hlavou nás všech, jak říkáte Vetřelců, byl Zac Deight. Obyčejně se na lodi sloužilo dva roky a já třeba bych víc nevydržel. Je to hodně zvláštní práce; pokud člověk nenarazí na někoho, jako je Scoyt, není ani příliš nebezpečná... ale Zac Deight vás měl moc rád. Zůstal na lodi mnohem déle, než musel, snažil se zlepšovat životní podmínky, chtěl přivést život v Přídi do normálních kolejí. Musíte uznat, že se mu to dost podařilo; srovnejte si jen život kmenů v Pustinách nebo v Ubikacích s životem v Přídi."
Když si Complain vzpomněl, jak spolu s Marapperem starého muže zastřelil, nebylo mu nejlíp.
"Takže Obři jsou jen obyčejní velcí lidé?" zeptal se, aby rychle zavedl řeč jinam.
"Jsou to normálně vysocí lidé," řekl Fermour. "Metr osmdesát a víc. Nevybírají se podle toho, jestli jsou malí. Na rozdíl od Vetřelců je totiž nemáte nikdy spatřit. Jsou to údržbáři a přišli na loď, hned když se ustálila na oběžné dráze. Potají všechno upravili, aby se vám žilo líp i pohodlněji. Taky uzavřeli řídicí stanoviště - aby nikoho nelákalo, kdyby se sem náhodou dostal. Protože i když jsme chtěli, abyste si pořád uvědomovali, že jste na lodi - to pro případ, že přijde čas a vy budete moct konečně loď opustit -, snažili se zároveň údržbáři zničit o tom všechny přímé důkazy. Mohly by vás svádět k pátrání na vlastní pěst a to by pro ně mohlo být nebezpečné.
Každopádně většina toho, co na lodi dělali, vám jen prospívala. Spravovali vodovody i vzduchotechnická zařízení. Jen si, Royi, vzpomeň, jak jsi narazil na Jacka Randalla s Andrewsem, zrovna když odstraňovali potopu v bazénu. Údržbáři pobili taky hodně krys, které byly čím dál mazanější a nesmírně se spolu s některými dalšími druhy zvířat od té doby, co loď vystartovala z Procyonu, změnily. Teď je většina z nich zamčená ve druhé palubě a snad se je podaří vyhubit

najednou.
My i Obři nosíme prsteny udělané podle klíčů, jimiž byla vybavena původní údržbářská skupina lodi. Spolu s montážními chodbami nám to dost zpříjemňovalo život; mohli jsme mít tajný štáb, občas se tam vytratit, pořádně se najíst a vykoupat se. Jestli Curtise nezachránily dveře mezi palubami, nejspíš tam teď právě umírá.
Curtis... není to zrovna nejlepší typ člověka pro tuhle práci, je moc nervózní. Od té doby, co přišel do lodi šéfovat, se začaly dělat chyby a nedodržovala se pravidla. Třeba ten chlapík, co ho Gregg zapíchnul a sebral mu svářečku, bez které byste nikdy nemohli natropit takovou zkázu! Byl v Pustinách sám, i když podle pravidel tam smějí nejmíň dva muži. Takových chyb nadělal Curtis víc. Stejně bych mu ale nepřál nic zlého."
"Takže vy jste se o nás jen starali? Nikdo z vás nám nechtěl nahnat strach?" zeptal se Gregg.
"Samozřejmě že ne. Naše příkazy nám zakazujou zabít motáka a nikdo u sebe taky nenosí zbraně, kterými by mohl zabíjet. Pověst, že Vetřelci se rodí v ponicích z bahna, je jen výplod pověrčivých motáků. Nechtěli jsme nahánět strach, jen pomáhat."
Gregg se úsečně zasmál.
"Jasně. Vyměňovat těm ubohejm hlupákům plínky, co! Nikdy vás nenapadlo, vy mrchy s náramně dobrým srdcem, že zatímco nás hejčkáte a studujete, mužem taky trpět? Jen se koukni na mýho kámoše Hawla! A na polovic těch nešťastníků, co šlo se mnou! Co všechny ty zrůdy, na který v Pustinách pořád narážíš a který radši zbavuješ utrpení? Dvacet tři bez sedmi... šestnáct generací jste tu nechali pochcípat, tak blízko Země! A teď se tváříš, jako byste si zasloužili metál! Marappere, podej mi kudlu. Kouknu se, jakou barvu máj vnitřnosti tohohle podělanýho hrdiny."
"Vůbec nic jsi nepochopil," křikl Fermour. "Complaine, zkus mu to vyložit. Vysvětloval jsem vám přece, že se váš život zrychlil. Je kratší, takže za dobu, než loď doletěla k Zemi a byla pak dotažena na oběžnou dráhu, žilo a umřelo dvacet generací místo sedmi. V laboratořích Malého psa se na tomhle problému bez ustání pracuje, přísahám. Každou chvíli můžou objevit látku, kterou vám naočkujou, a uvolní tak cizí bílkovinové řetězce ve vašich buňkách. Pak budete svobodní. Už teď -"
Zarazil se a upřel oči před sebe.
Podívali se stejným směrem - dokonce i Gregg. Z rozšklebené rány v jednom z panelů řídicího pultu stoupal do oslnivé záře slunce sloupec podivného kouře.
"Oheň!" řekl Fermour.
"Blbost!" vyštěkl Complain. Přiskočil blíž; nebyl to kouř, ale můry. Po tisícovkách vyletovaly vysoko do kupole velitelského stanoviště a kroužily v nečekaném přívalu světla. Otvorem v panelech se snažily prodrat celé falangy stále větších a větších můr. Předstihly své spojence a dokázaly se dostat do řídicích prostor lodi dřív než krysy. Marapper sáhl po paprskometu.
Do mozků jim opět proniklo zvláštní dráždění. Zmutovaný hmyz vyzařoval své strašidelné myšlenky. Omámený Marapper přestal pálit; proud hmyzu opět zesílil. Uvnitř ovládacího pultu se nespočet těl tiskl na neizolované dráty a způsoboval zkraty.
"Můžou něco nebezpečného způsobit?" otočila se Laura na Complaina.
Snažil se přemoci pocit, že má hlavu nacpanou mušelínem, a neklidně zavrtěl hlavou, že neví.
"Támhle, loď!" s úlevou vykřikl Fermour a ukázal do tmy plné zářících bodů. Vypadala jako malá jiskřička naděje, nepatrná vedle mateřské planety, a zdálo se, že se vůbec nehýbá.
Laura otočila hlavu a podívala se na loď, v níž žili, na Velkého psa. Z kopule bylo nádherně vidět až na její vzedmutou záď. Pak ji najednou napadlo podívat se na loď shora. Odrazila se do vrcholku kopule. Complain vylétl za ní. Zachytili se jedné ze štíhlých tyčí, na nichž byly natočeny rolety. Napadlo ji, že možná právě můry, kroužící kolem, je mohly odjistit.
Dívala se ven, na tolik blízkou planetu - byl to však pohled tíživější než bolest zubů. Nešťastně se odvrátila.
"Když si pomyslím, že zrovna teď sem letí někdo ze Země, aby nás znovu zamknul před sluncem," řekla.
"To přece neudělají... to nejde..." řekl Complain. "Fermour je jen hlupák, nic neví, Lauro. Museli přece pochopit, že si zasloužíme svobodu, že máme právo žít na Zemi. Nemůžou být tak necitelní, když se o nás tolik starají. Určitě pochopí, že chceme raději umřít tam než žít tady."
Někde pod nimi zahřměl do ticha výbuch. Kovové střepiny z plátů zakrývajících řídicí pulty vylétly do vzduchu a promísily se s mrtvými můrami a kouřem. Fermour s Greggem odskočili do bezpečí a Marapper, kterému výbuch shodil kápi do očí, jen o něco později vyplul za nimi. Pak následoval další výbuch. Vrhl do místnosti nová mračna mrtvých i živých můr, zdálo se, že za chvíli bude řídicí stanoviště jen tlustým polštářem hmyzu. Dunění v nitru lodi vzrůstalo, pronikalo přes všechny uzavřené spoje mezi jednotlivými palubami. Sama loď začala naříkat nad nekonečným utrpením svých obyvatel. Complain se roztřásl.
Neschopna slova ukázala Laura na plášť lodi: objevily se na něm proužky puklin. Po čtyřech a půl století existence se začal Velký pes rozpadat. Smutné i hrůzostrašné dunění bylo jeho posledním předsmrtným výkřikem.
"Poplach!" vykřikl Fermour; zdálo se, že jeho hlas přichází z dálky. "Můry spustily poplachový automat! Loď se rozpadá na jednotlivé paluby!"
Loď před nimi ležela jako na dlani. Praskliny ve vznešené klenbě lodního pláště byly stále širší; pak se jejich ostrá údolí proměnila ve vesmírné propasti. Loď přestala existovat, místo ní bylo osmdesát čtyři obrovitých mincí. Jedna se od druhé víc a víc vzdalovala, točily se, zmenšovaly, aby se navždycky vydaly po vlastních neviditelných stezkách. Každá z těch mincí byla jedna paluba a každá paluba teď byla světem sama pro sebe, světem obtíženým náhodným břemenem lidí, zvířat i poniků. Světy jak korkové zátky pluly bezesným mořem kolem Země.
Tohle už nemohl dát do pořádku nikdo.
"Zbývá jim jen jedno," řekla Laura slabě. "Vzít nás dolů. Na Zemi." Podívala se na Complaina a pokusila se ženskou

intuicí uhodnout, co všechno je teď čeká, jak těžké bude pro každého z obyvatel lodi přizpůsobit se majestátu Země. Je to, jako kdybychom se všichni měli znovu narodit, napadlo ji. Usmála se; pak se podívala na Complainův rozzářený obličej. Byli oba stejní: ani ona, ani on pořádně ještě nevěděli, co chtějí - takže měli největší naději, že to najdou.

BRIAN W. ALDISS
NONSTOP

Z anglického originálu Non-Stop
(Faber and Faber, London 1965)
přeložili Veronika a Jaroslav Veisovi.
Obálka a grafická úprava
Joska Skalník.
Vydal Odeon, nakladatelství
krásné literatury a umění, n. p.,
jako svou 4 830 publikaci v redakci
krásné literatury. Praha 1989.
Odpovědný redaktor
Zbyněk Černík.
Výtvarný redaktor Miloš Novák.
Technická redaktorka
Milada Hrachová.
Z fotosazby zhotovila Svoboda,
grafické závody, n. p., závod 4, Praha,
vytiskla Stráž, tiskařské závody,
n. p. Plzeň, závod ve Vimperku.
12,44 AA, 12,71 VA. 605 22 825.
Vydání druhé. Náklad 70000 výtisků
13/34 01-056-89 Cena kart. 19 Kč

206

203